Αρ. Πρωτ. : 65437
Ημ/νία : 03/08/23

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Α' ΒΑΘΜΟΥ

Εγκύκλιος υπ' αριθμ. 849 για τη διενέργεια των εκλογών της 8ης Οκτωβρίου 2023 για την ανάδειξη ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

Α.Π.: 65437/ 3-8-2023

ΑΔΑ: 6Ξ4Λ46ΜΤΛ6-ΖΟ3

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ 4
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ 24
ΠΙΝΑΚΕΣ 25
ΧΑΡΤΕΣ 25
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ – ΕΚΛΟΓΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ 26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' – ΕΚΛΟΓΕΣ – ΕΚΛΟΓΕΙΣ – ΕΚΛΟΓΙΜΟΙ 26
1. Χρόνος διενέργειας των εκλογών 26
2. Εκλογείς και Εκλόγιμοι 27
2.1 Εκλογικό δικαίωμα 27
2.2 Εκλογείς 29
2.3 Άσκηση εκλογικού δικαιώματος 30
2.4 Εκλόγιμοι 30
2.5 Μεταδημότευση λόγω υποψηφιότητας 32
2.5Α. Μεταδημότευση σύμφωνα με τις πάγιες διατάξεις 32
2.5Β. Μεταδημότευση λόγω υποψηφιότητας 34
3. Κωλύματα εκλογιμότητας - Ασυμβίβαστα 37
3.1. Εισαγωγή – Νομοθετικές εξελίξεις 37
3.2Α. Κώλυμα εκλογιμότητας - Δυνατότητα παραίτησης πριν από την ανακήρυξη των υποψηφίων 41
3.2Β. Τοπικό κώλυμα εκλογιμότητας - Δυνατότητα απαλλαγής από κρίσιμα καθήκοντα μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2022 45
3.2Γ. Τοπικό κώλυμα εκλογιμότητας - Δυνατότητα παραίτησης υποψηφίων μέχρι την 31η Μαΐου 2023 48
Άρση σχετικού κωλύματος με δυνατότητα παραίτησης 51
3.2Δ. Τοπικό κώλυμα εκλογιμότητας από συναφθείσες συμβάσεις 53
3.2Ε. Απόλυτο τοπικό κώλυμα εκλογιμότητας - Μη δυνατότητα παραίτησης των υποψηφίων 59
3.2Στ. Απόλυτο κώλυμα εκλογιμότητας (Έκπτωση – Αποστέρηση δημόσιας θέσης ή δημόσιου ή αυτοδιοικητικού αξιώματος- Διπλή υποψηφιότητα) 60
3.3. Ασυμβίβαστα 62
3.3Α. Σχετικό ασυμβίβαστο υπαλλήλων δήμων και των νομικών τους προσώπων 62
3.3Β. Λοιπές κατηγορίες ασυμβιβάστων 64
3.4. Διαπίστωση κωλυμάτων εκλογιμότητας και έκπτωσης 66
3.4Α. Με απόφαση του Διοικητικού Δικαστηρίου 66
3.4Β. Με απόφαση του Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης 67
3.5. Αναστολή επαγγελματικής δραστηριότητας ή καθηκόντων 69
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' – ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΥΠΟΒΟΛΗ ΔΗΛΩΣΗΣ ΣΥΝΔΥΣΜΟΥ- 78
ΠΥΛΗ ΔΗΛΩΣΗΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΩΝ (gov.gr) ΣΥΝΔΥΑΣΜΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ 78
1. Ηλεκτρονική Πύλη δήλωσης υποψηφιοτήτων 78
2. Προϋποθέσεις νομιμότητας συνδυασμού 78
2.1 Η υποβολή υποψηφιότητας 78

Διανομή μέσω 'ΙΡΙΔΑ' με UID: 64cb6dfa822b74efd53f984e στις 03/08/23 15:04

2.2. Ποσόστωση υποψηφίων από κάθε φύλο 84
3. Διαδικασία υποβολής συνδυασμών 87
3.1. Ονοματεπωνυμικά στοιχεία υποψηφίων 88
4. Διαδικασία επικύρωσης υποψηφιότητας από τους υποψήφιους 90
5. Οριστική υποβολή δήλωσης συνδυασμού 93
6. Αντικατάσταση υποψηφίων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν 93
6.1.Παραίτηση ή θάνατος υποψηφίου δημάρχου 93
6.2.Παραίτηση ή θάνατος υποψηφίου δημοτικού συμβούλου, συμβούλου ή προέδρου δημοτικής κοινότητας 96
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' – ΑΝΑΚΗΡΥΞΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΥΝΔΥΑΣΜΩΝ 97
1. Ανακήρυξη συνδυασμού υποψηφίου δημάρχου 97
2. Κοινοποίηση 100
3. Πρόγραμμα Εκλογής 101
4. Δικαιώματα συνδυασμών και υποψηφίων που ανακηρύχθηκαν 101
5. Υποχρεώσεις υπηρεσιών 102
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' – ΨΗΦΟΔΕΛΤΙΑ 106
1. Γενικά 106
1.1 Περιεχόμενο, μορφή και διαστάσεις ψηφοδελτίων 107
1.2 Σταυροί προτίμησης 114
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ – ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ 116
Γενικά 116
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' – ΕΚΛΟΓΗ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ 118
1. Εκλογή δημάρχου 118
2. Κατανομή εδρών δημοτικού συμβουλίου μεταξύ των συνδυασμών 119
2Α. Κατανομή εδρών στην περίπτωση που ο επιτυχών συνδυασμός έλαβε ποσοστό άνω του 43% ή ανακηρύχθηκε επιτυχών κατά την επαναληπτική ψηφοφορία 120
2Β. Στην περίπτωση που ο επιτυχών συνδυασμός έλαβε κατά την αρχική ψηφοφορία ποσοστό μεγαλύτερο του 60% 123
3. Κατανομή εδρών δημοτικού συμβουλίου ανά εκλογική περιφέρεια 125
4. Εκλογή δημοτικών συμβούλων 127
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' – ΕΚΛΟΓΗ ΟΡΓΑΝΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ 130
1. Δημοτικές Κοινότητες με πληθυσμό μικρότερο ή ίσο των διακοσίων (200) κατοίκων - Εκλογή προέδρου δημοτικής κοινότητας 130
2. Δημοτικές Κοινότητες με πληθυσμό από διακόσιους έναν (201) έως δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους 131
2.1. Κατανομή εδρών συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων με πληθυσμό από διακόσιους έναν (201) έως δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους 131
2.2. Πρόεδρος συμβουλίου κοινότητας με πληθυσμό από διακόσιους έναν (201) έως δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους 133
2.3. Εκλογή συμβούλων δημοτικής κοινότητας 134
3. Δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό μεγαλύτερο ή ίσο των δύο χιλιάδων ενός (2.001) κατοίκων 134

3.1. Κατανομή εδρών 135
3.2. Πρόεδρος συμβουλίου δημοτικής κοινότητας 138
3.3. Εκλογή συμβούλων δημοτικής κοινότητας 139
ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ – ΕΞΑΓΩΓΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ - ΕΝΝΟΜΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ 140
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' – ΕΞΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΕΚΛΟΓΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ 140
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' - ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ - ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΕΚΛΟΓΗΣ 142
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' - ΕΝΣΤΑΣΕΙΣ 147
1. Δικαίωμα υποβολής και περιεχόμενο ένστασης - διαδικασία εκδίκασης 147
2. Προθεσμία - αρμόδιο δικαστήριο 154
3. Αίτηση αναίρεσης 155
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 157
1. ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ αποδοχής υποψηφιότητας Έλληνα πολίτη 157
2. ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ αποδοχής υποψηφιότητας πολίτη κράτους- μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης 158
3. ΕΚΛΟΓΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ 159
ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1 - Κατανομή εδρών δημοτικού συμβουλίου δήμου με ενιαία εκλογική περιφέρεια και εκλογή δημοτικών αρχών σε δύο γύρους 159
ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 2 - Κατανομή εδρών δημοτικού συμβουλίου δήμου με ενιαία εκλογική περιφέρεια και εκλογή δημοτικών αρχών από τον πρώτο γύρο 162
ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 3 - Κατανομή εδρών δημοτικού συμβουλίου δήμου με περισσότερες της μιας εκλογικές περιφέρειες και εκλογή δημοτικών αρχών σε δύο γύρους. 164
ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 4 - Κατανομή εδρών δημοτικού συμβουλίου δήμου με περισσότερες της μιας εκλογικές περιφέρειες και εκλογή δημοτικών αρχών σε δύο γύρους. 176
ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 5 - Κατανομή εδρών δημοτικού συμβουλίου δήμου με περισσότερες της μιας εκλογικές περιφέρειες και εκλογή δημοτικών αρχών σε έναν γύρο ... 185
ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 6 –Κατανομή εδρών σε δημοτικές κοινότητες 197
Πρώτη δημοτική κοινότητα 197
Δεύτερη δημοτική κοινότητα 198
Τρίτη δημοτική κοινότητα 200
Τέταρτη δημοτική κοινότητα 201
Πέμπτη δημοτική κοινότητα 202
3. Νομοθεσία 204
3.1. ν.4804/2021 (Α' 90) - Εκλογή Δημοτικών και Περιφερειακών Αρχών και λοιπές διατάξεις 204
3.2. π.δ. 133/97 (Α' 12): Άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν και εκλέγεσθαι κατά τις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές από πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που κατοικούν στην Ελλάδα και δεν είναι έλληνες πολίτες, σε συμμόρφωση προς την 94/80/ΕΚ. Οδηγία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (L 368 της 31.12.1994 σελ. 38) 291

Διανομή μέσω 'ΙΡΙΔΑ' με UID: 64cb6dfa822b74efd53f984e στις 03/08/23 15:04

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η συμμετοχή των πολιτών στις **δημοτικές εκλογές** αποτελεί βασική προϋπόθεση για την ενίσχυση της δημοκρατίας και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στην τοπική κοινωνία. Η ανάδειξη δημοτικών αρχών, ικανών να ανταποκριθούν στις αυξημένες ανάγκες σχεδιασμού και υλοποίησης πολιτικών σε τοπικό επίπεδο, συντελεί στην αναβάθμιση της κοινωνικής συμβίωσης των πολιτών.

Οι εκλογές για την ανάδειξη των αιρετών οργάνων διοίκησης των δήμων της χώρας θα διεξαχθούν την **Κυριακή 8 Οκτωβρίου 2023**[1] και οι επαναληπτικές, σε όποιους δήμους απαιτηθεί, την επόμενη **Κυριακή 15 Οκτωβρίου 2023**.[2] Οι νέες αρχές θα εγκατασταθούν την **1η Ιανουαρίου 2024** και η πενταετής θητεία τους θα λήξει στις **31 Δεκεμβρίου 2028**.[3]

Στις επικείμενες εκλογές επανέρχεται το πλειοψηφικό εκλογικό σύστημα ανάδειξης των αιρετών οργάνων των δήμων, μετά την εφαρμογή κατά τις προηγούμενες αυτοδιοικητικές εκλογές της 26ης Μαΐου 2019 του εκλογικού συστήματος της απλής αναλογικής.

Σημαντική καινοτομία των επερχόμενων αυτοδιοικητικών εκλογών αποτελεί η θέση σε λειτουργία, για πρώτη φορά, της ηλεκτρονικής εφαρμογής («Πύλη Υποβολής Υποψηφιοτήτων») για τη δήλωση των συνδυασμών στις δημοτικές εκλογές, αποσκοπώντας στη διευκόλυνση των υποψηφίων και την απλούστευση της διαδικασίας υποβολής υποψηφιοτήτων.

Ακολούθως, παρατίθενται, συνοπτικά, οι βασικές αλλαγές που επιφέρει ο ν.4804/2021 (Α' 90) και οι οποίες θα εφαρμοστούν κατά τις προσεχείς δημοτικές εκλογές:

- υποβολή σε ενιαίο ψηφοδέλτιο υποψηφιότητας για τα αξιώματα του δημάρχου, δημοτικού συμβούλου, συμβούλου δημοτικής κοινότητας και προέδρου δημοτικής κοινότητας,[4]

---

1 Άρθρο 5, παρ. 5 του ν.4804/2021.
2 Άρθρο 5, παρ. 2 του ν.4804/2021.
3 Άρθρο 5, παρ. 1 του ν.4804/2021.
4 Άρθρο 15, παρ. 1 του ν.4804/2021.

Διανομή μέσω 'ΙΡΙΔΑ' με UID: 64cb6dfa822b74efd53f984e στις 03/08/23 15:04

- επιτυχών συνδυασμός, κατά την πρώτη ψηφοφορία (πρώτη Κυριακή) θεωρείται όποιος λάβει ποσοστό μεγαλύτερο του σαράντα τρία τοις εκατό (43% συν μια ψήφο) του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων,[5]

- δικαίωμα εκλογής δημοτικού συμβούλου[6] και συμβούλου δημοτικής κοινότητας με πληθυσμό μεγαλύτερο ή ίσο των 2.001[7] μόνιμων κατοίκων έχει ο επιλαχών συνδυασμός αν κατά την αρχική ψηφοφορία συγκέντρωσε ποσοστό τουλάχιστον τρία τοις εκατό (3%) του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων,

- αναπροσδιορισμός της **πληθυσμιακής βάσης** για τον καθορισμό του αριθμού των μελών του δημοτικού συμβουλίου,[8] των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων[9] και των προέδρων των δημοτικών κοινοτήτων,[10] και αναπροσδιορισμός του **αριθμού των μελών** του δημοτικού συμβουλίου[11] και των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων.

- μη εκλογή συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων στους δήμους της Περιφέρειας Αττικής, με εξαίρεση τους δήμους των Περιφερειακών Ενοτήτων Νήσων, Ανατολικής και Δυτικής Αττικής και τους δήμους που συγκροτούνται από τις δημοτικές κοινότητες της παρ. 4 του άρθρου 2 του ν.3852/2010 (Α' 87),[12]

- εξορθολογισμός και περιορισμός των κωλυμάτων εκλογιμότητας και των ασυμβιβάστων θέσης των αιρετών των δημοτικών αρχών,[13]

- θέση σταυρού προτίμησης στους υποψήφιους δημοτικούς συμβούλους ενιαία στο ψηφοδέλτιο, ανεξαρτήτως της εκλογικής περιφέρειας που θέτουν υποψηφιότητα (κατάργηση διασταυρούμενης ψήφου).[14]

Τέλος, οι νέες αρχές εκλέγονται σύμφωνα με τα πληθυσμιακά στοιχεία του μόνιμου πληθυσμού της απογραφής του 2021, όπως εμφανίζεται στους επίσημους πίνακες των

---

5 Άρθρο 24 του ν.4804/2021.
6 Άρθρο 27 του ν.4804/2021.
7 Άρθρο 29, παρ. 1, τελ. εδάφιο του ν.4804/2021.
8 Άρθρο 3 του ν.4804/2021.
9 Άρθρο 4 του ν.4804/2021.
10 Άρθρο 4, παρ. 1 του ν.4804/2021.
11 Άρθρο 3 του ν.4804/2021.
12 Άρθρο 4, παρ. 4 του ν.4804/2021.
13 Άρθρο 10 του ν.4804/2021.
14 Άρθρο 22 του ν.4804/2021.

Διανομή μέσω 'ΙΡΙΔΑ' με UID: 64cb6dfa822b74efd53f984e στις 03/08/23 15:04

αποτελεσμάτων της τελευταίας απογραφής πληθυσμού, που έχουν κυρωθεί και δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.[15]

15 Άρθρο 87, παρ. 3 του ν.4804/2021.

Διανομή μέσω 'ΙΡΙΔΑ' με UID: 64cb6dfa822b74efd53f984e στις 03/08/23 15:04

Με σκοπό την έγκυρη πληροφόρηση των ενδιαφερομένων στον ιστότοπο του Υπουργείου Εσωτερικών:

https://www.ypes.gr/apokentromeni-dioikisi-aytodioikisi/thesmika-themata-organosis-kai-leitourgias-dimon/thth-organosisleitourgiasdimon-dimotikes-ekloges

θα αναρτάται όλο το απαραίτητο υλικό αναφορικά με τη διαδικασία διενέργειας των δημοτικών εκλογών, με την παρουσίαση:

α. Υπουργικών αποφάσεων, εγκύκλιων οδηγιών[16] και εγγράφων, που αφορούν τις δημοτικές εκλογές,

β. βάση εκλογικών δεδομένων για κάθε δήμο σε μορφή xls[17]

γ. Των ηλεκτρονικών εφαρμογών που λειτουργούν στο πλαίσιο των δημοτικών εκλογών (όπως η «Ηλεκτρονική Πύλη Υποβολής Υποψηφιοτήτων»).

Για πληροφορίες και διευκρινίσεις σχετικά με τα θέματα που αναπτύσσονται στην παρούσα εγκύκλιο μπορείτε να απευθύνεστε:

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ	Δ/ΝΣΗ Η/ΚΟΥ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ
Αντωνίου Δημήτρης	213136 1405	dimotikes.ekloges@ypes.gr
Γαλάνης Κώστας		
Γεωργακοπούλου Βιβή		
Διαμάντη Μαρία		
Ζαγορίτης Λάζαρος		
Νασαινα Δέσποινα		
Ντάβα Ρένια		
Οικονομίδης Δημήτρης		

16 Τυχόν τροποποίηση της παρούσας εγκυκλίου θα επισημαίνεται: α) με σχετική ένδειξη στην πρώτη σελίδα του ιστότοπου: https://www.ypes.gr/apokentromeni-dioikisi-aytodioikisi/thesmika-themata-organosis-kai-leitourgias-dimon/thth-organosisleitourgiasdimon-dimotikes-ekloges και β) με ειδική σήμανση (με χρωματισμό του επιπρόσθετου ή τροποποιημένου κειμένου) στο σώμα της εγκυκλίου.

17 Στη βάση αυτή δεδομένων καταγράφονται αναλυτικά οι δήμοι της χώρας, οι δημοτικές ενότητες (εκλογικές περιφέρειες), καθώς και οι δημοτικές κοινότητες από τις οποίες αποτελείται ο κάθε δήμος, ο μόνιμος πληθυσμός τους με βάση την τελευταία απογράφη του 2021, ο αριθμός των δημοτικών συμβούλων (συνολικά του δήμου και ανά εκλογική περιφέρεια), ο αριθμός των συμβούλων δημοτικής κοινότητας, ο ανώτερος και κατώτερος επιτρεπόμενος αριθμός υποψηφίων, ο ελάχιστος αριθμός υποψηφίων από κάθε φύλο, καθώς και ο ανώτερος αριθμός σταυρών προτίμησης για κάθε αξίωμα.

ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΟΡΩΝ ΕΚΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Αιρετός Δήμου: Υποψήφιος δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος δημοτικής κοινότητας από 201 κατοίκους και άνω και πρόεδρος δημοτικής κοινότητας έως 200 κατοίκων.

Διοικητική Δομή Δήμου: Ο δήμος ως πολιτική και διοικητική οργάνωση διοικείται από αιρετά όργανα: Δήμαρχο, Δημοτικό Συμβούλιο (με άμεση εκλογή),[18] Οικονομική Επιτροπή και Επιτροπή Ποιότητας Ζωής (με έμμεση εκλογή),[19] τα οποία καταλαμβάνουν οι υποψήφιοι δήμαρχοι και δημοτικοί σύμβουλοι. Οι δημοτικοί σύμβουλοι εκλέγονται είτε στο σύνολο του δήμου, σε όσους αποτελούνται από μία εκλογική περιφέρεια (δημοτική ενότητα) είτε ανά εκλογικές περιφέρειες του δήμου, σε όσους αποτελούνται από περισσότερες από μία εκλογικές περιφέρειες (δημοτικές ενότητες).

Επίσης, ο δήμος αποτελείται από ενδοδημοτικές μονάδες διοίκησης, τις δημοτικές κοινότητες,[20] οι οποίες διοικούνται από αιρετούς που αναδεικνύονται από τα ψηφοδέλτια των υποψήφιων δημάρχων. Στις δημοτικές κοινότητες έως και 200 μόνιμους κατοίκους εκλέγεται «πρόεδρος δημοτικής κοινότητας» και σε δημοτικές κοινότητες από 201 μόνιμους κατοίκους και άνω εκλέγονται «μέλη συμβουλίου δημοτικής κοινότητας».

Με σκοπό την καλύτερη παρουσίαση των διοικητικών αυτών εννοιών (καθώς και όλων των εκλογικών διαδικασιών, προϋποθέσεων και δεδομένων) λαμβάνουμε ως παράδειγμα τη διοικητική δομή του Δήμου Σουφλίου, όπως δημοσιεύτηκε στην απογραφή μόνιμου πληθυσμού του έτους 2021 της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής.[21]

---

18 Βλ. υπ' αριθμ. 375/ απ 39167/2.6.2022 (ΑΔΑ: Ψ42Π46ΜΤΛ6-4ΙΓ) εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών για τη Λειτουργία του Δημοτικού Συμβουλίου και υπ' αριθμ. 5401/ 25951/27.03.2023 (ΑΔΑ: 90ΠΛ46ΜΤΛ6- ΡΧ2) εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών για την καταστατική θέση των αιρετών της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης (αντιμισθίες, αποζημιώσεις, έξοδα παράστασης, άδειες)

19 Βλ. υπ' αριθμ. 374/ απ 39135/30.5.2022 (ΑΔΑ: ΨΜΓΓ46ΜΤΛ6-Φ75) εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών για τη Λειτουργία Οικονομικής Επιτροπής και Επιτροπής Ποιότητας Ζωής.

20 Βλ. υπ' αριθμ. 88/ απ 59846/21.8.2019 (ΑΔΑ: 611Ξ465ΧΘ7-ΝΛ4) εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών για τη Λειτουργία Δημοτικών Κοινοτήτων.

21 Υπ' αριθμ. 2846/Β4-461/26.4.2023 (Β' 2802) απόφαση της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής.

Διανομή μέσω 'ΙΡΙΔΑ' με UID: 64cb6dfa822b74efd53f984e στις 03/08/23 15:04

Πίνακας 1

Διοικητική Δομή Δήμου Σουφλίου

	Μόνιμος Πληθυσμός
ΔΗΜΟΣ ΣΟΥΦΛΙΟΥ	11.709
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΟΥΦΛΙΟΥ	5.008
Δημοτική Κοινότητα Σουφλίου	3.770
Δημοτική Κοινότητα Δαδιάς	409
Δημοτική Κοινότητα Κορνοφωλεάς	366
Δημοτική Κοινότητα Λαγυνών	208
Δημοτική Κοινότητα Λυκόφωτος	255
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΟΡΦΕΑ	4.054
Δημοτική Κοινότητα Λαβάρων	747
Δημοτική Κοινότητα Αμορίου	317
Δημοτική Κοινότητα Κυριακής	73
Δημοτική Κοινότητα Μάνδρας	125
Δημοτική Κοινότητα Μαυροκκλησίου	180
Δημοτική Κοινότητα Μικρού Δερείου	1.836
Δημοτική Κοινότητα Πρωτοκκλησίου	776
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΥΧΕΡΟΥ	2.647
Δημοτική Κοινότητα Τυχερού	1.483
Δημοτική Κοινότητα Λευκίμμης	153
Δημοτική Κοινότητα Λύρας	117
Δημοτική Κοινότητα Προβατώνος	697
Δημοτική Κοινότητα Φυλακτού	197

Δημοτικές Ενότητες: Κάθε δήμος και κοινότητα που αποτελούσαν τους Καποδιστριακούς ΟΤΑ α' βαθμού[22] και συνενώθηκαν με το άρθρο 1 του ν.3852/2010 (Α' 87) αποτελούν τη δημοτική ενότητα του νέου «Καλλικρατικού» δήμου. Μέχρι την έναρξη εφαρμογής του ν.3852/2010 τους ΟΤΑ α' βαθμού αποτελούσαν 900 Δήμοι και 133 Κοινότητες, μετά την έναρξη εφαρμογής του ν.3852/2010 και του άρθρου 154 επ. του ν.4600/2019 (Α' 43) τους ΟΤΑ α' βαθμού της χώρας αποτελούν 332 Δήμοι.

22 Με το άρθρο 1 του ν. 2539/1997 (Α' 244) καταργήθηκαν οι 6.106 Δήμοι και Κοινότητες και δημιουργήθηκαν οι 1.033 Καποδιστριακοί ΟΤΑ α' βαθμού: 900 Δήμοι και 133 Κοινότητες.

Πίνακας 2

Διοικητική εξέλιξη των ΟΤΑ α' βαθμού

	προ του 1997	ν.2539/1997	ν.3852/2010 και ν.4600/2019
Δήμοι		900	
Κοινότητες	6.106	133	332

Έτσι, ο Δήμος Σουφλίου αποτελεί τον νέο «Καλλικρατικό» δήμο στον οποίο συνενώθηκαν με το άρθρο 1 του ν.3852/2010 οι τρεις (3) πρώην «Καποδιστριακοί» Δήμοι: Σουφλίου, Ορφέα και Τυχερού, οι οποίοι, τώρα, αποτελούν τις «Δημοτικές Ενότητές» του.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 84 του ν.4804/2021 οι δήμοι που συστάθηκαν με το άρθρο 1 του ν.3852/2010 και στους οποίους δεν επήλθε καμία μεταβολή, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, αποτελούνται και αυτοί από μία δημοτική ενότητα που φέρει το όνομα του δήμου.

Έτσι, ο Δήμος Νέας Σμύρνης αποτελείται από μία Δημοτική Ενότητα: τη Νέα Σμύρνη

Δημοτικές Κοινότητες[23] *αποτελούν:*

1. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες που καταργήθηκαν με το άρθρο 1 του ν.2539/1997 (Α' 244) και δημιούργησαν τους 1033 Καποδιστριακούς Δήμους και Κοινότητες.[24]

Οι Δημοτικές Κοινότητες του Δήμου Σουφλίου είναι οι ακόλουθες:

23 Σύμφωνα με το άρθρο 86 του ν.4804/2021, παρ. 1 όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρονται οι έννοιες «κοινότητες» και «κοινότητα» κατά το άρθρο 2 του ν.3852/2010, περί της συγκρότησης των δήμων, όπως τροποποιείται με το άρθρο 85 του ιδίου νόμου νοούνται πλέον «δημοτικές κοινότητες» και «δημοτική κοινότητα», αντίστοιχα.
Ακολούθως, σύμφωνα με την παρ. 2 του ανωτέρω άρθρου 86 του ν.4804/2021, όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρονται οι όροι «εκπρόσωπος τοπικής κοινότητας» και «πρόεδρος κοινότητας» νοείται ο «πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας» και όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρεται ο όρος «συμβούλιο κοινότητας» νοείται το «συμβούλιο δημοτικής κοινότητας».

24 Άρθρο 2, παρ. 2, πρώτο εδάφιο του ν.3852/2010.

Διανομή μέσω 'ΙΡΙΔΑ' με UID: 64cb6dfa822b74efd53f984e στις 03/08/23 15:04

Πίνακας 3

Δημοτικές Κοινότητες Δήμου Σουφλίου

ΔΗΜΟΣ ΣΟΥΦΛΙΟΥ	11.709
Δημοτική Κοινότητα Σουφλίου	3.770
Δημοτική Κοινότητα Δαδιάς	409
Δημοτική Κοινότητα Κορνοφωλεάς	366
Δημοτική Κοινότητα Λαγυνών	208
Δημοτική Κοινότητα Λυκόφωτος	255
Δημοτική Κοινότητα Λαβάρων	747
Δημοτική Κοινότητα Αμορίου	317
Δημοτική Κοινότητα Κυριακής	73
Δημοτική Κοινότητα Μάνδρας	125
Δημοτική Κοινότητα Μαυροκκλησίου	180
Δημοτική Κοινότητα Μικρού Δερείου	1.836
Δημοτική Κοινότητα Πρωτοκκλησίου	776
Δημοτική Κοινότητα Τυχερού (βλ. επόμενη παρ. 2)	1.483
Δημοτική Κοινότητα Λευκίμμης	153
Δημοτική Κοινότητα Λύρας	117
Δημοτική Κοινότητα Προβατώνος	697
Δημοτική Κοινότητα Φυλακτού (βλ. επόμενη παρ. 2)	197

Χάρτης 1

Διοικητική Δομή Δήμου Σουφλίου

ΔΗΜΟΣ ΣΟΥΦΛΙΟΥ
Δ. Κ. Μαυροκκλησίου
Δ.Ε. ΟΡΦΕΑ
Δ. Κ. Κυριακής
Δ. Κ. Πρωτοκκλησίου
Δ. Κ. Αμορίου
Δ. Κ. Λαβάρων
Δ. Κ. Μάνδρας
Δ. Κ. Μικρού Δερείου
Δ. Κ. Σουφλίου
Δ.Ε. ΣΟΥΦΛΙΟΥ
Δ. Κ. Κορνοφωλεάς
Δ. Κ. Δαδιάς
Δ. Κ. Λυκόφωτος
Δ. Κ. Λαγυνών
Δ. Κ. Λύρας
Δ. Κ. Φυλακτού
Δ. Κ. Λευκίμμης
Δ.Ε. ΤΥΧΕΡΟΥ
Δ. Κ. Τυχερού
Δ. Κ. Προβατώνας
Υπόμνημα
Όρια Δημοτικής Κοινότητας
Όρια Δημοτικής Ενότητας
Όρια Δήμου

2. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες που καταργήθηκαν κατόπιν εθελούσιας συνένωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων 1416/1984 (Α' 18) και 1622/1986 (Α' 92).[25]

Έτσι, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.1416/ 1984 επήλθε η ένωση των Κοινοτήτων Τυχερού και Φυλαχτού της Επαρχίας Σουφλίου του Νομού Έβρου σε έναν δήμο, το Δήμο Τυχερού.[26]

3. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες που καταργήθηκαν κατόπιν εθελούσιας συνένωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 του πδ 410/1995 (Α' 231).[27]

Έτσι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 του πδ 410/ 1995 επήλθε η ένωση των κοινοτήτων Νέων Παλατίων, Σκάλας Ωρωπού, και Ωρωπού του Νομού Αττικής στο Δήμο Ωρωπού.[28]

4. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες που συνενώθηκαν με το ν.3852/2010 και δεν αποτελούνται από Καποδιστριακούς Δήμους.[29]

Έτσι, ο Δήμος Ελευσίνας αποτελεί τον νέο «Καλλικρατικό» δήμο στον οποίο συνενώθηκαν με το άρθρο 1 του ν.3852/2010 οι δύο (2) πρώην Δήμοι: Ελευσίνας και Μαγούλας, οι οποίοι δεν είχαν συσταθεί με το ν.2539/1997 και επομένως αποτελείται από δύο (2) Δημοτικές Κοινότητες: Ελευσίνας και Μαγούλας.

5. Πρώην Κοινότητες ή τοπικά διαμερίσματα που εκτείνονται σε όλη την περιφέρεια του νησιού και δεν αποτελούν δήμο.[30]

---

25 Άρθρο 2, παρ. 2, δεύτερο εδάφιο του ν.3852/2010 σε συνδυασμό με το άρθρο 2, παρ. 4 του ΚΔΚ.
26 Βλ. πδ 263/ 1986 (Α' 123).
27 Άρθρο 2, παρ. 2, δεύτερο εδάφιο του ν.3852/2010.
28 Βλ. πδ 210/2002 (Α' 201).
29 Άρθρο 2, παρ. 2, δεύτερο εδάφιο του ν.3852/2010.
30 Άρθρο 2, παρ. 3 του ν.3852/2010. Σημειώνεται ότι οι δήμοι που έχουν νησιωτικές δημοτικές κοινότητες είναι 5: Δήμος Θήρας (Δημοτική Κοινότητα Θηρασίας), Δήμος Κεντρικής Κέρκυρας και Διαποντίων Νήσων (Δημοτικές Κοινότητες Ερεικούσσης, Μαθρακίου και Οθωνών), Δήμος Κυθήρων (Δημοτική Κοινότητα Αντικυθήρων), Δήμος Λευκάδας (Δημοτικές Κοινότητες Καλάμου και Καστού) και Δήμος Νάξου και Μικρών Κυκλάδων (Δημοτικές Κοινότητες Δονούσης, Ηρακλειάς, Κουφονησίων και Σχοινούσας).

6. Οι δημοτικές κοινότητες του άρθρου 2, παρ. 4 του ν.3852/2010, δηλ. τα πρώην «δημοτικά διαμερίσματα», στα οποία διαιρούνται οι οικισμοί, έδρες δήμων, άνω των 100.000 μόνιμων κατοίκων.[31]

Οι δημοτικές κοινότητες της χώρας διακρίνονται στις ακόλουθες κατηγορίες ανάλογα με τα όργανα διοίκησής τους:

31 Άρθρο 2, παρ. 4 του ν.3852/2010. Οι δημοτικές κοινότητες των δήμων αυτών μπορούν να ανευρεθούν στα ακόλουθα ΦΕΚ: Αθηναίων (Α' 246/1981), Θεσσαλονίκης (Α' 74/1985), Πειραιά (Α' 100/1982), Πατρέων (Α' 154/1994), Καλλιθέας και Ηρακλείου Κρήτης (Α' 185/2006), Λαρισαίων (Α' 193/2006), και Περιστερίου (Α' 198/2006)

Πίνακας 4

Πληθυσμιακή Κατηγοριοποίηση Δημοτικών Κοινοτήτων

Πληθυσμός	Πλήθος Δημοτικών Κοινοτήτων	Όργανο Διοίκησης
έως 200	2.415 (συμπεριλαμβάνονται 9 δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό μηδέν)	Πρόεδρος Δημοτικής Κοινότητας
από 201 έως 2.000	3.171	3μελές Συμβούλιο
από 2.001 έως 10.000	364	5μελές Συμβούλιο
από 10.001 έως 50.000	127	11μελές Συμβούλιο
από 50.001 και άνω	29	15μελές Συμβούλιο

Εκλογή Συμβουλίων σε Δημοτικές Κοινότητες της Περιφέρειας Αττικής: Σημειώνεται ότι δεν εκλέγονται συμβούλια δημοτικών κοινοτήτων στους δήμους της Περιφέρειας Αττικής, με εξαίρεση τους δήμους των Περιφερειακών Ενοτήτων Νήσων, Ανατολικής και Δυτικής Αττικής και τους δήμους που συγκροτούνται από τις δημοτικές κοινότητες της παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 3852/2010.[32]

Επομένως, εκλέγονται συμβούλια δημοτικών κοινοτήτων στους κάτωθι δήμους του Νομού Αττικής (και παραπλεύρως σημειώνεται ο αριθμός των εκλογικών περιφερειών του ίδιου Δήμου):

32 Άρθρο 4, παρ. 4 του ν.4804/2021.

Πίνακας 5

Δήμοι της Περιφέρειας Αττικής στους οποίους εκλέγονται συμβούλια Δημοτικών Κοινοτήτων

1. ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ (Έδρα: Αθήνα)	
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΘΗΝΑΙΩΝ	Ενιαία Περιφέρεια Εκλογική
Δημοτική Κοινότητα 1ου Διαμερίσματος Δήμου Αθηναίων	
Δημοτική Κοινότητα 2ου Διαμερίσματος Δήμου Αθηναίων	
Δημοτική Κοινότητα 3ου Διαμερίσματος Δήμου Αθηναίων	
Δημοτική Κοινότητα 4ου Διαμερίσματος Δήμου Αθηναίων	
Δημοτική Κοινότητα 5ου Διαμερίσματος Δήμου Αθηναίων	
Δημοτική Κοινότητα 6ου Διαμερίσματος Δήμου Αθηναίων	
Δημοτική Κοινότητα 7ου Διαμερίσματος Δήμου Αθηναίων	
2. ΔΗΜΟΣ ΑΙΓΙΝΑΣ (Έδρα: Αίγινα)	Ενιαία Περιφέρεια Εκλογική
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΙΓΙΝΑΣ	
Δημοτική Κοινότητα Αίγινας	
Δημοτική Κοινότητα Βαθέος	
Δημοτική Κοινότητα Κυψέλης	
Δημοτική Κοινότητα Μεσαγρού	
Δημοτική Κοινότητα Πέρδικας	
3. ΔΗΜΟΣ ΑΧΑΡΝΩΝ (Έδρα: Αχαρνές)	Δύο Εκλογικές Περιφέρειες
α. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΧΑΡΝΩΝ	
Δημοτική Κοινότητα Αχαρνών	
β. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΡΑΚΟΜΑΚΕΔΟΝΩΝ	
Δημοτική Κοινότητα Θρακομακεδόνων	

4. ΔΗΜΟΣ ΒΑΡΗΣ - ΒΟΥΛΑΣ - ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ (Έδρα: Βούλα)	Τρεις Εκλογικές Περιφέρειες
α. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΒΑΡΗΣ	
Δημοτική Κοινότητα Βάρης	
β. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΒΟΥΛΑΣ	
Δημοτική Κοινότητα Βούλας	
γ. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ	
Δημοτική Κοινότητα Βουλιαγμένης	
5. ΔΗΜΟΣ ΔΙΟΝΥΣΟΥ (Έδρα: Άγιος Στέφανος)	Επτά Εκλογικές Περιφέρειες
α. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΓΙΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ	
Δημοτική Κοινότητα Αγίου Στεφάνου	
β. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΝΟΙΞΕΩΣ	
Δημοτική Κοινότητα Ανοίξεως	
γ. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΙΟΝΥΣΟΥ	
Δημοτική Κοινότητα Διονύσου	
δ. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΡΟΣΙΑΣ	
Δημοτική Κοινότητα Δροσιάς	
ε. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΡΥΟΝΕΡΙΟΥ	
Δημοτική Κοινότητα Κρυονερίου	
ζ. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΡΟΔΟΠΟΛΕΩΣ	
Δημοτική Κοινότητα Ροδοπόλεως (Μπάλας)	
η. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤΑΜΑΤΑΣ	
Δημοτική Κοινότητα Σταμάτας	
6. ΔΗΜΟΣ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ (Έδρα: Ελευσίνα)	Δύο Εκλογικές Περιφέρειες
α. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ	
Δημοτική Κοινότητα Ελευσίνος	
β. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΑΓΟΥΛΑΣ	
Δημοτική Κοινότητα Μαγούλας	
7. ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ (Έδρα: Καλλιθέα)	Ενιαία Εκλογική Περιφέρεια
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ	
Δημοτική Κοινότητα 1ου Διαμερίσματος Δήμου Καλλιθέας	

Δημοτική Κοινότητα 2ου Διαμερίσματος Δήμου Καλλιθέας	
Δημοτική Κοινότητα 3ου Διαμερίσματος Δήμου Καλλιθέας	
8. ΔΗΜΟΣ ΚΥΘΗΡΩΝ (Έδρα: Κύθηρα)	Δύο Εκλογικές Περιφέρειες
α. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΩΝ	
Δημοτική Κοινότητα Αντικυθήρων	
β. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΥΘΗΡΩΝ	
Δημοτική Κοινότητα Αρωνιαδίκων	
Δημοτική Κοινότητα Καραβά	
Δημοτική Κοινότητα Καρβουνάδων	
Δημοτική Κοινότητα Κοντολιανίκων	
Δημοτική Κοινότητα Κυθήρων	
Δημοτική Κοινότητα Λιβαδίου	
Δημοτική Κοινότητα Λογοθετιανίκων	
Δημοτική Κοινότητα Μητάτων	
Δημοτική Κοινότητα Μυλοποτάμου	
Δημοτική Κοινότητα Μυρτιδίων	
Δημοτική Κοινότητα Ποταμού	
Δημοτική Κοινότητα Φρατσίων	
Δημοτική Κοινότητα Φριλιγκιανίκων	
9. ΔΗΜΟΣ ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ (Έδρα: Λαύριο)	Τρεις Εκλογικές Περιφέρειες
α. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΓΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ	
Δημοτική Κοινότητα Αγίου Κωνσταντίνου	
β. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΕΡΑΤΕΑΣ	
Δημοτική Κοινότητα Κερατέας	
γ. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ	
Δημοτική Κοινότητα Λαυρεωτικής	
10. ΔΗΜΟΣ ΜΑΝΔΡΑΣ - ΕΙΔΥΛΛΙΑΣ (Έδρα: Μάνδρα)	Τέσσερις Εκλογικές Περιφέρειες
α. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΒΙΛΙΩΝ	
Δημοτική Κοινότητα Βιλίων	
β. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΡΥΘΡΩΝ	
Δημοτική Κοινότητα Ερυθρών	

γ. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΑΝΔΡΑΣ	
Δημοτική Κοινότητα Μάνδρας	
δ. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΟΙΝΟΗΣ	
Δημοτική Κοινότητα Οινόης	
11. ΔΗΜΟΣ ΜΑΡΑΘΩΝΟΣ (Έδρα: Μαραθώνας)	Τέσσερις Εκλογικές Περιφέρειες
α. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΒΑΡΝΑΒΑ	
Δημοτική Κοινότητα Βαρνάβα	
β. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ	
Δημοτική Κοινότητα Γραμματικού	
γ. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΑΡΑΘΩΝΟΣ	
Δημοτική Κοινότητα Μαραθώνος	
δ. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΝΕΑΣ ΜΑΚΡΗΣ	
Δημοτική Κοινότητα Νέας Μάκρης	
12. ΔΗΜΟΣ ΜΕΓΑΡΕΩΝ (Έδρα: Μέγαρα)	Δύο Εκλογικές Περιφέρειες
α. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΕΓΑΡΕΩΝ	
Δημοτική Κοινότητα Μεγαρέων	
Δημοτική Κοινότητα Κινέτας	
β. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΝΕΑΣ ΠΕΡΑΜΟΥ	
Δημοτική Κοινότητα Νέας Περάμου	
13. ΔΗΜΟΣ ΠΑΙΑΝΙΑΣ (Έδρα: Παιανία)	Δύο Εκλογικές Περιφέρειες
α. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΓΛΥΚΩΝ ΝΕΡΩΝ	
Δημοτική Κοινότητα Γλυκών Νερών	
β. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΑΙΑΝΙΑΣ	
Δημοτική Κοινότητα Παιανίας	
14. ΔΗΜΟΣ ΠΑΛΛΗΝΗΣ (Έδρα: Γέρακας)	Τρεις Εκλογικές Περιφέρειες
α. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΝΘΟΥΣΗΣ	
Δημοτική Κοινότητα Ανθούσης	
β. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΓΕΡΑΚΑ	
Δημοτική Κοινότητα Γέρακα	
γ. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΑΛΛΗΝΗΣ	
Δημοτική Κοινότητα Παλλήνης	

15. ΔΗΜΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (Έδρα: Πειραιάς)	Ενιαία Περιφέρεια	Εκλογική
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ		
Δημοτική Κοινότητα 1ου Διαμερίσματος Δήμου Πειραιώς		
Δημοτική Κοινότητα 2ου Διαμερίσματος Δήμου Πειραιώς		
Δημοτική Κοινότητα 3ου Διαμερίσματος Δήμου Πειραιώς		
Δημοτική Κοινότητα 4ου Διαμερίσματος Δήμου Πειραιώς		
Δημοτική Κοινότητα 5ου Διαμερίσματος Δήμου Πειραιώς		
16. ΔΗΜΟΣ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ (Έδρα: Περιστέρι)	Ενιαία Περιφέρεια	Εκλογική
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ		
Δημοτική Κοινότητα 1ου Διαμερίσματος Δήμου Περιστερίου		
Δημοτική Κοινότητα 2ου Διαμερίσματος Δήμου Περιστερίου		
Δημοτική Κοινότητα 3ου Διαμερίσματος Δήμου Περιστερίου		
Δημοτική Κοινότητα 4ου Διαμερίσματος Δήμου Περιστερίου		
17. ΔΗΜΟΣ ΡΑΦΗΝΑΣ - ΠΙΚΕΡΜΙΟΥ (Έδρα: Ραφήνα)	Δύο Εκλογικές Περιφέρειες	
α. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΙΚΕΡΜΙΟΥ		
Δημοτική Κοινότητα Πικερμίου		
β. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΡΑΦΗΝΑΣ		
Δημοτική Κοινότητα Ραφήνας		
18. ΔΗΜΟΣ ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ (Έδρα: Σαλαμίνα)		

α. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΜΠΕΛΑΚΙΩΝ	Δύο Εκλογικές Περιφέρειες
Δημοτική Κοινότητα Αμπελακίων	
Δημοτική Κοινότητα Σεληνίων	
β. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ	
Δημοτική Κοινότητα Αιαντείου	
Δημοτική Κοινότητα Σαλαμίνος	
19. ΔΗΜΟΣ ΣΑΡΩΝΙΚΟΥ (Έδρα: Καλύβια Θορικού)	Πέντε Εκλογικές Περιφέρειες
α. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΝΑΒΥΣΣΟΥ	
Δημοτική Κοινότητα Αναβύσσου	
β. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΛΥΒΙΩΝ ΘΟΡΙΚΟΥ	
Δημοτική Κοινότητα Καλυβίων Θορικού	
γ. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΟΥΒΑΡΑ	
Δημοτική Κοινότητα Κουβαρά	
δ. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΑΛΑΙΑΣ ΦΩΚΑΙΑΣ	
Δημοτική Κοινότητα Παλαιάς Φωκαίας	
ε. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΑΡΩΝΙΔΟΣ	
Δημοτική Κοινότητα Σαρωνίδος	
20. ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΤΩΝ - ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ (Έδρα: Σπάτα)	Δύο Εκλογικές Περιφέρειες
α. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ (ΛΟΥΤΣΑΣ)	
Δημοτική Κοινότητα Αρτέμιδας	
β. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΠΑΤΩΝ - ΛΟΥΤΣΑΣ	
Δημοτική Κοινότητα Σπάτων-Λούτσας	
21. ΔΗΜΟΣ ΤΡΟΙΖΗΝΙΑΣ-ΜΕΘΑΝΩΝ (Έδρα: Γαλατάς)	Δύο Εκλογικές Περιφέρειες
α. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΕΘΑΝΩΝ	
Δημοτική Κοινότητα Κουνουπίτσης	
Δημοτική Κοινότητα Κυψέλης Μεθάνων	
Δημοτική Κοινότητα Λουτροπόλεως Μεθάνων	
Δημοτική Κοινότητα Μεγαλοχωρίου	
β. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΡΟΙΖΗΝΟΣ	
Δημοτική Κοινότητα Γαλατά	
Δημοτική Κοινότητα Άνω Φαναρίου	
Δημοτική Κοινότητα Δρυόπης	

Δημοτική Κοινότητα Καρατζά		
Δημοτική Κοινότητα Τακτικουπόλεως		
Δημοτική Κοινότητα Τροιζήνος		
22. ΔΗΜΟΣ ΩΡΩΠΟΥ (Έδρα: Ωρωπός)	Εννέα Περιφέρειες	Εκλογικές
α. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΥΛΩΝΟΣ		
Δημοτική Κοινότητα Αυλώνος		
β. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΦΙΔΝΩΝ		
Δημοτική Κοινότητα Αφιδνών		
γ. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΛΑΜΟΥ		
Δημοτική Κοινότητα Καλάμου		
δ. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΠΑΝΔΡΙΤΙΟΥ		
Δημοτική Κοινότητα Καπανδριτίου		
ε. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ		
Δημοτική Κοινότητα Μαλακάσης		
ζ. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ ΩΡΩΠΟΥ		
Δημοτική Κοινότητα Μαρκοπούλου Ωρωπού		
η. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΟΛΥΔΕΝΔΡΙΟΥ		
Δημοτική Κοινότητα Πολυδενδρίου		
θ. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΥΚΑΜΙΝΟΥ		
Δημοτική Κοινότητα Συκαμίνου		
ι. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΩΡΩΠΙΩΝ		
Δημοτική Κοινότητα Νέων Παλατίων		
Δημοτική Κοινότητα Σκάλας Ωρωπού		
Δημοτική Κοινότητα Χαλκουτσίου		
Δημοτική Κοινότητα Ωρωπού		
23. ΔΗΜΟΣ ΦΥΛΗΣ (Έδρα: Άνω Λιόσια)	Τρεις Περιφέρειες	Εκλογικές
α. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΝΩ ΛΙΟΣΙΩΝ		
Δημοτική Κοινότητα Άνω Λιοσίων		
β. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΖΕΦΥΡΙΟΥ		
Δημοτική Κοινότητα Ζεφυρίου		
γ. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΦΥΛΗΣ		
Δημοτική Κοινότητα Φυλής		

Εκλογική νομοθεσία: Για πρώτη φορά η κύρια αυτοδιοικητική εκλογική νομοθεσία καταγράφεται σε διακριτό νόμο (ν. 4804/ 2021). Ισχύ έχουν, επίσης, οι διατάξεις του π.δ.26/2012 «Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο των διατάξεων της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών» (Α' 57). και του ν.2717/ 1999 «Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας» (Α' 97). Στο Παράρτημα της εγκυκλίου παρατίθεται το σύνολο της εκλογικής νομοθεσίας, όπως ισχύει, με την αναφορά σε υποσημείωση των διατάξεων που τροποποιούν τις κύριες διατάξεις των νόμων, ώστε να διευκολυνθεί η παρακολούθηση των νομοθετικών αλλαγών. Στην παρούσα εγκύκλιο η αναφορά σε διατάξεις νόμων νοείται όπως αυτές ισχύουν, χωρίς να γίνεται ειδικότερη μνεία των διατάξεων που τις τροποποιούν ή τις αντικαθιστούν.

Εκλογικές περιφέρειες: Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 12 του ν.4804/2021 εκλογικές περιφέρειες αποτελούν:

1. Οι δήμοι, οι οποίοι δεν προέρχονται από συνένωση δήμων και κοινοτήτων, κατά το άρθρο 1 του ν.3852/2010, αποτελούν μία ενιαία εκλογική περιφέρεια,[33]

Ο Δήμος Νέας Σμύρνης αποτελείται από μία Δημοτική Ενότητα: τη Νέα Σμύρνη.

Ο Δήμος Αθηναίων αποτελείται από μια ενιαία εκλογική περιφέρεια, αλλά στις δημοτικές του κοινότητες εκλέγονται συμβούλια.

2. Οι δημοτικές ενότητες του κάθε δήμου, δηλαδή οι συνενούμενοι δήμοι ή κοινότητες, κατά τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν.3852/2010.[34]

Έτσι, οι εκλογικές περιφέρειες του Δήμου Σουφλίου, Νομού Έβρου, είναι τρεις (3), αποτελούμενες από τους πρώην Δήμους Σουφλίου, Ορφέα και Τυχερού.

33 Άρθρο 84 του ν.4804/2021, σύμφωνα με το οποίο οι δήμοι του άρθρου 1 του ν.3852/2010 στους οποίους δεν έχει επέλθει καμία μεταβολή αποτελούνται από μια δημοτική ενότητα που φέρει το όνομα του δήμου.

34 Άρθρο 12, περ. α) του ν.4804/2021.

Ο Δήμος Δάφνης- Υμηττού αποτελείται από δύο εκλογικές περιφέρειες: Δάφνη και Υμηττός, αλλά στις δημοτικές αυτές κοινότητες δεν θα εκλεγούν συμβούλια.

Ηλεκτρονική Πύλη Υποβολής Υποψηφιοτήτων: Οι υποψήφιοι δήμαρχοι για πρώτη φορά θα υποβάλουν συνδυασμό ηλεκτρονικά σε ειδική εφαρμογή προσβάσιμη μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης που είναι διαθέσιμη στο σύνδεσμο: https://www.ypes.gr/apokentromeni-dioikisi-aytodioikisi/thesmika-themata-organosis-kai-leitourgias-dimon/thth-organosisleitourgiasdimon-dimotikes-ekloges, στον οποίο είναι διαθέσιμες και αναλυτικές οδηγίες λειτουργίας της. Οι υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικών κοινοτήτων και πρόεδροι δημοτικών κοινοτήτων οφείλουν να αποδεχτούν την υποψηφιότητά τους μέσω της ίδιας ως άνω εφαρμογής.

Πρόεδρος δημοτικής κοινότητας: ο όρος αναφέρεται στα μονομελή όργανα διοίκησης των δημοτικών κοινοτήτων που έχουν μόνιμο πληθυσμό έως και 200 κατοίκους και δε θα πρέπει να συγχέεται με τον όρο «πρόεδρος συμβουλίου δημοτικής κοινότητας» ο οποίος αναφέρεται στον πρόεδρο του συλλογικού οργάνου που ορίζεται εκ του νόμου στις δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό άνω των 200 κατοίκων.

Πληθυσμός: Όπου γίνεται αναφορά στον όρο «πληθυσμός», συμπεριλαμβανομένων των κανονιστικών πράξεων που εκδίδονται κατ` εξουσιοδότηση του ν.4804/2021, νοείται ο **μόνιμος** πληθυσμός, όπως εμφανίζεται στους επίσημους πίνακες των αποτελεσμάτων της τελευταίας απογραφής πληθυσμού, που έχουν κυρωθεί και δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.[35]

Υπολογισμός προθεσμιών: Σύμφωνα με το άρθρο 71, παρ. 5 του ν.4804/ 2021 στις προθεσμίες που ορίζονται κατά τη διαδικασία εκλογής των δημοτικών αρχών δεν υπολογίζεται η μέρα της ψηφοφορίας. Σύμφωνα, δε, με την παρ. 6 του ιδίου άρθρου η προθεσμία λήγει μόλις παρέλθει και η τελευταία ημέρα της, έστω και αν είναι ημέρα αργίας.

35 Άρθρο 87, παρ. 3 του ν.4804/2021.

- Λειτουργία Δημοτικού Συμβουλίου: Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 65, παρ. 5 του ν.3852/2010, όπως ισχύει, από τις 7 Σεπτεμβρίου 2023 και μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2023 το δημοτικό συμβούλιο αποφασίζει μόνο για θέματα που αναφέρονται σε έκτακτες περιπτώσεις εξαιρετικά επείγουσας και απρόβλεπτης ανάγκης, καθώς και για θέματα που αφορούν στην υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων έργων.[36]

Στο πλαίσιο εφαρμογής της διάταξης αυτής σημειώνεται ότι δεν εμπίπτουν τα άλλα συλλογικά ή μονομελή όργανα διοίκησης του δήμου (πλην του δημοτικού συμβουλίου) και ότι δεν καθίσταται εν αμφιβόλω η συνέχεια της διοικητικής δράσης του δήμου και επομένως θέματα που αφορούν την καθόλη λειτουργία του (όπως η ψήφιση του προϋπολογισμού) μπορούν να αποτελούν αντικείμενο λήψης απόφασης από το δημοτικό συμβούλιο μέχρι το τέλος της τρέχουσας δημοτικής περιόδου.

- *Θέματα προσωπικού των Δήμων*: Τις εξαιρέσεις από την αναστολή προσλήψεων λόγω αυτοδιοικητικών εκλογών ρυθμίζει αναλυτικά το άρθρο 17 του ν.3870/2010 (Α' 138). Επισημαίνεται ότι στην κείμενη νομοθεσία δεν υφίσταται πρόβλεψη παροχής άδειας σε υπαλλήλους ή εργαζομένους για τη διενέργεια προεκλογικής εκστρατείας. Τέλος, σημειώνεται ότι τα κωλύματα και οι περιορισμοί που ισχύουν για τους μετακλητούς υπαλλήλους του δημοσίου εφαρμόζονται αναλογικά και για το προσωπικό ειδικών θέσεων των ΟΤΑ (ειδικούς συμβούλους, επιστημονικούς συνεργάτες και ειδικούς συνεργάτες ΟΤΑ), οι δε περιορισμοί που αφορούν στον διορισμό υποψηφίου που τυγχάνει σύζυγος ή σύμβιος/α ή συγγενής πρώτου ή δεύτερου βαθμού μέλους της Κυβέρνησης ή Υφυπουργού, εφαρμόζεται αναλογικά και σε υποψήφιους με σύζυγο ή σύμβιο/α ή συγγενή α' και β' βαθμού οργάνου διοίκησης ΟΤΑ.[37]

Εκδοθείσες κανονιστικές αποφάσεις για τη διεξαγωγή των δημοτικών εκλογών:

- Η υπ' αριθμ. 3379/Β4 – 550/ 12.5.2023 (Β' 3134) απόφαση του Προέδρου της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, με την οποία κατανέμεται αναλόγως στις δημοτικές κοινότητες της παρ.

36 Άρθρο 1, παρ. 2 του ν.4257/2014 (Α' 93). Βλ. επίσης άρθρο 78 του ιδίου νόμου.
37 Άρθρο 163, παρ. 1 του ν.3584/2007, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 18 του ν.4674/2020 (Α' 53)

4 του άρθρου 2 του ν.3852/2010 πληθυσμός που περιλαμβάνεται στην απόφαση του πρώτου εδαφίου, ο οποίος δεν είναι δυνατόν να κατανεμηθεί στις δημοτικές κοινότητες, λόγω ελλιπών στοιχείων τόπου εγκατάστασης.[38]

- Η υπ' αριθμ. 64436/ 1.8.2023 (Β' 4821 και ΑΔΑ: 996Γ46ΜΤΛ6-3ΒΒ) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών στην οποία αναγράφονται οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού της Χώρας, ο συνολικός πληθυσμός κάθε οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού και, αναλυτικά, ο πληθυσμός των δημοτικών κοινοτήτων και των περιφερειακών ενοτήτων.[39]

- Η υπ' αριθμ. 64716/ 1.8.2023 (Β' 4844 και ΑΔΑ: Ψ2Ζ446ΜΤΛ6-ΡΤΦ) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών με την οποία ορίζονται οι έδρες των δημοτικών συμβούλων κάθε εκλογικής περιφέρειας με βάση τον πληθυσμό[40]

- Η υπ' αριθμ. 64606/ 1.8.2023 (Β' 4842 και ΑΔΑ: 6ΥΞΙ46ΜΤΛ6-ΨΦ6) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών, με την οποία ορίζονται οι διαστάσεις, η μορφή και το περιεχόμενο των ψηφοδελτίων για τις δημοτικές εκλογές.[41]

- Η υπ' αριθμ. 64742/ 2.8.2023 (Β' 4879 και ΑΔΑ: 6ΦΕΙ46ΜΤΛ6-ΓΔΦ) κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης με την οποία ρυθμίζεται κάθε αναγκαίο τεχνικό και κάθε άλλο απαραίτητο ζήτημα σχετικά με τη λειτουργία της ηλεκτρονικής Πύλης δήλωσης υποψηφιοτήτων του άρθρου 33 του π.δ. 26/2012 την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, την πρόσβαση των υποψηφίων και την υποβολή των δηλώσεων υποψηφιοτήτων.[42]

---

38 Άρθρο 87, παρ. 1, δεύτερο εδάφιο του ν.4804/2021.
39 Άρθρο 87, παρ. 2 του ν.4804/2021.
40 Άρθρο 89, παρ. 2, πρώτο εδάφιο του ν.4804/2021.
41 Άρθρο 89, παρ. 3 του ν. 4804/2021. Επισημαίνεται ότι η υπ' αριθμ. 63609/ 27.7.2023 (Β' 4780 και ΑΔΑ: 6ΧΞ946ΜΤΛ6-ΝΕΧ) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών έχει καταργηθεί με το άρθρο 3, παρ. 2 της υπ' αριθμ. 64606/ 1.8.2023 (Β' 4842 και ΑΔΑ: 6ΥΞΙ46ΜΤΛ6-ΨΦ6) απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών.
42 Άρθρο 89, παρ. 6 του ν.4804/2021.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΕ: Ανώνυμη Εταιρεία

ΑΕΔ: Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο

Α.Π.: Άρειος Πάγος

Γν.: Γνωμοδότηση

ΕΕ: Ετερόρρυθμη Εταιρεία

ΕΠΕ: Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης

ΚΔΔ: Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας, κυρωτ. **ν.2717/1999** (Α' 97)

ΚΔΚ: Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων, κυρωτ. **ν.3463/2006** (Α' 114)

ν.: νόμος

ΝΣΚ: Νομικό Συμβούλιο του Κράτους

ΟΕ: Ομόρρυθμη Εταιρεία

ΟΤΑ: Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης

παρ.: παράγραφος

π.δ.: προεδρικό διάταγμα

περ.: Περίπτωση

Σ: Σύνταγμα

ΣτΕ: Συμβούλιο της Επικρατείας

ΠΙΝΑΚΕΣ

Πίνακας 1	Διοικητική Δομή Δήμου Σουφλίου
Πίνακας 2	Διοικητική εξέλιξη των ΟΤΑ α' βαθμού
Πίνακας 3	Δημοτικές Κοινότητες Δήμου Σουφλίου
Πίνακας 4	Πληθυσμιακή Κατηγοριοποίηση Δημοτικών Κοινοτήτων
Πίνακας 5	Δήμοι της Περιφέρειας Αττικής στους οποίους εκλέγονται συμβούλια Δημοτικών Κοινοτήτων
Πίνακας 6	Κρίσιμες ημερομηνίες για τα κωλύματα εκλογιμότητας και το ασυμβίβαστο υπαλλήλων δήμων
Πίνακας 7	Ελάχιστος αριθμός δημοτικών κοινοτήτων στις οποίες ένας συνδυασμός οφείλει να έχει υποψηφίους
Πίνακας 8	Ελάχιστος και μέγιστος αριθμός υποψηφίων δημοτικών συμβούλων (σε δήμους με ενιαία εκλογική περιφέρεια)
Πίνακας 9	Ελάχιστος και μέγιστος αριθμός υποψηφίων δημοτικών συμβούλων (σε δήμους με εκλογικές περιφέρειες)
Πίνακας 10	Ελάχιστος και μέγιστος αριθμός υποψηφίων Προέδρων Δημοτικών Κοινοτήτων και Συμβούλων Δημοτικών Κοινοτήτων
Πίνακας 11	Μέγιστος αριθμός σταυρών προτίμησης
Πίνακας 12	Κατανομή εδρών συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων άνω των 2001 κατοίκων
Πίνακας 13	Υπόδειγμα Ανακήρυξης Επιτυχόντων και επιλαχόντων Συνδυασμών, Τακτικών και Αναπληρωματικών Μελών Συμβουλίων και Προέδρων Δημοτικών Κοινοτήτων

ΧΑΡΤΕΣ

Χάρτης 1	Διοικητική Δομή Δήμου Σουφλίου

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ – ΕΚΛΟΓΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' – ΕΚΛΟΓΕΣ – ΕΚΛΟΓΕΙΣ – ΕΚΛΟΓΙΜΟΙ

1. Χρόνος διενέργειας των εκλογών

Οι εκλογές για την ανάδειξη των δημοτικών αρχών της νέας δημοτικής περιόδου που αρχίζει την **1η Ιανουαρίου 2024** και λήγει την **31η Δεκεμβρίου 2028**, θα γίνουν την **Κυριακή 8 Οκτωβρίου 2023**.[43]

Στις εκλογές αυτές ψηφίζουμε για την ανάδειξη:

- δημάρχων,
- δημοτικών συμβούλων,
- συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό ίσο και άνω των διακοσίων ενός (201) κατοίκων,
- προέδρων δημοτικών κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό έως και διακόσιους (200) κατοίκους.

Η ψηφοφορία θα αρχίσει την 7η πρωινή και θα λήξει την 7η βραδινή της ίδιας ημέρας.[44] Σε περίπτωση επανάληψης της ψηφοφορίας, αυτή θα διεξαχθεί την επόμενη **Κυριακή 15 Οκτωβρίου 2023**,[45] με ίδια ώρα έναρξης και λήξης. Σε περίπτωση που η ψηφοφορία δεν διεξαχθεί για οποιοδήποτε λόγο σε ένα δήμο ή σε ένα ή περισσότερα εκλογικά τμήματα, θα λάβει χώρα την **Τετάρτη 11 Οκτωβρίου 2023 ή την Τετάρτη 18 Οκτωβρίου 2021, αντίστοιχα**.[46]

---

43 Άρθρο 5, παρ. 5, του ν.4804/2021.

44 Άρθρο 50, παρ. 1 του πδ 26/2012.

45 Άρθρα 25, παρ. 1 του ν.4804/2021. Επίσης, η επαναληπτική ψηφοφορία διεξάγεται στα ίδια εκλογικά τμήματα, με τις ίδιες εφορευτικές επιτροπές, τους ίδιους αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής και τους ίδιους εφόρους αντιπροσώπων (άρθρο 25, παρ. 7 του ν.4804/2021).

46 Άρθρο 5, παρ. 3 του ν.4804/2021.

2. Εκλογείς και Εκλόγιμοι

2.1 Εκλογικό δικαίωμα

Δικαίωμα ψήφου στις δημοτικές εκλογές **έχουν:**[47]

α. **όλοι οι δημότες** του δήμου που σωρευτικά:

- έχουν συμπληρώσει το 17ο έτος της ηλικίας τους,[48] δηλαδή έχουν γεννηθεί μέχρι και **31 Δεκεμβρίου 2006**,[49]

- είναι εγγεγραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο του δήμου.[50]

β. **οι πολίτες των λοιπών 26 κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης**, οι οποίοι δεν έχουν την ελληνική ιθαγένεια, αλλά που σωρευτικά:

- κατοικούν στην Ελλάδα,

- έχουν συμπληρώσει το 17ο έτος της ηλικίας τους, δηλαδή έχουν γεννηθεί μέχρι και **31 Δεκεμβρίου 2006,**

- είναι εγγεγραμμένοι στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους[51] του δήμου όπου κατοικούν, μέχρι και τις **30 Ιουνίου 2023**.

Στερούνται του δικαιώματος του εκλέγειν[52] στις δημοτικές εκλογές όσοι εκ των ανωτέρω:

---

47 Άρθρο 6, παρ. 1 ν.4804/2021.
48 Άρθρα 1 και 5 του ν.4406/2016 (Α΄133).
49 Άρθρο 4, παρ. 2 του π.δ.26/ 2012.
50 Άρθρο 7, παρ. 1 του ν.4804/2021. Η καθόλου διαδικασία κατάρτισης των εκλογικών καταλόγων, περιλαμβανομένης και εκείνης της καταχώρισης μεταβολών, διαγραφών, καθώς και της τακτής, ανά δίμηνο, αναθεώρησής τους, οριοθετείται στο π.δ.26/2012, που εμπεριέχει τη νομοθεσία για την εκλογή βουλευτών (άρθρα 7 έως και 26). Σημειώνεται ότι κατά τη ρητή πρόβλεψη του άρθρου 8, παρ. 1 του ν.4804/2021, οι εκλογικοί κατάλογοι, που ισχύουν για την εκλογή βουλευτών, ισχύουν και για τις εκλογές των δημοτικών αρχών, των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό άνω των διακοσίων (200) κατοίκων και των προέδρων των δημοτών κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό έως διακοσίων (200) κατοίκων.
51 Άρθρα 8, παρ. 3 του ν.4804/2021
52 Άρθρο 71, παρ. 2 του ν.4804/2021 και άρθρο 5 του π.δ.26/2012.

α) βρίσκονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα, σε πλήρη στερητική δικαστική συμπαράσταση και για όσο χρόνο διαρκεί αυτή[53].

β) καταδικάζονται αμετάκλητα:

βα) σε κάθειρξη για τα αδικήματα των κεφαλαίων 1-6 του Δεύτερου Βιβλίου του Ποινικού Κώδικα[54] ή

ββ) σε οποιαδήποτε ποινή για εγκλήματα του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα[55] που επισείουν την ποινή της ισόβιας κάθειρξης ή

βγ) σε ισόβια κάθειρξη για κάθε άλλο αδίκημα.

Η αποστέρηση του δικαιώματος του εκλέγειν, σύμφωνα με την περίπτωση β (ήτοι, βα- βγ) ισχύει για τη χρονική διάρκεια της επιβληθείσας ποινής. Το χρονικό διάστημα αποστέρησης του δικαιώματος του εκλέγειν υπολογίζεται από την επομένη της ημέρας, κατά την οποία η καταδικαστική απόφαση καθίσταται αμετάκλητη. Η έκτιση ή μη της ποινής ή η παραγραφή αυτής δεν ασκεί επιρροή στον υπολογισμό του ανωτέρω χρονικού διαστήματος.

Οι πολίτες των λοιπών 26 κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι δεν έχουν την ελληνική ιθαγένεια πρέπει να έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν και να μην έχουν στερηθεί από αυτό και σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους καταγωγής τους.[56]

Επίσης, δεν έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι οι ομογενείς, οι νόμιμα διαμένοντες υπήκοοι τρίτων χωρών[57] και οι πολίτες χωρών της ΕΖΕΣ,[58] καθώς είχαν κριθεί ως αντισυνταγματικές[59] οι διατάξεις των άρθρων 14 και επ. του ν.3838/2010 και, ακολούθως, καταργήθηκαν με το ν.4244/2014 (Α' 60).

---

53 Άρθρα 1666 έως και 1688 Αστικού Κώδικα (πδ 456/1984, Α' 164).
54 Ποινικός Κώδικας, ν.4619/2019, Α' 95.
55 Στρατιωτικός Ποινικός Κώδικας, ν.2287/1995, Α' 95
56 Άρθρο 3 του π.δ. 133/1997 (Α'121).
57 Μετά την έξοδο του Ηνωμένου Βασιλείου στις 31.12.2020 από την ΕΕ δεν περιλαμβάνεται στο κράτη- μέλη της ΕΕ.
58 Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών αποτελούμενη από τις χώρες: Ελβετία, Ισλανδία, Λιχτενστάιν και Νορβηγία.
59 Βλ. ΣτΕ ολ. 460/2013.

2.2 Εκλογείς

Ειδικότερα, για καθεμιά από τις παρακάτω περιπτώσεις ανάδειξης δημοτικών αρχών, ψηφίζουν:

- για **δήμαρχο** και **δημοτικούς συμβούλους**: **όλοι** οι δημότες εκλογείς, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους του δήμου και οι **πολίτες των λοιπών 26 κρατών-μελών** της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που είναι εγγεγραμμένοι στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους του δήμου όπου κατοικούν.[60]
- για **συμβούλους των δημοτικών κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό ίσο ή άνω των διακοσίων ενός (201) κατοίκων και για προέδρους των δημοτικών κοινοτήτων με μόνιμο πληθυσμό έως και διακόσιους (200) κατοίκους μόνο** οι δημότες εκλογείς που είναι εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους της οικείας δημοτικής κοινότητας και **οι πολίτες των λοιπών 26 κρατών-μελών** της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που είναι εγγεγραμμένοι στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους της οικείας δημοτικής κοινότητας του δήμου όπου κατοικούν.[61]

60 Άρθρα 6, παρ. 2 και 7, παρ. 1 του ν.4804/2021.
61 Άρθρο 7, παρ. 2, β' εδάφιο του ν.4804/2021.

2.3 Άσκηση εκλογικού δικαιώματος

Η άσκηση του εκλογικού δικαιώματος είναι υποχρεωτική. Από την υποχρέωση αυτή εξαιρούνται:[62]

- Οι κάτοικοι του εξωτερικού,

- Όσοι έχουν υπερβεί το 70ο έτος της ηλικίας τους,

- Όσοι διαμένουν την ημέρα της ψηφοφορίας σε απόσταση μεγαλύτερη από 200 χιλιόμετρα από το εκλογικό τμήμα όπου ψηφίζουν.

Στις δημοτικές εκλογές **δεν** συντάσσονται εκλογικοί κατάλογοι:

- Ελλήνων κατοίκων του εξωτερικού[63]
- ετεροδημοτών[64]
- κρατουμένων[65]
- ναυτικών[66]

και επομένως οι ανωτέρω μπορούν να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα αποκλειστικά και μόνο στο δήμο όπου είναι δημότες.

2.4 Εκλόγιμοι

α. Για το αξίωμα του *δημάρχου* έχουν δικαίωμα να θέσουν υποψηφιότητα:[67]

62 Άρθρο 7, παρ. 2 του ν.4804/2021.
63 Άρθρο 1,παρ. 1 του ν.4648/ 2019 (Α' 205).
64 Άρθρο 2, παρ. 1 του ν.3146/2003 (Α' 125), όπως έχει κωδικοποιηθεί με το άρθρο 95 του π.δ.26/2012.
65 Σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις του άρθρου 5 του Σωφρονιστικού Κώδικα (ν.2776/1999, Α' 291), όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 6 του ν.4985/2022 (Α' 203) οι κρατούμενοι ψηφίζουν μόνο κατά τις βουλευτικές εκλογές και τις εκλογές για την ανάδειξη των Ελλήνων ευρωβουλευτών.
66 Σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις του άρθρου 5, παρ. 10 του ν.2623/1998 (Α' 139), όπως αυτές έχουν κωδικοποιηθεί στο άρθρο 27, παρ. 7 του π.δ.26/2012, οι ναυτικοί ασκούν το εκλογικό τους δικαίωμα στις βουλευτικές εκλογές, στις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και στα δημοψηφίσματα.
67 Άρθρο 9, παρ. 1 του ν.4804/2021.

- οι Έλληνες πολίτες που είναι: α) δημότες του οικείου δήμου, β) έχουν την ικανότητα του εκλέγειν[68] και γ) έχουν συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας τους κατά την ημέρα διενέργειας των εκλογών, δηλαδή έχουν γεννηθεί μέχρι και 7 Οκτωβρίου 2002.
- οι πολίτες των λοιπών 26 κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι: α) έχουν την ικανότητα του εκλέγειν, β) έχουν συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας τους κατά την ημέρα διενέργειας των εκλογών,[69] δηλαδή έχουν γεννηθεί μέχρι και 7 Οκτωβρίου 2002, και γ) δεν έχει εκδοθεί δικαστική απόφαση έκπτωσης του δικαιώματος του εκλέγεσθαι, σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους-μέλους καταγωγής τους.

Σημειώνεται δε ότι σύμφωνα με το άρθρο 45 του ν.3421/2005 (Α' 302) όσοι υπηρετούν στις ένοπλες δυνάμεις για εκπλήρωση των στρατιωτικών τους υποχρεώσεων, εφόσον υποβάλουν υποψηφιότητα για την εκλογή τους ως δήμαρχοι, απολύονται προσωρινά από αυτές την επομένη της υποβολής του συνδυασμού στην «Πύλη Δήλωσης Υποψηφιοτήτων» και αναβάλλεται η εκπλήρωση των στρατιωτικών τους υποχρεώσεων.

β. Για το αξίωμα του *δημοτικού συμβούλου*, [70] συμβούλου δημοτικής κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό ίσο ή άνω των διακοσίων ενός (201) κατοίκων [71] και *προέδρου δημοτικής κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό έως και διακόσιους (200) κατοίκους* [72] έχουν δικαίωμα να θέσουν υποψηφιότητα:

- όλοι οι Έλληνες πολίτες που είναι: α) δημότες του δήμου, β) έχουν την ικανότητα του εκλέγειν και γ) έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους κατά την ημέρα διενέργειας των εκλογών, δηλαδή έχουν γεννηθεί μέχρι και 7 Οκτωβρίου 2005.
- οι πολίτες των λοιπών 26 κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι: α) έχουν την ικανότητα του εκλέγειν, β) έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους κατά την ημέρα διενέργειας των εκλογών, δηλαδή έχουν γεννηθεί μέχρι και 7 Οκτωβρίου

68 Βλ. ανωτέρω στην ενότητα 2.1.
69 Άρθρο 9, παρ. 1β του ν.4804/2021.
70 Άρθρο 9, παρ. 2β του ν.4804/2021.
71 Άρθρο 9, παρ. 2β του ν.4804/2021.
72 Άρθρο 9, παρ. 2β του ν.4804/2021.

2005, και γ) δεν έχει εκδοθεί δικαστική απόφαση έκπτωσης του δικαιώματος του εκλέγεσθαι, σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους-μέλους καταγωγής τους.

Έτσι, Δημότης Σουφλίου που είναι εγγεγραμμένος στους εκλογικούς καταλόγους της Δημοτικής Κοινότητας Δαδιάς μπορεί να θέσει υποψηφιότητα για σύμβουλος της Δημοτικής Κοινότητας Προβατώνος, αλλά θα ψηφίσει στην Δημοτική Κοινότητα Δαδιάς.

2.5 Μεταδημότευση λόγω υποψηφιότητας

Υποψήφιοι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικής κοινότητας ή πρόεδροι δημοτικής κοινότητας που ενδιαφέρονται να θέσουν υποψηφιότητα σε δήμο άλλον από αυτόν στον οποίο είναι δημότες, μπορούν να μεταδημοτεύσουν όπως αναλύεται παρακάτω. Διευκρινίζεται, ωστόσο, ότι οι υποψήφιοι πολίτες των λοιπών 26 κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης θέτουν υποψηφιότητα στο δήμο όπου κατοικούν και είναι εγγεγραμμένοι στον Ειδικό Εκλογικό Κατάλογο μέχρι την 30η Ιουνίου 2023.[73]

2.5Α. Μεταδημότευση σύμφωνα με τις πάγιες διατάξεις[74]

Σύμφωνα με την πάγια νομοθεσία παρέχεται η δυνατότητα μεταδημότευσης στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α. διετούς, τουλάχιστον, μόνιμης κατοικίας στον δήμο όπου θέτει υποψηφιότητα,

β. ένας εκ των συζύγων επιθυμεί να αποκτήσει τη δημοτικότητα του άλλου συζύγου,

γ. ο/η πρώην σύζυγος, λόγω λύσεως του γάμου, επιθυμεί να αποκτήσει τη δημοτικότητα που είχε πριν το γάμο,

73 Υπ' αριθμ. 38/απ77029/24.12.2018 (ΑΔΑ:6ΧΜΗ465ΧΘ7-ΜΜΑ) εγκύκλιος του Υπουργείου Εσωτερικών (Διεύθυνση Εκλογών).

74 Άρθρο 15, παρ. 7 και 8 του ΚΔΚ..

δ. ο συμβιών ή η συμβιούσα επιθυμεί να αποκτήσει τη δημοτικότητα του άλλου συμβιούντα (ισχύει μόνο για τα σύμφωνα συμβίωσης που διέπονται από τις διατάξεις του ν.4356/2015, Α' 181),

ε. ο πρώην συμβιών ή η πρώην συμβιούσα, λόγω λύσης του συμφώνου συμβίωσης, επιθυμεί να αποκτήσει τη δημοτικότητα που είχε πριν τη σύναψη του συμφώνου συμβίωσης,[75]

στ. ο ενήλικος αιτείται να αποκτήσει την αρχική δημοτικότητα που είχε ο ίδιος ή οι γονείς του (δυνατότητα, η οποία παρέχεται για μια μόνο φορά).

Απαιτούμενα δικαιολογητικά

- **Αίτηση** του ενδιαφερόμενου ή της ενδιαφερόμενης στον δήμο όπου επιθυμεί να μεταδημοτεύσει (για κάθε περίπτωση μεταδημότευσης).
- **Για τη μεταδημότευση λόγω διετούς μόνιμης** κατοικίας απαιτείται συμπληρωματικά, **βεβαίωση μόνιμης κατοικίας** σύμφωνα με το άρθρο 279 του ΚΔΚ, από την οποία να προκύπτει η διετής μόνιμη εγκατάσταση του αιτούντος στην περιφέρεια του δήμου στον οποίο επιθυμεί να μεταδημοτεύσει.
- **Για τις άλλες περιπτώσεις μεταδημότευσης** τα απαιτούμενα δικαιολογητικά (δηλ. οι ληξιαρχικές πράξεις και τα πιστοποιητικά δημοτολογίου) προκύπτουν από το πληροφοριακό σύστημα «Μητρώο Πολιτών» και **αναζητούνται αυτεπάγγελτα** από τον αρμόδιο υπάλληλο του δημοτολογίου.

Η αίτηση για τη μεταδημότευση πρέπει να έχει υποβληθεί μέχρι την 30η Αυγούστου 2023, μία μέρα δηλ. πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής κατάθεσης των συνδυασμών στην Πύλη υποψηφιοτήτων. Σε όσες, όμως, περιπτώσεις η διαδικασία της μεταδημότευσης περαιωθεί μετά την 30η Ιουνίου 2023 -τελευταία ημέρα της Γ' αναθεώρησης των εκλογικών καταλόγων βάσει των οποίων θα διενεργηθούν οι εκλογές της 8ης Οκτωβρίου 2023 και στους οποίους θα έχουν περιληφθεί όλες οι μεταβολές, συμπεριλαμβανομένων των μεταδημοτεύσεων, που έγιναν μέχρι την ημερομηνία αυτή-, ο υποψήφιος δεν θα μπορεί να

75 Ισχύει μόνο για τα Σύμφωνα Συμβίωσης που διέπονται από τις διατάξεις του ν.4356/2015.

ψηφίσει στο δήμο όπου θέτει υποψηφιότητα[76] αλλά στον δήμο όπου ήταν δημότης μέχρι και την **30η Ιουνίου 2023.**

Σε περίπτωση μεταδημότευσης εάν υπάρχουν ανήλικα τέκνα γίνεται εκ νέου προσδιορισμός της δημοτικότητάς τους με προσκόμιση υπεύθυνων δηλώσεων από τους δύο γονείς, ανεξάρτητα από την αιτία της μεταδημότευσης του γονέα και ανεξάρτητα από την υφιστάμενη δημοτικότητα των ανηλίκων.

Η διαδικασία μεταδημότευσης μπορεί να διενεργηθεί και μέσω της ενιαίας ψηφιακής Πύλης της δημόσιας διοίκησης (gov.gr), καθώς και των ΚΕΠ[77]

2.5Β. Μεταδημότευση λόγω υποψηφιότητας

Στις περιπτώσεις που δεν συντρέχει κάποιος από τους λόγους που αναφέρονται στην προηγούμενη ενότητα, οι υποψήφιοι μπορούν να μεταδημοτεύσουν προκειμένου να θέσουν υποψηφιότητα ως ακολούθως[78]:

- στους δήμους των **νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης**,[79]

Έτσι, εγγεγραμμένος στο δημοτολόγιο του Δήμου Τρίπολης, Νομού Αρκαδίας, μπορεί να μεταδημοτεύσει στο Δήμο Δάφνης- Υμηττού, Νομού Αττικής, εφόσον θέσει υποψηφιότητα σε κάποιο από τα αιρετά αξιώματα του δήμου αυτού.

- σε **οποιοδήποτε δήμο νομού**, εφόσον **σήμερα** είναι εγγεγραμμένοι σε δημοτολόγιο ή Μητρώο Αρρένων ή εκλογικό κατάλογο **οποιουδήποτε άλλου δήμου του ίδιου νομού**,

76 ΣτΕ 1071/2008.

77 Σχετ. η υπ' αριθμ. 6297/3.4.2006 απόφαση του Υφυπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης & Αποκέντρωσης (Β' 415) και η υπ' αριθμ. ΔΙΑΔΠ/ Α1/13190/1.7.2002 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης & Αποκέντρωσης (Β' 896)

78 Άρθρο 8, παρ. 4 του ν. 4804/2021, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 104 του ν. 5003/2022 (Α' 230) σε συνδυασμό με το άρθρο 16 του ΚΔΚ.

79 Δηλαδή οι Δήμοι της Περιφέρειας Αττικής και της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης.

Έτσι, εγγεγραμμένος στο δημοτολόγιο του Δήμου Αλεξανδρούπολης, Νομού Έβρου, μπορεί να μεταδημοτεύσει στο Δήμο Σουφλίου του ίδιου νομού, εφόσον θέσει υποψηφιότητα σε κάποια από τα αιρετά αξιώματα του δήμου αυτού.

- σε οποιοδήποτε δήμο νομού, εφόσον ***κατά το παρελθόν*** *ήταν* εγγεγραμμένο σε δημοτολόγιο ή Μητρώο Αρρένων ή εκλογικό κατάλογο οποιουδήποτε άλλου δήμου του ίδιου νομού,

Έτσι, εγγεγραμμένος παλαιότερα στο δημοτολόγιο του Δήμου Αλεξανδρούπολης, Νομού Έβρου, και τώρα εγγεγραμμένος στο δημοτολόγιο του Δήμου Τρίπολης, Νομού Αρκαδίας, μπορεί να μεταδημοτεύσει, στο Δήμο Σουφλίου, Νομού Έβρου εφόσον θέσει υποψηφιότητα σε κάποια από τα αιρετά αξιώματα του δήμου αυτού.

Όσοι ενδιαφέρονται να μεταδημοτεύσουν για να θέσουν υποψηφιότητα με βάση τα ανωτέρω, οφείλουν να υποβάλουν αίτηση για μεταδημότευση από την 1η Αυγούστου 2023 μέχρι και την προηγούμενη ημέρα της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής της δήλωσης των συνδυασμών, δηλ. μέχρι και την 30η Αυγούστου 2023.

Απαιτούμενα δικαιολογητικά

- Αίτηση του ενδιαφερόμενου ή της ενδιαφερόμενης στον δήμο όπου επιθυμεί να μεταδημοτεύσει. Στην αίτηση αυτή πρέπει να δηλώσει ρητά ότι θα θέσει υποψηφιότητα στον συγκεκριμένο δήμο και για το λόγο αυτό ζητά την εγγραφή του στο δημοτολόγιο.
- Τα υπόλοιπα δικαιολογητικά (δηλ. οι ληξιαρχικές πράξεις και τα πιστοποιητικά δημοτολογίου) προκύπτουν από το πληροφοριακό σύστημα «Μητρώο Πολιτών» και αναζητούνται αυτεπάγγελτα από τον αρμόδιο υπάλληλο του δημοτολογίου.

Εάν υπάρχουν ανήλικα τέκνα γίνεται εκ νέου προσδιορισμός της δημοτικότητάς τους με προσκόμιση υπεύθυνων δηλώσεων από τους δύο γονείς, ανεξάρτητα από την αιτία της μεταδημότευσης του γονέα και ανεξάρτητα από την υφιστάμενη δημοτικότητα των ανηλίκων.

Επισημαίνεται, επίσης, ότι η διαδικασία μεταδημότευσης μπορεί να διενεργηθεί και μέσω της ενιαίας ψηφιακής Πύλης της δημόσιας διοίκησης (gov.gr), καθώς και των ΚΕΠ.[80]

Οι δήμοι υποχρεούνται να προβούν άμεσα, μέχρι και την **30η Αυγούστου 2023**, στη μεταδημότευση. **Εφόσον** αυτός που μεταδημότευσε **ανακηρυχθεί υποψήφιος**[81] και ανεξάρτητα από το αν εκλεγεί ή όχι στο αξίωμα για το οποίο έθεσε υποψηφιότητα, **παραμένει δημότης του δήμου στον οποίο μεταδημότευσε**. **Στην περίπτωση που δεν ανακηρυχθεί υποψήφιος,** η απόφαση μεταδημότευσης παύει να ισχύει μετά την παρέλευση τριών (3) μηνών από την ανακήρυξη των συνδυασμών και των υποψηφίων,[82] **δηλαδή παύει να ισχύει από την 11η Δεκεμβρίου 2023.** Η απώλεια της δημοτικότητας επέρχεται αυτοδικαίως, και ως εκ τούτου η σχετική απόφαση έχει διαπιστωτικό χαρακτήρα.

Υπενθυμίζεται ότι όσοι υποψήφιοι μεταδημοτεύσουν με τη διαδικασία αυτή δεν δύνανται να ψηφίσουν στον δήμο, όπου θέτουν υποψηφιότητα, επειδή η διαδικασία της μεταδημότευσης διενεργείται μετά την 30η Ιουνίου 2023, τελευταία ημέρα της Γ' αναθεώρησης των εκλογικών καταλόγων, στους οποίους έχουν περιληφθεί όλες οι μεταβολές, συμπεριλαμβανομένων των μεταδημοτεύσεων, που έγιναν μέχρι την ημερομηνία αυτή και βάσει των οποίων θα διενεργηθούν οι εκλογές της 8ης Οκτωβρίου 2023.[83] Σημειώνεται ότι οι υποψήφιοι αυτοί μπορούν να ψηφίσουν για την ανάδειξη των νέων δημοτικών αρχών στο δήμο όπου ήταν δημότες μέχρι την 30η Ιουνίου 2023.

---

80 Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. οικ. 10784/14.3.2014 (Β' 718) κοινή απόφαση Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Μεταρρύθμισης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΑΔΑ:ΒΙΞΡΝ-ΚΦ9)

81 Σύμφωνα με το άρθρο 17 του ν. 4804/2021.

82 Άρθρο 16, παρ. 2 του ΚΔΚ.

83 ΣτΕ 1071/2008.

3. Κωλύματα εκλογιμότητας - Ασυμβίβαστα

3.1. Εισαγωγή – Νομοθετικές εξελίξεις

Οι υποψήφιοι αιρετοί των δήμων (δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικών κοινοτήτων ή πρόεδροι δημοτικών κοινοτήτων έως 200 κατοίκων) δεν πρέπει να ασκούν ή να αποδέχονται καθήκοντα που συνιστούν κώλυμα εκλογιμότητας με τη θέση του αιρετού αξιώματος.

Η νόμιμη αιτία που επιβάλλει τη θέσπιση κωλύματος είναι η προστασία του δημοσίου συμφέροντος από τον επηρεασμό που είναι δυνατόν να ασκήσουν στο εκλογικό σώμα πρόσωπα, τα οποία κατέχουν δημόσια θέση και η αποφυγή της προπαρασκευής, με τον τρόπο αυτό, της σταδιοδρομίας τους ως αιρετών των δήμων.[84]

Ακολούθως, επειδή οι σχετικές διατάξεις εισάγουν περιορισμό του πολιτικού δικαιώματος του εκλέγεσθαι σε θέσεις οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης, είναι στενά ερμηνευτέες,[85] με συνέπεια να αποκλείεται η διασταλτική τους ερμηνεία ή η αναλογική τους εφαρμογή σε άλλες, έστω και όμοιες, περιπτώσεις.

Επισημαίνεται ότι η διάταξη του άρθρου 56 του Συντάγματος, ορίζοντας κατά τρόπο πλήρη και περιοριστικό τα κωλύματα εκλογιμότητας των βουλευτών, είναι ειδική διάταξη εξαιρετικού χαρακτήρα και δεν είναι, για το λόγο αυτό, δυνατό να τύχει ανάλογης εφαρμογής και στις εκλογές για την ανάδειξη των αιρετών οργάνων των Ο.Τ.Α.[86]

Κώλυμα εκλογιμότητας υπάρχει πριν από την εκλογή, ενώ, αν εξακολουθεί να υφίσταται και μετά ή υφίσταται για πρώτη φορά μετά την εκλογή και κατά την εγκατάσταση των νέων δημοτικών αρχών, καθίσταται ασυμβίβαστο[87], οπότε μπορεί να επιφέρει την έκπτωση του αιρετού από το αξίωμά του.

---

84 ΣτΕ 117/2004.
85 ΣτΕ 3323/2003.
86 ΣτΕ 2166/2004, σκ. 5.
87 ΣτΕ 3427/2017.

Σχετικό κώλυμα εκλογιμότητας υφίσταται, όταν ο υποψήφιος μπορεί να το αποβάλει, εφόσον παραιτηθεί, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις.

Απόλυτο κώλυμα εκλογιμότητας υφίσταται, όταν ο υποψήφιος δεν μπορεί να το αποβάλει, ακόμα και σε περίπτωση παραίτησής του από την κρίσιμη ιδιότητα.

Τοπικό κώλυμα εκλογιμότητας υφίσταται, όταν ο υποψήφιος φέρει την κρίσιμη ιδιότητα, εντός συγκεκριμένης χωρικής αρμοδιότητας στην οποία εμπίπτει ο δήμος, στον οποίο επιθυμεί να θέσει υποψηφιότητα.

Η δυνατότητα παραίτησης από αξιώματα– θέσεις, προκειμένου ο υποψήφιος αιρετός να θέσει υποψηφιότητα, αναλύεται στις ενότητες που ακολουθούν, όπως επίσης και η διαδικασία υποβολής της αίτησης παραίτησης προς την αρμόδια αρχή.[88]

Νομοθετικές εξελίξεις

Με το άρθρο 121 του ν.5003/2022 προστέθηκε στις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 90 του ν.4804/2021, παράγραφος 9, με την οποία επήλθαν τροποποιήσεις σε συγκεκριμένες κατηγορίες κωλυμάτων ειδικά για τις αυτοδιοικητικές εκλογές που θα διεξαχθούν την 8η Οκτωβρίου 2023, κατ' εφαρμογή της παρ. 5 του άρθρου 5 του ν.4804/2021.

Με τα άρθρα 19 και 23 του ν.5043/2023, στο πλαίσιο εξορθολογισμού των κωλυμάτων εκλογιμότητας, επήλθαν σημαντικές αλλαγές που σχετίζονται, κυρίως, με την κατάργηση κωλυμάτων εκλογιμότητας σε συγκεκριμένες κατηγορίες υποψηφίων, τόσο στις πάγιες διατάξεις του άρθρου 10 του ν.4804/2021, όσο και στις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 90 του ν.4804/2021, για τις δημοτικές εκλογές εν γένει αλλά και συγκεκριμένα για τις δημοτικές εκλογές της 8ης Οκτωβρίου 2023. [89]

Όσον αφορά την κατάργηση κωλυμάτων εκλογιμότητας για συγκεκριμένες κατηγορίες υποψηφίων αιρετών, στο νόμο γίνεται η επιμέρους διάκριση:

---

88 Αναλυτικά βλ. ενότητα «Άρση σχετικού κωλύματος με δυνατότητα παραίτησης».

89 Βλ. αναλυτική παρουσίαση των διατάξεων στην υπ' αριθμ. 518/ απ 38218/ 2.5.2023 (ΑΔΑ: 99Ν146ΜΤΛ6-ΟΩΛ) του Υπουργείου Εσωτερικών.

Ολική κατάργηση κωλυμάτων εκλογιμότητας σε συγκεκριμένες κατηγορίες υποψηφίων

Με το άρθρο 19 του ν. 5043/2023, καταργήθηκαν τα κωλύματα εκλογιμότητας για τις ακόλουθες κατηγορίες υποψηφίων που θέλουν να θέσουν υποψηφιότητα στους δήμους που άσκησαν καθήκοντα αλλά και ανεξαιρέτως σε όλους τους δήμους της Χώρας.

i. Αξιωματικοί των Σωμάτων Ασφαλείας και του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής, μέχρι και του βαθμού του Υπαστυνόμου Α΄, του Υποπυραγού και του Ανθυποπλοιάρχου.

ii. Συμπαραστάτες του δημότη και της επιχείρησης

iii. Γενικοί γραμματείς δήμων, ειδικοί σύμβουλοι δήμων και δικηγόροι με έμμισθη εντολή

iv. Διοικητές, υποδιοικητές, πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, των δημόσιων επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει, άμεσα ή έμμεσα, το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, καθώς και των πάσης φύσεως νομικών προσώπων των δήμων, στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων εκτείνεται η χωρική αρμοδιότητα των νομικών προσώπων[90].

Μερική κατάργηση κωλύματος εκλογιμότητας

Ειδικά για τους Διευθυντές ιατρούς που προΐστανται της Ιατρικής Υπηρεσίας και των Κέντρων Υγείας, καθώς και τον υπεύθυνο συντονιστή της επιστημονικής λειτουργίας Κέντρου Υγείας, το κώλυμα εκλογιμότητας δεν υφίσταται, εφόσον υποβάλλουν

90 Με το άρθρο 23 του ν.5043/2023, δόθηκε η δυνατότητα, στις κατηγορίες υποψηφίων των οποίων το κώλυμα εκλογιμότητας καταργήθηκε και είχαν ήδη υποβάλει την παραίτησή τους έως την 31η.12.2022 για να θέσουν υποψηφιότητα στις δημοτικές εκλογές της 8η Οκτωβρίου 2023, να μπορούν να επανέλθουν στη θέση τους, κατά την κρίση του οικείου φορέα, κατόπιν αίτησής τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την έναρξη ισχύος του ν.5043/2023, ήτοι έως τη Δευτέρα 24 Απριλίου 2023.

υποψηφιότητα σε άλλους δήμους, πλην του δήμου της έδρας, στους οποίους εκτείνεται η αρμοδιότητα του φορέα στον οποίο υπηρετούν.

***

Ακολουθεί η παρουσίαση των καθηκόντων που αποτελούν κώλυμα για την εκλογή στα αξιώματα της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης, επισημαίνοντας ότι **η διαπίστωση της ύπαρξης κωλύματος ή μη, αποτελεί αντικείμενο δικαστικής κρίσης**[91].

3.2Α. Κώλυμα εκλογιμότητας - Δυνατότητα παραίτησης πριν από την ανακήρυξη των υποψηφίων

Δικαστικοί λειτουργοί και αξιωματικοί των Ενόπλων Δυνάμεων, των σωμάτων ασφαλείας και του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής, εφόσον δεν υπηρέτησαν εντός των ορίων του δήμου στον οποίο επιθυμούν να θέσουν υποψηφιότητα κατά και μετά την 1η Ιανουαρίου του έτους διεξαγωγής των εκλογών των δημοτικών αρχών, μπορούν να είναι υποψήφιοι, εφόσον παραιτηθούν από τη θέση τους πριν από την ημερομηνία ανακήρυξης των υποψηφίων[92]. Το κώλυμα δεν ισχύει για τους αξιωματικούς των Σωμάτων Ασφαλείας και του Λιμενικού Σώματος Ελληνικής Ακτοφυλακής μέχρι του βαθμού του Υπαστυνόμου Α', του Υποπυραγού και του Ανθυποπλοιάρχου[93], αντίστοιχα.

91 Σύμφωνα με το άρθρο 72 του ν.4804/2021, οι διαφορές που αναφύονται κατά την εκλογική διαδικασία για την ανάδειξη δημοτικών αρχών εκδικάζονται, σύμφωνα με τα άρθρα 244 έως 266 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α' 97), ύστερα από άσκηση ένστασης. Σύμφωνα με το άρθρο 249 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, λόγους ένστασης μπορούν να θεμελιώσουν στις εκλογές των δημοτικών αρχών μεταξύ άλλων η έλλειψη νόμιμων προσόντων ή η συνδρομή κωλυμάτων ή ασυμβιβάστων σε υποψηφίους που έχουν εκλεγεί ως τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη. Σχετικό είναι και το άρθρο 10 παρ. 5 του ν.4804/20021.

92 Άρθρο 10, παρ. 2, περ. α' του ν.4804/2021.

93 Άρθρο 10, παρ. 2 του ν.4804/2021, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 19 του ν.5043/2023.

Ως δικαστικοί λειτουργοί,[94] νοούνται όσοι εμπίπτουν στο ρυθμιστικό πεδίο του άρθρου 40 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών (ν.4938/2022, Α΄109).[95]

Είναι προφανές ότι το κώλυμα εκλογιμότητας δεν καταλαμβάνει τους δικαστικούς υπαλλήλους, οι οποίοι δεν είναι δικαστικοί λειτουργοί και οι οποίοι διέπονται, από πλευράς υπηρεσιακής κατάστασης, από τον «Κώδικα δικαστικών υπαλλήλων» σύμφωνα με το ν.4798/2021 (Α΄ 68).[96]

Για τους αξιωματικούς των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας επισημαίνονται τα ακόλουθα:

- Ως αξιωματικοί των Ενόπλων Δυνάμεων νοούνται όσοι εμπίπτουν στο ρυθμιστικό πεδίο του άρθρου 2 του ν.3883/2010 (Α΄ 167), χωρίς διάκριση βαθμού κατά ιεραρχική σειρά εξέλιξης.

Ακολούθως, υπό το δεδομένο ότι είναι διακριτή η υπηρεσιακή κατάσταση των μονίμων αξιωματικών των Ενόπλων Δυνάμεων, (ν.2439/1996, Α΄ 219 και ν.3883/2010) έναντι εκείνης των μονίμων ανθυπασπιστών και υπαξιωματικών (ν.δ.445/1974, Α΄ 160 και ν.4609/2019, Α΄67), δεν καταλαμβάνονται από το κώλυμα αυτό οι ανθυπασπιστές και υπαξιωματικοί των

---

94 Στους δικαστικούς λειτουργούς δεν ανήκουν οι ιατροδικαστές (άρθρο 10 ν.3772/2009, Α΄112), ούτε οι άμισθοι ή έμμισθοι υποθηκοφύλακες (άρθρο 92 Συντάγματος). Αναφορικά με τους άμισθους υποθηκοφύλακες βλ. υπ' αριθμ. 3/1999 Γνωμοδότηση Εισαγγελέα Αρείου Πάγου.

95 α) Ο Πρόεδρος, οι αντιπρόεδροι, οι σύμβουλοι, οι πάρεδροι, οι εισηγητές και οι δόκιμοι εισηγητές του Συμβουλίου της Επικρατείας,
β) Ο Πρόεδρος, ο Εισαγγελέας, οι αντιπρόεδροι του Αρείου Πάγου, οι αρεοπαγίτες και αντεισαγγελείς του Αρείου Πάγου, οι πρόεδροι και εισαγγελείς εφετών, οι εφέτες και αντεισαγγελείς εφετών, οι πρόεδροι και εισαγγελείς πρωτοδικών, οι πρωτοδίκες και αντεισαγγελείς πρωτοδικών, οι πάρεδροι πρωτοδικείων και πάρεδροι εισαγγελίας, οι ειρηνοδίκες, πταισματοδίκες και δόκιμοι ειρηνοδίκες,
γ) ο Πρόεδρος, ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας, οι αντιπρόεδροι, ο Επίτροπος της Επικρατείας, οι σύμβουλοι, αντεπίτροποι, πάρεδροι, εισηγητές και δόκιμοι εισηγητές του Ελεγκτικού Συνεδρίου και της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο,
δ) ο Γενικός Επίτροπος, ο Επίτροπος και οι αντεπίτροποι της Επικρατείας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, οι πρόεδροι εφετών, εφέτες, πρόεδροι πρωτοδικών, πρωτοδίκες και πάρεδροι πρωτοδικείου των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων.

96 Σύμφωνα με τα άρθρα 2 και 227 του ν. 4798/2021 (Α΄ 68) «Δικαστικοί υπάλληλοι είναι οι μόνιμοι υπάλληλοι του Συμβουλίου της Επικρατείας, των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων και των εισαγγελιών, του Ελεγκτικού Συνεδρίου, της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων και της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων». Επιπλέον, μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας κατάργησης των έμμισθων υποθηκοφυλακείων και των κτηματολογικών γραφείων, οι δικαστικοί υπάλληλοι που υπηρετούν σε αυτά.

Ενόπλων Δυνάμεων. Δεν έχουν κώλυμα εκλογιμότητας οι δόκιμοι έφεδροι αξιωματικοί, οι εν εφεδρεία Αξιωματικοί (μόνιμοι εν εφεδρεία ή απόστρατοι και έφεδροι εν εφεδρεία)[97] και οι οπλίτες των ενόπλων δυνάμεων (στρατεύσιμοι, μόνιμοι, εθελοντές, επαγγελματίες και βραχείας ανακατάταξης).[98]

- Οι αξιωματικοί της Ελληνικής Αστυνομίας που εμπίπτουν σε κώλυμα εκλογιμότητας είναι οι αξιωματικοί όλων των κατηγοριών από το βαθμό του Αστυνόμου Β΄ έως και του Αντιστρατήγου (Αστυνόμος Β΄, Αστυνόμος Α΄, Αστυνομικός Υποδιευθυντής, Αστυνομικός Διευθυντής, Ταξίαρχος, Υποστράτηγος, Αντιστράτηγος).

Δεν εμπίπτουν σε κώλυμα εκλογιμότητας οι αξιωματικοί με βαθμό Υπαστυνόμου Β΄ και Υπαστυνόμου Α΄ όλων των κατηγοριών (Σχολής Αξιωματικών της Ελληνικής Αστυνομίας, Τμήματος Επαγγελματικής Μετεκπαίδευσης Ανθυπαστυνόμων, αξιωματικοί του ν.3686/2008 (Α΄ 158) και Ειδικών Καθηκόντων) [99].

Οι συνοριακοί φύλακες και οι ειδικοί φρουροί αποτελούν ιδιαίτερες κατηγορίες προσωπικού, που διέπονται, αντιστοίχως, από τις διατάξεις του ν.2622/1998 (Α΄ 138) και του άρθρου 9 του ν.2734/1999 (Α΄ 161), όπως αυτές έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν, και δεν καταλαμβάνονται από το κώλυμα αυτό.

- Οι αξιωματικοί του Πυροσβεστικού Σώματος που εμπίπτουν σε κώλυμα εκλογιμότητας είναι όσοι κατέχουν το αξίωμα του Πυραγού, Επιπυραγού, Αντιπύραρχου, Πύραρχου, Αρχιπύραρχου, Υποστράτηγου, Αντιστράτηγου.

Δεν εμπίπτουν σε κώλυμα εκλογιμότητας οι αξιωματικοί του Πυροσβεστικού Σώματος στο βαθμό του Ανθυποπυραγού και του Υποπυραγού.[100]

- Όσον αφορά τους αξιωματικούς του Λιμενικού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής, το κώλυμα εκλογιμότητας καταλαμβάνει όσους έχουν το αξίωμα του Υποπλοίαρχου Λ.Σ.-

97 Σχετικό το υπ' αριθμ. πρωτ. 4038/271/8/231717/19.05.2023 έγγραφο του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας.
98 Σχετική η Γν ΝΣΚ 201/1996, ΔΠρΚομοτηνής 488/2019.
99 Σχετικό το υπ' αριθμ. 1647/23/855801/28-04-2023 έγγραφο του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας.
100 Σχετικό το υπ' αριθμ. 23599/ Φ.109.1/ 2.5.2023 έγγραφο του Αρχηγείου του Πυροσβεστικού Σώματος.

ΕΛ.ΑΚΤ, Πλωτάρχη Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.,. Αντιπλοίαρχου Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., Πλοίαρχου Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., Αρχιπλοίαρχου Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., Υποναύαρχου Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., Αντιναύαρχου Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.

Δεν εμπίπτουν σε κώλυμα εκλογιμότητας οι αξιωματικοί με το βαθμό του Σημαιοφόρου Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. και του Ανθυποπλοιάρχου Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., σύμφωνα με το άρθρο 3 του π.δ. 81/2012 (Α' 139), όπως ισχύει.[101]

Τα πρόσωπα που έχουν κώλυμα εκλογιμότητας δύνανται να θέσουν υποψηφιότητα στους δήμους όπου υπηρέτησαν, με κρίσιμο, όμως, χρονικό όριο υπηρέτησης σε αυτούς τους δήμους **έως την 31ηΔεκεμβρίου 2022**, καθώς και με την **πρόσθετη προϋπόθεση** να παραιτηθούν από τη θέση τους (υπηρεσία τους) πριν από την ανακήρυξη των υποψηφίων, **ήτοι μέχρι και την 9η Σεπτεμβρίου 2023**.

Το συμπληρωματικό αυτό κώλυμα εισάγει με τρόπο γενικό και αντικειμενικό, θεμιτό περιορισμό του δικαιώματος της ελεύθερης συμμετοχής στην πολιτική ζωή της χώρας, δηλαδή ανεκτή διάκριση σε βάρος των περί ων πρόκειται προσώπων και ως εκ τούτου δεν αντιφάσκει προς το άρθρο 4, παρ. 1 και άρθρο 5, παρ. 1 και 2 του Συντάγματος.[102]

Αντιθέτως, εάν τα ανωτέρω πρόσωπα ασκήσουν υπηρεσία έστω και μία μέρα από την 1η Ιανουαρίου 2023 και μετά στους δήμους όπου επιθυμούν να θέσουν υποψηφιότητα, καταλαμβάνονται από απόλυτο τοπικό κώλυμα, το οποίο δεν αίρεται με παραίτηση.

Επισημαίνεται ότι οι υποψήφιοι αυτής της κατηγορίας σε οποιοδήποτε δήμο και εάν επιθυμούν να θέσουν υποψηφιότητα οφείλουν να έχουν παραιτηθεί από τη θέση τους (υπηρεσία) πριν από την ανακήρυξη των υποψηφίων, ήτοι μέχρι και την 9η Σεπτεμβρίου 2023.

---

101 Σχετικό το υπ' αριθμ. 2412.9/42918/2023/09-06-2023 έγγραφο του Αρχηγείου Λιμενικού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής.

102 Όπως έχει κριθεί νομολογιακά, στη βάση της αυστηρότερης διάταξης του άρθρου 14 παρ. 1 περ. α' και παρ. 7 του ν.3852/2010, ΣτΕ 661/2015. Επιπλέον, στην εν λόγω απόφαση κρίθηκε ότι λόγω της ειδικής ρύθμισης για τα κωλύματα εκλογιμότητας των αξιωματικών των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας δεν είναι δυνατή η καθιέρωση συντρέχοντος κωλύματος με βάση τη διάταξη της περ. ε' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν.3852/2010, η οποία αφορούσε τους υπαλλήλους προϊσταμένους διεύθυνσης και γενικής διεύθυνσης του Δημοσίου.

Ειδικές διατάξεις που απαγορεύουν την υποβολή ή την αποδοχή της παραίτησης των προσώπων αυτών ή που περιορίζουν το δικαίωμά τους να παραιτηθούν ή την αρμοδιότητα της αρχής να αποδεχθεί την παραίτησή τους, εξακολουθούν να ισχύουν.

Σημειώνεται, στην έννοια των στρατιωτικών που δεν μπορούν να επανέλθουν στην υπηρεσία, κατ' άρθρο 56 παρ. 1, περιλαμβάνονται οι πάσης φύσεως στρατιωτικοί, δηλαδή οι υπηρετούντες στις ένοπλες δυνάμεις και τα σώματα ασφαλείας.[103][104]

3.2Β. Τοπικό κώλυμα εκλογιμότητας - Δυνατότητα απαλλαγής από κρίσιμα καθήκοντα μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2022

Υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου του Δημοσίου, των περιφερειών και των νομικών προσώπων που είναι ενταγμένα στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), ως έχει δέκα (10) μήνες πριν από τη διενέργεια των εκλογών, οι οποίοι, κατά και μετά από την 1η Ιανουαρίου του έτους διεξαγωγής των εκλογών, άσκησαν καθήκοντα προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου γενικής διεύθυνσης ή διεύθυνσης, δεν μπορούν να εκλεγούν στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων εκτείνεται η αρμοδιότητα των οργανικών τους μονάδων[105].

Τα ως άνω πρόσωπα δύνανται να θέσουν υποψηφιότητα στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων εκτείνεται η αρμοδιότητα των οργανικών τους μονάδων[106], εφόσον είχαν κατά νόμιμο τρόπο απαλλαγεί από τα καθήκοντά τους μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2022.

---

103 Σύμφωνα με το άρθρο 30 παρ. 5 του πδ 26/2012 το οποίο εφαρμόζεται και στις δημοτικές εκλογές ο αξιωματικός, που σύμφωνα με τα παραπάνω παραιτήθηκε και δεν εκλέχτηκε βουλευτής, είναι δυνατόν οποτεδήποτε να ανακληθεί στην ενέργεια ως έφεδρος.

104 ΔΕφΑθ (Ακυρ) 1779/ 2010

105 Άρθρο 10, παρ. 2, περ. ε' του ν. 4804/2021.

106 ΔΕφΧανίων 341/2019. Κώλυμα εκλογιμότητας δεν συντρέχει για τον διευθυντή δημοσίου ΙΕΚ εντός των διοικητικών ορίων που εκτεινόταν η αρμοδιότητά του επειδή δεν είναι προϊστάμενος οργανικής μονάδας επιπέδου γενικής διεύθυνσης ή διεύθυνσης και στερείται οργανικής αυτοτέλειας ούτε παράγεται σε αυτήν διοικητικό έργο ή χειρίζεται διοικητικής φύσης υποθέσεις.

Αντιθέτως, εάν άσκησαν τα καθήκοντα αυτά έστω και μία μέρα από την 1η Ιανουαρίου 2023 και μετά στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων εκτείνεται η αρμοδιότητα των οργανικών τους μονάδων, καταλαμβάνονται από απόλυτο τοπικό κώλυμα.

Επισημαίνεται ότι το εν λόγω τοπικό κώλυμα δεν αφορά τους υποψηφίους υπαλλήλους των δήμων και των νομικών τους προσώπων που είναι ενταγμένα στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, οι οποίοι άσκησαν καθήκοντα προϊσταμένου οργανικής μονάδας επίπεδου γενικής διεύθυνσης ή διεύθυνσης. Για αυτή την κατηγορία υποψηφίων ακολουθεί αναλυτικά η ενότητα Γ i.

Διευκρινίζεται ότι στο εν λόγω κώλυμα εκλογιμότητας δεν εμπίπτουν:

- οι διευθυντές σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και οι διευθυντές τμημάτων, μονάδων, κλινικών και εργαστηρίων ιατρικής υπηρεσίας του Ε.Σ.Υ.[107]
- οι διευθυντές ιατροί που προΐστανται της Ιατρικής Υπηρεσίας και των Κέντρων Υγείας και ο υπεύθυνος συντονιστής της επιστημονικής λειτουργίας Κέντρου Υγείας, εφόσον υποβάλλουν υποψηφιότητα σε άλλους δήμους στους οποίους εκτείνεται η αρμοδιότητα του φορέα στον οποίο υπηρετούν, πλην του δήμου της έδρας[108]

Ειδικότερες επισημάνσεις:

Το κώλυμα εκλογιμότητας εκτείνεται σε όλους τους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων εκτείνονταν η αρμοδιότητα των ανωτέρω οργανικών μονάδων και αποβλέπει στην αποτροπή:

α) της προπαρασκευής της πολιτικής σταδιοδρομίας των υπαλλήλων που εμπίπτουν στις διατάξεις αυτές με εκμετάλλευση, με τον τρόπο αυτό, της θέσης τους και

107 Άρθρο 10, παρ. 2, περ. ε', δεύτερο εδάφιο του ν.4804/2021.
108 Άρθρο 10, παρ. 2, περ. ε', τελευταίο εδάφιο του ν.4804/2021, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 19 του ν.5043/2023.

β) του επηρεασμού της λαϊκής βούλησης και περαιτέρω της εκλογικής προτίμησης των ψηφοφόρων σε στενό μάλιστα κύκλο, όπως αυτός των δημοτικών εκλογών.[109]

Δεδομένου ότι ο νομοθέτης περιορίζει το κώλυμα-ασυμβίβαστο μόνο στους προϊσταμένους Διευθύνσεων και Γενικών Διευθύνσεων και δεν το επεκτείνει σε όλες τις οργανικές μονάδες, η ρύθμιση αποτελεί θεμιτό περιορισμό του δικαιώματος του εκλέγεσθαι εν όψει, μάλιστα, και της ουδετερότητας της διοίκησης και της βασικής αρχής του ανόθευτου της λαϊκής βούλησης που διέπει το εκλογικό δίκαιο (άρθρα 52 και 102 παρ. 2 Συν.).[110]

Οι ασκούντες καθήκοντα προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου Διεύθυνσης ή Γενικής Διεύθυνσης θα πρέπει να έχουν επιλεγεί και τοποθετηθεί, σύμφωνα με την οικεία διαδικασία, σε οργανική θέση.

Η άσκηση καθηκόντων αναπληρωτή, συνεπεία κωλύματος ή απουσίας του επιλεγέντος προϊσταμένου, δεν καθιδρύει αντίστοιχο κώλυμα.[111]

Εάν, όμως, έχει κενωθεί η σχετική θέση και μέχρι την επιλογή νέου προϊσταμένου, έγινε ανάθεση άσκησης καθηκόντων αναπληρωτή προϊσταμένου, εφόσον τυχόν, αυτή η ανάθεση ασκηθεί από 1η Ιανουαρίου 2023, τότε υφίσταται κώλυμα, δοθέντος ότι υπηρετείται ο λόγος θέσπισης της αντίστοιχης απαγορευτικής διάταξης.[112] Για την πλήρωση των προϋποθέσεων του κωλύματος αυτού οι αρμοδιότητες προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου Διεύθυνσης ή Γενικής Διεύθυνσης πρέπει να ασκούνται εντός των διοικητικών ορίων, του δήμου στον οποίο θέτουν υποψηφιότητα, ανεξαρτήτως της φύσης του χαρακτήρα και του εύρους των ασκούμενων καθηκόντων.[113]

Η διάταξη αυτή έχει άμεση εφαρμογή μόνο στην περίπτωση της συνήθους οργάνωσης των δημοσίων υπηρεσιών και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου,[114] όπου υπάρχουν

---

109 Πρβλ. ΑΕΔ 7/2000 και ΔΠρΘεσ/νίκης 87/2011.

110 ΣτΕ 610/2009.

111 Άρθρο 87, παρ. 1 ΥΚ (Υπαλληλικός Κώδικας, κυρωτ. ν.3528/2007, Α' 26).

112 Η προστασία του δημοσίου συμφέροντος από τον ψυχολογικό επηρεασμό που είναι δυνατόν να ασκήσουν στο εκλογικό σώμα λόγω της θέσης που κατέχουν, καθώς και η αποφυγή της προπαρασκευής με τον τρόπο αυτό της σταδιοδρομίας τους ως δημοτικών αρχόντων.

113 ΣτΕ 610/2009, 3096/2008 και Γν ΝΣΚ 255/2008.

114 Συμπεριλαμβανομένων των ΟΤΑ.

γενικές διευθύνσεις, ως ανώτατες ιεραρχικά οργανικές μονάδες, κάθε δε γενική διεύθυνση περιλαμβάνει μια ή περισσότερες οργανικές μονάδες επιπέδου διεύθυνσης.[115]

3.2Γ. Τοπικό κώλυμα εκλογιμότητας - Δυνατότητα παραίτησης υποψηφίων μέχρι την 31η Μαΐου 2023

Ειδικά για τις αυτοδιοικητικές εκλογές που θα διεξαχθούν την 8η Οκτωβρίου 2023, κατ' εφαρμογή της παρ. 5 του άρθρου 5 του ν. 4804/2021, ισχύουν τα ακόλουθα τοπικά κωλύματα εκλογιμότητας, τα οποία αίρονται, εφόσον οι υποψήφιοι παραιτηθούν **το αργότερο την 31η Μαΐου 2023**.

Επισημαίνεται ότι εάν οι υποψήφιοι δεν παραιτηθούν από τη θέση τους το αργότερο την 31η Μαΐου 2023, καταλαμβάνονται από απόλυτο τοπικό κώλυμα.

i.Υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου των δήμων και των νομικών τους προσώπων που είναι ενταγμένα στο Μητρώο Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), ως έχει δέκα (10) μήνες πριν από τη διενέργεια των εκλογών, οι οποίοι, ασκούν καθήκοντα προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου γενικής διεύθυνσης ή διεύθυνσης στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων εκτείνεται η αρμοδιότητα των οργανικών τους μονάδων, μπορούν να θέσουν υποψηφιότητα, εάν παραιτηθούν από τη θέση τους το αργότερο την 31η Μαΐου 2023.[116]

Το ανωτέρω κώλυμα αίρεται για τους γενικούς διευθυντές ή διευθυντές των δήμων και των νομικών τους προσώπων που είναι ενταγμένα στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης του άρθρου 14 του ν.4270/2014, δέκα (10) μήνες πριν τη διενέργεια των εκλογών, στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων εκτείνεται η αρμοδιότητα των οργανικών τους μονάδων, εφόσον παραιτηθούν από τη θέση τους το αργότερο μέχρι την 31η Μαΐου 2023[117].

115 ΑΕΔ 6/2005.
116 Άρθρο 90, παρ. 9, περ. δ του ν.4804/2021.
117 Άρθρο 90, παρ. 9, περ. δ του ν.4804/2021.

Επισημαίνεται ότι οι υπάλληλοι των δήμων και των νομικών τους προσώπων που παραιτηθούν από τα διευθυντικά τους καθήκοντα το αργότερο μέχρι την 31η Μαΐου 2023, στην περίπτωση που εκλεγούν καταλαμβάνονται από το σχετικό ασυμβίβαστο του άρθρου 105 του ν. 5003/2022. Συνεπώς, θα πρέπει να αιτηθούν την απόσπασή τους σε άλλη υπηρεσία εντός των διοικητικών ορίων του δήμου όπου εξελέγησαν και εάν δεν υπάρχει στην πλησιέστερη υπηρεσία προς τον δήμο όπου εξελέγησαν. Αναλυτικές οδηγίες ακολουθούν στην ενότητα 3.3 Α.

Ειδικότερα:

Καταλαμβάνονται από το κώλυμα οι τακτικοί υπάλληλοι (δηλ. υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και οι υπάλληλοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου), οι οποίοι επιθυμούν να θέσουν υποψηφιότητα είτε κατέχουν οργανική θέση, είτε είναι αποσπασμένοι.

Επισημαίνεται ότι υπάλληλοι νομικών προσώπων των δήμων **που δεν είναι ενταγμένα στο Μητρώο Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης του δημοσίου**, ακόμα και εάν άσκησαν καθήκοντα προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου γενικής διεύθυνσης ή διεύθυνσης και μετά την 31η Μαΐου 2023 δεν εμπίπτουν στο κώλυμα της παρούσας ρύθμισης. Εάν όμως εκλεγούν, καταλαμβάνονται από το σχετικό ασυμβίβαστο του άρθρου 105 του ν. 5003/2022. Συνεπώς, θα πρέπει να αιτηθούν την απόσπασή τους σε άλλη υπηρεσία εντός των διοικητικών ορίων του δήμου όπου εξελέγησαν και εάν δεν υπάρχει στην πλησιέστερη υπηρεσία προς τον δήμο όπου εξελέγησαν.

ii. Περιφερειακοί διευθυντές εκπαίδευσης και διευθυντές εκπαίδευσης στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων εκτείνεται η αρμοδιότητα των οργανικών τους μονάδων, μπορούν να θέσουν υποψηφιότητα, εάν παραιτηθούν από τη θέση τους το αργότερο την 31η Μαΐου 2023[118].

118 Άρθρο 90 παρ. 9, περ. δ, τελευταίο εδάφιο του ν.4804/2021.

iii. Διευθυντές ιατροί που προΐστανται της Ιατρικής Υπηρεσίας και των Κέντρων Υγείας, καθώς και ο υπεύθυνος συντονιστής της επιστημονικής λειτουργίας Κέντρου Υγείας στο δήμο που έχει την έδρα του ο φορέας, μπορούν να θέσουν υποψηφιότητα, εάν παραιτηθούν από τη θέση τους το αργότερο την 31η Μαΐου 2023[119].

iv. Μέλη των ανεξάρτητων αρχών του άρθρου 101Α του Συντάγματος ή των αρχών που χαρακτηρίζονται με νόμο ως ανεξάρτητες ή ρυθμιστικές, αν για τα μέλη αυτά προβλέπεται από τον νόμο η πλήρης και αποκλειστική τους απασχόληση ή η αναστολή άσκησης εκ μέρους τους οποιουδήποτε άλλου δημόσιου λειτουργήματος ή καθήκοντος, αμειβόμενου ή μη, σε οποιαδήποτε θέση του δημόσιου τομέα, κατά τη διάρκεια της θητείας τους στην αρχή αυτή, μπορούν να εκλεγούν, εάν παραιτηθούν από τη θέση τους το αργότερο την 31η Μαΐου 2023[120].

Στο εν λόγω κώλυμα εμπίπτουν μέλη Ανεξάρτητων Αρχών[121] που συγκροτούνται και λειτουργούν κατά το άρθρο 101Α του Συντάγματος, καθώς και των αρχών που χαρακτηρίζονται με νόμο ως ανεξάρτητες ή ρυθμιστικές, υπό την προϋπόθεση ότι η ειδικότερη νομοθεσία που διέπει τη λειτουργία της οικείας Αρχής προβλέπει κατά τη διάρκεια

119 Άρθρο 90 παρ. 9, περ. δ, τελευταίο εδάφιο του ν.4804/2021, σε συνδυασμό με το άρθρο 10 παρ. 2 περ. ε τελευταίο εδάφιο, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 19 του ν.5043/2023.

120 Άρθρο 90 παρ. 9, περ. β του ν.4804/2021.

121 Στο πεδίο εφαρμογής της διάταξης εμπίπτουν οι ακόλουθες Ανεξάρτητες Αρχές: Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των επικοινωνιών, Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού, Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, Συνήγορος του Πολίτη, Επιτροπή (Προστασίας) Ανταγωνισμού, Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων, Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας, Εθνική Αναλογιστική Αρχή, Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων, Συνήγορος του Καταναλωτή, Εθνική Αρχή Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής, Εθνικό Συμβούλιο Δημόσιας Υγείας, Αρχή Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση, Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης, Επιτροπή Διερεύνησης Ατυχημάτων και Ασφάλειας Πτήσεων, Ελληνική Στατιστική Αρχή, Σώμα Φορολογικών Διαιτητών, Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων, Ρυθμιστική Αρχή Σιδηροδρόμων, Αρχή Διασφάλισης της Ποιότητας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, Εθνική Αρχή Συντονισμού Πτήσεων, Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων, Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο.

της θητείας των μελών τους πλήρη και αποκλειστική απασχόληση ή αναστολή άσκησης οποιουδήποτε άλλου δημοσίου λειτουργήματος ή καθηκόντων αμειβόμενων ή μη σε οποιαδήποτε θέση στο δημόσιο τομέα.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 1 του ν.3051/2002 (Α' 220), ως μέλη ανεξάρτητης αρχής θεωρούνται ο Πρόεδρος ή το ανώτατο μονοπρόσωπο όργανο διοίκησής της, ο Αντιπρόεδρος και τα άλλα μέλη, καθώς και οι αναπληρωτές αυτών, σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν την κάθε Αρχή.

Άρση σχετικού κωλύματος με δυνατότητα παραίτησης

Κατ' εφαρμογή των άρθρων 10 παρ. 2α και 71 του ν.4804/2021, τα ανωτέρω σχετικά κωλύματα αίρονται με παραίτηση από την κρίσιμη ιδιότητα σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 30 του π.δ. 26/2012.

Ειδικότερα, η παραίτηση από την υπηρεσία ή από τις θέσεις που αποτελούν κώλυμα για την εκλογή είναι γραπτή και η επίδοσή της γίνεται είτε αυτοπροσώπως είτε με δικαστικό επιμελητή στην αρμόδια για την παραλαβή της υπηρεσία όπου υπηρετεί ο υποψήφιος, κατά την κρίσιμη κάθε φορά ημερομηνία.[122]

Αντίγραφο της δήλωσης παραίτησης καταχωρίζεται και στην ηλεκτρονική Πύλη υποψηφιοτήτων.[123]

Η παραίτηση που επιδόθηκε δεν ανακαλείται. Αυτή θεωρείται ότι έγινε αυτοδικαίως αποδεκτή με την επίδοσή της.

Εφόσον, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις η πράξη για την αποδοχή της παραίτησης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, η αρμόδια αρχή οφείλει να δημοσιεύσει

122 ΑΕΔ 27/2000, όπου «όταν η παραίτηση γίνεται κατά τις γενικές διατάξεις, πρέπει να υποβάλλεται προς την αρμόδια αρχή. Ως αρμόδια αρχή μπορεί να θεωρηθεί και η αρχή που πρέπει να μεριμνήσει για την αντικατάσταση του παραιτουμένου».
123 πδ 26/2012 άρθρο 30 παρ. 2.

αμέσως περίληψή της, που να περιέχει το ονοματεπώνυμο, τη θέση ή το αξίωμα που κατείχε αυτός που παραιτήθηκε ή αν πρόκειται για στρατιωτικούς, τον βαθμό και το όπλο ή την υπηρεσία στην οποία αυτός ανήκε, καθώς και τη χρονολογία της επίδοσης της παραίτησης.

Ειδικά για τα πρόσωπα της παρ. 2α του άρθρου 10 του ν.4804/2021, επισημαίνεται ότι ειδικές διατάξεις που απαγορεύουν την υποβολή ή την αποδοχή της παραίτησης των προσώπων αυτών ή που περιορίζουν το δικαίωμά τους να παραιτηθούν ή την αρμοδιότητα της αρχής να αποδεχθεί την παραίτησή τους εξακολουθούν να ισχύουν[124].

Επισημαίνεται ότι η υποβολή υποψηφιότητας αυτή καθ' αυτή δεν υποκαθιστά την υποβολή παραίτησης, που απαιτούν οι οικείες διατάξεις.

Διευκρινίζεται ότι στα ανωτέρω σχετικά κώλυμα εκλογιμότητας δεν εμπίπτουν:

- Διευθυντές τμημάτων, μονάδων, κλινικών και εργαστηρίων ιατρικής υπηρεσίας του Ε.Σ.Υ[125].
- Διευθυντές ιατροί που προΐστανται της Ιατρικής Υπηρεσίας και των Κέντρων Υγείας και ο υπεύθυνος συντονιστής της επιστημονικής λειτουργίας Κέντρου Υγείας, εφόσον υποβάλλουν υποψηφιότητα στους λοιπούς δήμους στους οποίους εκτείνεται η αρμοδιότητα που έχει ο φορέας, πλην του δήμου που ο φορέας έχει την έδρα του[126].
- Διοικητές, υποδιοικητές, πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, των δημόσιων επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει, άμεσα ή έμμεσα, το Δημόσιο με

---

124 Σύμφωνα με τις παρ. 5 και 6 του άρθρου 30 του πδ26/12, ο αξιωματικός, που παραιτήθηκε και δεν εκλέχτηκε βουλευτής, είναι δυνατόν οποτεδήποτε να ανακληθεί στην ενέργεια ως έφεδρος, ενώ αυτός που εκλέχτηκε βουλευτής δεν μπορεί να ανακληθεί στην ενέργεια, πριν από την έναρξη των εργασιών της Α' Συνόδου της νέας Βουλής και χωρίς την έγκριση αυτής. Έφεδρος αξιωματικός σε ενέργεια θεωρείται αυτοδικαίως ότι απολύθηκε από τις τάξεις του Στρατού, από την ημέρα που υπέβαλε την υποψηφιότητα που προτάθηκε από εκλογείς. Εάν δεν εκλεγεί βουλευτής, μπορεί να ανακληθεί οποτεδήποτε. Εάν όμως εκλεγεί, δεν επιτρέπεται να κληθεί υπό τα όπλα πριν την έναρξη της Α' Συνόδου της νέας Βουλής και χωρίς την έγκρισή της. Ο Πρόεδρος του αρμόδιου δικαστηρίου ανακοινώνει αμέσως στις προϊστάμενες αρχές του εφέδρου αξιωματικού και στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας την υποβολή από αυτόν ή αποδοχή υποψηφιότητας βουλευτή)

125 Άρθρο 10 παρ.2, περ. ε, δεύτερο εδάφιο του ν.4804/2021.

126 Άρθρο 10 παρ. 2, περ. ε, τελευταίο εδάφιο του ν.4804/2021, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 19 του ν.5043/2023.

διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, προκειμένου να θέσουν υποψηφιότητα σε δήμους της χωρικής αρμοδιότητας του νομικού προσώπου[127].

- Πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, διευθύνοντες και εντεταλμένοι σύμβουλοι των πάσης φύσεως νομικών προσώπων των δήμων, προκειμένου να θέσουν υποψηφιότητα στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων εκτείνεται η χωρική αρμοδιότητα των νομικών προσώπων[128].
- Όσοι ασκούν καθήκοντα Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης[129]
- Γενικοί γραμματείς δήμων, ειδικοί σύμβουλοι των δήμων και δικηγόροι με έμμισθη εντολή των δήμων[130].

3.2Δ. Τοπικό κώλυμα εκλογιμότητας από συναφθείσες συμβάσεις

i. Για όποιους συνδέονται με τον οικείο δήμο, όπου επιθυμούν να θέσουν υποψηφιότητα ή τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτός συμμετέχει, με σύμβαση ή

---

127 Το εν λόγω κώλυμα καταργήθηκε με την παρ. 1γ του άρθρου 19 και την παρ. 5 (περ. αα) του ν.5043/2023. Τα πρόσωπα της εν λόγω κατηγορίας μπορούν να θέσουν υποψηφιότητα σε οποιονδήποτε δήμο επιθυμούν, χωρίς να χρειάζεται να παραιτηθούν από το αξίωμά τους έως 31.05.2023, καθώς δεν καταλαμβάνονται πια από οποιοδήποτε κώλυμα εκλογιμότητας.

128 Το εν λόγω κώλυμα καταργήθηκε με την παρ. 1γ του άρθρου 19 και την παρ. 5αγ του ν.5043/2023. Τα πρόσωπα της εν λόγω κατηγορίας μπορούν να θέσουν υποψηφιότητα στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων εκτείνεται η χωρική αρμοδιότητα των νομικών προσώπων, χωρίς να χρειάζεται να παραιτηθούν από το αξίωμά τους έως 31.05.2023, καθώς και σε οποιονδήποτε άλλο δήμο επιθυμούν, αφού πια δεν καταλαμβάνονται από οποιοδήποτε κώλυμα εκλογιμότητας.

129 Το εν λόγω κώλυμα καταργήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 19 και την παρ. 5αα του ν.5043/2023. Τα πρόσωπα της εν λόγω κατηγορίας μπορούν να θέσουν υποψηφιότητα ακόμα και στους δήμους στους οποίους ασκούν καθήκοντα, χωρίς να χρειάζεται να παραιτηθούν από το αξίωμά τους έως 31.05.2023, καθώς και σε οποιονδήποτε άλλο δήμο επιθυμούν, αφού πια δεν καταλαμβάνονται από οποιοδήποτε κώλυμα εκλογιμότητας.

130Το εν λόγω κώλυμα καταργήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 19 και την παρ. 5αβ του ν.5043/2023.Τα πρόσωπα της εν λόγω κατηγορίας μπορούν να θέσουν υποψηφιότητα ακόμα και στους δήμους στους οποίους υπηρετούν, χωρίς να χρειάζεται να παραιτηθούν από το αξίωμά τους έως 31.05.2023, καθώς και σε οποιονδήποτε άλλο δήμο επιθυμούν, αφού πια δεν καταλαμβάνονται από οποιοδήποτε κώλυμα εκλογιμότητας.

Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 163 παρ. 7 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων, το έργο των Ειδικών Συμβούλων, των Ειδικών Συνεργατών και των Επιστημονικών Συνεργατών δεν είναι ασυμβίβαστο με την ιδιότητα του δικηγόρου, αλλά αναστέλλει την άσκηση του δικηγορικού λειτουργήματος. Για όσους έχουν την ιδιότητα του ελεύθερου επαγγελματία, η άσκηση του ελεύθερου επαγγέλματός τους είναι ασυμβίβαστη με την άσκηση των καθηκόντων του Ειδικού Συμβούλου, του Ειδικού Συνεργάτη και του Επιστημονικού Συνεργάτη. Με απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης μπορεί να εισάγονται εξαιρέσεις από τα ασυμβίβαστα της παρούσας, με ανάλογη εφαρμογή της περ. α' της παρ. 3 του άρθρου 29 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν.3463/2006, Α' 114), νοώντας το κώλυμα εκλογιμότητας που σχετίζεται με τις συμβάσεις. Βλ. ΣτΕ 611/2020.

συμβάσεις προμήθειας ή εκτέλεσης έργου ή παροχής υπηρεσιών[131] ή παραχώρησης δικαιώματος εκμετάλλευσης έργου ή υπηρεσίας με αντικείμενο συνολικής αξίας, μεμονωμένα κατ' είδος ή σωρευτικά, κατ' έτος άνω των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., εφόσον η σύμβαση είναι σε ισχύ κατά και μετά από την 1η Ιανουαρίου του 2023.[132]

Με την προτεινόμενη διάταξη, αποσαφηνίζονται οι κατηγορίες των συμβάσεων, ο τρόπος προσδιορισμού του συνολικού οικονομικού αντικειμένου κατ' έτος της σύμβασης ή των συμβάσεων που έχουν συναφθεί και είναι σε ισχύ ή θα συναφθούν κατά τη διάρκεια της δημοτικής περιόδου, καθώς και το ποσό το οποίο αποτελεί κώλυμα εκλογιμότητας για τον υποψήφιο που είναι ανάδοχος ή ασυμβίβαστο, σε περίπτωση που καταστεί ανάδοχος κατά την άσκηση των αιρετών του καθηκόντων.

Ειδικότερα, διευκρινίζεται ότι κώλυμα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστο αποτελεί το καθαρό ποσό των 10.001 ευρώ και άνω, χωρίς Φ.Π.Α., κατ' έτος είτε μιας και μόνο σύμβασης (για παράδειγμα προμήθειας), είτε για παράδειγμα δύο διακριτών συμβάσεων προμήθειας που συνολικά ξεπερνούν κατ' έτος το ποσό των 10.000 ευρώ, είτε για παράδειγμα μιας σύμβασης προμήθειας και μιας σύμβασης υπηρεσίας που συνολικά ξεπερνούν κατ' έτος το ως άνω ποσό.

Σημειώνεται ότι δεν αποτελεί κώλυμα ή ασυμβίβαστο η ιδιότητα του μέλους της διοίκησης ή του υπαλλήλου δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών κοινής ωφέλειας, που συνδέονται με τον οικείο δήμο, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτός συμμετέχει, με σύμβαση που είναι σχετική με το αντικείμενο της δραστηριότητάς τους.

131 ΔΠρΘεσ/νικης 7347/2020, Όπως η σύμβαση παροχής νομικών υπηρεσιών για την εκπροσώπηση του δήμου.

132 Άρθρο 10, παρ. 2, περ. στ΄ του ν.4804/2021, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 19 του ν.5043/2023.

Υπενθυμίζεται, επίσης, ότι δεν αποτελεί ασυμβίβαστο η σύναψη σύμβασης αγοράς, εκποίησης ή εκμίσθωσης δημοτικών ακινήτων, εφόσον η σχετική σύμβαση έχει συναφθεί ύστερα από πλειοδοτική δημοπρασία[133].

Ειδικότερα:

Στο εν λόγω κώλυμα εμπίπτουν όσοι έχουν συνάψει σύμβαση της οποίας οι όροι από πλευράς υποχρεώσεων και των δύο μερών δεν έχουν εκπληρωθεί κατά και μετά την 1η Ιανουαρίου 2023.

Η σχετική σύμβαση μπορεί να συνιστά, τόσο κώλυμα εκλογιμότητας, αν υπήρχε κατά και μετά την 1η Ιανουαρίου 2023, όσο και ασυμβίβαστο, αν εξακολουθεί να υφίσταται και μετά ή υφίσταται μετά την εκλογή και κατά την εγκατάσταση των νέων δημοτικών αρχών, οπότε και επιφέρει, στην τελευταία αυτή περίπτωση, την έκπτωση του αιρετού από το αξίωμά του.

Επομένως, αν κατά και μετά την 1η Ιανουαρίου 2023 δεν υπάρχει εκκρεμής σύμβαση μεταξύ του οικείου Ο.Τ.Α., των νομικών του προσώπων ή των νομικών προσώπων στα οποία αυτός συμμετέχει και των ανωτέρω προσώπων, τότε τα πρόσωπα αυτά δεν κωλύονται να ανακηρυχθούν υποψήφιοι και να καταλάβουν αιρετό αξίωμα της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Σχετικά, νομολογιακά, έχει κριθεί:

Ακόμη και επί εγκύρου εγκρίσεως από τον εργοδότη της εκχώρησης από τον ανάδοχο σε τρίτο μέρους ή του συνόλου της αναληφθείσας μελέτης τούτο δεν συνεπάγεται μεταβίβαση ολοκλήρου της εργολαβικής σχέσης, ως πλέγματος δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, και την αποκοπή οιουδήποτε ενοχικού δεσμού μεταξύ εργοδότη και αναδόχου, δεδομένου ότι για τον τελευταίο παραμένει ενεργός ο συμβατικός δεσμός ως προς την ευθύνη του για την εκπλήρωση των από τη σύμβαση και τον νόμο απορρεουσών υποχρεώσεων.[134]

---

133 ΔΠρΑθηνών 13333/2019. Συντρέχει κώλυμα εκλογιμότητας εταίρου στο πρόσωπο ομόρρυθμου εταιρείας ο οποίος είναι μισθωτής δημοτικού ακινήτου, με μίσθωμα άνω του χρηματικού αντικειμένου, άνευ πλειοδοτικής δημοπρασίας.

134 ΣτΕ 3083/2007.

Ο συμβατικός δεσμός εκτέλεσης των συγκεκριμένων έργων λύεται με την παραλαβή (προσωρινή ή οριστική ή διοικητική).[135]

Στο κώλυμα αυτό εμπίπτουν και όσοι έχουν συνάψει με τον δήμο σύμβαση έργου, ως εμπεριεχόμενη στην παροχή υπηρεσιών.[136]

Αναφορικά με την εφαρμογή του κωλύματος αυτού σημειώνεται ότι το χρηματικό ποσό ανάγεται στο συμβατικό οικονομικό αντικείμενο και δεν σχετίζεται με το καθαρό κέρδος του αντισυμβαλλόμενου,[137] ενώ στο ανωτέρω αποτρεπτικό ποσό δεν περιλαμβάνεται ο ΦΠΑ. Ο χαρακτήρας της σύμβασης ως κύριας, παρεπόμενης ή συμπληρωματικής ή, ακόμη, και αφορώσης αντάλλαγμα νέων υπερβατικών εργασιών δεν συνεπάγεται οποιαδήποτε έννομη διαφοροποίηση.[138]

Ο χρόνος καταβολής του συμβατικού τιμήματος είναι νομικά αδιάφορος για την άρση του εκκρεμούς χαρακτήρα της σύμβασης,[139] ενώ και η υπαναχώρηση του υποψηφίου από τη συμβατική σχέση, κατά άρθρο 389 ΑΚ, δεν αίρει το κρίσιμο κώλυμα.[140]

Με μόνη την έκδοση της βεβαίωσης περάτωσης εργασιών και την υποβολή αιτημάτων υποκατάστασης, συνοδευόμενων με υπεύθυνες δηλώσεις μηχανικών ότι είχαν την πρόθεση να υποκαταστήσουν τον ενδιαφερόμενο σε αυτές, δεν έχει λυθεί ο συμβατικός δεσμός που συνέδεε αυτόν με τον ΟΤΑ.[141]

Ο τρόπος και η διαδικασία με την οποία υπεγράφη η σύμβαση (η τυχόν μοναδικότητα του αναδόχου και οι τυχόν επείγουσες ή απρόβλεπτες ανάγκες που εξυπηρετεί η σύμβαση) δεν επηρεάζουν την εφαρμογή της διάταξης.[142]

---

135 ΣτΕ 3464/2007.

136 ΝΣΚ 176/ 2003, σύμφωνα με την οποία η σύμβαση μίσθωσης έργου για παροχή υπηρεσιών αιρετού στο δήμο στον οποίο έχει εκλεγεί δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι καθιδρύει γνήσια συναλλακτική σχέση, η οποία εμπίπτει στο ασυμβίβαστο αυτό.

137 ΣτΕ 1657/1995.

138 ΣτΕ 3037/2000.

139 ΣτΕ 1842/2006.

140 Γν ΝΣΚ 361/2001.

141 ΣτΕ 3226/2015.

142 ΣτΕ 1533/2002.

Προκειμένου για τη λύση του συμβατικού δεσμού στερείται σημασίας αν για την κατάρτιση των συμβάσεων προμηθειών τηρήθηκε ή όχι η νόμιμη διαδικασία, ενώ οι αξιώσεις της εταιρείας ευρίσκονταν υπό δικαστική εκκρεμότητα[143].

Αναφορικά με τη διάταξη του άρθρου 163, παρ. 7 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (κυρωτ. ν.3584/2007, Α' 143) και τους ειδικούς συμβούλους, ειδικούς συνεργάτες και επιστημονικούς συνεργάτες του Δημάρχου, έχει κριθεί ότι το κώλυμα εκλογιμότητας δεν απορρέει από τη σύναψη της ίδιας της σύμβασης πρόσληψης του Ειδικού Συμβούλου ή Ειδικού ή Επιστημονικού Συνεργάτη στον οικείο δήμο με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, από την οποία αρχίζει η υποχρέωση του προσλαμβανόμενου για παροχή υπηρεσιών. Το κώλυμα εκλογιμότητας απορρέει από την τυχόν σύναψη μεταξύ του οικείου δήμου και του προσληφθέντος στον δήμο αυτόν Ειδικού Συμβούλου ή Ειδικού Συνεργάτη ή Επιστημονικού Συνεργάτη, των τελευταίων ενεργούντων ως αντισυμβαλλομένων του δήμου με την (παράλληλη προς την άσκηση των καθηκόντων του Ειδικού Συμβούλου ή Ειδικού ή Επιστημονικού Συνεργάτη), ιδιότητα του ελεύθερου επαγγελματία, σύμβασης προμήθειας ή εκτελέσεως έργου ή παροχής υπηρεσιών ή παραχωρήσεως δικαιώματος εκμετάλλευσης δημοτικού έργου ή δημοτικής υπηρεσίας χρηματικού αντικειμένου ανώτερου του προβλεπόμενου στο νόμο ποσού[144].

ii. Για τους γενικούς διευθυντές, διευθύνοντες συμβούλους, προέδρους και μέλη διοικητικών συμβουλίων, διαχειριστές εταιρειών, μετόχους και εταίρους κεφαλαιουχικών εταιρειών, εφόσον το ποσοστό συμμετοχής τους υπερβαίνει το τριάντα πέντε τοις εκατό (35%)[145] του συνολικού κεφαλαίου της εταιρείας που έχουν συμβληθεί με τον οικείο δήμο, όπου προτίθενται να θέσουν υποψηφιότητα, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτός συμμετέχει, με σύμβαση ή συμβάσεις προμήθειας ή εκτέλεσης έργου, ή παροχής υπηρεσιών ή παραχώρησης δικαιώματος εκμετάλλευσης έργου ή υπηρεσίας με αντικείμενο συνολικής αξίας, μεμονωμένα κατ' είδος ή σωρευτικά, κατ' έτος

143 ΣτΕ 547/2020.
144 ΣτΕ 611/2020.
145 Άρθρο 10, παρ. 2, περ. ζ' του ν.4804/2021, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 19 του ν.5043/2023.

άνω των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., εφόσον η σύμβαση είναι σε ισχύ κατά και μετά από την 1η Ιανουαρίου του 2023.

Το ίδιο κώλυμα ισχύει και για όσους είναι εταίροι προσωπικών εταιρειών (Ο.Ε. και Ε.Ε.), καθώς και κοινοπρακτούντα πρόσωπα που έχουν συμβληθεί με τον οικείο δήμο όπου επιθυμούν να θέσουν υποψηφιότητα, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτός συμμετέχει.

Ως μέλη του διοικητικού συμβουλίου νοούνται τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της ΑΕ, το οποίο κατά άρθρο 77, παρ. 1 του ν.4548/2018 (Α' 104), εκπροσωπεί δικαστικά και εξώδικα αυτή.

Ως διαχειριστές νοούνται οι τρίτοι (διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι) στους οποίους, είτε απευθείας με διάταξη του καταστατικού, είτε με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της ΑΕ, ανατίθεται η οργανική εκπροσώπηση αυτής, οι οποίοι θεωρούνται υποκατάστατοι του εν λόγω διοικητικού συμβουλίου και ενεργούν και αυτοί, ως όργανα εκπροσώπησης του νομικού προσώπου της εταιρείας, με συνέπεια ο δεσμός τους με αυτή να είναι ο ίδιος με τον δεσμό του διοικητικού συμβουλίου προς την εταιρεία.[146]

Διαχειριστές νοούνται, επίσης, και οι εταίροι της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης, στους οποίους, κατά το άρθρο 16 του ν.3190/1955 (Α' 91), ανήκει, εφόσον δεν συμφωνήθηκε διαφορετικά, η διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων και η εκπροσώπηση της εταιρείας, όπως, επίσης και ο τρίτος, μη εταίρος, στον οποίο κατά άρθρο 17, παρ. 1 του ν.3190/1955, ανατίθεται η εκπροσώπησή της για ορισμένο ή μη χρόνο.

Οι εταίροι και τα μέλη των συμβεβλημένων προσωπικών εταιρειών (ομόρρυθμων και ετερόρρυθμων), ανεξαρτήτως του ποσοστού συμμετοχής στο εταιρικό κεφάλαιο, ήτοι με μόνη τη συνδρομή της πλήρωσης των προϋποθέσεων της περ. ζ, της παρ. 2 του άρθρου 10 του ν.4804/2021.[147]

146 ΑΠ 1215/2000.
147 ΣτΕ 1401/1986 και Γν ΝΣΚ 46/2009.

Αν ο οικείος δήμος συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην επιχείρηση με την οποία συμβάλλεται ο ίδιος, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία μετέχει, δεν υπάρχει ασυμβίβαστο για τους αιρετούς του δήμου που μετέχουν στη διοίκηση της επιχείρησης αυτής.

3.2Ε. Απόλυτο τοπικό κώλυμα εκλογιμότητας - Μη δυνατότητα παραίτησης των υποψηφίων

i. Για τον Επόπτη Ο.Τ.Α., στους δήμους στους οποίους εκτείνεται η αρμοδιότητά του, για τέσσερα (4) έτη από τη λήξη της θητείας του με οποιονδήποτε τρόπο.[148]

Επισημαίνεται ότι, μέχρι την έναρξη της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας, ο Συντονιστής που άσκησε ή ο Γραμματέας της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης που ασκεί καθήκοντα Επόπτη Ο.Τ.Α. δεν μπορεί να εκλεγεί ή να είναι δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος δημοτικών κοινοτήτων ή πρόεδρος δημοτικών κοινοτήτων, στους δήμους στους οποίους εκτείνεται η αρμοδιότητά του, για τέσσερα (4) έτη από τη λήξη της θητείας του με οποιονδήποτε τρόπο.[149]

ii. Για τους θρησκευτικούς λειτουργούς[150] των γνωστών θρησκειών.[151]

Ως «γνωστή θρησκεία» θα πρέπει να θεωρηθεί στο πλαίσιο του άρθρου 13, παρ. 2 του Συντάγματος κάθε θρησκεία, εφόσον οι τελετές της δεν είναι κρυφές, τα δόγματα και οι αρχές της δεν είναι απόκρυφες και μυστικές, αλλά φανερές σε όλους και ως εκ τούτου γνωστές.[152]

148 Άρθρο 10, παρ. 2, περ. γ του ν.4804/2021.
149 Άρθρο 57 του ν.5027/2023 (Α΄ 48).
150 ΔΕφ.Λαρ. 295/2020, Η ιδιότητα του θρησκευτικού λειτουργού της ορθόδοξης χριστιανικής θρησκείας αποκτάται με τη χειροτονία του εκλεγέντος ως διακόνου και συνεχίζει να συντρέχει στο πρόσωπό του, εφόσον εξακολουθεί να διακονεί.
151 Άρθρο 10, παρ. 2, περ. α΄ του ν.4804/2021.
152 Για τη συνταγματικότητα της διάταξης, βλ. ΣτΕ 2661/1996.

3.2Στ. Απόλυτο κώλυμα εκλογιμότητας (Έκπτωση – Αποστέρηση δημόσιας θέσης ή δημόσιου ή αυτοδιοικητικού αξιώματος- Διπλή υποψηφιότητα)

i. Για όσους έχουν εκπέσει από οποιοδήποτε αιρετό αξίωμα πρώτου ή δεύτερου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης ύστερα από:

α) αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση, σύμφωνα με την περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 236 του ν.3852/2010,[153] περί έκπτωσης εξαιτίας καταδίκης[154], ή

β) αιτιολογημένη απόφαση του Επόπτη Ο.Τ.Α. για πειθαρχικό παράπτωμα, σύμφωνα με τα άρθρα 233 και 234 του ν.3852/2010, περί πειθαρχικής ευθύνης και πειθαρχικής διαδικασίας αντίστοιχα.

ii. Για όσους έχουν παυθεί από οποιοδήποτε αιρετό αξίωμα πρώτου ή δεύτερου βαθμού, για λόγους δημόσιου συμφέροντος, κατ' εφαρμογή του άρθρου 237 του ν.3852/2010.[155]

iii. Για όσους έχει επιβληθεί αποστέρηση δημόσιας θέσης ή δημόσιου ή αυτοδιοικητικού αξιώματος με αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση.[156]

---

153 Όσοι έχουν εκπέσει από οποιοδήποτε αιρετό αξίωμά τους, μετά από **αμετάκλητη καταδικαστική** απόφαση, ως αυτουργοί ή συμμέτοχοι, **για κακούργημα ή σε οποιαδήποτε ποινή για τα αδικήματα** της παραχάραξης, της κιβδηλείας, της πλαστογραφίας, της ψευδής βεβαίωσης, της δωροδοκίας, της εκβίασης, της κλοπής, της υπεξαίρεσης, της απιστίας, της απάτης, της καταπίεσης, της αιμομιξίας, της μαστροπείας, της σωματεμπορίας, της παράνομης διακίνησης αλλοδαπών και της παράβασης της νομοθεσίας για την καταπολέμηση των ναρκωτικών και της λαθρεμπορίας, καθώς και για παράβαση καθήκοντος, εφόσον κατά τη διάπραξη του τελευταίου αυτού αδικήματος προκαλείται οικονομική βλάβη στον δήμο, στην περιφέρεια ή στα νομικά του πρόσωπα, κατά την τρέχουσα δημοτική περίοδο.

154 Όπως έχει κριθεί, ο έλεγχος των προϋποθέσεων προκειμένου να διαπιστωθεί η συνδρομή του επίμαχου κωλύματος, απόκειται κατ' αρχάς στο αρμόδιο διοικητικό πρωτοδικείο, το οποίο επιλαμβάνεται της σχετικής ενστάσεως. Κατά τον έλεγχο αυτό, δεν κρίνεται εκ νέου η συνδρομή των προϋποθέσεων που θέτουν οι διατάξεις του άρθρου 236 του ν.3852/2010 για την έκδοση της πράξης περί αυτοδίκαιης έκπτωσης, η πράξη δε αυτή, εφόσον δεν έχει ακυρωθεί ή ανακληθεί, ισχύει ως έχουσα το τεκμήριο της νομιμότητας, έναντι πάντων (ΣτΕ 3625/2015).

155 Άρθρο 58 του ν.5027/2023.

156 Άρθρο 10, παρ. 3 και 6 του ν.4804/2021.

Το κώλυμα των περιπτώσεων i ii και iii ισχύει για την επόμενη της έκπτωσης αυτοδιοικητική περίοδο και καταλαμβάνει και τους δύο βαθμούς τοπικής αυτοδιοίκησης[157].

iv. Όσοι θέτουν υποψηφιότητα για αξίωμα στις περιφερειακές εκλογές

Σύμπτωση στο ίδιο πρόσωπο της ιδιότητας αιρετού του πρώτου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης και του δεύτερου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης αποκλείεται.

Υποψήφιος ο οποίος θέτει υποψηφιότητα και στους δύο βαθμούς τοπικής αυτοδιοίκησης δεν ανακηρύσσεται σε καμία από τις θέσεις για τις οποίες έχει θέσει υποψηφιότητα. Εάν παρά τα ανωτέρω, ανακηρυχθεί, η υποψηφιότητά του, ακυρώνεται για όλες τις θέσεις με την έκδοση δικαστικής απόφασης, ύστερα από σχετική ένσταση.

Επιπλέον, στην περίπτωση αυτή, επέρχεται και αυτοδίκαιη έκπτωση και από τα δύο αξιώματα, με διαπιστωτική πράξη του οικείου Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης.[158]

v. Όσοι θέτουν υποψηφιότητα για άλλο άμεσα αιρετό αξίωμα στο πρώτο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης

Υποψήφιος ο οποίος θέτει υποψηφιότητα για περισσότερα του ενός αυτοδιοικητικά αξιώματα στον ίδιο ή σε άλλο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης δεν ανακηρύσσεται σε καμία από τις θέσεις για τις οποίες έχει θέσει υποψηφιότητα.

Εάν παρά τα ανωτέρω, ανακηρυχθεί, η υποψηφιότητά του, ακυρώνεται για όλες τις θέσεις με την έκδοση δικαστικής απόφασης, ύστερα από σχετική ένσταση.

Επιπλέον, στην περίπτωση αυτή, επέρχεται και αυτοδίκαιη έκπτωση και από τα δύο αξιώματα, με διαπιστωτική πράξη του οικείου Επόπτη Ο.Τ.Α.

---

157 Άρθρο 10, παρ. 3 και 6 του ν.4804/2021, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 1Α του άρθρου 19 του ν.5043/2023.

158 Άρθρο 10, παρ. 7 και 8 του ν.4804/2021.

3.3. Ασυμβίβαστα

3.3Α. Σχετικό ασυμβίβαστο υπαλλήλων δήμων και των νομικών τους προσώπων[159]

Ασυμβίβαστη είναι η ιδιότητα του δημάρχου, δημοτικού συμβούλου, συμβούλου δημοτικών κοινοτήτων ή προέδρου δημοτικών κοινοτήτων με την ιδιότητα υπάλληλου με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου που υπηρετεί στον ίδιο δήμο και στα πάσης φύσεως νομικά πρόσωπα τα οποία έχει συστήσει ή στα οποία μετέχει ο δήμος.

Το ασυμβίβαστο δεν συντρέχει, αν οι ανωτέρω υπάλληλοι αιτηθούν εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την επικύρωση της εκλογής από το αρμόδιο δικαστήριο την απόσπασή τους σε άλλη υπηρεσία προτίμησής τους, εντός των διοικητικών ορίων του δήμου όπου εξελέγησαν και, αν δεν υπάρχει, στην πλησιέστερη υπηρεσία προς τον δήμο όπου εξελέγησαν.

Σε διαφορετική περίπτωση, εκπίπτουν αυτοδικαίως από το αιρετό αξίωμά τους και η αρμόδια υπηρεσία του δήμου οφείλει αμελλητί να ενημερώσει τον Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης[160] για την έκδοση της σχετικής διαπιστωτικής πράξης έκπτωσης.

Η ισχύς της απόσπασης άρχεται από την ημερομηνία εγκατάστασης των αιρετών και για όσο χρόνο διαρκεί η θητεία τους.

Ειδικότερα, η απόσπαση είναι υποχρεωτική για τη διοίκηση. Διενεργείται με απόφαση των αρμοδίων οργάνων του Υπουργείου Εσωτερικών και του κατά περίπτωση αρμοδίου Υπουργού, κατά παρέκκλιση του ν. 4440/2016 (Α΄ 224), μη εφαρμοζόμενου του άρθρου 35 του ν.4873/2021 (Α΄ 248), και λήγει αυτοδίκαια με την καθ' οιονδήποτε τρόπο λήξη της θητείας τους.

---

159 Άρθρο 105 του ν.5003/2022

160 Με το άρθρο 57 του ν.5027/2023 επιβεβαιώθηκε ότι για το μεταβατικό στάδιο και μέχρι την έναρξη της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α., όπου στο άρθρο 131 του ν.4555/2018 (Α΄ 133) αναφέρεται Συντονιστής ή Επόπτης Ο.Τ.Α., νοείται ο Γραμματέας της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Η απόσπαση παραμένει σε ισχύ και στην περίπτωση ανάληψης αιρετού αξιώματος, για την άσκηση του οποίου ο αιρετός λαμβάνει υποχρεωτικά ειδική άδεια άνευ αποδοχών κατά τη διάρκεια της θητείας του.

Η μισθοδοσία υπαλλήλων φορέων εκτός Γενικής Κυβέρνησης, κατά τη διάρκεια της απόσπασής τους, βαρύνει τον φορέα προέλευσης.

3.3Β. Λοιπές κατηγορίες ασυμβιβάστων

i. Για όσους εκλεγούν δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι ή πρόεδροι δημοτικών κοινοτήτων τα κωλύματα που αναλύθηκαν στην ενότητα 3.2 αποτελούν ταυτόχρονα και ασυμβίβαστα.

Δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικών κοινοτήτων ή πρόεδροι δημοτικών κοινοτήτων, που αποδέχονται οποιοδήποτε από τα καθήκοντα ή τα έργα που συνιστούν ασυμβίβαστο, εκπίπτουν από το αξίωμά τους.

Το αρμόδιο διοικητικό πρωτοδικείο με απόφασή του διαπιστώνει την ύπαρξη του ασυμβιβάστου και την έκπτωση από το αξίωμα, ύστερα από ένσταση που ασκείται σύμφωνα με το άρθρο 72 του παρόντος και τα άρθρα 244 έως 266 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, περί των διαφορών που αναφύονται κατά την εκλογική διαδικασία στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης.

Κατά της απόφασης με την οποία διαπιστώνεται το ασυμβίβαστο, χωρεί αίτηση αναίρεσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με το άρθρο 82 του ν.4804/2021 και τα άρθρα 53 έως 66 του π.δ.18/1989 (Α' 8), περί της αίτησης αναίρεσης.

ii. Δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι ή πρόεδροι των δημοτικών κοινοτήτων δεν μπορούν να είναι κατά τη διάρκεια της θητείας τους, από οποιαδήποτε αιτία, οφειλέτες του οικείου δήμου, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κοινωφελών επιχειρήσεων και της δημοτικής επιχείρησης ύδρευσης και αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) αυτού, καθώς, επίσης, και των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου στα οποία συμμετέχει ο οικείος δήμος, εφόσον η συνολική οφειλή υπερβαίνει το ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ.

α. Τα ανωτέρω πρόσωπα, οφείλουν να εξοφλήσουν ή να ρυθμίσουν την οφειλή τους, εφόσον αυτή υπερβαίνει το ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ, εντός **αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την ανακήρυξή τους ως εκλεγέντες.**

Αν η οφειλή δεν εξοφληθεί ή δεν ρυθμιστεί εντός της ανωτέρω προθεσμίας, ο δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος ή πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας εκπίπτει αυτοδικαίως από το αξίωμα.

Η οικεία οικονομική υπηρεσία, κατόπιν αυτεπαγγέλτου ελέγχου όλων των ανακηρυχθέντων, οφείλει αμελλητί να ενημερώσει τον οικείο Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Για την έκπτωση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης, εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τότε που έλαβε γνώση της μη εξόφλησης ή μη ρύθμισης της οφειλής από την οικονομική υπηρεσία.

β. Αν τα προαναφερόμενα πρόσωπα γίνουν οφειλέτες του δήμου ή των ανωτέρω νομικών προσώπων μετά την εκλογή τους οφείλουν να εξοφλήσουν ή να ρυθμίσουν την οφειλή του εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών, αφότου η βεβαίωση της οφειλής καταστεί οριστική και λάβει γνώση αυτής ή, αν ασκηθούν ένδικα βοηθήματα, αφότου εκδοθεί τελεσίδικη δικαστική απόφαση.

Αν η οφειλή δεν εξοφληθεί ή δεν ρυθμιστεί εντός της ανωτέρω προθεσμίας, ο δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος ή πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας εκπίπτει αυτοδικαίως από το αξίωμα.

Η οικεία οικονομική υπηρεσία οφείλει να ενημερώσει αμελλητί τον Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Για την έκπτωση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης, εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τότε που έλαβε γνώση της μη εξόφλησης ή μη ρύθμισης της οφειλής από την οικονομική υπηρεσία.

γ. Η διάταξη καταλαμβάνει, τόσο τις οφειλές του αιρετού οργάνου που θα προκύψουν κατά τη διάρκεια της θητείας του, όσο και οφειλές που προϋπήρχαν της εκλογής ή της εγκατάστασής του στο δήμο. Συνεπώς, οι οφειλές αυτές, και στις δύο περιπτώσεις, εφόσον υπαχθούν σε διακανονισμό, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, εξαιρούνται από την υποχρέωση εξοφλήσεως εντός ορισμένης προθεσμίας και μπορούν να καταβάλλονται

τμηματικά εντός της δημοτικής περιόδου, χωρίς να δημιουργείται στο πρόσωπο του αιρετού οργάνου ασυμβίβαστο με το αξίωμα που κατέχει.[161]

Αίτηση διαγραφής της οφειλής κατά τις διατάξεις του άρθρου 174 ΚΔΚ δεν εμπίπτει στο ρυθμιστικό πλαίσιο της διάταξης.[162] Ο καταλογισμός χρηματικού ποσού σε βάρος αιρετών από το Ελεγκτικό Συνέδριο ή από Οικονομικούς Επιθεωρητές, δεν εμπίπτει στην έννοια της οφειλής, η μη πληρωμή ή η εκπρόθεσμη πληρωμή της οποίας συνεπάγεται την έκπτωση από το αξίωμα.[163]

Δεν αποτελούν ασυμβίβαστο

- Η ιδιότητα του μέλους της διοίκησης ή του υπαλλήλου δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών κοινής ωφέλειας, που συνδέονται με τον οικείο δήμο, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτός συμμετέχει, με σύμβαση που είναι σχετική με το αντικείμενο της δραστηριότητάς τους.
- Η σύναψη σύμβασης αγοράς, εκποίησης ή εκμίσθωσης δημοτικών ακινήτων, εφόσον η σχετική σύμβαση έχει συναφθεί ύστερα από πλειοδοτική δημοπρασία.[164]
- Αν ο οικείος δήμος συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην επιχείρηση με την οποία συμβάλλεται ο ίδιος, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία μετέχει, δεν υπάρχει ασυμβίβαστο για τους αιρετούς του δήμου που μετέχουν στη διοίκηση της επιχείρησης αυτής.

3.4. Διαπίστωση κωλυμάτων εκλογιμότητας και έκπτωσης

3.4Α. Με απόφαση του Διοικητικού Δικαστηρίου

Σε περίπτωση ασυμβιβάστου προβλέπεται η δυνατότητα άσκησης ένστασης ενώπιον του αρμοδίου κατά τόπο διοικητικού δικαστηρίου, ώστε να διαπιστωθεί η ύπαρξη αυτού και η

161 ΣτΕ 3428/2017.
162 Γν ΝΣΚ 315/2003.
163 ΣτΕ 2178/2002.
164 ΔΠρΑθηνών 13333/2019. Συντρέχει κώλυμα εκλογιμότητας εταίρου στο πρόσωπο ομόρρυθμου εταιρείας ο οποίος είναι μισθωτής δημοτικού ακινήτου, με μίσθωμα άνω του χρηματικού αντικειμένου, άνευ πλειοδοτικής δημοπρασίας.

έκπτωση από το αξίωμα του αιρετού. Η ένσταση μπορεί να ασκηθεί σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο εντός της δημοτικής περιόδου.

Ειδικότερα, όπως προβλέπεται στην παρ. 4 του άρθρου 248 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, αν πρόκειται για έλλειψη προσόντων ή κώλυμα εκλογιμότητας που υπήρχε, στο πρόσωπο του υποψηφίου, πριν από την έναρξη της εκλογικής διαδικασίας ή ασυμβίβαστο, η ένσταση μπορεί να ασκηθεί και μετά την πάροδο της προθεσμίας των επτά ημερών από τη λήξη του χρόνου έκθεσης της πράξης με την οποία ανακηρύσσονται οι επιτυχόντες και οι επιλαχόντες συνδυασμοί, καθώς και οι υποψήφιοι κάθε συνδυασμού που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί.

3.4Β. Με απόφαση του Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης

Για πρώτη φορά με τις διατάξεις του ν. 4804/2021 προβλέπονται ρητά οι περιπτώσεις εκείνες με τις οποίες επέρχεται αυτοδίκαιη έκπτωση από το αιρετό αξίωμα λόγω ύπαρξης ασυμβίβαστου.

Ειδικότερα, όπως προβλέπεται στην παρ. 8 του ν. 4804/2021, δεν επιτρέπεται η σύμπτωση στο ίδιο πρόσωπο της ιδιότητας αιρετού και στους δύο βαθμούς τοπικής αυτοδιοίκησης ή δύο άμεσα αιρετών αυτοδιοικητικών αξιωμάτων. Στην περίπτωση αυτή, επέρχεται αυτοδίκαιη έκπτωση και από τα δύο αξιώματα, με διαπιστωτική πράξη του οικείου Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Επιπλέον, όπως προβλέπεται στην παρ. 5 του ν. 4804/2021, δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικών κοινοτήτων ή πρόεδροι δημοτικών κοινοτήτων που αποκτούν δημοτικότητα σε άλλο δήμο, εκπίπτουν από το αξίωμά τους αυτοδικαίως. Για την έκπτωση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Γραμματέα Αποκεντρωμένης διοίκησης εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τότε που έλαβε γνώση της απόκτησης νέας δημοτικότητας.

Επίσης, όπως προβλέπεται στις παρ. 2 και 3 του άρθρου 11 του ν.4804/2021 αν οφειλέτης του οικείου δήμου ή των νομικών προσώπων της παρ. 1 εκλεγεί δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος ή πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας, οφείλει να εξοφλήσει ή να ρυθμίσει την

οφειλή του, εφόσον αυτή υπερβαίνει το ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την ανακήρυξή του ως εκλεγμένος.

Αν η οφειλή δεν εξοφληθεί ή δεν ρυθμιστεί εντός της ανωτέρω προθεσμίας ο δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος ή πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας εκπίπτει αυτοδικαίως από το αξίωμα. Η οικεία οικονομική υπηρεσία, κατόπιν αυτεπαγγέλτου ελέγχου όλων των ανακηρυχθέντων, οφείλει αμελλητί να ενημερώσει τον Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Για την έκπτωση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τότε που έλαβε γνώση της μη εξόφλησης ή μη ρύθμισης της οφειλής από την οικονομική υπηρεσία.

Αντιστοίχως, αν δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος ή πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας καταστεί μετά από την εκλογή του οφειλέτης του οικείου δήμου ή των προβλεπόμενων νομικών προσώπων, οφείλει να εξοφλήσει ή να ρυθμίσει την οφειλή του εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών, αφότου η βεβαίωση της οφειλής καταστεί οριστική και λάβει γνώση αυτής ή, αν ασκηθούν ένδικα βοηθήματα, αφότου εκδοθεί τελεσίδικη δικαστική απόφαση.

Αν η οφειλή δεν εξοφληθεί ή δεν ρυθμιστεί εντός της ανωτέρω προθεσμίας, ο δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος ή πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας εκπίπτει αυτοδικαίως από το αξίωμα. Η οικεία οικονομική υπηρεσία οφείλει να ενημερώσει αμελλητί τον Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Για την έκπτωση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης, εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τότε που έλαβε γνώση της μη εξόφλησης ή μη ρύθμισης της οφειλής από την οικονομική υπηρεσία

Τέλος, όπως προβλέπεται στην παρ. 4 α του άρθρου 10 του ν.4804/2021 οι υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου που υπηρετούν στον ίδιο δήμο και στα πάσης φύσεως νομικά πρόσωπα τα οποία έχει συστήσει ή στα οποία μετέχει ο δήμος, στην περίπτωση που εκλεγούν, προκείμενου να μην καταληφθούν από ασυμβίβαστο, μπορούν αιτηθούν την απόσπαση σε άλλη υπηρεσία, εντός των διοικητικών ορίων του δήμου όπου εξελέγησαν και αν δεν υπάρχει, στην πλησιέστερη υπηρεσία προς τον δήμο όπου εξελέγησαν. Σε διαφορετική περίπτωση εκπίπτουν αυτοδικαίως από το αιρετό

αξίωμά τους. Η αρμόδια υπηρεσία του δήμου οφείλει αμελλητί να ενημερώσει τον Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης για την έκδοση της σχετικής διαπιστωτικής πράξης.

3.5. Αναστολή επαγγελματικής δραστηριότητας ή καθηκόντων

Σημειώνεται ότι για τους δικηγόρους, τους συμβολαιογράφους και τους καθηγητές των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, συμπεριλαμβανομένου και του ειδικού διδακτικού και επιστημονικού προσωπικού, δεν υφίσταται κώλυμα ή ασυμβίβαστο στο να εκλεγούν και να αναλάβουν οποιοδήποτε αξίωμα αιρετού οργάνου στους πρωτοβάθμιους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Σε κάθε περίπτωση, όμως, προκειμένου για τις ανωτέρω περιπτώσεις, ισχύουν οι ειδικότερες διατάξεις σχετικά με την αναστολή της άσκησης των καθηκόντων τους.

Ειδικότερα:

α) όσον αφορά τους Συμβολαιογράφους με τις διατάξεις του άρθρου 37 του ν.2830/2000 (Α' 96) «Κώδικας Συμβολαιογράφων», προβλέπεται ότι «συμβολαιογράφος που ανακηρύσσεται υποψήφιος δήμαρχος τελεί σε αναστολή ως προς την άσκηση των συμβολαιογραφικών καθηκόντων. Το ίδιο ισχύει σε περίπτωση διορισμού συμβολαιογράφου ως αντιδημάρχου ή εκλογής του ως προέδρου δημοτικού συμβουλίου. Η αναστολή δεν ισχύει για τους υποψήφιους και για εκείνους που θα εκλεγούν μέλη δημοτικού συμβουλίου.

β) τα μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.) σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου του 160 του ν.4957/2022 (Α' 141) τίθενται σε καθεστώς αναστολής καθηκόντων, αν αναλάβουν καθήκοντα δημάρχου. Τα μέλη Δ.Ε.Π., κατά το χρονικό διάστημα που τελούν σε καθεστώς αναστολής καθηκόντων, δύνανται να παρέχουν διδακτικό, ερευνητικό και εργαστηριακό έργο προς το Τμήμα του Α.Ε.Ι. όπου υπηρετούν, εφόσον αυτό δεν απαγορεύεται από άλλη ειδική διάταξη.

Πίνακας 6

Κρίσιμες ημερομηνίες για τα κωλύματα εκλογιμότητας και το ασυμβίβαστο υπαλλήλων δήμων

Ιδιότητα	Πεδίο κωλύματος	Παραίτηση
➢ Δικαστικοί λειτουργοί ➢ Αξιωματικοί ενόπλων δυνάμεων, ➢ Αξιωματικοί Σωμάτων ασφαλείας, Λιμενικού Σώματος- Ελληνικής Ακτοφυλακής.	Εφόσον δεν υπηρέτησαν εντός ορίων δήμου στον οποίο επιθυμούν να θέσουν υποψηφιότητα κατά και μετά την 1η Ιανουαρίου 2023	Παραίτηση πριν την ανακήρυξη. **Μέχρι 09 Σεπτεμβρίου 2023**
Δεν έχουν κώλυμα εκλογιμότητας **Αξιωματικοί** των σωμάτων ασφαλείας και του Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής **μέχρι και του βαθμού του Υπαστυνόμου Α΄, του Υποπυραγού και Ανθυποπλοιάρχου**		

Ιδιότητα	Πεδίο κωλύματος	Παραίτηση
Γενικοί Διευθυντές, Διευθυντές: ➢ δήμων ➢ νομικών τους προσώπων ενταγμένα στο Μητρώο Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, ως έχει δέκα (10) μήνες πριν από τη διενέργεια των εκλογών	Στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων εκτείνεται η αρμοδιότητα των οργανικών τους μονάδων	Παραίτηση από καθήκοντα έως 31η Μαΐου 2023
Μέλη ανεξάρτητων αρχών	σε όλους τους δήμους	Παραίτηση έως 31η Μαΐου 2023

Ιδιότητα	Πεδίο κωλύματος	Παραίτηση
Γενικοί Διευθυντές Διευθυντές ➢ Δημοσίου, ➢ Περιφερειών ➢ Νομικών προσώπων ενταγμένων Μητρώο Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης ως έχει δέκα (10) μήνες πριν από τη διενέργεια των εκλογών	στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων εκτείνεται η αρμοδιότητα των οργανικών τους μονάδων	Παραίτηση από καθήκοντα έως 31η.12.2022

<table>
<tr><th>Ιδιότητα</th><th>Πεδίο κωλύματος</th><th>Παραίτηση</th></tr>
<tr><td>Περιφερειακοί διευθυντές εκπαίδευσης,

Διευθυντές εκπαίδευσης</td><td>στους δήμους όπου εκτείνεται η αρμοδιότητα τους</td><td>Παραίτηση από καθήκοντα έως 31η Μαΐου 2023</td></tr>
<tr><td colspan="3">Δεν έχουν κώλυμα εκλογιμότητας

Διευθυντές σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης</td></tr>
<tr><td>Διευθυντές ιατροί

➢ Ιατρικής Υπηρεσίας

➢ Κέντρων Υγείας,

Υπεύθυνοι συντονιστές επιστημονικής λειτουργίας Κέντρων Υγείας</td><td>στο δήμο όπου έχει την έδρα του ο φορέας</td><td>Παραίτηση από καθήκοντα έως 31η Μαΐου 2023</td></tr>
<tr><td colspan="3">Δεν έχουν κώλυμα εκλογιμότητας

➢ Διευθυντές τμημάτων, μονάδων, κλινικών και εργαστηρίων ιατρικής υπηρεσίας του Ε.Σ.Υ

➢ Διευθυντές ιατροί που προΐστανται της Ιατρικής Υπηρεσίας , Κέντρων Υγείας και ο υπεύθυνος συντονιστής επιστημονικής λειτουργίας Κέντρου Υγείας, για άλλους δήμους έκτασης αρμοδιότητας φορέα, πλην δήμου έδρας</td></tr>
</table>

Ιδιότητα	Πεδίο ασυμβίβαστου	Άρση ασυμβίβαστου
Υπάλληλοι δήμων **Υπάλληλοι** πάσης φύσεως **νομικών προσώπων δήμων** με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου	στον οικείο δήμο στους οικείους δήμους	Αίτηση απόσπασης εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών **από την επικύρωση της εκλογής** από το αρμόδιο δικαστήριο σε άλλη υπηρεσία, εντός των διοικητικών ορίων του δήμου Εάν δεν υπάρχει, στην πλησιέστερη υπηρεσία προς τον δήμο όπου εξελέγησαν

Συμβάσεις	
Όσοι συνδέονται με τον δήμο & τα νομικά του πρόσωπα του δήμου με: ➢ σύμβαση προμήθειας, ➢ σύμβαση εκτέλεσης έργου, ➢ σύμβαση παροχής υπηρεσιών, ➢ σύμβαση παραχώρησης δικαιώματος εκμετάλλευσης έργου ή υπηρεσίας, Συνολικής αξίας **μεμονωμένα κατ' είδος** ή **σωρευτικά** άνω των **10.000 ευρώ, κατ' έτος εκτός ΦΠΑ** (Δεν έχουν κώλυμα οι υπάλληλοι ή τα μέλη διοίκησης δημόσιας επιχείρησης ή οργανισμού κοινής ωφέλειας, που συνδέεται με σύμβαση με τον δήμο) Δεν αποτελεί ασυμβίβαστο η σύναψη σύμβασης αγοράς, εκποίησης ή εκμίσθωσης δημοτικών ακινήτων, εφόσον η σχετική σύμβαση έχει συναφθεί ύστερα από πλειοδοτική δημοπρασία.	**Απόλυτο τοπικό κώλυμα**, εφόσον η σύμβαση είναι σε ισχύ κατά και μετά από την 1η Ιανουαρίου του 2023.

Συμβάσεις	
▪ Γενικοί διευθυντές, ▪ διευθύνοντες σύμβουλοι, ▪ πρόεδροι και μέλη διοικητικών συμβουλίων, ▪ διαχειριστές, ▪ μέτοχοι και εταίροι κεφαλαιουχικών εταιρειών, **εφόσον το ποσοστό συμμετοχής τους στις εταιρείες υπερβαίνει το τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) του συνολικού κεφαλαίου της εταιρείας** ▪ εταίροι προσωπικών εταιρειών και κοινοπρακτούντα πρόσωπα που έχουν συμβληθεί με το δήμο, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία ο δήμος συμμετέχει	**Απόλυτο τοπικό κώλυμα**, εφόσον η σύμβαση: ➢ είναι σε ισχύ κατά και μετά από την **1η Ιανουαρίου του 2023.** ➢ έχει συνολική αξία μεμονωμένα κατ' είδος ή σωρευτικά άνω των 10.000 ευρώ, κατ' έτος εκτός ΦΠΑ.

Έκπτωση από αιρετό αξίωμα / Παύση/Αποστέρηση Δημόσιας θέσης	
Έκπτωση από αιρετό αξίωμα μετά από: ➢ Αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση για κακούργημα ή σε οποιαδήποτε ποινή για συγκεκριμένα αδικήματα. ➢ Απόφαση Επόπτη Ο.Τ.Α. για πειθαρχικό παράπτωμα Παύση για λόγους δημόσιου συμφέροντος	**Απόλυτο κώλυμα σε όλους τους δήμους** για την επόμενη της έκπτωσης αυτοδιοικητική περίοδο
Σε όσους έχει επιβληθεί αποστέρηση δημόσιας θέσης ή δημόσιου ή αυτοδιοικητικού αξιώματος με αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση	**Απόλυτο κώλυμα σε όλους τους δήμους** για την επόμενη της έκπτωσης αυτοδιοικητική περίοδο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' – ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΥΠΟΒΟΛΗ ΔΗΛΩΣΗΣ ΣΥΝΔΥΣΜΟΥ-ΠΥΛΗ ΔΗΛΩΣΗΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΩΝ (gov.gr) ΣΥΝΔΥΑΣΜΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ

1. Ηλεκτρονική Πύλη δήλωσης υποψηφιοτήτων

Στις επικείμενες δημοτικές εκλογές, για πρώτη φορά, τίθεται σε εφαρμογή η ηλεκτρονική δήλωση των συνδυασμών μέσω της Πύλης δήλωσης υποψηφιοτήτων (εφεξής, «Πύλη»), με αναλογική εφαρμογή του άρθρου 33 του π.δ. 26/2012, η οποία θα είναι προσβάσιμη μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr - ΕΨΠ). Βασικοί στόχοι του νέου τρόπου υποβολής συνδυασμών και υποψηφιοτήτων αποτελούν η απλούστευση και επιτάχυνση των σχετικών διαδικασιών.

Η λειτουργία της Πύλης καθορίζεται στην υπ' αριθμ. 64742/ 2.8.2023 (Β' 4879 και ΑΔΑ: 6ΦΕΙ46ΜΤΛ6-ΓΔΦ) κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης και περιγράφεται στο «Εγχειρίδιο Χρήσης» που διατίθεται στην εφαρμογή.

2. Προϋποθέσεις νομιμότητας συνδυασμού

2.1 Η υποβολή υποψηφιότητας[165] μέσω της ηλεκτρονικής Πύλης για το αξίωμα του δημάρχου, των δημοτικών συμβούλων, των συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων και των προέδρων των δημοτικών κοινοτήτων γίνεται αποκλειστικά κατά συνδυασμούς.[166] Υποψηφιότητες εκτός συνδυασμών αποκλείονται.[167]

---

165 Η δήλωση υποψηφιότητας του συνδυασμού αποτελεί σώρευση των δηλώσεων βουλήσεως κάθε προσώπου που περιλαμβάνεται σε αυτόν (ΣτΕ 2476/2008, σκέψη 7, η οποία ισχύει και για την ηλεκτρονική υποβολή της υποψηφιότητας).

166 Άρθρο 15, παρ. 1 ν.4804/2021.

167 Η εκλογή των αιρετών οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης α' βαθμού κατά συνδυασμούς, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15, παρ. 1 του ν.4804/2021 δεν αντίκειται στο Σύνταγμα, ούτε στις αρχές της καθολικότητας και της ισότητας της ψήφου ή άλλες αρχές που διέπουν την εκλογή αυτή (ΣτΕ 3156/2000). Δεν αντιβαίνει στο άρθρο 5, παρ. 1 του Συντάγματος, διότι ο οριζόμενος από τις διατάξεις αυτές τρόπος εκλογής περιορίζει αλλά δεν αναιρεί το σχετικό δικαίωμα του άρθρου 5, παρ. 1 του Συντάγματος, αφού παρέχει στον πολίτη τη δυνατότητα συμμετοχής του στην πολιτική ζωή της χώρας τόσο με τη μορφή της εκλογής του δημάρχου και των δημοτικών συμβούλων, το οποίο δικαίωμα δεν

Ο υποψήφιος **δεν** έχει δικαίωμα να θέσει υποψηφιότητα σε περισσότερους συνδυασμούς, ή να είναι υποψήφιος για περισσότερα του ενός (1) αξιώματα των δήμων ή των περιφερειών.[168]

Έτσι, το ίδιο πρόσωπο δεν μπορεί να είναι συγχρόνως υποψήφιος δημοτικός σύμβουλος του Δήμου Σουφλίου και υποψήφιος σύμβουλος της Δημοτικής Κοινότητας Μικρού Δερείου του Δήμου Σουφλίου.

Οι συνδυασμοί καταρτίζονται ως ακολούθως:[169]

Κάθε συνδυασμός περιλαμβάνει υποχρεωτικά:

- τον υποψήφιο δήμαρχο
- **τους υποψήφιους δημοτικούς συμβούλους** στο σύνολο των εκλογικών περιφερειών.[170]

  Σε κάθε εκλογική περιφέρεια ο αριθμός των υποψηφίων κυμαίνεται ανάμεσα:

- στον αριθμό των εδρών που αντιστοιχούν σε αυτή, βάσει της υπ' αριθμ. 64716/ 1.8.2023 (Β' 4844 και ΑΔΑ: Ψ2Ζ446ΜΤΛ6-ΡΤΦ) απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών (κατ' ελάχιστον) και

- στον αριθμό που προκύπτει μετά από **προσαύξηση** μέχρι και εκατόν πενήντα τοις εκατό (150%) σε σχέση με τον κατ' ελάχιστο αριθμό εδρών. Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το δεκαδικό σκέλος είναι ίσο ή μεγαλύτερο του 0,5.[171]

Για τον υπολογισμό του ελάχιστου και μέγιστου δυνατού αριθμού των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων δεν προσμετρείται ο υποψήφιος δήμαρχος. Επισημαίνεται ότι σε δήμους που αποτελούνται από περισσότερες της μίας εκλογικές

αναιρείται από την έλλειψη δυνατότητας του εκλογέα να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ μεμονωμένου υποψηφίου, όσο και με τη μορφή της δικής του δυνατότητας να θέσει υποψηφιότητα, δημάρχου ή δημοτικού συμβούλου, αφού αυτός που επιθυμεί να υποβάλει υποψηφιότητα και δεν γίνεται δεκτός από κάποιο συνδυασμό μπορεί να καταρτίσει ο ίδιος ελευθέρως συνδυασμό και να ζητήσει την ψήφο των εκλογέων (ΣτΕ 121/2004, 545/2001, 3160/2000, πρβλ. ΑΕΔ 10/1982, 35/1985).

168 Άρθρο 15, παρ. 3 του ν.4804/2021.

169 Σημειώνεται ότι δεν απαιτείται ο συνδυασμός να έχει καταστατικό λειτουργίας προκειμένου να λάβει μέρος στις δημοτικές εκλογές.

170 Άρθρο 15, παρ. 1 του ν.4804/2021.

171 Άρθρο 15, παρ. 2α του ν.4804/2021.

περιφέρειες, το συνολικό άθροισμα του μέγιστου αριθμού υποψηφίων δύναται να είναι μεγαλύτερο από τον αντίστοιχο μέγιστο αριθμό υποψηφίων σε δήμους που αποτελούν ενιαία εκλογική περιφέρεια, στην οποία εκλέγεται ίδιος αριθμός δημοτικών συμβούλων.[172]

- **τους υποψήφιους συμβούλους δημοτικής κοινότητας και/ή προέδρους δημοτικής κοινότητας**, για το 60% των δημοτικών κοινοτήτων τουλάχιστον, **ανεξαρτήτως πληθυσμού.**[173,174]

- Σε κάθε δημοτική κοινότητα στην οποία εκλέγεται συμβούλιο, ο συνδυασμός έχει υποψηφίους συμβούλους σε αριθμό ο οποίος κυμαίνεται ανάμεσα:

- στον αριθμό των εδρών που αντιστοιχούν σε αυτή, βάσει του πληθυσμού της (κατ' ελάχιστον) και
- στον αριθμό που προκύπτει μετά από **προσαύξηση** μέχρι και εκατόν πενήντα τοις εκατό (150%) σε σχέση με τον κατ' ελάχιστο αριθμό εδρών που αντιστοιχούν στην κάθε δημοτική κοινότητα. Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το δεκαδικό σκέλος είναι ίσο ή μεγαλύτερο του 0,5. [175]

---

172 ΣτΕ 4054/2011, σκ. 8

173 Επίσης, σημειώνεται ότι αν για οποιονδήποτε λόγο ο πρόεδρος ή το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας δεν ασκεί τις αρμοδιότητες του (όπως είναι η περίπτωση μη εκλογής προέδρου δημοτικής κοινότητας ή συμβουλίου δημοτικής κοινότητας), τις ασκεί ο δήμος με τα αρμόδια όργανά του. Σχετική διαπιστωτική πράξη εκδίδει το δημοτικό συμβούλιο, μετά από σχετική εισήγηση του δημάρχου ή του τυχόν κατά τόπο αρμόδιου ορισμένου αντιδημάρχου (Άρθρο 84, παρ. 3 του ν.3852/2010, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 86 του ν.4555/2018).

174 Σημειώνεται ότι σύμφωνα με την πάγια θέση του Υπουργείου Εσωτερικών, σε κοινότητες που έχουν απογραφεί με μηδενικό μόνιμο πληθυσμό (64436/ 1.8.2023 (Β' 4821 και ΑΔΑ: 996Γ46ΜΤΛ6-3ΒΒ), δεν μπορούν να ανακηρυχθούν υποψήφιοι σύμβουλοι δημοτικής κοινότητας (αριθ. πρωτ. 14667/25-4-2014 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών) και **άρα οι κοινότητες αυτές δεν προσμετρούνται για την εύρεση του 60% στο σύνολο των δημοτικών κοινοτήτων.** Πρόκειται για τις ακόλουθες δημοτικές κοινότητες: 1) Δημοτική Κοινότητα Γαλήνης Δημοτικής Ενότητας Κυπρίνου Δήμου Ορεστιάδας, 2) Δημοτική Κοινότητα Καρδίας Δημοτικής Ενότητας Πτολεμαΐδας, Δήμου Εορδαίας, 3) Δημοτική Κοινότητα Σπόθων Δημοτική Ενότητα Περάματος, Δήμου Ιωαννιτών, 4) Δημοτική Κοινότητα Αγία Παρασκευή, Δημοτική Ενότητα Ανατολικού Ζαγορίου Δήμου Ζαγορίου, 5) Δημοτική Κοινότητα Αναβρυτού, Δημοτική Ενότητα Φιλιατών Δήμου Σουλίου, 6) Δημοτική Κοινότητα Στεφανίου Δημοτική Ενότητα Ασπροποτάμου Δήμου Μετεώρων, 7) Δημοτική Κοινότητα Γκανέϊκα Δημοτική Ενότητα Ωλενίας, Δήμου Ανατολικής Αχαΐας, 8) Δημοτική Κοινότητα Ανθοχωρίου Δημοτική Ενότητα Μεγαλόπολης, Δήμος Μεγαλόπολης και 9) Δημοτική Κοινότητα Μαραθούσσης Δημοτική Ενότητα Μεγαλόπολης, Δήμος Μεγαλόπολης.

175 Άρθρο 15, παρ. 2β του ν.4804/ 2021.

- Σε κάθε δημοτική κοινότητα στην οποία εκλέγεται πρόεδρος, ο αριθμός των υποψήφιων πρόεδρων , μπορεί να κυμαίνεται από έναν (1) έως τρεις (3) .[176]

- **υποψήφιους, από κάθε φύλο**, σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των υποψηφίων του οικείου συνδυασμού, εξαιρουμένων των υποψηφίων προέδρων δημοτικών κοινοτήτων έως και διακοσίους (200) κατοίκους[177] (βλ. αναλυτικότερα το επόμενο κεφάλαιο).

176 Άρθρο 15, παρ. 2β του ν.4804/ 2021.
177 Άρθρο 15, παρ. 2γ του ν.4804/2021.

Προς υποβοήθηση της κατάρτισης συνδυασμών, ακολουθούν πίνακες όπου παρατίθενται ο ελάχιστος αριθμός δημοτικών κοινοτήτων στις οποίες ένας συνδυασμός οφείλει να έχει υποψηφίους (Πίνακας 7), καθώς και ο ελάχιστος και ο μέγιστος αριθμός υποψηφίων δημοτικών συμβούλων (Πίνακες 8 και 9) και υποψηφίων πρόεδρων και συμβούλων κοινότητας (Πίνακας 10).

Πίνακας 7

Ελάχιστος αριθμός δημοτικών κοινοτήτων στις οποίες ένας συνδυασμός οφείλει να έχει υποψηφίους

Αριθμός Δημοτικών Κοινοτήτων στο Δήμο	Αριθμός δημοτικών κοινοτήτων που ο συνδυασμός οφείλει να έχει τον ελάχιστο αριθμό υποψηφίων
2	1
3	2
4	2
5	3
6	4
7	4
8	5
9	5
10	6
11	7
12	7
....	...
ν	ν x 0,6

Πίνακας 8

Ελάχιστος και Μέγιστος Αριθμός Υποψηφίων Δημοτικών Συμβούλων (σε δήμους με ενιαία εκλογική περιφέρεια)

Δήμος (μόνιμος πληθυσμός)	Ελάχιστος Αριθμός Υποψηφίων Δημοτικών Συμβούλων	Μέγιστος Αριθμός Υποψηφίων Δημοτικών Συμβούλων
έως και 2.000	13	33
2.001 - 5.000	15	38

5.001 - 10.000	19	48
10.001 - 30.000	25	63
30.001 - 50.000	29	73
50.001 - 100.000	35	88
100.001 - 150.000	39	98
150.001 και άνω	43	108

Πίνακας 9

Ελάχιστος και Μέγιστος Αριθμός Υποψηφίων Δημοτικών Συμβούλων (σε δήμους με εκλογικές περιφέρειες)

Αριθμός εδρών εκλογικής περιφέρειας	Ελάχιστος Αριθμός Υποψήφιων Δημοτικών Συμβούλων	Μέγιστος Αριθμός Υποψηφίων Δημοτικών Συμβούλων
Μονοεδρική[178]	1	3
Διεδρική	2	5
Τριεδρική	3	8
Έδρες εκλογικής περιφέρειας	Ίσος με τις έδρες της εκλογικής περιφέρειας	Αυξανόμενος έως και 150% σε σχέση με τον αριθμό των εδρών της κάθε εκλογικής περιφέρειας

178 Πρόκειται για τις εκλογικές περιφέρειες που διαθέτουν μία έδρα, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 64716/ 1.8.2023 (Β' 4844 και ΑΔΑ: Ψ2Ζ446ΜΤΛ6-ΡΤΦ) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών.

Πίνακας 10

Ελάχιστος και Μέγιστος Αριθμός Υποψηφίων Προέδρων Δημοτικών Κοινοτήτων και Συμβούλων Δημοτικών Κοινοτήτων

Δημοτική Κοινότητα (πληθυσμός)	Συμβούλιο	Ελάχιστος αριθμός υποψηφίων συμβούλων δημοτικής κοινότητας	Μέγιστος αριθμός υποψηφίων συμβούλων δημοτικής κοινότητας
έως 200	Πρόεδρος Δημοτικής Κοινότητας	1	3
201 - 2.000	3μελές	3	8
2001 - 10.000	5μελές	5	13
10.001 - 50.000	11μελές	11	28
50.001 και άνω	15μελές	15	38

2.2. Ποσόστωση υποψηφίων από κάθε φύλο

Κάθε συνδυασμός πρέπει να περιλαμβάνει στο ψηφοδέλτιό του υποψήφιο δήμαρχο, υποψήφιους δημοτικούς συμβούλους και υποψήφιους συμβούλους δημοτικής κοινότητας από κάθε φύλο (άνδρες - γυναίκες) σε ποσοστό τουλάχιστον ίσο με το 40% του **συνολικού αριθμού των υποψηφίων του**. Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην αμέσως επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το δεκαδικό μέρος του είναι τουλάχιστον ίσο με 0,5.

Ειδικά για την περίπτωση δήμων που αποτελούνται από περισσότερες της μίας (1) εκλογικές περιφέρειες ή αποτελούνται από δημοτικές κοινότητες επισημαίνεται ότι η ποσόστωση υπολογίζεται **με βάση τον αριθμό των υποψηφίων**, ήτοι δημάρχου, δημοτικών συμβούλων και συμβούλων δημοτικής κοινότητας (εξαιρουμένων των προέδρων των δημοτικών κοινοτήτων) **στο σύνολο του δήμου και όχι ανά εκλογική**

περιφέρεια ή δημοτική κοινότητα. Ο συνδυασμός μπορεί να κατανείμει στη συνέχεια όπως επιθυμεί τους υποψήφιους και από τα δύο φύλα που του αναλογούν σε κάθε κατηγορία υποψηφίων (δήμαρχο, δημοτικούς συμβούλους, συμβούλους δημοτικής κοινότητας, προέδρους δημοτικών κοινοτήτων) και σε κάθε εκλογική περιφέρεια ή κοινότητα..

Κρίσιμο χρονικό σημείο κατά το οποίο κρίνεται το παραδεκτό της δήλωσης κατάρτισης συνδυασμού, από την άποψη της συμμετοχής σε αυτόν του νόμιμου αριθμού υποψήφιων και των δύο (2) φύλων, είναι το χρονικό σημείο ανακήρυξης του συνδυασμού αυτού από το αρμόδιο πολιτικό δικαστήριο.[179]

Αν μετά την ανακήρυξη και τη συμμετοχή του συνδυασμού στις εκλογές, ακυρωθεί η ανακήρυξη υποψηφίου ή η εκλογή συμβούλου και έτσι ελαττωθεί το νόμιμο ποσοστό υποψηφίων ή συμβούλων από τα δύο φύλα, η δήλωση κατάρτισης του συνδυασμού δεν καθίσταται απαράδεκτη.[180]

Ακολούθως, δίνεται ένα παράδειγμα κατάρτισης συνδυασμού στον Δ. Σουφλίου.

Α. Στον Δήμο Σουφλίου για να είναι νόμιμος ένας συνδυασμός θα πρέπει να περιλαμβάνει:

1. Υποψήφιο δήμαρχο

2. Υποψήφιους δημοτικούς συμβούλους ως εξής:

---

179 Όπως συνάγεται από τις διατάξεις του άρθρου 18, παρ. 5 και 9 ν.3852/2010, Πρβλ. ΣτΕ 3237/2007 7μ., 897/2010 7μ. κ.ά. Επισημαίνεται ότι τα διοικητικά δικαστήρια, όταν ελέγχουν παρεμπιπτόντως την πράξη ανακήρυξης συνδυασμού για τον λόγο ότι ο συνδυασμός αυτός ανακηρύχθηκε κατά παράβαση του νόμιμου αριθμού γυναικών υποψήφιων δημοτικών συμβούλων και συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων, σε περίπτωση που διαπιστώσουν την ανωτέρω παράβαση, ακυρώνουν την προσβαλλόμενη πράξη χωρίς να απαιτείται να αποδειχθεί ότι η νομική αυτή πλημμέλεια «είναι δυνατόν να ασκήσει επιρροή στο συνολικό εκλογικό αποτέλεσμα» κατά το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 259 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν.2717/1999, Α' 97). Και τούτο διότι, υπό την αντίθετη εκδοχή, το εξαιρετικά δυσαπόδεικτο γεγονός της δυνατότητας επιρροής της νομικής αυτής πλημμέλειας στο συνολικό εκλογικό αποτέλεσμα θα καθιστούσε απρόσφορο το θετικό μέτρο της ποσόστωσης υπέρ των δύο φύλων που θεσπίζει η ανωτέρω διάταξη του άρθρου 15, παρ. 2γ του ν.4804/2021, κατ' εφαρμογή του άρθρου 116, παρ. 2 του Συντάγματος, και εξαιρετικά δυσχερή την επίτευξη του επιδιωκόμενου συνταγματικού σκοπού της θεμελίωσης μιας πραγματικής ισότητας των δύο φύλων κατά την πρόσβαση στα αιρετά αξιώματα του δημάρχου, δημοτικού συμβούλου και συμβούλου δημοτικής κοινότητας (ΣτΕ 2123/2011, σκ. 6 και ΔΠρωτ. Ηρακλ 49/2011).

180 ΣτΕ 915/2015, 3353/2004

Εκλογική Περιφέρεια	Κατώτερος Αριθμός Υποψηφίων	Ανώτερος Αριθμός Υποψηφίων
Ορφέα	9	23
Σουφλίου	11	28
Τυχερού	5	13

3. Υποψηφίους στις δημοτικές κοινότητες ως εξής:

Από τις 17 δημοτικές κοινότητες μπορεί να θέτει υποψήφιους κατ' ελάχιστον στις 10 (καθώς 17*0,6=10,2) δημοτικές κοινότητες, ανεξαρτήτως πληθυσμού.

4. Υποψήφιους τουλάχιστον 40% από κάθε φύλο (μη συνυπολογιζόμενων των υποψήφιων προέδρων δημοτικών κοινοτήτων)

Β. Στο ανωτέρω πλαίσιο, ένας συνδυασμός στο Δήμο Σουφλίου μπορεί να συγκροτηθεί ενδεικτικά ως εξής:

1. Υποψήφιος Δήμαρχος

2. Υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι, ανά εκλογική περιφέρεια

Εκλογική Περιφέρεια	Αριθμός Υποψηφίων
Ορφέα	12
Σουφλίου	11
Τυχερού	13

3. Υποψήφιοι σύμβουλοι και πρόεδροι δημοτικών κοινοτήτων για τις ακόλουθες κοινότητες:

Δημοτική Κοινότητα	Μόνιμος Πληθυσμός	Αριθμός Υποψηφίων
Δημοτική Κοινότητα Σουφλίου	3.770	10
Δημοτική Κοινότητα Δαδιάς	409	6
Δημοτική Κοινότητα Κορνοφωλεάς	366	4
Δημοτική Κοινότητα Λαγυνών	208	5
Δημοτική Κοινότητα Λυκόφωτος	255	3
Δημοτική Κοινότητα Κυριακής	73	2
Δημοτική Κοινότητα Μάνδρας	125	2
Δημοτική Κοινότητα Μαυροκκλησίου	180	1
Δημοτική Κοινότητα Μικρού Δερείου	1.836	6
Δημοτική Κοινότητα Πρωτοκκλησίου	776	5
Δημοτική Κοινότητα Τυχερού	1.483	4
Δημοτική Κοινότητα Λευκίμμης	153	3

4. Ο

απαιτούμενος αριθμός υποψηφίων από κάθε φύλο είναι 32 και υπολογίζεται ως ακολούθως:

1 (Δήμαρχος) + 36 (υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι) + 43 (υποψήφιοι για τα συμβούλια των δημοτικών κοινοτήτων, χωρίς να υπολογίζονται οι υποψήφιοι πρόεδροι δημοτικών κοινοτήτων) = 80 * 0,4= 32 υποψήφιοι κατ' ελάχιστον από κάθε φύλο.

3. Διαδικασία υποβολής συνδυασμών

Η δήλωση των συνδυασμών υποβάλλεται στην ηλεκτρονική Πύλη δήλωσης υποψηφιοτήτων η οποία είναι προσβάσιμη μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr -ΕΨΠ), από τους επικεφαλής των συνδυασμών υποψήφιους δημάρχους το αργότερο έως τις 23:59 την 31η Αυγούστου του 2023.

Στη δήλωση κατάρτισης του συνδυασμού καταχωρίζονται από τον υποψήφιο δήμαρχο ή τον διαχειριστή του συνδυασμού, κατά σειρά:

α) το όνομα και το τυχόν έμβλημα του συνδυασμού, το οποίο εκτός από μία σύντομη περιγραφή μπορεί και να απεικονίζεται.[181]

β) το όνομα, το επώνυμο και το πατρώνυμο ή μητρώνυμο, η ημερομηνία γέννησης, η ιδιότητα, η πλήρης διεύθυνση και το Α.Φ.Μ. του υποψήφιου αιρετού (δημάρχου, δημοτικού συμβούλου, συμβούλου δημοτικής κοινότητας και προέδρου δημοτικής κοινότητας).

γ) η εκλογική περιφέρεια ή η δημοτική κοινότητα στην οποία είναι υποψήφιος.

181 Σύμφωνα με το άρθρο 15, παρ. 8α του ν.4804/2021 «απαγορεύεται να ορίζεται ή να χρησιμοποιείται ως όνομα ή ως έμβλημα του συνδυασμού σύμβολο θρησκευτικής λατρείας, ή σημαία, ή άλλο παρόμοιο σύμβολο κράτους, ή σημείο ιδιαίτερης ευλάβειας, στέμμα, όνομα ή έμβλημα πολιτικής οργάνωσης, φωτογραφία οποιουδήποτε προσώπου, έμβλημα κράτους, που ίσχυε παλαιότερα ή ισχύει ακόμη, καθώς και σύμβολα ή εμβλήματα του δικτατορικού καθεστώτος της 21ης Απριλίου 1967, ή σύμβολα ή εμβλήματα με ρατσιστικό ή ξενοφοβικό περιεχόμενο, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 927/1979 (Α' 139).».

δ) επισυνάπτεται το ηλεκτρονικό παράβολο[182] (είτε αυτό εκδόθηκε ατομικά είτε για το σύνολο ή μέρος του συνδυασμού), από το οποίο προκύπτει ότι κάθε υποψήφιος ανάλογα το αιρετό αξίωμα έχει καταθέσει υπέρ του δημοσίου το αντίστοιχο ποσό (δήμαρχος: 200€, δημοτικός σύμβουλος: 50€, σύμβουλος και πρόεδρος δημοτικής κοινότητας: 10€),[183]

ε) Τη δήλωση παραίτησης (σε ηλεκτρονική μορφή), εφόσον υφίσταται τέτοια περίπτωση, από θέση που αποτελεί κώλυμα εκλογιμότητας,[184]

στ) Επιπλέον για τους πολίτες λοιπών κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης καταχωρίζεται φωτοαντίγραφο ισχύοντος αποδεικτικού ταυτότητας ή διαβατηρίου.[185]

3.1. Ονοματεπωνυμικά στοιχεία υποψηφίων

Σε ό,τι αφορά τα **ονόματα** των υποψηφίων, επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί πέραν του κυρίου ονόματος του υποψηφίου ή του επωνύμου και υποκοριστικό ή ψευδώνυμο, καλλιτεχνικό ή άλλο, εφόσον με αυτό είναι ευρύτερα γνωστός. Στην περίπτωση αυτή το υποκοριστικό ακολουθεί το κύριο όνομα ή το επώνυμο και τίθεται σε παρένθεση. Δεν επιτρέπεται να τίθεται άλλο στοιχείο πέραν του υποκοριστικού ή ψευδωνύμου, όπως κάθε είδους επαγγελματική, πολιτική ή άλλη ιδιότητα. Στην περίπτωση αυτή, η αναγραφή θεωρείται ως μη γενόμενη και ο υποψήφιος ανακηρύσσεται από το δικαστήριο μόνο με τα ονοματεπωνυμικά του στοιχεία.

---

182 Αναφορικά με τη διαδικασία έκδοσης του ηλεκτρονικού παράβολου αυτόματης δέσμευσης βλ. http://www.gsis.gr/gsis/info/gsis_site/Services/Polites/eparavolo.html. Προς διευκόλυνση των υποψηφίων αναφέρεται ότι στην ειδική εφαρμογή χορήγησης των ηλεκτρονικών παράβολων τα πεδία συμπληρώνονται ως ακολούθως: Φορέας Δημοσίου-Υπουργείο Δικαιοσύνης, Κατηγορία παράβολου-Υποψηφιότητα στις δημοτικές εκλογές, Τύπος παραβόλου

-Υποψηφιότητα για το αξίωμα του δημάρχου [κωδικός τύπου: 1369]
- Υποψηφιότητα για το αξίωμα του δημοτικού συμβούλου [κωδικός τύπου: 1371]
- Υποψηφιότητα για το αξίωμα του προέδρου ή συμβούλου δημοτικής κοινότητας [κωδικός τύπου 3300]
- Υποψηφιότητα συνόλου ή μέρους συνδυασμού δημοτικών εκλογών [κωδικός τύπου 3304].

184 Άρθρο 30, παρ. 2 του π.δ. 26/2012 και με την επιφύλαξη του εδαφίου β της παρ. 2α του άρθρου 10 του ν.4804/2021.

185 Άρθρο 3, παρ. 12β του π.δ.133/1997.

Πέραν του κύριου ονόματος κάθε υποψήφιος/υποψήφια, καταχωρίζει το επώνυμο με αναγραφή του πατρώνυμου ή του μητρώνυμου.

Για παράδειγμα, γυναίκα υποψήφια με όνομα Μαρία, επώνυμο Παπαδοπούλου, πατρώνυμο Μάριος μητρώνυμο Βασιλική, μπορεί να αναγραφεί

Μαρία Παπαδοπούλου του Μάριου ή

Μαρία Παπαδοπούλου της Βασιλικής

Όσον αφορά τα επώνυμα των υποψηφίων, εφόσον ο υποψήφιος/υποψήφια είναι έγγαμος/έγγαμη ή έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, μπορεί να προσθέσει, ανεξαρτήτως σειράς (δηλ. να θέσει ως πρώτο επώνυμο αυτό που επιθυμεί), και το επώνυμο του/της συζύγου ή συμβιούντος ή συμβιούσης.

Επιπλέον, υποψήφιες που στην οικογενειακή τους μερίδα είναι εγγεγραμμένες με το πατρικό τους επώνυμο, δεν δύνανται να απαλείψουν το επώνυμο αυτό. Αντίθετα, δύνανται, κατά βούλησή τους, να προτάξουν έναντι του πατρικού το επώνυμο του συζύγου τους ή να προσθέσουν το επώνυμο του συζύγου μετά το πατρικό.

Για παράδειγμα, γυναίκα υποψήφια με όνομα Μαρία, πατρικό επώνυμο Παπαδοπούλου, επώνυμο συζύγου Γεωργιάδου, όνομα πατρός Μάριος και όνομα μητρός Βασιλική, μπορεί να αναγραφεί στη δήλωση με τους ακόλουθους τρόπους:

α. Μαρία Παπαδοπούλου του Μάριου ή της Βασιλικής,

ή

β. Μαρία Παπαδοπούλου Γεωργιάδου του Μάριου ή της Βασιλικής,

ή

γ. Μαρία Γεωργιάδου Παπαδοπούλου του Μάριου ή της Βασιλικής .

Υποψήφιες που στην οικογενειακή τους μερίδα είναι εγγεγραμμένες με το επώνυμο του συζύγου τους, μπορούν να χρησιμοποιήσουν ως πρώτο επώνυμο είτε το πατρικό είτε του συζύγου **είτε μόνο ένα από αυτά**. Αν γίνει χρήση μόνο του συζυγικού επωνύμου, αντί του πατρωνύμου τίθεται το όνομα του συζύγου, με την ένδειξη

«σύζυγος» ή «συζ.». ή αν γίνει χρήση μόνο του επωνύμου του συμβιούντος, αντί του πατρωνύμου, τίθεται το όνομα του συμβιούντος, με την ένδειξη «συμβ.»

Για παράδειγμα, γυναίκα υποψήφια με όνομα Μαρία, όνομα συζύγου Ιωάννης, επώνυμο συζύγου Γεωργιάδου, όνομα πατρός Μάριος ή μητρός Βασιλική, πατρικό επώνυμο Παπαδοπούλου η οποία είναι εγγεγραμμένη στην οικογενειακή της μερίδα με το επώνυμο του συζύγου της, μπορεί να αναγραφεί στη δήλωση με τους ακόλουθους τρόπους:

α. Μαρία Παπαδοπούλου του Μάριου ή της Βασιλικής,

ή

β. Μαρία Παπαδοπούλου Γεωργιάδου του Μάριου ή της Βασιλικής,

ή

γ. Μαρία Γεωργιάδου Παπαδοπούλου του Μάριου ή της Βασιλικής,

ή

δ. Μαρία Γεωργιάδου σύζυγος Ιωάννη.

Επισημαίνεται ότι απλά σφάλματα στην αναγραφή των ονοματεπωνυμικών στοιχείων υποψηφίου διορθώνονται αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο, εφόσον προκύπτουν σαφώς από το «Μητρώο Πολιτών».[186]

4. Διαδικασία επικύρωσης υποψηφιότητας από τους υποψήφιους

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας καταγραφής των ανωτέρω στοιχείων των υποψηφίων από τον υποψήφιο δήμαρχο και πριν την οριστική υποβολή του συνδυασμού από τον ίδιο, οι λοιποί υποψήφιοι εισέρχονται στην Πύλη για να επικυρώσουν την υποψηφιότητά τους. Σε περίπτωση που ο υποψήφιος δεν

186 Άρθρο 15 παρ. 10 τελευταίο εδάφιο του ν.4804/2021.

συναινέσει στην υποψηφιότητά του ή δεν υποβάλει το προβλεπόμενο παράβολο δεν ανακηρύσσεται. Η μη ανακήρυξη του, εκ των λόγων αυτών, δεν οδηγεί και στην ακυρότητα όλου του συνδυασμού, εκτός από την περίπτωση που εξαιτίας της μη ανακήρυξης του υποψηφίου ο συνδυασμός δεν έχει τα ελάχιστα όρια του Κεφαλαίου 2.

Η επικύρωση της υποψηφιότητας για τους Έλληνες πολίτες και για τους πολίτες κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης,[187] για κάθε έννομη συνέπεια, με την οποία δηλώνει ότι:

α) αποδέχεται την υποψηφιότητα για το συγκεκριμένο αξίωμα και στη συγκεκριμένη εκλογική περιφέρεια ή δημοτική κοινότητα,

β) δεν στερείται των πολιτικών του δικαιωμάτων και

γ) δεν συντρέχουν τα κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα του άρθρου 10 του ν.4804/2021.

Όσον αφορά τους πολίτες των 26 λοιπών κρατών- μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης κάθε υποψήφιος δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος ή πρόεδρος δημοτικής κοινότητας επικυρώνει την υποψηφιότητά του η οποία υπέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης, με την οποία δηλώνονται πέραν των ανωτέρω και τα ακόλουθα:[188]

(1) η ιθαγένεια και η διεύθυνση κατοικίας του στην ελληνική επικράτεια.

(2) ο εκλογικός κατάλογος του δήμου ή της κοινότητας ή περιφέρειας ή ενορίας, όπου συντρέχει περίπτωση, στον οποίο είναι γραμμένος τελευταία στο κράτος μέλος καταγωγής του.

(3) ότι στο κράτος - μέλος καταγωγής του δεν εξέπεσε του δικαιώματος του εκλέγεσθαι.

(4) ότι δεν έχει ανάλογη ιδιότητα σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οποία επιφέρει το ασυμβίβαστο για τους Έλληνες πολίτες.

187 Άρθρο 15, παρ. 7 του ν.4804/2021.
188 Άρθρο 15, παρ. 7 του ν.4804/2021.

(5) η ημερομηνία από την οποία είναι υπήκοος ενός κράτους μέλους.

Η υποβολή της δήλωσης του συνδυασμού στην ηλεκτρονική Πύλη δήλωσης υποψηφιοτήτων από τον επικεφαλής του συνδυασμού υποψήφιο δήμαρχο επέχει, αναλογικά, για τον ίδιο θέση υπεύθυνης δήλωσης για όλα τα παραπάνω για κάθε έννομη συνέπεια.

Κατ' εξαίρεση, αντί για την ηλεκτρονική επικύρωση από τους ίδιους τους υποψηφίους της υποψηφιότητάς τους, ο επικεφαλής του συνδυασμού μπορεί να επισυνάψει, στην ηλεκτρονική Πύλη δήλωσης υποψηφιοτήτων, υπεύθυνη δήλωση του υποψηφίου, [189] με θεωρημένο το γνήσιο της υπογραφής από δημόσια υπηρεσία ή μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr ΕΨΠ), σχετικά με την αποδοχή της υποψηφιότητας και τη συνδρομή των προϋποθέσεων της παρούσας.

Αν κατά την υποβολή της δήλωσης δεν καταχωριστούν για κάποιον υποψήφιο:

αα) Το όνομα, το επώνυμο, το πατρώνυμο ή το μητρώνυμο, η ημερομηνία γέννησης, η ιδιότητα και η πλήρης διεύθυνση του προτεινόμενου ως υποψηφίου δημάρχου, δημοτικού συμβούλου, συμβούλου ή προέδρου δημοτικής κοινότητας, καθώς και ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.).

αβ) Η εκλογική περιφέρεια ή η δημοτική κοινότητα στην οποία είναι υποψήφιος.

ή

αν από τη διασταύρωση των στοιχείων με το Πληροφοριακό Σύστημα «Μητρώο Πολιτών» του άρθρου 115 του ν. 4483/2017 (Α' 107) δεν βεβαιωθεί η συνδρομή των προϋποθέσεων των προσόντων εκλογιμότητας,[190] ο υποψήφιος δεν ανακηρύσσεται.

189 Στο Παράρτημα παρατίθεται υπόδειγμα Υπεύθυνης Δήλωσης για Έλληνες πολίτες και για πολίτες κράτους- μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

190 Άρθρο 9 του ν.4804/2021, βλ. Κεφάλαιο 2.4 Εκλόγιμοι

5. Οριστική υποβολή δήλωσης συνδυασμού

Μετά την επικύρωση της υποψηφιότητας από κάθε υποψήφιο, ο υποψήφιος δήμαρχος υποβάλλει οριστικά τη δήλωση του συνδυασμού στην ηλεκτρονική Πύλη, μέχρι τις 23:59 της 31ης Αυγούστου. Μέχρι την προθεσμία αυτή επιτρέπεται μόνο να συμπληρωθεί ο συνδυασμός έως τον μέγιστο επιτρεπόμενο αριθμό των υποψήφιων δημοτικών συμβούλων, συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων και προέδρων δημοτικών κοινοτήτων με υποβολή συμπληρωματικής δήλωσης του υποψήφιου δημάρχου. Μετά από τη λήξη της προθεσμίας αυτής καμιά μεταβολή της δήλωσης δεν επιτρέπεται, εκτός από την αντικατάσταση προσώπων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν, αποκλειστικά σύμφωνα με τη διαδικασία της επόμενης παραγράφου.

6. Αντικατάσταση υποψηφίων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν

6.1.Παραίτηση ή θάνατος υποψηφίου δημάρχου

Ο υποψήφιος δήμαρχος μπορεί να παραιτηθεί από την υποψηφιότητά του πριν από την αρχική ψηφοφορία.[191] Η παραίτηση λαμβάνει υποχρεωτικά χώρα με γραπτή δήλωση του ενδιαφερόμενου υποψηφίου, η οποία αφού υπογραφεί επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή ή παραδίδεται ιδιοχείρως με απόδειξη στον Πρόεδρο του οικείου Πρωτοδικείου. Η επίδοση ή παράδοση μπορεί να πραγματοποιηθεί μέχρι την εικοστή ημέρα, το αργότερο, πριν από τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας, ήτοι μέχρι και την 12η ώρα βραδινή της 18ης Σεπτεμβρίου 2023.

Στην περίπτωση που υποψήφιος δήμαρχος παραιτηθεί ή αποβιώσει αφού έχει λάβει χώρα η δήλωση του συνδυασμού του, τη θέση του καταλαμβάνει είτε νέος υποψήφιος, είτε ένας από τους υποψηφίους δημοτικούς συμβούλους του συνδυασμού. Σε κάθε περίπτωση απαιτείται σχετική δήλωση της πλειοψηφίας των

191 Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 16, παρ. 1 του ν.4804/2021.

υποψηφίων του συνδυασμού, η οποία παραδίδεται με απόδειξη στον Πρόεδρο του οικείου Πρωτοδικείου το αργότερο δέκα (10) ημέρες πριν από τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας,[192] δηλ. μέχρι τη **12η βραδινή ώρα** της 28ης Σεπτεμβρίου 2023.

Ακολούθως, στη Πύλη Δήλωσης Υποψηφιοτήτων καταχωρίζονται τα στοιχεία του αντικαταστάτη:[193]

α) Το όνομα, το επώνυμο, το πατρώνυμο ή το μητρώνυμο, η ημερομηνία γέννησης, η ιδιότητα και η πλήρης διεύθυνση του προτεινόμενου ως υποψηφίου δημάρχου καθώς και ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.).

β) Επισυνάπτεται ηλεκτρονικό παράβολο, από το οποίο προκύπτει ότι ο υποψήφιος δήμαρχος, έχει καταθέσει υπέρ του δημοσίου ποσό διακοσίων (200).

Μετά την παράδοση της δήλωσης και το αργότερο μέχρι την παραμονή των εκλογών, ήτοι μέχρι τη **12η βραδινή ώρα** της **7ης Οκτωβρίου 2023,** το αρμόδιο Πρωτοδικείο ανακηρύσσει ως υποψήφιο δήμαρχο εκείνον που αντικαθιστά τον υποψήφιο δήμαρχο που παραιτήθηκε ή απεβίωσε.[194]

Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση που παρά την παραίτηση ή το θάνατο του υποψηφίου δημάρχου δεν προταθεί άλλος υποψήφιος, τη θέση του δημάρχου καταλαμβάνει ο δημοτικός σύμβουλος του συνδυασμού που θα λάβει τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης.[195]

Ο υποψήφιος δήμαρχος δεν μπορεί να παραιτηθεί από την υποψηφιότητά του πριν από την επαναληπτική ψηφοφορία[196]. Αν υποψήφιος δήμαρχος αποβιώσει πριν από την επαναληπτική πλειοψηφία, η πλειοψηφία των υποψηφίων του συνδυασμού του μπορεί να επιλέξει άλλον υποψήφιο δήμαρχο μεταξύ των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων. Η δήλωση της επιλογής για τον νέο υποψήφιο δήμαρχο επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή ή παραδίδεται με απόδειξη στον πρόεδρο πρωτοδικών το αργότερο δύο (2) ημέρες πριν από την ψηφοφορία. Το αρμόδιο δικαστήριο

192 Στη δήλωση επισυνάπτονται υποχρεωτικά τα στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 15, παρ. 6 του ν.4804/2021.
193 Άρθρο 15, παρ. 4, τελευταίο εδάφιο του ν.4804/2021.
194 Άρθρο 16, παρ. 2, εδ. α' έως γ' του ν.4804/2021.
195 Άρθρο 16, παρ. 2, εδ. δ' του ν.4804/2021.
196 Άρθρο 28 του ν. 4804/2021.

ανακηρύσσει τον νέο υποψήφιο δήμαρχο σε δημόσια συνεδρίαση μέχρι και την παραμονή της ψηφοφορίας, δηλ. μέχρι τη 12η ώρα βραδινή της 14ης Οκτωβρίου 2023. Αν υποβληθεί δήλωση επιλογής, αυτός που εκλέγεται ως υποψήφιος δήμαρχος, αφαιρείται από τη σειρά κατάταξης των υποψηφίων συμβούλων του συνδυασμού βάσει των σταυρών που έλαβαν, ενώ, αν δεν εκλεγεί δήμαρχος, θεωρείται ότι έλαβε το σύνολο των εγκύρων ψηφοδελτίων του συνδυασμού και προτάσσεται των συμβούλων της εκλογικής περιφέρειας στην οποία είναι υποψήφιος.

Εάν δεν υποβληθεί δήλωση νέου υποψήφιου δημάρχου μέχρι την ημερομηνία αυτή, τότε δεν ανακηρύσσεται κανένας υποψήφιος και εκλέγεται δήμαρχος ο σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού που θα λάβει τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης.

6.2.Παραίτηση ή θάνατος υποψηφίου δημοτικού συμβούλου, συμβούλου ή προέδρου δημοτικής κοινότητας

Στην περίπτωση παραίτησης ή θανάτου υποψηφίου δημοτικού συμβούλου, συμβούλου ή προέδρου δημοτικής κοινότητας δεν πραγματοποιείται αναπλήρωση, εκτός και αν η παραίτηση ή ο θάνατος λάβει χώρα πριν από την πάροδο της προθεσμίας κατάθεσης της δήλωσης των συνδυασμών (μέχρι και την 12η ώρα βραδινή της 31ης Αυγούστου 2023), οπότε ο υποψήφιος δήμαρχος μπορεί να καταχωρίσει στην ηλεκτρονική Πύλη νέο υποψήφιο στη θέση του παραιτηθέντος ή αποβιώσαντος.[197] Σε διαφορετική περίπτωση, εάν δηλαδή η παραίτηση ή ο θάνατος λάβει χώρα μετά την πάροδο της προθεσμίας κατάθεσης της δήλωσης των συνδυασμών, δεν είναι δυνατή η προσθήκη νέου υποψηφίου προς αναπλήρωση του παραιτηθέντος ή θανόντος. Ο συνδυασμός θεωρείται νόμιμος και ανακηρύσσεται, ακόμα και αν περιέχει αριθμό υποψηφίων συμβούλων μικρότερο από το ελάχιστο όριο που ορίζουν οι σχετικές διατάξεις, περιλαμβανομένων και των υποχρεωτικών ποσοστώσεων ανά φύλο.[198]

Η δήλωση συμπλήρωσης του συνδυασμού υποβάλλεται μόνο από τον υποψήφιο δήμαρχο και επισυνάπτονται σε αυτή τα στοιχεία που αναγράφονται στο άρθρο 15, παρ. 5 του ν.4804/2021, καθώς και ακολουθεί η διαδικασία επικύρωσης της υποψηφιότητας από τον υποψήφιο όπως περιγράφηκε στο οικείο κεφάλαιο. Το αρμόδιο δικαστήριο ανακηρύσσει αμέσως τον αντικαταστάτη υποψήφιο.

197 Προκειμένου να συμπληρωθεί η δήλωση συνδυασμού τυγχάνει εφαρμογής το άρθρο 15, παρ. 4, εδ. β' του ν.4804/2021.

198 Άρθρο 16 παρ. 4 του ν.4804/2021.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' – ΑΝΑΚΗΡΥΞΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΥΝΔΥΑΣΜΩΝ

1. Ανακήρυξη συνδυασμού υποψηφίου δημάρχου

Η ανακήρυξη των συνδυασμών των υποψήφιων έχει ανατεθεί στα πολιτικά δικαστήρια, ως αρμοδιότητα διοικητικής φύσης, σύμφωνα με το άρθρο 94, παρ. 4 του Συντάγματος.[199] Υπογραμμίζεται ότι, όπως έχει ήδη κριθεί,[200] η ανακήρυξη των συνδυασμών των υποψήφιων δημάρχων, δημοτικών συμβούλων κ.λπ. από δικαστικό όργανο (πολιτικό δικαστήριο) είναι πράξη με την οποία ασκείται πράγματι διοικητική λειτουργία υπό τον τύπο δικαστικής απόφασης. Επομένως, εφόσον η απόφαση περί ανακήρυξης των υποψήφιων συνδυασμών κ.λπ. έχει το χαρακτήρα διοικητικής πράξης, η πράξη αυτή μπορεί, μέχρι τη διενέργεια των δημοτικών εκλογών, να ανακληθεί, να μεταρρυθμιστεί ή να διορθωθεί από το πολιτικό δικαστήριο, αν προκύψουν νέα πραγματικά περιστατικά ή μεταβληθούν οι συνθήκες κάτω από τις οποίες εκδόθηκε, όπως προβλέπεται στο άρθρο 758, παρ. 1 εδ. α΄ ΚΠολΔ.[201]

Η ανακήρυξη των συνδυασμών των υποψηφίων για τις δημοτικές εκλογές της 8ης Οκτωβρίου 2023 γίνεται την **10η Σεπτεμβρίου 2023**[202] σε δημόσια συνεδρίαση από το οικείο πρωτοδικείο.[203]

Επισημαίνεται ότι αποκλείεται η συμμετοχή υποψηφίων ως ανεξαρτήτων-μεμονωμένων ή αυτοπροτεινόμενων εκτός συνδυασμών.

Για την ανακήρυξη των συνδυασμών το αρμόδιο δικαστήριο εξετάζει:

199 Άρθρο 14 του ν.4804/2021.
200 ΣτΕ 2123/2011, 2715/2000.
201 ΣτΕ 3745/2014.
202 Άρθρο 17 του ν.4804/2021.
203 Άρθρο 14 του ν.4804/2021.

1. αν η δήλωση υποβλήθηκε εμπρόθεσμα,[204] με την επιφύλαξη των περιπτώσεων αντικατάστασης υποψήφιου δημάρχου που παραιτήθηκε ή απεβίωσε,[205]

2. αν στο συνδυασμό περιλαμβάνονται, πέραν του υποψήφιου δημάρχου, υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι ανά εκλογική περιφέρεια του οικείου δήμου και για το σύνολο των εκλογικών περιφερειών,

3. αν στο συνδυασμό περιλαμβάνονται, πέραν του υποψηφίου δημάρχου και των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων, υποψήφιοι πρόεδροι και σύμβουλοι δημοτικών κοινοτήτων ανά δημοτική κοινότητα και για ποσοστό εξήντα τοις εκατό (60%) τουλάχιστον των δημοτικών κοινοτήτων του οικείου δήμου,

4. αν ο αριθμός των αναγραφόμενων στη δήλωση υποψηφίων είναι μικρότερος από το προβλεπόμενο ελάχιστο όριο,[206]

5. αν τηρείται η υποχρεωτική, κατ' ελάχιστον, 40% ανά φύλο, ποσόστωση στο σύνολο των υποψήφιων, ήτοι δημάρχου, δημοτικών συμβούλων και συμβούλων δημοτικής κοινότητας,

6. αν το όνομα και το τυχόν έμβλημα του συνδυασμού είναι έγκυρα,[207]
7. αν κατά την υποβολή της δήλωσης έχουν καταχωριστεί για κάθε υποψήφιο:

αα) το όνομα, το επώνυμο, το πατρώνυμο ή το μητρώνυμο, η ημερομηνία γέννησης, η ιδιότητα και η πλήρης διεύθυνση του προτεινόμενου ως υποψηφίου δημάρχου, δημοτικού συμβούλου, συμβούλου ή προέδρου δημοτικής κοινότητας, καθώς και ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.).

αβ) η εκλογική περιφέρεια ή η δημοτική κοινότητα στην οποία είναι υποψήφιος.

---

204 Το αργότερο έως τις 23:59 της 31ης Αυγούστου 2023.

205 Άρθρο 16 του ν.4804/2021.

206 Ο αριθμός των υποψήφιων συμβούλων θα πρέπει να είναι ίσος τουλάχιστον με τον αριθμό των εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας και ο αριθμός των υποψηφίων προέδρων και συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων ίσος τουλάχιστον με τον αριθμό των εδρών κάθε δημοτικής κοινότητας.

207 Με βάση τους περιορισμούς του άρθρου 15 παρ. 8α του ν.4804/2021 «α) Απαγορεύεται να ορίζεται ή να χρησιμοποιείται ως όνομα ή ως έμβλημα του συνδυασμού σύμβολο θρησκευτικής λατρείας, ή σημαία ή άλλο παρόμοιο σύμβολο κράτους ή σημείο ιδιαίτερης ευλάβειας, στέμμα, όνομα ή έμβλημα πολιτικής οργάνωσης, φωτογραφία οποιουδήποτε προσώπου, έμβλημα κράτους, που ίσχυε παλαιότερα ή ισχύει ακόμη, καθώς και σύμβολα ή εμβλήματα του δικτατορικού καθεστώτος της 21ης Απριλίου 1967, ή σύμβολα ή εμβλήματα με ρατσιστικό ή ξενοφοβικό περιεχόμενο, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 927/1979 (Α΄ 139)».

8. αν από τη διασταύρωση των στοιχείων με το Πληροφοριακό Σύστημα «Μητρώο Πολιτών» του άρθρου 115 του ν. 4483/2017 (Α' 107) βεβαιώνεται η συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθρου 9 του ν.4804/2021,

9. αν έχει καταβληθεί το παράβολο που προβλέπεται στην παρ.6β του άρθρου 15 του ν.4804/2021, όπως ισχύει,

10. αν κάθε υποψήφιος δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος ή πρόεδρος δημοτικής κοινότητας έχει επικυρώσει την υποψηφιότητά του στην ηλεκτρονική Πύλη δήλωσης υποψηφιοτήτων για την ανάδειξη των δημοτικών αρχών, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ.7 του άρθρου 15 του ν.4804/2021, όπως ισχύει.

Η μη επικύρωση της υποψηφιότητας από τον υποψήφιο και η μη καταβολή παραβόλου ατομικά από τον υποψήφιο έχει ως αποτέλεσμα την μη ανακήρυξή του ως υποψήφιου, γεγονός που δεν θίγει τη νομιμότητα όλου του συνδυασμού, εφόσον δεν θίγονται οι ελάχιστες προϋποθέσεις κατάρτισής του.

Σε περίπτωση που το αρμόδιο δικαστήριο, εξετάζοντας τα ανωτέρω, διαπιστώσει παραβίαση των σχετικών διατάξεων από συγκεκριμένο συνδυασμό που δηλώθηκε δεν προχωρά στην ανακήρυξη του, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 15 παρ. 11του ν.4804/2021, όπως ισχύει, καθώς η δήλωσή του θεωρείται απαράδεκτη, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 16 παρ. 4[208] του ως άνω νόμου.

Επισημαίνεται ότι:

• Ειδικά όσον αφορά στο έμβλημα του δηλωθέντα συνδυασμού, αν διαπιστωθεί από το αρμόδιο δικαστήριο ότι το προτεινόμενο έμβλημα παραβιάζει τους προβλεπόμενους περιορισμούς ο συνδυασμός ανακηρύσσεται μόνο με το όνομά του και χωρίς έμβλημα.[209]

208 Θεωρείται νόμιμος ο συνδυασμός που περιέχει αριθμό υποψήφιων δημοτικών συμβούλων ή συμβούλων δημοτικής κοινότητας ή προέδρων δημοτικής κοινότητας μικρότερο από το ελάχιστο όριο της παρ. 2 του άρθρου 15 του ν.4804/2021, περιλαμβανομένων και των ποσοστών από κάθε φύλο, εξαιτίας παραίτησης ή θανάτου υποψηφίων που περιέχονται σε αυτόν, μετά από τη λήξη της προθεσμίας κατάθεσης της δήλωσης του συνδυασμού.

209 Άρθρο 15 παρ.11 εδαφ. 2ο του ν.4804/2021, όπως ισχύει.

- Αν υποβληθούν περισσότερες δηλώσεις με το ίδιο όνομα ή έμβλημα από υποψήφιους συνδυασμούς για την ανάδειξη δημοτικών αρχών του ίδιου δήμου, δικαίωμα χρήσης έχει όποιος το έχει δηλώσει πρώτος.

- Απλά σφάλματα στην αναγραφή των ονοματεπωνυμικών στοιχείων υποψηφίου, δύνανται να διορθωθούν αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο, εφόσον τα ορθά στοιχεία του προκύπτουν χωρίς αμφιβολία από το «Μητρώο Πολιτών».[210]

- Κανένας υποψήφιος δε μπορεί να συμμετέχει σε περισσότερους του ενός συνδυασμούς ή να είναι υποψήφιος σε περισσότερα του ενός αυτοδιοικητικά αξιώματα. Συνεπώς, δεν ανακηρύσσεται σε κανένα από τα δύο αξιώματα.[211]

2. Κοινοποίηση

Μετά την ανακήρυξη των συνδυασμών, τα Πρωτοδικεία κοινοποιούν αμέσως στους οικείους Περιφερειάρχες τις αποφάσεις με τις οποίες ανακηρύχθηκαν οι συνδυασμοί. Ακολούθως, οι περιφερειάρχες θεωρούν και αποστέλλουν αμέσως σε κάθε δήμο πίνακα των συνδυασμών και των υποψηφίων που έχουν ανακηρυχθεί, προκειμένου οι οικείοι δήμαρχοι να καταρτίσουν το πρόγραμμα εκλογής.

Σε περίπτωση αντικατάστασης υποψηφίων Δημάρχων που παραιτήθηκαν μετά την 10η Σεπτεμβρίου 2023, το αρμόδιο Πρωτοδικείο κοινοποιεί τη μεταβολή αυτή στον οικείο Περιφερειάρχη μέχρι και την παραμονή της διενέργειας των εκλογών, και αυτός/αυτή στον οικείο δήμο για την έκδοση και δημοσίευση συμπληρωματικού προγράμματος εκλογής.

Οι περιφερειάρχες οφείλουν να γνωστοποιήσουν άμεσα στο Υπουργείο Εσωτερικών (Διεύθυνση Εκλογών), μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (info@ypes.gr) την ονομασία κάθε συνδυασμού που έχει ανακηρυχθεί, καθώς και το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο όλων των υποψηφίων δημάρχων της περιφέρειάς τους.

---

210 Άρθρο 15 παρ.10 εδαφ. 2ο του ν.4804/2021, όπως ισχύει.

211 Άρθρο 10, παρ. 7 του ν. 4804/2021.

3. Πρόγραμμα Εκλογής

Ο προϊστάμενος της διεύθυνσης του δήμου που είναι αρμόδια για τη διεξαγωγή των εκλογών, εκδίδει και δημοσιεύει με τοιχοκόλληση σε όλες τις συνοικίες, σε όλα τα χωριά και τους οικισμούς του δήμου και αναρτά στην ιστοσελίδα του δήμου, τρεις (3) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ψηφοφορία, το πρόγραμμα της εκλογής, στο οποίο αναφέρονται ακριβώς η ημέρα της ψηφοφορίας, οι ώρες έναρξης και λήξης της ψηφοφορίας, ο τόπος και το κατάστημα της ψηφοφορίας, οι έδρες για τις οποίες γίνεται η εκλογή και οι συνδυασμοί μαζί με τα ονόματα των υποψηφίων που συγκροτούν κάθε συνδυασμό, όπως έχουν ανακηρυχθεί από το αρμόδιο δικαστήριο.[212]

4. Δικαιώματα συνδυασμών και υποψηφίων που ανακηρύχθηκαν

Κάθε συνδυασμός δικαιούται να ορίσει έναν (1) αντιπρόσωπο και έως δύο (2) αναπληρωτές του σε κάθε εκλογικό τμήμα, με γραπτή δήλωση του υποψηφίου δημάρχου. Με την ίδια δήλωση δύναται να οριστεί επιπλέον ένας (1) γενικός αντιπρόσωπος και έως δύο (2) αναπληρωτές του για ορισμένο αριθμό εκλογικών τμημάτων.[213]

Επιπλέον, κάθε συνδυασμός έχει δικαίωμα να διορίζει πληρεξούσιο με συμβολαιογραφική δήλωση του υποψήφιου δημάρχου.[214] Ο πληρεξούσιος ενεργεί για λογαριασμό του συνδυασμού οτιδήποτε μπορεί να ενεργήσει, σύμφωνα με τη νομοθεσία για την εκλογή βουλευτών,[215] ο υποψήφιος δήμαρχος κατά τη διεξαγωγή της εκλογής.

---

212 Άρθρο 19 του ν.4804/2021.

213 Άρθρο 18 παρ.1 του ν.4804/2021.

214 Σε περίπτωση που ο επικεφαλής του συνδυασμού υποψήφιος δήμαρχος παραιτηθεί ή αποβιώσει, χωρίς να έχει αντικατασταθεί, ο διορισμός των αντιπροσώπων, του γενικού αντιπροσώπου, των αναπληρωτών τους και του πληρεξουσίου γίνεται με δήλωση της πλειοψηφίας των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων του οικείου συνδυασμού, που έχουν ανακηρυχθεί (άρθρο 18 παρ.3 του ν.4804/2021).

215 Κατ' αναλογία του π.δ. 26/2012 (Α' 57), περί εκλογής βουλευτών, και ιδίως των άρθρων 40 και 88.

Στην περίπτωση μη αντικατάστασης παραιτούμενου ή αποβιώσαντος υποψηφίου δημάρχου, ο διορισμός των αντιπροσώπων, του γενικού αντιπροσώπου, των αναπληρωτών τους και του πληρεξουσίου γίνεται με δήλωση της πλειοψηφίας των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων του οικείου συνδυασμού, που έχουν ανακηρυχθεί.

Δεν μπορούν να διοριστούν αντιπρόσωποι, γενικοί αντιπρόσωποι αναπληρωτές ή πληρεξούσιοι συνδυασμών:

- οι εν ενεργεία δήμαρχοι,
- οι εν ενεργεία αντιδήμαρχοι,
- όσοι δεν έχουν το δικαίωμα του «εκλέγειν».

Οι υποψήφιοι, οι αντιπρόσωποι, οι γενικοί αντιπρόσωποι οι αναπληρωτές τους και οι πληρεξούσιοι των συνδυασμών έχουν δικαίωμα να είναι παρόντες καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας εκλογής, ώσπου να σφραγιστούν οι εκλογικοί σάκοι, καθώς και να υποβάλουν κάθε είδους παρατηρήσεις και ενστάσεις.

5. Υποχρεώσεις υπηρεσιών

Με ευθύνη των Δημάρχων, τα δημοτικά καταστήματα θα παραμείνουν ανοιχτά μέχρι την 12η ώρα βραδινή στις ακόλουθες ημερομηνίες:

Α΄ γύρος (8 Οκτωβρίου 2023)

30 Αυγούστου 2023	Λήγει η προθεσμία μεταδημότευσης υποψηφίων χωρίς τη συνδρομή της διετούς κατοικίας
31 Αυγούστου 2023	Λήγει η προθεσμία δήλωσης συνδυασμών στην ηλεκτρονική Πύλη
28 Σεπτεμβρίου 2023	Παράδοση ψηφοδελτίων στο Δήμαρχο
28 Σεπτεμβρίου 2023	Υποβολή δήλωσης νέου υποψήφιου δημάρχου λόγω παραίτησης ή θανάτου
7 και 8 Οκτωβρίου 2023	Παραμονή και ημέρα διεξαγωγής των εκλογών

Β' Γύρος (15 Οκτωβρίου 2023)	
11 Οκτωβρίου 2023	Παράδοση ψηφοδελτίων στο Δήμαρχο
13 Οκτωβρίου 2023	Υποβολή δήλωσης αντικατάστασης υποψήφιου δημάρχου λόγω θανάτου
14 και 15 Οκτωβρίου 2023	Παραμονή και ημέρα διεξαγωγής του β΄ γύρου των εκλογών

Β. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις

Οι Γραμματείς των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων οφείλουν να μεριμνήσουν ώστε τα Πρωτοδικεία στη χωρική τους αρμοδιότητα να παραμείνουν ανοικτά μέχρι τη 12η βραδινή στις ακόλουθες ημερομηνίες.

Α΄ γύρος (8 Οκτωβρίου 2023)	
31 Αυγούστου 2023	Λήγει η προθεσμία δήλωσης συνδυασμών στην ηλεκτρονική Πύλη
10 Σεπτεμβρίου 2023	Ανακήρυξη συνδυασμών από το δικαστήριο
18 Σεπτεμβρίου 2023	Υποβολή παραίτησης υποψήφιου δημάρχου
28 Σεπτεμβρίου 2023	Υποβολή δήλωσης νέου υποψήφιου δημάρχου λόγω παραίτησης ή θανάτου
7 Οκτωβρίου 2023	Ανακήρυξη νέου υποψήφιου δημάρχου

Β' Γύρος (15 Οκτωβρίου 2023)	
13 Οκτωβρίου 2023	Υποβολή δήλωσης αντικατάστασης υποψήφιου δημάρχου λόγω θανάτου
14 Οκτωβρίου 2023	Ανακήρυξη νέου υποψήφιου δημάρχου

Γ. Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων

Η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων παρακαλείται να μεριμνήσει ώστε όλες οι Δ.Ο.Υ να παραμείνουν ανοικτές μέχρι 12η βραδινή κατά τις ακόλουθες ημερομηνίες:

Α΄ γύρος (8 Οκτωβρίου 2023)	
30 Αυγούστου 2023	Λήγει η προθεσμία μεταδημότευσης υποψηφίων
31 Αυγούστου 2023	Λήγει η προθεσμία δήλωσης συνδυασμών στην ηλεκτρονική Πύλη
28 Σεπτεμβρίου 2023	Υποβολή δήλωσης νέου υποψήφιου δημάρχου λόγω παραίτησης ή θανάτου

Β' Γύρος (15 Οκτωβρίου 2023)

13 Οκτωβρίου 2023	Υποβολή δήλωσης αντικατάστασης υποψήφιου δημάρχου λόγω θανάτου

Τονίζεται, τέλος, ότι, οι αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες οφείλουν να εξυπηρετούν τους ενδιαφερόμενους, οι οποίοι προτίθενται να ασκήσουν ένσταση κατά τις διατάξεις του άρθρου 76 του ν.4804/2021, καθ' όλη τη διάρκεια της προθεσμίας των επτά (7) ημερών, η οποία αρχίζει από τη λήξη του χρόνου έκθεσης της πράξης με την οποία ανακηρύσσονται οι επιτυχόντες και οι λοιποί συνδυασμοί, καθώς και οι υποψήφιοι κάθε συνδυασμού που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί, σύμφωνα με το άρθρο 36 του ιδίου νόμου. Οι υπηρεσίες αυτές πρέπει να μείνουν ανοικτές μέχρι τη 24η ώρα της τελευταίας μέρας της ως άνω προθεσμίας αυτής.

Προθεσμίες για τη δήλωση των συνδυασμών

Μεταδημότευση υποψηφίων	Από 1η Αυγούστου 2023 έως της 30ης Αυγούστου 2023
Υποβολή δήλωσης συνδυασμού στην ηλεκτρονική Πύλη	Μέχρι 23.59 της 31ης Αυγούστου 2023
Συμπλήρωση δήλωσης ως προς τον αριθμό των υποψηφίων	Μέχρι 23.59 της 31ης Αυγούστου 2023
Αντικατάσταση υποψηφίου συμβούλου από παραίτηση- θάνατο	Μέχρι 23.59 της 31ης Αυγούστου 2023
Ανακήρυξη συνδυασμών από το δικαστήριο	10 Σεπτεμβρίου 2023
Υποβολή παραίτησης υποψήφιου δημάρχου μέχρι 20 ημέρες πριν τη διενέργεια της ψηφοφορίας	Έως και 18 Σεπτεμβρίου 2023
Υποβολή δήλωσης νέου υποψήφιου δημάρχου που παραιτήθηκε ή απεβίωσε μέχρι 10 ημέρες πριν τη διενέργεια της ψηφοφορίας	Έως και 28 Σεπτεμβρίου 2023
Ανακήρυξη νέου υποψήφιου δημάρχου στη θέση του παραιτηθέντα ή αποβιώσαντα μέχρι την παραμονή της ψηφοφορίας	Έως και 7 Οκτωβρίου 2023

Πρόγραμμα εκλογής	
Παράδοση ψηφοδελτίων α' γύρου στον οικείο δήμο 10 ημέρες πριν τη ψηφοφορία	28 Σεπτεμβρίου 2023
Ανάρτηση προγράμματος εκλογής	Έως 5 Οκτωβρίου 2023

Επαναληπτική ψηφοφορία (β' γύρος)

Παράδοση ψηφοδελτίων β' γύρου στον οικείο δήμο 4 ημέρες πριν τη ψηφοφορία	11 Οκτωβρίου 2023
Υποβολή δήλωσης αντικατάστασης υποψήφιου δημάρχου λόγω θανάτου το αργότερο δύο (2) ημέρες πριν από την ψηφοφορία	Έως και 13 Οκτωβρίου 2023
Ανακήρυξη νέου υποψήφιου δημάρχου μέχρι και την παραμονή της ψηφοφορίας	Έως και 14 Οκτωβρίου 2023

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' – ΨΗΦΟΔΕΛΤΙΑ

1. Γενικά

Τα ψηφοδέλτια του ιδίου συνδυασμού διαφέρουν ανά δημοτική κοινότητα, εφόσον σε αυτή έχουν ανακηρυχθεί υποψήφιοι του.

Τα ψηφοδέλτια κατασκευάζονται από λευκό χαρτί ενώ η εκτύπωση των έντυπων ψηφοδελτίων πρέπει να είναι με μαύρη απόχρωση.[216]

Τα ψηφοδέλτια των συνδυασμών εκτυπώνονται με μέριμνα του οικείου συνδυασμού. Οι συνδυασμοί οφείλουν να τυπώσουν ψηφοδέλτια σε αριθμό επαρκή για τις ανάγκες των εκλογικών τμημάτων του οικείου δήμου, ο οποίος δεν μπορεί να είναι μικρότερος από τον αριθμό των αντίστοιχων εκλογέων, με δυνατότητα προσαύξησης έως και είκοσι τοις εκατό (20%). Οφείλουν δε να τα παραδώσουν στον δήμαρχο του οικείου δήμου, με απόδειξη, δέκα (10) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ψηφοφορία, δηλαδή έως **τη Πέμπτη 28 Σεπτεμβρίου 2023**, ενώ σε περίπτωση επαναληπτικής εκλογής, τέσσερις (4) μέρες πριν την ψηφοφορία, δηλαδή έως την **Τετάρτη 11 Οκτωβρίου**.[217]

Σε περιπτώσεις που συνδυασμοί δεν μπορέσουν να παραδώσουν εγκαίρως τα ψηφοδέλτιά τους στον οικείο δήμαρχο, έως την ανωτέρω ενδεικτική προθεσμία, δέον είναι όπως αυτά γίνονται αποδεκτά και μετά το πέρας αυτής, σε μέρα που θα οριστεί κατόπιν συνεννόησης με τον οικείο δήμο, ώστε να ασκηθεί απρόσκοπτα το πολιτικό δικαίωμα του εκλέγεσθαι από τους συνδυασμούς που ανακηρύχθηκαν από τα Πρωτοδικεία της χώρας. Τα ανωτέρω ισχύουν, ομοίως, για τις περιπτώσεις συνδυασμών που παρέδωσαν εμπρόθεσμα τα ψηφοδέλτιά τους και διαπιστώθηκε εκ των υστέρων η ύπαρξη τυπικού ελαττώματος (λ.χ. λάθη στην εκτύπωση ή στις διαστάσεις, τυχαία καταστροφή κατά τη μεταφορά/αποθήκευση, κ.λπ.) ή εκδόθηκε

216 Άρθρο 20 ν. 4804/2021.
217 Άρθρο 21 του ν.4804/2021.

μεταρρυθμιστική δικαστική απόφαση ανακήρυξης του συνδυασμού, η οποία καθιστά αναγκαία την αντικατάστασή τους, για λόγους αποφυγής ακυροτήτων.

Η μορφή και οι διαστάσεις των ψηφοδελτίων ορίζονται στην υπ' αριθμ. 64606/ 1.8.2023 (Β' 4842 και ΑΔΑ: 6ΥΞΙ46ΜΤΛ6-ΨΦ6) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών. Η γραμματοσειρά, η απόσταση μεταξύ των ονομάτων και το βάρος του ψηφοδελτίου δεν ορίζονται και συνεπώς εναπόκεινται στη διακριτική ευχέρεια του συνδυασμού. Η αναγραφή των ονομάτων, επωνύμων και πατρωνύμων ή μητρωνύμων υποψηφίων μπορεί να γίνει με κεφαλαία ή μικρά γράμματα.

Τα ονόματα, επώνυμα και πατρώνυμα/μητρώνυμα των υποψηφίων, που αναγράφονται με λατινικούς χαρακτήρες, τίθενται στο ψηφοδέλτιο με τη σειρά που ανακηρύχθηκαν από το αρμόδιο δικαστήριο.[218]

1.1 Περιεχόμενο, μορφή και διαστάσεις ψηφοδελτίων

Η μορφή και οι διαστάσεις των ψηφοδελτίων υπ' αριθμ. 64606/ 1.8.2023 (Β' 4842 και ΑΔΑ: 6ΥΞΙ46ΜΤΛ6-ΨΦ6) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών.

Στο επάνω μέρος του ψηφοδελτίου σημειώνονται το όνομα και το τυχόν έμβλημα του συνδυασμού, όπως αναγράφονται στην απόφαση ανακήρυξης.

Ακολούθως, αναγράφονται, κατά σειρά και όπως αναφέρονται στην απόφαση ανακήρυξης:

α) Το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο ή το μητρώνυμο του υποψήφιου δημάρχου, με την αντίστοιχη ένδειξη,[219] η οποία τίθεται είτε δίπλα είτε κάτω από τα ονοματεπωνυμικά στοιχεία του υποψήφιου δημάρχου, εντός ή εκτός παρένθεσης.

---

218 Επειδή, οι διατάξεις του άρθρου 20 του ν.4804/2021 δεν ορίζουν τίποτα σχετικά με την υποχρεωτική αναγραφή του ονόματος του υποψηφίου μόνο με ελληνικούς χαρακτήρες, μπορεί να γίνει χρήση αυτών με λατινικούς χαρακτήρες (ΔΕφΑθ 8/2011).

219 «ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ ΔΗΜΑΡΧΟΣ».

β) Ο τίτλος «Υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι».

γ) Η φράση, εντός παρένθεσης, «Μέχρι τρεις (3) σταυρούς)», στην περίπτωση που ο αριθμός των μελών του δημοτικού συμβουλίου είναι έως δέκα εννέα (19) ή, στην περίπτωση που ο αριθμός των μελών του δημοτικού συμβουλίου είναι μεγαλύτερος ή ίσος του είκοσι πέντε (25), η φράση «Μέχρι τέσσερις (4) σταυρούς»,

δ) Το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο ή το μητρώνυμο των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων, με αλφαβητική σειρά, με σχετική ένδειξη, εντός παρένθεσης, της εκλογικής περιφέρειας στην οποία είναι υποψήφιοι.

ε) στην περίπτωση που υφίστανται κοινότητες που εκλέγουν συμβούλιο:

- ο τίτλος «Υποψήφιοι Σύμβουλοι της Δημοτικής Κοινότητας....», ακολουθούμενος από την ονομασία της δημοτικής κοινότητας.

- η φράση, εντός παρένθεσης, «Μέχρι δύο (2) σταυρούς»

- το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο ή μητρώνυμο των υποψηφίων συμβούλων της δημοτικής κοινότητας του συνδυασμού με αλφαβητική σειρά.

ή

στ) στην περίπτωση που υφίστανται κοινότητες οι οποίες εκλέγουν πρόεδρο:

- ο τίτλος «Υποψήφιος Πρόεδρος της Δημοτικής Κοινότητας», ακολουθούμενος από το όνομα της δημοτικής κοινότητας.

- η φράση, εντός παρένθεσης, «Μέχρι έναν (1) σταυρό»

- το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο ή το μητρώνυμο των υποψηφίων προέδρων της δημοτικής κοινότητας του συνδυασμού με αλφαβητική σειρά.

Τα υποδείγματα των ψηφοδελτίων που ακολουθούν αναγράφηκαν προς διευκόλυνση των συνδυασμών. Οποιαδήποτε διαφοροποίηση δεν αποτελεί λόγο ακυρότητας των ψηφοδελτίων που θα εκτυπωθούν από τους συνδυασμούς. Οι λόγοι ακυρότητας αυτών αναγράφονται στο οικείο Κεφάλαιο Γ' «Ενστάσεις» του Τρίτου Μέρους της παρούσας εγκυκλίου.

Ψηφοδέλτιο του Δήμου Σουφλίου

(το οποίο θα εκτυπωθεί για τα εκλογικά τμήματα
της Δημοτικής Κοινότητας Τυχερού)

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ: 14 Χ 95 εκατοστά του μέτρου περίπου

ΕΜΒΛΗΜΑ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΥ
ΟΝΟΜΑ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΥ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ του ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ
(ΥΠΟΨΗΦΙΑ ΔΗΜΑΡΧΟΣ)

Υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι
(Μέχρι τέσσερις (4) σταυρούς)

ΑΓΓΕΛΟΥ ΑΓΓΕΛΟΣ της ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ (ΣΟΥΦΛΙΟΥ)
ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ του ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ (ΟΡΦΕΑ)
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ της ΓΕΩΡΓΙΑΣ (ΤΥΧΕΡΟΥ)
ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ της ΔΗΜΗΤΡΑΣ (ΟΡΦΕΑ)
ΕΛΕΝΙΔΗ ΕΛΕΝΗ της ΕΛΕΝΗΣ (ΤΥΧΕΡΟΥ)
ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ ΖΑΧΑΡΙΑΣ του ΖΑΧΑΡΙΑ (ΣΟΥΦΛΙΟΥ)
ΗΛΙΑΔΗΣ ΗΛΙΑΣ του ΗΛΙΑ (ΣΟΥΦΛΙΟΥ)
ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗΣ ΙΩΑΚΕΙΜ του ΙΩΑΚΕΙΜ (ΣΟΥΦΛΙΟΥ)
ΛΑΖΑΡΟΥ ΛΑΖΑΡΟΣ του ΛΑΖΑΡΟΥ (ΟΡΦΕΑ)
....
....

Υποψήφιοι Σύμβουλοι της Δημοτικής Κοινότητας Τυχερού
(Μέχρι δύο (2) σταυρούς)

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΑ του ΑΝΤΩΝΙΟΥ
ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ του ΔΙΑΜΑΝΤΗ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ της ΕΥΑΓΓΕΛΙΑΣ
ΘΩΜΑΣ ΘΩΜΑΣ του ΘΩΜΑ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΛΑΜΠΡΟΥ ΛΑΜΠΡΟΣ του ΛΑΜΠΡΟΥ
ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ του ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ του ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ
.....

Ψηφοδέλτιο του Δήμου Σουφλίου

(το οποίο θα εκτυπωθεί για τα εκλογικά τμήματα
της Δημοτικής Κοινότητας Λευκίμμης, σε περίπτωση ανακήρυξης υποψηφίων)

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ: 14 Χ 95 εκατοστά του μέτρου περίπου

ΕΜΒΛΗΜΑ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΥ

ΟΝΟΜΑ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΥ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ του ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ

(ΥΠΟΨΗΦΙΑ ΔΗΜΑΡΧΟΣ)

Υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι

(Μέχρι τέσσερις (4) σταυρούς)

ΑΓΓΕΛΟΥ ΑΓΓΕΛΟΣ της ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ (ΣΟΥΦΛΙΟΥ)

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ του ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ (ΟΡΦΕΑ)

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ της ΓΕΩΡΓΙΑΣ (ΤΥΧΕΡΟΥ)

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ της ΔΗΜΗΤΡΑΣ (ΟΡΦΕΑ)

ΕΛΕΝΙΔΗ ΕΛΕΝΗ της ΕΛΕΝΗΣ (ΤΥΧΕΡΟΥ)

ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ ΖΑΧΑΡΙΑΣ του ΖΑΧΑΡΙΑ (ΣΟΥΦΛΙΟΥ)

ΗΛΙΑΔΗΣ ΗΛΙΑΣ του ΗΛΙΑ (ΣΟΥΦΛΙΟΥ)

ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗΣ ΙΩΑΚΕΙΜ του ΙΩΑΚΕΙΜ ΣΟΥΦΛΙΟΥ)

ΛΑΖΑΡΟΥ ΛΑΖΑΡΟΣ του ΛΑΖΑΡΟΥ (ΟΡΦΕΑ)

....

....

Υποψήφιοι Πρόεδροι της Δημοτικής Κοινότητας Λευκίμμης

(Μέχρι έναν (1) σταυρό)

ΑΡΓΥΡΙΟΥ ΑΡΓΥΡΗΣ του ΑΡΓΥΡΗ

ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΣΩΤΗΡΗΣ του ΣΩΤΗΡΗ

ΧΡΗΣΤΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ του ΧΡΗΣΤΟΥ

.....

Ψηφοδέλτιο του Δήμου Σουφλίου

(το οποίο θα εκτυπωθεί για τα εκλογικά τμήματα
της Δημοτικής Κοινότητας Λευκίμμης, σε περίπτωση μη ανακήρυξης υποψηφίων)

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ: 14 Χ 95 εκατοστά του μέτρου περίπου

ΕΜΒΛΗΜΑ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΥ

ΟΝΟΜΑ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΥ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ του ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ

(ΥΠΟΨΗΦΙΑ ΔΗΜΑΡΧΟΣ)

Υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι

(Μέχρι τέσσερις (4) σταυρούς)

ΑΓΓΕΛΟΥ ΑΓΓΕΛΟΣ της ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ (ΣΟΥΦΛΙΟΥ)

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ του ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ (ΟΡΦΕΑ)

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ της ΓΕΩΡΓΙΑΣ (ΤΥΧΕΡΟΥ)

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ της ΔΗΜΗΤΡΑΣ (ΟΡΦΕΑ)

ΕΛΕΝΙΔΗ ΕΛΕΝΗ της ΕΛΕΝΗΣ (ΤΥΧΕΡΟΥ)

ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ ΖΑΧΑΡΙΑΣ του ΖΑΧΑΡΙΑ (ΣΟΥΦΛΙΟΥ)

ΗΛΙΑΔΗΣ ΗΛΙΑΣ του ΗΛΙΑ (ΣΟΥΦΛΙΟΥ)

ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗΣ ΙΩΑΚΕΙΜ του ΙΩΑΚΕΙΜ ΣΟΥΦΛΙΟΥ)

ΛΑΖΑΡΟΥ ΛΑΖΑΡΟΣ του ΛΑΖΑΡΟΥ (ΟΡΦΕΑ)

....

....

Ψηφοδέλτιο του Δήμου Σουφλίου

σε περίπτωση επαναληπτικής ψηφοφορίας

Διαστάσεις: 14 Χ 20 εκατοστά του μέτρου περίπου

ΕΜΒΛΗΜΑ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΥ

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΥ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ του ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ

(ΥΠΟΨΗΦΙΑ ΔΗΜΑΡΧΟΣ)

Σε όσους δήμους γίνει επαναληπτική ψηφοφορία την 15η Οκτωβρίου 2023, τα ψηφοδέλτια που θα χρησιμοποιηθούν κατά την εκλογή αυτή δε θα είναι τα ίδια με τα ψηφοδέλτια που χρησιμοποιήθηκαν την πρώτη Κυριακή, δηλαδή την 8η Οκτωβρίου 2023, αλλά νέα και θα περιλαμβάνουν, πέραν του ονόματος και του τυχόν εμβλήματος του συνδυασμού, τα ονοματεπώνυμά στοιχεία του υποψήφιου δημάρχου (επώνυμο, κυρίως όνομα, πατρώνυμο/μητρώνυμο) και την ένδειξη «ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ ΔΗΜΑΡΧΟΣ», εντός ή εκτός παρένθεσης. Σε περίπτωση, ωστόσο, που χρησιμοποιηθεί ψηφοδέλτιο το οποίο είχε χρησιμοποιηθεί κατά την αρχική ψηφοφορία, το ψηφοδέλτιο δε θεωρείται άκυρο.[220]

Ειδικότερα σημειώνονται τα κάτωθι: :

220 Άρθρο 23 παρ.2 του ν.4804/2021.

- οι λόγοι ακυρότητας των ψηφοδελτίων ορίζονται, περιοριστικά, στο άρθρο 23 του ν.4804/2021.
- Το επώνυμο, όνομα και πατρώνυμο δεν μπορεί να εμφανίζεται συντετμημένο.
- Η παράθεση σε ψηφοδέλτιο δήμου που αποτελείται από εκλογικές περιφέρειες, μετά το ονοματεπώνυμο του υποψηφίου, μόνο του ονόματος της εκλογικής περιφέρειας (πχ «Ορφέα») όπου είναι υποψήφιος, και όχι όλης της φράσης π.χ. «Εκλογική Περιφέρεια Ορφέα», δεν αποτελεί λόγω ακυρότητας του ψηφοδελτίου.

1.2 Σταυροί προτίμησης

Με τη σταυροδοσία ο πολίτης εκφράζει την προτίμησή του σε έναν ή δύο ή τρεις υποψηφίους δημοτικούς συμβούλους του δήμου, αν ο αριθμός των μελών του δημοτικού συμβουλίου είναι έως και δέκα εννέα (19) μέλη. Αν ο αριθμός των μελών του δημοτικού συμβουλίου είναι μεγαλύτερος ή ίσος του είκοσι πέντε (25), ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ τεσσάρων (4) υποψηφίων κατά ανώτατο όριο.

Επίσης, για την εκλογή συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων, ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ ενός (1) ή δύο (2) υποψηφίων.

Ακολούθως, για την εκλογή προέδρου της δημοτικής κοινότητας, ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ ενός (1) υποψηφίου.

Πίνακας 11

Μέγιστος αριθμός σταυρών προτίμησης

Αιρετό Όργανο		Μέγιστος Αριθμός Σταυρών Προτίμησης
43μελές 39μελές 35μελές 29μελές 25μελές	δημοτικό συμβούλιο	Τέσσερις (4) σταυροί προτίμησης

19μελές 15μελές δημοτικό συμβούλιο 13μελές	Τρεις (3) σταυροί προτίμησης
Συμβούλιο δημοτικών κοινοτήτων άνω των 200 κατοίκων	Δύο (2) σταυροί προτίμησης
Πρόεδροι δημοτικών κοινοτήτων μέχρι 200 κατοίκους	Ένας (1) σταυρός προτίμησης

Σημειώνονται τα ακόλουθα:

- Ο εκλογέας εκφράζεται υπέρ των υποψηφίων με σταυρό προτίμησης, ο οποίος σημειώνεται παραπλεύρως του ονόματος του υποψηφίου. Ο σταυρός σημειώνεται με στυλό μαύρης ή κυανής απόχρωσης δίπλα στο ονοματεπώνυμο του κάθε υποψηφίου, είτε δεξιά είτε αριστερά. Σταυρός προτίμησης που σημειώνεται με διαφορετικό τρόπο θεωρείται ότι δεν είναι εγγεγραμμένος[221] και η εγκυρότητα του ψηφοδελτίου ελέγχεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 23 του ν.4801/2023.
- Στον υποψήφιο δήμαρχο δεν σημειώνεται σταυρός προτίμησης. Η τυχόν σημείωση σταυρού δεν συνεπάγεται ακυρότητα του ψηφοδελτίου.
- Ψηφοδέλτιο, το οποίο φέρει περισσότερους από τους επιτρεπόμενους σταυρούς προτίμησης, είναι μεν έγκυρο και προσμετρείται υπέρ του συνδυασμού, χωρίς ωστόσο να λαμβάνονται υπόψη οι σταυροί προτίμησης κατά την καταμέτρηση.
- Ψηφοδέλτιο, το οποίο δεν φέρει σταυρούς προτίμησης, είναι έγκυρο και προσμετρείται υπέρ του συνδυασμού.
- Κατά την επαναληπτική ψηφοφορία δεν τίθεται σταυρός προτίμησης, καθόσον αυτή διεξάγεται μεταξύ των υποψήφιων δημάρχων των δύο (2) συνδυασμών που έλαβαν τις περισσότερες ψήφους. Η σημείωση, ωστόσο, σταυρού προτίμησης δεν συνεπάγεται την ακυρότητα του ψηφοδελτίου.

221 Ο τρόπος, όμως, γραφής του σταυρού που μπορεί να οφείλεται στη σπουδή, την ηλικία, την ελαττωμένη όραση του ψηφοφόρου ή το μέσο που χρησιμοποίησε, δηλαδή, σταυροί έντονοι, άτονοι, κακότεχνοι, μεγαλύτεροι ή μικρότεροι συνήθως δεν συνεπάγονται ακυρότητα της ψήφου. Σε κάθε περίπτωση, όμως, ο ανώμαλος σχηματισμός του σταυρού είναι στην ουσιαστική εκτίμηση του δικαστηρίου αν αποτελεί ή όχι διακριτικό γνώρισμα που παραβιάζει το απόρρητο της ψηφοφορίας (ΑΕΔ 25, 26/1999)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ – ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Γενικά

Με τις διατάξεις του ν.4804/ 2021, επανέρχεται το πλειοψηφικό εκλογικό σύστημα για την ανάδειξη των δημοτικών αρχών.[222] Σύμφωνα με το σύστημα αυτό θεωρείται επιτυχών ο συνδυασμός που πλειοψήφησε με ποσοστό μεγαλύτερο του **σαράντα τρία τοις εκατό (43% + 1 ψήφος)** του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων και επιλαχόντες συνδυασμοί του δημοτικού συμβουλίου αυτοί που έλαβαν έστω και μία (1) έδρα.[223]

Στην περίπτωση που **κανένας συνδυασμός** δεν συγκεντρώσει κατά την αρχική ψηφοφορία (α' γύρος) το προαναφερθέν ποσοστό, διενεργείται επαναληπτική ψηφοφορία, μεταξύ των υποψήφιων δημάρχων των δύο (2) συνδυασμών που έλαβαν τις περισσότερες ψήφους. Στην περίπτωση αυτή, Δήμαρχος εκλέγεται ο

---

222 Το κατά το άρθρο 5, παράγραφος 1 του Συντάγματος δικαίωμα της συμμετοχής του πολίτη στην πολιτική ζωή της Χώρας περιλαμβάνει τη δυνατότητά του αφενός μεν να εκλέγει τους αντιπροσώπους του στο Κοινοβούλιο (ενεργητικό εκλογικό δικαίωμα), αφετέρου δε να εκθέτει ο ίδιος υποψηφιότητα αντιπροσώπου (παθητικό εκλογικό δικαίωμα), εφόσον βεβαίως και στις δύο περιπτώσεις συντρέχουν οι προϋποθέσεις που προβλέπονται από τα σχετικά άρθρα του Συντάγματος και τη λοιπή νομοθεσία. Τα προαναφερθέντα ισχύουν και για την εκλογή των αρχών των οργανισμών τοπικής αυτοδιοικήσεως (ο.τ.α.) πρώτου και δευτέρου βαθμού, αφού και η εκλογή αυτή ανάγεται στην πολιτική ζωή της Χώρας γενικώς. Εξ άλλου, ο τρόπος εκλογής τόσο των αντιπροσώπων των πολιτών στο Κοινοβούλιο, όσο και των αρχών των οργανισμών τοπικής αυτοδιοικήσεως, στο μέτρο που δεν ρυθμίζεται από το Σύνταγμα, επαφίεται στον κοινό νομοθέτη (άρθρα 51, παράγραφος 3, 54 παράγραφος, 1 και 102, παράγραφος 2 του Συντάγματος), ο οποίος όμως δεν μπορεί να θεσπίσει διατάξεις που αναιρούν ή περιορίζουν υπερμέτρως το εν λόγω δικαίωμα του πολίτη (πρβλ. ΑΕΔ 35/1985, 13/1997). Κατά την ειδικότερη ρύθμιση του τρόπου εκλογής των αρχών των οργανισμών τοπικής αυτοδιοικήσεως ο κοινός νομοθέτης διαθέτει μεν ευρύ, κατ' αρχήν, περιθώριο εκτιμήσεως για τον καθορισμό, εν όψει των πολιτικών και κοινωνικών συνθηκών που επικρατούν κάθε φορά, του, κατά την κρίση του, πλέον προσφόρου και ενδεδειγμένου για τις συγκεκριμένες περιστάσεις εκλογικού συστήματος, με την επιφύλαξη, πάντως, της τηρήσεως των αρχών της ισότητας του εκλογικού δικαιώματος (άρθρα 4, παράγραφος 1 και 51, παράγραφος 3 του Συντάγματος) και της ευρύτερης δυνατής λαϊκής εκπροσωπήσεως (πρβλ. ΑΕΔ 36/1990), οι οποίες διέπουν επίσης την εκλογή των αρχών των οργανισμών τοπικής αυτοδιοικήσεως, αλλά και της συνταγματικής αρχής της αναλογικότητας (πρβλ. ΑΕΔ 36/1990), με την έννοια ότι οι τιθέμενοι περιορισμοί στο δικαίωμα συμμετοχής του πολίτη στην πολιτική ζωή της Χώρας, δυνάμει των διατάξεων που ρυθμίζουν τον τρόπο αναδείξεως των αρχών των οργανισμών τοπικής αυτοδιοικήσεως, πρέπει να επιδιώκουν σκοπό συνταγματικά θεμιτό και να μην είναι δυσανάλογοι, σε σχέση με το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα (βλ. ΣτΕ 1788/2014, 2140/2013 Ολομέλεια, 3684/2009 Ολομέλεια).

223 Άρθρο 24 παρ. 1 του ν.4804/2021.

επικεφαλής του συνδυασμού που συγκέντρωσε την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων της επαναληπτικής ψηφοφορίας (β' γύρος).[224]

Επιπρόσθετα, με τις διατάξεις του ν.4804/2021 εισάγεται για τον συνδυασμό ως προϋπόθεση εκλογής δημοτικού του συμβούλου, η συγκέντρωση από τον συνδυασμό, κατά την αρχική ψηφοφορία (α' γύρος), ποσοστού τουλάχιστον τρία τοις εκατό (3%) του συνολικού αριθμού των εγκύρων ψηφοδελτίων.[225]

Ωστόσο, όπως θα καταδειχθεί στα παραδείγματα που ακολουθούν η προαναφερόμενη προϋπόθεση εξασφαλίζει δικαίωμα και όχι υποχρέωση κατανομής έδρας στο δημοτικό συμβούλιο.

224 Άρθρο 25 παρ. 1 του ν.4804/2021.
225 Άρθρο 26 παρ. 4α του ν.4804/2021.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' – ΕΚΛΟΓΗ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

1. Εκλογή δημάρχου

Όπως ήδη αναφέρθηκε, δήμαρχος εκλέγεται ο επικεφαλής του συνδυασμού που πλειοψήφησε με ποσοστό μεγαλύτερο του **σαράντα τρία τοις εκατό (43% + 1 ψήφος)** του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων.

Στην περίπτωση που η πλειοψηφία αυτή δεν επιτευχθεί κατά την πρώτη Κυριακή (α' γύρος), η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται μεταξύ των επικεφαλής των δύο (2) συνδυασμών που έλαβαν τις περισσότερες ψήφους, την επόμενη Κυριακή (β' γύρος), οπότε δήμαρχος εκλέγεται ο επικεφαλής του συνδυασμού που συγκέντρωσε στην επαναληπτική ψηφοφορία την απόλυτη πλειοψηφία ολόκληρου του αριθμού των έγκυρων ψηφοδελτίων. Κατά την επαναληπτική ψηφοφορία δεν εκλέγονται δημοτικοί σύμβουλοι, αλλά μόνο ο δήμαρχος. Συνεπώς, δεν υπάρχει σταυροδοσία. Αν στην επαναληπτική ψηφοφορία οι δύο συνδυασμοί ισοψηφήσουν, το αρμόδιο πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση για την ανάδειξη του επιτυχόντος συνδυασμού του δημάρχου.[226]

Ειδικές περιπτώσεις εκλογής δημάρχου στην επαναληπτική ψηφοφορία

Σε περίπτωση ισοψηφίας:

- στην πρώτη θέση κατά την αρχική ψηφοφορία (α΄ γύρος) δύο ή περισσότερων συνδυασμών, στην επαναληπτική ψηφοφορία μετέχουν οι υποψήφιοι δήμαρχοι όλων των συνδυασμών που ισοψήφησαν. Το ίδιο εφαρμόζεται και στην περίπτωση που στην αρχική ψηφοφορία μετείχαν μόνο δύο συνδυασμοί που ισοψήφησαν.[227]

---

226 Αν στην επαναληπτική ψηφοφορία δεν επιτευχθεί απόλυτη πλειοψηφία, λόγω ισοψηφίας, διενεργείται κλήρωση για την ανάδειξη του επιτυχόντος συνδυασμού και του επικεφαλής αυτού ως δημάρχου. Συνεπώς, η κλήρωση, δηλαδή η άρση της εκλογικής εκκρεμότητας και των σχετικών διαφορών με καταφυγή στην τύχη, είναι έσχατο μέσο προβλεπόμενο κατ' ανοχήν του Συντάγματος προς αποφυγήν περαιτέρω ψηφοφοριών (ΣτΕ 1920/2009).

227 Άρθρο 25 παρ. 2 του ν.4804/2021.

- στη δεύτερη θέση κατά την αρχική ψηφοφορία δύο ή περισσότερων συνδυασμών, στην επαναληπτική ψηφοφορία μετέχουν ο υποψήφιος δήμαρχος του πρώτου σε αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων συνδυασμού και οι υποψήφιοι δήμαρχοι των συνδυασμών που ισοψήφησαν στη δεύτερη θέση.[228]

Στις προηγούμενες περιπτώσεις δήμαρχος εκλέγεται ο υποψήφιος δήμαρχος του συνδυασμού που έλαβε στην επαναληπτική ψηφοφορία τη σχετική πλειοψηφία. Σε περίπτωση ισοψηφίας στην επαναληπτική ψηφοφορία δύο υποψηφίων δημάρχων, το αρμόδιο δικαστήριο διενεργεί κλήρωση.[229]

Σε περίπτωση θανάτου υποψηφίου δημάρχου πριν την επαναληπτική εκλογή, και εφόσον δεν έχει ανακηρυχθεί νέος υποψήφιος, δήμαρχος εκλέγεται ο σύμβουλος του συνδυασμού από τον οποίο εκλέγεται δήμαρχος που έλαβε στην πρώτη εκλογή τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης.[230]

Σε περίπτωση ανακήρυξης ενός μόνο συνδυασμού υποψηφίων, είναι ευνόητο ότι ο δήμαρχος εκλέγεται από το μοναδικό αυτό συνδυασμό.

2. Κατανομή εδρών δημοτικού συμβουλίου μεταξύ των συνδυασμών

Διακρίνονται οι εξής περιπτώσεις:

α) Ο επιτυχών συνδυασμός έλαβε κατά την αρχική ψηφοφορία ποσοστό από 43% + 1 ψήφο έως και 60% ή ανακηρύχθηκε επιτυχών κατά την επαναληπτική ψηφοφορία,

β) Ο επιτυχών συνδυασμός έλαβε ποσοστό, κατά την αρχική ψηφοφορία, μεγαλύτερο του εξήντα τοις εκατό (60% + 1 ψήφος) του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων.

228 Άρθρο 25 παρ. 3 του ν.4804/2021.
229 Άρθρο 25 παρ. 4 του ν.4804/2021.
230 Άρθρο 28 παρ. 2, τελευταίο εδάφιο του ν.4804/2021.

2Α. Κατανομή εδρών στην περίπτωση που ο επιτυχών συνδυασμός έλαβε ποσοστό άνω του 43% ή ανακηρύχθηκε επιτυχών κατά την επαναληπτική ψηφοφορία

Ο επιτυχών συνδυασμός εκλέγει τα τρία πέμπτα (3/5) του συνόλου των εδρών του δημοτικού συμβουλίου και **οι επιλαχόντες συνδυασμοί** τα δύο πέμπτα (2/5).

Ειδικότερα, οι έδρες των δημοτικών συμβουλίων κατανέμονται ως εξής: [231]

231 Άρθρο 26 παρ. 2 του ν.4804/2021.

Αριθμός μελών Δημοτικού Συμβουλίου	Έδρες δημοτικού συμβουλίου που αντιστοιχούν στον επιτυχόντα συνδυασμό	Έδρες δημοτικού συμβουλίου που αντιστοιχούν στους επιλαχόντες συνδυασμούς
δεκατρία (13) μέλη	οκτώ (8)	πέντε (5)
δεκαπέντε (15) μέλη	εννέα (9)	έξι (6)
δέκα εννέα (19) μέλη	έντεκα (11)	οκτώ (8)
είκοσι πέντε (25) μέλη	δεκαπέντε (15)	δέκα (10)
είκοσι εννέα (29) μέλη	δεκαεπτά (17)	δώδεκα (12)
τριάντα πέντε (35) μέλη	είκοσι μία (21)	δεκατέσσερις (14)
τριάντα εννέα (39) μέλη	είκοσι τρεις (23)	δεκαέξι (16) έδρες
σαράντα τρία (43) μέλη	είκοσι έξι (26)	δεκαεπτά (17)

Η κατανομή του αριθμού εδρών κάθε **επιλαχόντος συνδυασμού** που έλαβε άνω του 3% του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων γίνεται ως εξής:

Α. Το σύνολο των ψηφοδελτίων της αρχικής ψηφοφορίας (α΄ γύρου) των επιλαχόντων συνδυασμών που δικαιούνται έδρα (δηλ. που έχουν λάβει τουλάχιστον το 3% των εγκύρων ψηφοδελτίων), αθροίζεται και διαιρείται με τον αριθμό των εδρών που απομένουν αδιάθετες και τους αντιστοιχούν σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν στην προηγούμενη παράγραφο, προσαυξημένο κατά μία έδρα. Το ακέραιο πηλίκο αποτελεί το εκλογικό μέτρο.

Παραστατικά, το εκλογικό μέτρο δίδεται από τον ακόλουθο τύπο:

ε.μ. = (ε.ψ./ν + 1) (παραλειπόμενου του δεκαδικού μέρους), όπου:

ε.ψ.= το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν, σε όλα τα εκλογικά τμήματα του δήμου, αθροιστικά όλοι οι επιλαχόντες συνδυασμοί που συμμετείχαν στις εκλογές, που δικαιούνται έδρα

ν= ο αριθμός του συνόλου των εδρών του δημοτικού συμβουλίου που αναλογούν στο σύνολο των επιλαχόντων συνδυασμών που δικαιούνται έδρα

Επισημαίνεται ότι για την κατανομή των εδρών και τον καθορισμό του εκλογικού μέτρου **τα λευκά ψηφοδέλτια δεν προσμετρούνται στα έγκυρα.**[232]

Β. Στη συνέχεια ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε επιλαχόντος συνδυασμού διαιρείται με το εκλογικό μέτρο. **Ο κάθε συνδυασμός λαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης αυτής**.

Γ. Αν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί που συμμετέχουν στην κατανομή με την προηγούμενη διαδικασία (Β) είναι λιγότερες από τις προς διάθεση, όσες απομένουν, κατανέμονται ανά μία (1) μεταξύ όλων των συνδυασμών που δικαιούνται έδρα, είτε έλαβαν έδρα κατά την προηγούμενη διαδικασία είτε όχι, κατά φθίνουσα σειρά, ανάλογα με τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπά τους.

Το αχρησιμοποίητο υπόλοιπο ψήφων (ή, αλλιώς, υπόλοιπο εγκύρων ψηφοδελτίων) του κάθε επιλαχόντος συνδυασμού υπολογίζεται ως εξής:

Σύνολο έγκυρων ψήφων συνδυασμού – (εκλογικό μέτρο Χ έδρες που ήδη έχει λάβει ο συνδυασμός αυτός κατά την προηγούμενη διαδικασία).

Επισημαίνονται οι εξής ειδικότερες περιπτώσεις:

- Αν υπάρχουν συνδυασμοί με ίσο αριθμό αχρησιμοποίητων υπολοίπων, διενεργείται κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο.
- Αν και μετά από την κατανομή των εδρών με βάση τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα παραμένουν αδιάθετες έδρες, αυτές κατανέμονται ανά μία κατά σειρά, ξεκινώντας από τον μικρότερο σε εκλογική δύναμη συνδυασμό.
- Αν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί με το εκλογικό μέτρο είναι περισσότερες από τις προς διάθεση έδρες, οι πλεονάζουσες έδρες αφαιρούνται, ξεκινώντας από τον συνδυασμό που έχει το μικρότερο σχετικώς υπόλοιπο εγκύρων ψηφοδελτίων. Σε περίπτωση ίσου αριθμού έγκυρων ψηφοδελτίων δύο ή και περισσοτέρων συνδυασμών, διενεργείται μεταξύ αυτών κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο.

---

232 Στε 3685/2009.

- Αν ουδείς από τους λοιπούς, πέραν του επιτυχόντος, συνδυασμούς που συμμετείχαν στην εκλογή δεν διαθέτει ποσοστό τουλάχιστον του τρία τοις εκατό (3%) του συνολικού αριθμού των εγκύρων ψηφοδελτίων, το σύνολο των αδιάθετων εδρών προσκυρώνεται στον επιτυχόντα συνδυασμό. Σημειώνεται ότι στην περίπτωση αυτή δεν υπολογίζεται εκλογικό μέτρο ούτε λαμβάνεται υπόψη το ποσοστό ψήφων που έχει συγκεντρώσει ο συνδυασμός.

2Β. Στην περίπτωση που ο επιτυχών συνδυασμός έλαβε κατά την αρχική ψηφοφορία ποσοστό μεγαλύτερο του 60%

Εάν ο επιτυχών συνδυασμός έλαβε ποσοστό, κατά την αρχική ψηφοφορία, μεγαλύτερο του εξήντα τοις εκατό (60% + 1 ψήφος) του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων, οι έδρες κάθε συνδυασμού κατανέμονται αναλογικά σε όλους τους συνδυασμούς που δικαιούνται έδρα (δηλ. έχουν λάβει ποσοστό τουλάχιστον του 3% του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων). Ο υπολογισμός του συνολικού αριθμού εδρών κάθε συνδυασμού γίνεται ως εξής:

Α. Το σύνολο των ψηφοδελτίων όλων των συνδυασμών (επιτυχόντος και επιλαχόντων) που δικαιούνται εκλογή δημοτικού συμβούλου δηλ. έχουν λάβει ποσοστό τουλάχιστον του 3% του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων), αθροίζεται και διαιρείται με τον αριθμό των εδρών του δημοτικού συμβουλίου προσαυξημένο κατά μία (1) έδρα. Το ακέραιο πηλίκο αποτελεί το εκλογικό μέτρο.

Παραστατικά, το εκλογικό μέτρο δίδεται από τον ακόλουθο τύπο:

ε.μ. = (ε.ψ./ν + 1) (παραλειπομένου του δεκαδικού μέρους), όπου:

ε.ψ.= το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν, σε όλα τα εκλογικά τμήματα του δήμου, αθροιστικά όλοι οι συνδυασμοί που συμμετείχαν στις εκλογές, που δικαιούνται έδρα

ν= ο αριθμός του συνόλου των εδρών του δημοτικού συμβουλίου

Β. Στη συνέχεια ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού διαιρείται με το εκλογικό μέτρο. Ο κάθε συνδυασμός λαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης αυτής.

Γ. Αν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί που συμμετέχουν στην κατανομή με την προηγούμενη διαδικασία (Β) είναι λιγότερες από τις προς διάθεση, όσες απομένουν, κατανέμονται ανά μία (1) μεταξύ όλων των συνδυασμών που δικαιούνται έδρα, είτε έλαβαν έδρα κατά την προηγούμενη διαδικασία είτε όχι, κατά φθίνουσα σειρά, ανάλογα με τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπά τους.

Το αχρησιμοποίητο υπόλοιπο ψήφων (ή, αλλιώς, υπόλοιπο εγκύρων ψηφοδελτίων) του κάθε επιλαχόντος συνδυασμού υπολογίζεται ως εξής:

Σύνολο έγκυρων ψήφων συνδυασμού – (εκλογικό μέτρο Χ έδρες που ήδη έχει λάβει ο συνδυασμός αυτός κατά την προηγούμενη διαδικασία).

Επισημαίνονται οι εξής ειδικότερες περιπτώσεις:

- Αν υπάρχουν συνδυασμοί με ίσο αριθμό αχρησιμοποίητων υπολοίπων, διενεργείται κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο.
- Αν, μετά από την κατανομή των εδρών με βάση τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα, παραμένουν αδιάθετες έδρες, όσες απομένουν, κατανέμονται ανά μία κατά σειρά, ξεκινώντας από τον μικρότερο σε εκλογική δύναμη συνδυασμό
- Αν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί με το εκλογικό μέτρο είναι περισσότερες από τις προς διάθεση έδρες, οι πλεονάζουσες έδρες αφαιρούνται, ξεκινώντας από το συνδυασμό που έχει το μικρότερο σχετικώς υπόλοιπο εγκύρων ψηφοδελτίων. Σε περίπτωση ίσου αριθμού έγκυρων ψηφοδελτίων δύο ή και περισσοτέρων συνδυασμών, διενεργείται μεταξύ αυτών κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο.
- Σε περίπτωση ανακήρυξης ενός μόνου συνδυασμού, όλες οι έδρες του δημοτικού συμβουλίου κατακυρώνονται στον συνδυασμό αυτό. Σημειώνεται ότι στην περίπτωση αυτή δεν υπολογίζεται εκλογικό μέτρο ούτε λαμβάνεται υπόψη το ποσοστό ψήφων που έχει συγκεντρώσει ο συνδυασμός.

3. Κατανομή εδρών δημοτικού συμβουλίου ανά εκλογική περιφέρεια

Στις περιπτώσεις δήμων που δεν αποτελούν ενιαία εκλογική περιφέρεια, οι έδρες που δικαιούται κάθε συνδυασμός, με βάση το αποτέλεσμα της αρχικής ψηφοφορίας και **σύμφωνα με τη διαδικασία που αναλύθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο (2),** πρέπει να κατανεμηθούν σε συγκεκριμένες εκλογικές περιφέρειες.

Σημειώνεται ότι στη διαδικασία κατανομής των εδρών του δημοτικού συμβουλίου ανά εκλογική περιφέρεια που ακολουθεί (όπως περιγράφεται κατωτέρω), **συμμετέχει κάθε συνδυασμός που δικαιούται έδρα υπό την προϋπόθεση ότι κατά την αρχική ψηφοφορία συγκέντρωσε ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) τουλάχιστον του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων.**

Η κατανομή γίνεται ως εξής:[233]

Α. Στον επιτυχόντα συνδυασμό κατανέμεται μία (1) έδρα σε κάθε εκλογική περιφέρεια. Οι έδρες που κατανέμονται αφαιρούνται από τις διαθέσιμες της εκλογικής περιφέρειας και του συνδυασμού.

---

233 Προκειμένου να επιτευχθεί η εύρυθμη και αποτελεσματική διοίκηση των τοπικών υποθέσεων, ο νομοθέτης επέλεξε για την ανάδειξη των δημοτικών αρχόντων ως προσφορότερο, κατά την κρίση του, το σύστημα του καθορισμού επιμέρους εκλογικών περιφερειών στο πλαίσιο του ίδιου δήμου και, περαιτέρω, του προσδιορισμού των εδρών του δημοτικού συμβουλίου, της ανακήρυξης των υποψηφίων κάθε συνδυασμού και της εκλογής των δημοτικών συμβούλων ανά εκλογική περιφέρεια με την παράλληλη δυνατότητα εκφράσεως της προτίμησης του εκλογέα υπέρ ορισμένου αριθμού υποψηφίων δημοτικών συμβούλων της εκλογικής περιφέρειας στους καταλόγους της οποίας είναι γραμμένος και υπέρ ενός υποψηφίου σε μία από τις άλλες εκλογικές περιφέρειες του οικείου δήμου. Εν όψει του συνταγματικώς θεμιτού σκοπού της ευρύτερης δυνατής εκπροσωπήσεως των τοπικών κοινωνιών και της αποφυγής της υπερεκπροσώπησης των μεγαλύτερων σε αριθμό εκλογέων περιφερειών, ο προεκτεθείς τρόπος αναδείξεως των δημοτικών συμβούλων, δηλαδή βάσει υποψηφιοτήτων στις εκλογικές περιφέρειες του οργανισμού τοπικής αυτοδιοικήσεως και όχι ενιαία στην περιοχή του, όπως ίσχυε μέχρι την ισχύ του νόμου αυτού, κείται εντός των πλαισίων της καταλειπόμενης από το Σύνταγμα ελευθερίας του νομοθέτη να καθορίζει το κατά την κρίση του περισσότερο πρόσφορο και ενδεδειγμένο, με τις συγκεκριμένες περιστάσεις, εκλογικό σύστημα και δεν θίγει τον πυρήνα του εκλογικού δικαιώματος ούτε παραβιάζει την ελεύθερη και ανόθευτη εκδήλωση της λαϊκής βουλήσεως και τις αρχές της ισότητας του εκλογικού δικαιώματος και της ευρύτερης λαϊκής εκπροσωπήσεως ούτε της αναλογικότητας, εφόσον η ρύθμιση αυτή δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι ακατάλληλη για την επίτευξη του προαναφερθέντος συνταγματικώς θεμιτού σκοπού ούτε, εξ άλλου, υπερακοντίζει τον σκοπό αυτό (ΣτΕ 1788/2014, 1744/2016, πρβλ. ΣτΕ 2140/2013 Ολομέλεια, 2777/2013 επταμελής - ΑΕΔ 20/2010 8η σκέψη - ΑΕΔ 1, 4, 5, 6, 18/1994, 30/1994, 2/2001, επίσης και ΑΕΔ 19/2010).

Β. Εν συνεχεία ακολουθείται η εξής διαδικασία ξεκινώντας από τον μικρότερο σε εκλογική δύναμη συνδυασμό:

1. Ο αριθμός των εγκύρων ψηφοδελτίων, που έλαβε στον δήμο κάθε συνδυασμός, διαιρείται με τον αριθμό των εδρών που δικαιούται, όπως αυτές προέκυψαν από τη διαδικασία που αναλύθηκε στο κεφάλαιο 2, και το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης, προσαυξημένο κατά μία (1) μονάδα, αποτελεί το εκλογικό μέτρο κάθε συνδυασμού.

Παραστατικά, το εκλογικό μέτρο κάθε συνδυασμού, δίδεται από τον ακόλουθο τύπο:

ε.μ. = (ε.ψ./ν) + 1 (παραλειπόμενου του δεκαδικού μέρους), όπου:

ε.ψ.= το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε, σε όλα τα εκλογικά τμήματα του δήμου, κάθε συνδυασμός που συμμετείχε στις εκλογές και δικαιούται έδρα

ν= ο αριθμός του συνόλου των εδρών του δημοτικού συμβουλίου που δικαιούται κάθε συνδυασμός

2. Ο αριθμός των εγκύρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού σε κάθε εκλογική περιφέρεια διαιρείται με το εκλογικό μέτρο και ο συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης.

Παραστατικά, ο αριθμός εδρών συνδυασμού ανά εκλογική περιφέρεια, δίδεται από τον ακόλουθο τύπο:

α.ε. = (ε.ψ./ε.μ.) (παραλειπόμενου του δεκαδικού μέρους), όπου:

ε.ψ.= το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε, σε όλα τα εκλογικά τμήματα συγκεκριμένης εκλογικής περιφέρειας, κάθε συνδυασμός που συμμετείχε στις εκλογές και δικαιούται έδρα

ε.μ.= το ακέραιο εκλογικό μέτρο που προέκυψε από τον προηγούμενο τύπο

3. Αν σε κάθε εκλογική περιφέρεια υπάρχουν τόσες διαθέσιμες έδρες όσες δικαιούται ο συνδυασμός, τις καταλαμβάνει όλες και ο αριθμός τους αφαιρείται από τις διαθέσιμες έδρες της εκλογικής περιφέρειας και του συνδυασμού.

Αν δεν υπάρχει επαρκής αριθμός εδρών της εκλογικής περιφέρειας, στον συνδυασμό κατακυρώνονται μόνον οι διαθέσιμες έδρες.

4. Αν ο συνδυασμός εξακολουθεί να δικαιούται έδρες στο δημοτικό συμβούλιο, ο αριθμός τους συμπληρώνεται με τη διάθεση ανά μίας από κάθε εκλογική περιφέρεια, όπου διατηρεί το μεγαλύτερο, κατά φθίνουσα σειρά, αδιάθετο υπόλοιπο ψηφοδελτίων. Σε περίπτωση ίσου αριθμού αδιάθετου υπολοίπου ψηφοδελτίων σε δύο (2) εκλογικές περιφέρειες τότε η έδρα απονέμεται σε αυτήν με τον μεγαλύτερο αριθμό μόνιμων κατοίκων.

Το αχρησιμοποίητο υπόλοιπο ψήφων (ή, αλλιώς, υπόλοιπο εγκύρων ψηφοδελτίων) του κάθε συνδυασμού, ανά εκλογική περιφέρεια, υπολογίζεται ως εξής:

Σύνολο έγκυρων ψήφων συνδυασμού στη συγκεκριμένη εκλογική περιφέρεια - (εκλογικό μέτρο συνδυασμού Χ έδρες που έχει ήδη λάβει στην εκλογική περιφέρεια αυτή).

Γ. Με την ίδια διαδικασία κατανέμονται οι έδρες σε κάθε εκλογική περιφέρεια για καθέναν από τους άλλους επιλαχόντες συνδυασμούς κατά αύξουσα σειρά εκλογής.

Δ. Οι έδρες που παραμένουν αδιάθετες σε κάθε εκλογική περιφέρεια μετά από την ολοκλήρωση της διαδικασίας για όλους τους επιλαχόντες συνδυασμούς καταλαμβάνονται από τον επιτυχόντα συνδυασμό. Αυτονόητα, δεν νοείται εκλογικό μέτρο για τον επιτυχόντα συνδυασμό.

4. Εκλογή δημοτικών συμβούλων

Τακτικοί δημοτικοί σύμβουλοι εκλέγονται από τους υποψηφίους καθενός από τους συνδυασμούς που έλαβαν έστω και μία έδρα στο δημοτικό συμβούλιο, αυτοί που έλαβαν κατά σειρά τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης στο σύνολο του δήμου.[234]

234 Άρθρο 31 παρ. 1 του ν.4804/2021.

Οι λοιποί υποψήφιοι του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών είναι αναπληρωματικοί των τακτικών συμβούλων της εκλογικής τους περιφέρειας με τη σειρά των σταυρών προτίμησης.

Οι δημοτικοί σύμβουλοι εκλέγονται στην εκλογική περιφέρεια στην οποία έθεσαν υποψηφιότητα.

Οι υποψήφιοι δήμαρχοι των επιλαχόντων συνδυασμών θεωρούνται πρώτοι επιτυχόντες σύμβουλοι των συνδυασμών τους σε κάθε εκλογική περιφέρεια. Αν ο επιλαχών συνδυασμός καταλαμβάνει έδρες σε περισσότερες εκλογικές περιφέρειες, ο υποψήφιος δήμαρχος επιλέγει, με δήλωσή του προς τον πρόεδρο του αρμόδιου πρωτοδικείου, την εκλογική περιφέρεια στην οποία επιθυμεί να είναι δημοτικός σύμβουλος. Η δήλωση υποβάλλεται έως και τέσσερις (4) ημέρες μετά την αρχική ή την επαναληπτική ψηφοφορία. Αν δεν υποβληθεί δήλωση εντός της προαναφερόμενης προθεσμίας, ο υποψήφιος δήμαρχος λαμβάνει την έδρα της εκλογικής περιφέρειας στην οποία ο συνδυασμός έλαβε τις περισσότερες έδρες. Αν ο συνδυασμός λάβει ίσο αριθμό εδρών σε περισσότερες περιφέρειες, λαμβάνει την έδρα της εκλογικής περιφέρειας στην οποία ο συνδυασμός έλαβε τις περισσότερες ψήφους. Αν ο συνδυασμός λάβει ίσο αριθμό ψήφων σε περισσότερες περιφέρειες, προτάσσεται η εκλογική περιφέρεια με τον μεγαλύτερο πληθυσμό.[235]

Σε περίπτωση ανακήρυξης ενός μόνο συνδυασμού υποψηφίων, οι πρώτοι κατά σειρά σε σταυρούς προτίμησης, και μέχρι να συμπληρωθεί ο αριθμός των εδρών του δημοτικού συμβουλίου, εκλέγονται τακτικοί και οι υπόλοιποι αναπληρωματικοί δημοτικοί σύμβουλοι.[236]

Αν πριν την επαναληπτική ψηφοφορία αποβιώσει υποψήφιος δήμαρχος και υποβληθεί, από την πλειοψηφία των υποψηφίων του συνδυασμού, δήλωση επιλογής άλλου υποψηφίου δημάρχου, αυτός που εκλέγεται ως υποψήφιος δήμαρχος, αφαιρείται από τη σειρά κατάταξης των υποψηφίων συμβούλων του συνδυασμού βάσει των σταυρών που έλαβαν, ενώ, αν δεν εκλεγεί δήμαρχος, θεωρείται ότι έλαβε

235 Άρθρο 31 παρ. 2 του ν.4804/2021.
236 Άρθρο 26 παρ. 6 του ν.4804/2021.

το σύνολο των εγκύρων ψηφοδελτίων του συνδυασμού και προτάσσεται των συμβούλων της εκλογικής περιφέρειας στην οποία είναι υποψήφιος.[237]

Αν υποψήφιοι του ίδιου συνδυασμού ισοψηφήσουν, το αρμόδιο δικαστήριο διενεργεί κλήρωση.

237 Άρθρο 28 παρ. 2 του ν.4804/2021.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' – ΕΚΛΟΓΗ ΟΡΓΑΝΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

1. Δημοτικές Κοινότητες με πληθυσμό μικρότερο ή ίσο των διακοσίων (200) κατοίκων - Εκλογή προέδρου δημοτικής κοινότητας[238]

Οι δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό μικρότερο ή ίσο των διακοσίων (200) κατοίκων διοικούνται από τον πρόεδρο της δημοτικής κοινότητας. **Πρόεδρος στις δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό μικρότερο ή ίσο των διακοσίων (200) κατοίκων εκλέγεται ο πρώτος σε σταυρούς προτίμησης υποψήφιος του συνδυασμού που συγκέντρωσε στη δημοτική κοινότητα κατά την αρχική ψηφοφορία την (απόλυτη ή σχετική) πλειοψηφία του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων και σε περίπτωση ισοψηφίας, αυτός που είναι γραμμένος πρώτος στην απόφαση επικύρωσης της εκλογής από το αρμόδιο Πρωτοδικείο.** Συνεπώς, ο συνδυασμός που συγκέντρωσε την πλειοψηφία στη δημοτική κοινότητα μπορεί να είναι διαφορετικός από αυτόν του δημάρχου.

Οι λοιποί υποψήφιοι του ίδιου συνδυασμού λογίζονται ως αναπληρωματικοί, σύμφωνα με τη σειρά των σταυρών προτίμησης που έλαβαν. Σε περίπτωση ισοψηφίας μεταξύ δύο ή περισσοτέρων υποψηφίων το αρμόδιο δικαστήριο διενεργεί κλήρωση.

Περαιτέρω, διευκρινίζονται οι εξής ειδικότερες περιπτώσεις:

- Αν έχει ανακηρυχθεί ένας μόνο συνδυασμός στη δημοτική κοινότητα, πρόεδρος εκλέγεται ο πρώτος σε σταυρούς σύμβουλος από τον μοναδικό στη δημοτική κοινότητα συνδυασμό.
- Αν έχουν ανακηρυχθεί δύο μόνο συνδυασμοί στη δημοτική κοινότητα και ισοψηφήσουν, το πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση για την ανάδειξη του πλειοψηφούντος συνδυασμού. Τη θέση του προέδρου στην περίπτωση αυτή καταλαμβάνει ο συνδυασμός που αναδείχθηκε ως πλειοψηφών από την

238 Άρθρο 30 του ν.4804/2021, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 37, παρ. 3 του ν.5043/2023, σε συνδυασμό με το άρθρο 18, παρ. 2 του ίδιου νόμου.

κλήρωση και συγκεκριμένα ο πρώτος σε σταυρούς σύμβουλος του συνδυασμού αυτού.

- Αν ισοψηφήσουν περισσότεροι από δύο (2) συνδυασμοί, το πρωτοδικείο ενεργεί κλήρωση για ανάδειξη του πλειοψηφούντος συνδυασμού. Το αξίωμα του προέδρου στην περίπτωση αυτή καταλαμβάνει ο πρώτος σε σταυρούς σύμβουλος του συνδυασμού που αναδείχτηκε από την κλήρωση ως πλειοψηφών στη δημοτική κοινότητα..

2. Δημοτικές Κοινότητες με πληθυσμό από διακόσιους έναν (201) έως δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους

2.1. Κατανομή εδρών συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων με πληθυσμό από διακόσιους έναν (201) έως δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους[239]

Στις εκλογές των τριμελών συμβουλίων δημοτικής κοινότητας με πληθυσμό από διακόσιους έναν (201) έως δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους, **η κατανομή των τριών (3) εδρών του συμβουλίου γίνεται αναλογικά, μεταξύ όλων των συνδυασμών που συμμετέχουν στις εκλογές και έχουν υποψηφίους για το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας, με την ακόλουθη διαδικασία:**

- Υπολογίζεται το εκλογικό μέτρο. Το εκλογικό μέτρο ισούται με το ακέραιο πηλίκο που προκύπτει, παραλειπομένου του κλάσματος, από τη διαίρεση του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν στη δημοτική κοινότητα όλοι μαζί οι συνδυασμοί που συμμετείχαν στις εκλογές και είχαν υποψηφίους για το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας με τον αριθμό των εδρών του συμβουλίου αυξημένο κατά μία (1) μονάδα, δηλ. με τον αριθμό τέσσερα (4).
- Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού διαιρείται με το εκλογικό μέτρο και κάθε συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες, όσες το ακέραιο πηλίκο αυτής της διαίρεσης.

239 Άρθρα 4 παρ. 3α και 30 του ν. 4804/2021.

- Εάν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί που συμμετέχουν στην κατανομή με την προηγούμενη διαδικασία είναι λιγότερες από τις προς διάθεση έδρες, οι έδρες που απομένουν, κατανέμονται ανά μία μεταξύ όλων αυτών των συνδυασμών, ανάλογα με τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα που έχουν. Σε περίπτωση που υπάρχουν συνδυασμοί που έχουν ίσο αριθμό αχρησιμοποίητων υπολοίπων, γίνεται κλήρωση.
- Αν μετά τη διανομή των εδρών με βάση τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα παραμένουν αδιάθετες έδρες, αυτές κατανέμονται ανά μία, ανάλογα με τον συνολικό αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε κάθε συνδυασμός.
- Αν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί με το εκλογικό μέτρο είναι περισσότερες από τις προς διάθεση έδρες, η πλεονάζουσα έδρα αφαιρείται από τον συνδυασμό που έχει το μικρότερο σχετικώς υπόλοιπο έγκυρων ψηφοδελτίων. Σε περίπτωση ίσου αριθμού έγκυρων ψηφοδελτίων δύο ή και περισσότερων συνδυασμών, διενεργείται κλήρωση από το αρμόδιο πρωτοδικείο.

Υπογραμμίζεται ότι μετά την εφαρμογή της ανωτέρω διαδικασίας, ο συνδυασμός που λαμβάνει στη δημοτική κοινότητα την πλειοψηφία των εδρών του συμβουλίου δεν ταυτίζεται οπωσδήποτε με τον συνδυασμό του δημάρχου.

Επιπλέον, δεν τίθεται από τον νομοθέτη ως προϋπόθεση για τη δυνατότητα κατάληψης έδρας στο συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας, ένας συνδυασμός να έχει συγκεντρώσει ποσοστό τουλάχιστον 3% του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων στη δημοτική κοινότητα.

Περαιτέρω επισημαίνονται οι εξής περιπτώσεις, ως προς την κατανομή των τριμελών συμβουλίων δημοτικής κοινότητας:

- Αν έχει ανακηρυχθεί ένας μόνο συνδυασμός στη δημοτική κοινότητα, όλες τις έδρες του συμβουλίου καταλαμβάνει ο συνδυασμός αυτός.
- Αν έχουν ανακηρυχθεί δύο (2) μόνο συνδυασμοί για το συμβούλιο δημοτικής κοινότητας και ισοψηφήσουν, το πρωτοδικείο ενεργεί κλήρωση για ανάδειξη του πλειοψηφούντος συνδυασμού. Στην περίπτωση αυτή, στα τριμελή

συμβούλια δημοτικής κοινότητας κατανέμονται στον πλειοψηφούντα συνδυασμό δύο (2) έδρες και στον επιλαχόντα συνδυασμό μία (1) έδρα.

- Αν ισοψηφήσουν **περισσότεροι από δύο (2) συνδυασμοί**, το πρωτοδικείο ενεργεί κλήρωση, ομοίως με ανωτέρω. Στην περίπτωση αυτή, πρόεδρος εκλέγεται ο πρώτος σε σταυρούς σύμβουλος από τον πλειοψηφών συνδυασμό και οι δύο (2) επόμενοι επιλαχόντες συνδυασμοί καταλαμβάνουν από μία (1) έδρα.

2.2. Πρόεδρος συμβουλίου κοινότητας με πληθυσμό από διακόσιους έναν (201) έως δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους [240]

Πρόεδρος συμβουλίου κοινότητας με πληθυσμό από διακόσιους έναν (201) έως δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους ορίζεται ο **σύμβουλος του πρώτου κατά σειρά συνδυασμού στη δημοτική κοινότητα που έλαβε τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης** μεταξύ των υποψηφίων του συνδυασμού του και σε περίπτωση ισοψηφίας, αυτός που είναι γραμμένος πρώτος στην απόφαση επικύρωσης της εκλογής από το αρμόδιο Πρωτοδικείο.

Επισημαίνονται οι εξής ειδικότερες περιπτώσεις:

- Αν έχει ανακηρυχθεί ένας μόνο συνδυασμός στη δημοτική κοινότητα, πρόεδρος του συμβουλίου ορίζεται από τον μοναδικό αυτό συνδυασμό, όποιος έλαβε τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης μεταξύ των υποψηφίων του συνδυασμού του και σε περίπτωση ισοψηφίας, αυτός που είναι γραμμένος πρώτος στην απόφαση επικύρωσης της εκλογής από το αρμόδιο Πρωτοδικείο.
- Αν έχουν ανακηρυχθεί **δύο (2) μόνο συνδυασμοί και ισοψηφήσουν,** το πρωτοδικείο ενεργεί κλήρωση για ανάδειξη του πλειοψηφούντος συνδυασμού. Στην περίπτωση αυτή πρόεδρος του συμβουλίου ορίζεται από

240 Άρθρο 79 παρ.1 του ν.3852/2010 όπως αντικαταστάθηκε με άρθρο 37 παρ.1 του ν.5043/2023, σε συνδυασμό με το άρθρο 18 παρ.1 του ιδίου νόμου.

τον συνδυασμό που αναδείχθηκε ως πλειοψηφών, όποιος έλαβε τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης μεταξύ των υποψηφίων του συνδυασμού του και σε περίπτωση ισοψηφίας, αυτός που είναι γραμμένος πρώτος στην απόφαση επικύρωσης της εκλογής από το αρμόδιο Πρωτοδικείο. Αν ισοψηφήσουν **περισσότεροι από δύο (2) συνδυασμοί**, το πρωτοδικείο ενεργεί κλήρωση. Στην περίπτωση αυτή στα τριμελή συμβούλια ο πρώτος συνδυασμός εκλέγει τον πρόεδρο και οι άλλοι δύο συνδυασμοί από ένα σύμβουλο.

Η μη αποδοχή του αξιώματος του προέδρου, δεν οδηγεί σε απώλεια της ιδιότητας μέλους του συμβουλίου της κοινότητας.

2.3. Εκλογή συμβούλων δημοτικής κοινότητας

Τακτικοί σύμβουλοι της δημοτικής κοινότητας εκλέγονται από τους συνδυασμούς των υποψήφιων δημάρχων που εκλέγουν σύμβουλο, **οι υποψήφιοι που έλαβαν κατά σειρά τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης.** Οι λοιποί υποψήφιοι των συνδυασμών αυτών είναι **αναπληρωματικοί** των τακτικών συμβούλων της δημοτικής κοινότητας με τη σειρά των σταυρών προτίμησης.[241]

Αν έχει ανακηρυχθεί ένας μόνο συνδυασμός στη δημοτική κοινότητα, οι σύμβουλοι εκλέγονται από τον συνδυασμό αυτό σύμφωνα με τη σειρά των σταυρών προτίμησης που έχουν λάβει, μέχρι να συμπληρωθεί ο αριθμός των εδρών και οι υπόλοιποι εκλέγονται αναπληρωματικοί.[242]

3. Δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό μεγαλύτερο ή ίσο των δύο χιλιάδων ενός (2.001) κατοίκων

241 Άρθρο 32 του ν.4804/2021.

242 Άρθρο 30, παρ. 4 του ν.4804/2021, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 37, παρ. 3 του ν. 5043/2023, σε συνδυασμό με το άρθρο 18, παρ. 2 του ίδιου νόμου.

3.1. Κατανομή εδρών[243]

Στις δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό μεγαλύτερο ή ίσο των δύο χιλιάδων ενός (2.001) κατοίκων, ο συνδυασμός του επιτυχόντος δημάρχου λαμβάνει καταρχήν τα τρία πέμπτα (3/5) του συνόλου των εδρών των συμβούλων σε **κάθε** δημοτική κοινότητα και οι επιλαχόντες συνδυασμοί λαμβάνουν τα δύο πέμπτα (2/5) των εδρών. Τα δύο πέμπτα (2/5) των εδρών μοιράζονται μεταξύ όλων των επιλαχόντων συνδυασμών. Ο αριθμός των εδρών που αναλογούν στον επιτυχόντα και στους επιλαχόντες συνδυασμούς αποτυπώνεται στον Πίνακα 13.

Πίνακας 12 – Κατανομή εδρών συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων άνω των 2001 κατοίκων

Πληθυσμός δημοτικής κοινότητας	Σύνολο εδρών συμβουλίου κοινότητας	Έδρες επιτυχόντος συνδυασμού	Έδρες λοιπών συνδυασμών
2.001-10.000	5	3	2
10.001-50.000	11	7	4
50.001 και άνω	15	9	6

Η κατανομή των εδρών μεταξύ των επιλαχόντων συνδυασμών γίνεται όπως η κατανομή στο δημοτικό συμβούλιο[244], δηλαδή **με βάση το αποτέλεσμα στη δημοτική κοινότητα. Δικαίωμα εκλογής συμβούλου κοινότητας έχουν οι συνδυασμοί που έλαβαν κατά την αρχική ψηφοφορία ποσοστό του τρία της εκατό (3%) τουλάχιστον (3% συν μια ψήφο) του συνολικού αριθμού των έγκυρων ψηφοδελτίων στη δημοτική κοινότητα.** Ειδικότερα, ακολουθούνται κατά σειρά τα εξής βήματα:

243 Άρθρο 29 του ν.4804/2021, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 37, παρ. 2 του ν.5043/2023.
244 Εφαρμόζεται δηλ. το άρθρο 26, παρ. 4 του ν.4804/2021.

- Υπολογίζεται το εκλογικό μέτρο. Το **εκλογικό μέτρο ισούται με το ακέραιο πηλίκο που προκύπτει από τη διαίρεση του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων των επιλαχόντων συνδυασμών που έχουν λάβει στη δημοτική κοινότητα ποσοστό τουλάχιστον 3% των έγκυρων ψηφοδελτίων, με τον αριθμό των εδρών που τους αντιστοιχούν, προσαυξημένο κατά μία έδρα.**
- Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε επιλαχόντος συνδυασμού διαιρείται με το εκλογικό μέτρο και **ο κάθε συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες όσες το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης.**
- Αν μείνουν αδιάθετες έδρες, οι επιλαχόντες συνδυασμοί ταξινομούνται κατά φθίνουσα σειρά με βάση το **αχρησιμοποίητο υπόλοιπο[245] της εκλογικής τους δύναμης, ανεξαρτήτως αν έχουν λάβει έστω και μία έδρα με βάση το εκλογικό μέτρο.** Οι αδιάθετες έδρες κατανέμονται ανά μία στους συνδυασμούς με το μεγαλύτερο κατά σειρά αχρησιμοποίητο υπόλοιπο. Αν δύο ή περισσότεροι συνδυασμοί έχουν ίσο αριθμό αχρησιμοποίητων υπολοίπων, διεξάγεται κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο.
- Αν μετά και την κατανομή των εδρών με βάση τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα εξακολουθούν να υπάρχουν αδιάθετες έδρες, αυτές κατανέμονται ανά μία στους συνδυασμούς που δικαιούνται έδρα, ξεκινώντας από τον μικρότερο σε εκλογική δύναμη.
- Αν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί με το εκλογικό μέτρο είναι περισσότερες από τις προς διάθεση έδρες, οι πλεονάζουσες έδρες αφαιρούνται ξεκινώντας από τον συνδυασμό που έχει το μικρότερο σχετικώς υπόλοιπο εγκύρων ψηφοδελτίων. Σε περίπτωση ίσου αριθμού έγκυρων ψηφοδελτίων δύο (2) ή περισσότερων συνδυασμών, διενεργείται μεταξύ τους κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο.
- Αν ουδείς από τους λοιπούς, πλέον του επιτυχόντος συνδυασμού που συμμετείχαν στην εκλογή έχει ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των εγκύρων ψηφοδελτίων στη δημοτική κοινότητα, το σύνολο των αδιάθετων εδρών προσκυρώνεται στον επιτυχόντα συνδυασμό.

---

245 **Αχρησιμοποίητα υπόλοιπα συνδυασμού**: Σύνολο έγκυρων ψήφων συνδυασμού (εκλογικό μέτρο x έδρες που ήδη έχει λάβει ο συνδυασμός).

Αν σε κάποια δημοτική κοινότητα ο επιτυχών συνδυασμός έλαβε κατά την αρχική ψηφοφορία ποσοστό μεγαλύτερο του 60% (60% +1 ψήφο) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων, τότε οι έδρες κατανέμονται αναλογικά μεταξύ όλων των συνδυασμών[246] με βάση το αποτέλεσμα στη δημοτική κοινότητα. Επισημαίνεται ότι, ο επιτυχών συνδυασμός του δημάρχου δύναται να λάβει περισσότερες έδρες από τα 3/5, βάσει των οικείων διατάξεων

Η κατανομή στην περίπτωση αυτή γίνεται ως εξής:

- Το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων των συνδυασμών (επιτυχόντος και επιλαχόντων που έχουν λάβει ποσοστό τουλάχιστον τρία τοις εκατό (3%) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων στη δημοτική κοινότητα), αθροίζεται και διαιρείται με τον αριθμό των εδρών της δημοτικής κοινότητας προσαυξημένο κατά μία (1) έδρα. Το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης αποτελεί το εκλογικό μέτρο.
- Κάθε συνδυασμός λαμβάνει τόσες έδρες όσες φορές περιλαμβάνεται ο αριθμός των εγκύρων ψηφοδελτίων στο εκλογικό μέτρο.
- Αν απομένουν αδιάθετες έδρες, αυτές κατανέμονται ανά μία (1) μεταξύ των συνδυασμών που δικαιούνται έδρα,[247] είτε έλαβαν έδρα με βάση το εκλογικό μέτρο είτε όχι, κατά φθίνουσα σειρά ανάλογα με τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπά τους. Αν δύο ή περισσότεροι συνδυασμοί έχουν ίσο αριθμό αχρησιμοποίητων υπολοίπων, διεξάγεται κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο.
- Αν, μετά από την κατανομή των εδρών με βάση τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα παραμένουν αδιάθετες έδρες, όσες απομένουν κατανέμονται ανά μία (1) στους συνδυασμούς που δικαιούνται έδρα, ξεκινώντας από τον μικρότερο σε εκλογική δύναμη.
- Αν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί με το εκλογικό μέτρο είναι περισσότερες από τις προς διάθεση έδρες, οι πλεονάζουσες έδρες αφαιρούνται ανά μία, ξεκινώντας από τον συνδυασμό που έχει το μικρότερο σχετικώς υπόλοιπο εγκύρων ψηφοδελτίων. Σε περίπτωση ίσου αριθμού έγκυρων

246 Σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 26 του ν.4804/2021.

247 Δηλ. οι συνδυασμοί που έχουν συγκεντρώσει ποσοστό τουλάχιστον τρία τοις εκατό (3%).

ψηφοδελτίων δύο (2) ή περισσότερων συνδυασμών, διενεργείται μεταξύ τους κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο.

Περαιτέρω επισημαίνονται τα εξής:

- Αν σε μία δημοτική κοινότητα δεν έχουν ανακηρυχθεί υποψήφιοι του συνδυασμού του επιτυχόντος δημάρχου, οι έδρες του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας κατανέμονται **αναλογικά μεταξύ των υπολοίπων συνδυασμών** που είχαν υποψηφίους στη συγκεκριμένη κοινότητα και έλαβαν ποσοστό τουλάχιστον τρία τοις εκατό (3%) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων στη δημοτική κοινότητα. Στην περίπτωση αυτή, επομένως, ακολουθείται η διαδικασία που περιγράφεται στην προηγούμενη ενότητα (Β1) με τη μόνη διαφορά ότι το εκλογικό μέτρο ισούται με το ακέραιο πηλίκο που προκύπτει από τη διαίρεση του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων των συνδυασμών που είχαν υποψηφίους για το συμβούλιο της κοινότητας, με τον αριθμό των εδρών του συμβουλίου αυξημένο κατά μία (1) μονάδα, δηλ. με τους αριθμούς έξι (6), δώδεκα (12) ή δέκα έξι (16).
- Αν έχει ανακηρυχθεί ένας μόνο συνδυασμός στην κοινότητα, όλες τις έδρες τις παίρνει ο συνδυασμός αυτός.

3.2. Πρόεδρος συμβουλίου δημοτικής κοινότητας

Πρόεδρος του συμβουλίου δημοτικής κοινότητας [248] ορίζεται ο **σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού του δημάρχου που έλαβε τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης** μεταξύ των υποψηφίων του συνδυασμού του και σε περίπτωση ισοψηφίας, αυτός που είναι γραμμένος πρώτος στην απόφαση επικύρωσης της εκλογής από το αρμόδιο Πρωτοδικείο. Η μη αποδοχή του αξιώματος του Προέδρου, δεν οδηγεί σε απώλεια της ιδιότητας μέλους του συμβουλίου της κοινότητας.

---

248 Εφαρμογή έχει το άρθρο 79, παρ. 1 του ν.3852/2010, όπως έχει τροποποιηθεί με το άρθρο 20 του ν.5046/2023, σύμφωνα με το οποίο «Πρόεδρος του συμβουλίου δημοτικής κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων ορίζεται ο σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού του δημάρχου που έλαβε τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης μεταξύ των υποψηφίων του συνδυασμού του και σε περίπτωση ισοψηφίας, αυτός που είναι γραμμένος πρώτος στην απόφαση επικύρωσης της εκλογής από το αρμόδιο Πρωτοδικείο. Η μη αποδοχή του αξιώματος του Προέδρου, δεν οδηγεί σε απώλεια της ιδιότητας μέλους του συμβουλίου της κοινότητας».

Αν σε δημοτική κοινότητα άνω των δύο χιλιάδων (2.000) κατοίκων δεν έχουν ανακηρυχθεί υποψήφιοι του συνδυασμού του επιτυχόντος δημάρχου, πρόεδρος του συμβουλίου ορίζεται ο σύμβουλος του πρώτου κατά σειρά συνδυασμού στη δημοτική κοινότητα που έλαβε τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης μεταξύ των υποψηφίων του συνδυασμού του και σε περίπτωση ισοψηφίας, αυτός που είναι γραμμένος πρώτος στην απόφαση επικύρωσης της εκλογής από το αρμόδιο Πρωτοδικείο.

Σε περίπτωση ισοψηφίας μεταξύ των δύο πρώτων συνδυασμών, πρόεδρος ορίζεται ο υποψήφιος που έλαβε τις περισσότερες ψήφους.

3.3. Εκλογή συμβούλων δημοτικής κοινότητας

Τακτικοί σύμβουλοι της δημοτικής κοινότητας εκλέγονται από τους συνδυασμούς των υποψήφιων δημάρχων που εκλέγουν σύμβουλο, **οι υποψήφιοι που έλαβαν κατά σειρά τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης.** Οι λοιποί υποψήφιοι των συνδυασμών είναι **αναπληρωματικοί** των τακτικών συμβούλων της δημοτικής κοινότητας με τη σειρά των σταυρών προτίμησης. Αν οι υποψήφιοι του ίδιου συνδυασμού ισοψηφήσουν, το αρμόδιο δικαστήριο ενεργεί κλήρωση[249].

Αν έχει ανακηρυχθεί ένας μόνο συνδυασμός στην κοινότητα, όλες τις έδρες τις παίρνει ο συνδυασμός αυτός. Οι πρώτοι κατά σειρά σε σταυρούς προτίμησης μέχρι να συμπληρωθεί ο αριθμός των εδρών του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας εκλέγονται τακτικοί σύμβουλοι και οι υπόλοιποι αναπληρωματικοί.[250]

249 Άρθρο 32 του ν.4804/2021.
250 Άρθρα 29 παρ. 4 τελευταίο εδάφιο και ΄30 παρ. 3 δεύτερο εδάφιο του ν. 4804/2021.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ – ΕΞΑΓΩΓΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ - ΕΝΝΟΜΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Η διαδικασία που λαμβάνει χώρα από την ολοκλήρωση της ψηφοφορίας μέχρι την ανάδειξη των αιρετών τοπικών αρχών είναι, κατά βάση, αρμοδιότητα των δικαστηρίων, τα οποία εκδίδουν και τις προβλεπόμενες πράξεις, λαμβάνοντας διοικητικού χαρακτήρα αποφάσεις. Με άλλα λόγια, κατά τη διαδικασία ανάδειξης των αιρετών αρχών της τοπικής αυτοδιοίκησης, τα δικαστήρια ασκούν διοικητικού χαρακτήρα αρμοδιότητες με την έκδοση αντίστοιχων αποφάσεων, οι οποίες και προσβάλλονται με ενστάσεις ενώπιον του αρμοδίου Διοικητικού Πρωτοδικείου, σύμφωνα με όσα περιγράφονται αναλυτικά παρακάτω[251].

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' – ΕΞΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΕΚΛΟΓΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής, ως πρόεδροι των εφορευτικών επιτροπών, αποστέλλουν τα εκλογικά στοιχεία με ασφαλή τρόπο στον πρόεδρο του αρμόδιου Πολυμελούς πρωτοδικείου στην περιφέρεια του οποίου έχει την έδρα του ο οικείος δήμος[252], γνωστοποιώντας, παράλληλα, το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας στον περιφερειάρχη.

Μετά από τη συγκέντρωση των στοιχείων όλων των εκλογικών τμημάτων του δήμου, ο πρόεδρος πρωτοδικών εξάγει το γενικό αποτέλεσμα, το οποίο δημοσιεύει αμέσως με τοιχοκόλληση στο κατάστημα της έδρας του δικαστηρίου και το γνωστοποιεί, ομοίως, στον περιφερειάρχη[253].

Η εξαγωγή του γενικού αποτελέσματος δύναται να διενεργείται, επίσης, με χρήση των δεδομένων που έχουν καταχωρηθεί από τους αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής στο ηλεκτρονικό σύστημα ασφαλούς μετάδοσης αποτελεσμάτων.

---

251 ΣτΕ 352/2020.
252 Άρθρο 14 του ν.4804/2021.
253 Άρθρο 34 του ν.4804/2021.

Η τοιχοκόλληση και η δημοσίευση της εξαγωγής του γενικού αποτελέσματος περιλαμβάνουν τον πίνακα των αποτελεσμάτων της ψηφοφορίας, ο οποίος καταρτίζεται από τον πρόεδρο πρωτοδικών και περιέχει:

α) τον αριθμό των εγγεγραμμένων εκλογέων,

β) τον αριθμό των ψηφισάντων,

γ) τον αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων,

δ) τον αριθμό των άκυρων ψηφοδελτίων,

ε) τον αριθμό των λευκών ψηφοδελτίων,

στ) την εκλογική δύναμη κάθε συνδυασμού, δηλαδή το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε κάθε συνδυασμός,

ζ) τον αριθμό των σταυρών προτίμησης, ανά συνδυασμό, που έλαβε κάθε υποψήφιος δημοτικός σύμβουλος,

η) τον αριθμό των σταυρών προτίμησης, ανά συνδυασμό, που έλαβε κάθε υποψήφιος σύμβουλος δημοτικής κοινότητας και

θ) τον αριθμό των σταυρών προτίμησης, ανά συνδυασμό, που έλαβε κάθε υποψήφιος πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας.

Στον πίνακα προτάσσονται οι συνδυασμοί, με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης.

Κάτω από τον πίνακα συντάσσεται πράξη, στην οποία αναγράφονται ολογράφως τα παραπάνω στοιχεία για κάθε περίπτωση και η οποία υπογράφεται από τον πρόεδρο πρωτοδικών. Κατά την κατάρτιση του πίνακα μπορεί να παρίσταται ένας (1) αντιπρόσωπος από κάθε συνδυασμό.

Αμέσως μετά τη δημοσίευση του εκλογικού αποτελέσματος, ο πρόεδρος της εφορευτικής επιτροπής (ή άλλο μέλος της) παραδίδει στον αρμόδιο Πρόεδρο Πρωτοδικών[254]:

α. τα πρακτικά της εκλογής,

β. τα λοιπά εκλογικά έγγραφα,

γ. τα δέματα των ψηφοδελτίων ταξινομημένα κατά συνδυασμούς και με τη σειρά που είναι αριθμημένα και

δ. τους φακέλους.[255]

Ακολούθως, ο Πρόεδρος Πρωτοδικών εκθέτει:

α. τα πρακτικά της εκλογής, καθώς και

β. τον πίνακα των αποτελεσμάτων της στο κατάστημα του Πρωτοδικείου επί πέντε (5) ημέρες.[256] Για την έκθεση αυτή συντάσσει και πρακτικό, που τοιχοκολλάται, επίσης, έξω από το δικαστικό κατάστημα.

---

254 Η τήρηση των προβλεπόμενων στις διατάξεις του π.δ.26/2012 βιβλίων και λοιπών εγγράφων (πρωτοκόλλου ψηφοφορίας, πρακτικών, βιβλίων διαλογής ψηφοδελτίων και σταυρών προτίμησης κ.ο.κ.) είναι υποχρεωτική για τις εφορευτικές επιτροπές, προκειμένου να αποδεικνύονται αυτά που συμβαίνουν κατά την διεξαγωγή της ψηφοφορίας και η έκβασή της. Τα στοιχεία, όμως, αυτά αλληλοσυμπληρώνονται, ως προς την απόδειξη που παρέχουν, υπό την έννοια ότι η μη τήρηση κάποιου από αυτά ή η πλημμελής τήρησή τους, όπως σε περίπτωση μη θέσεως των υπογραφών που προβλέπει ο νόμος, ακόμη δε και η απώλειά τους, δεν επιφέρει ακυρότητα και επανάληψη της εκλογής στα εκλογικά τμήματα, στα οποία έγιναν οι πλημμέλειες ή σημειώθηκαν οι ελλείψεις ή απώλειες, εκτός αν προβάλλεται και αποδεικνύεται από τον ενιστάμενο ότι το αποτέλεσμα που εμφανίσθηκε από την εφορευτική επιτροπή είναι διαφορετικό από το πραγματικό (ΑΕΔ 525/1995, 46/1982). Αν δεν υπάρχει προβολή και απόδειξη του ως άνω πραγματικού ισχυρισμού, είναι δυνατόν, ακόμη και σε περίπτωση απώλειας του εκλογικού σάκου κάποιου εκλογικού τμήματος, να γίνει δεκτό το εκλογικό αποτέλεσμα που προκύπτει από το αντίγραφο του πρακτικού της εφορευτικής επιτροπής, το οποίο διαβιβάζεται στον οικείο Νομάρχη ή το Δήμαρχο (άρθρα 93, παρ. 2 και 94, παρ. 2 του π.δ.96/2007, ΣτΕ 2511/2003).

255 Άρθρο 35, παρ. 1 του ν.4804/2021.

256 Διόρθωση αποφάσεως (λάθος - σφάλμα κατά την πρόσθεση των ψήφων) συνεπεία της διορθώσεως δεν προστίθενται νέες διατάξεις στην απόφαση, δεν αλλοιώνεται η έννοια αυτής, ούτε επιδιώκεται η διεύρυνση ή η ανάπτυξη των σκέψεων του δικαστηρίου: βλ. ΣτΕ 895/2010 7μ., πρβλ. υπό το κράτος του Κ.Φ.Δ. ΣτΕ 1606/2006, περί του απαραδέκτου υπό μεν το κράτος του ΚΦΔ, ΣτΕ 2332/1989

Η έκθεση των πρακτικών γνωστοποιείται με ανακοίνωση, που εκδίδει ο πρόεδρος πρωτοδικών, η οποία τοιχοκολλάται στο δημοτικό κατάστημα του δήμου και στο κατάστημα του δικαστηρίου[257].

Εντός διαστήματος πέντε (5) ημερών δύνανται, τόσο οι εκλογείς όσο και οι υποψήφιοι, να λαμβάνουν γνώση των προαναφερθέντων εγγράφων, καθώς και των λοιπών στοιχείων που αφορούν στην εκλογική διαδικασία και το αποτέλεσμα αυτής, προκειμένου να ασκήσουν τις προβλεπόμενες ενστάσεις, όπως ειδικότερα ορίζουν τα άρθρα 72 και επ. του ν.4804/2021.

Η επικύρωση της εκλογής επέρχεται με αποφάσεις του αρμόδιου Πολυμελούς Πρωτοδικείου[258], μετά την πάροδο πενθημέρου από την έκθεση των πρακτικών της εκλογής και του πίνακα αποτελεσμάτων.

Το Πολυμελές Πρωτοδικείο, μετά τη λήξη του πενθημέρου, ανακηρύσσει σε Απόφαση, για κάθε δήμο διακριτά, η οποία περιλαμβάνει:

α. τον επιτυχόντα συνδυασμό και τους επιλαχόντες συνδυασμούς του δημοτικού συμβουλίου,

β. τον δήμαρχο,

γ. τους τακτικούς και αναπληρωματικούς δημοτικούς συμβούλους κάθε συνδυασμού ανά εκλογική περιφέρεια, **σύμφωνα με τον αριθμό των σταυρών προτίμησης που έχουν λάβει στο σύνολο της εδαφικής περιφέρειας του δήμου.**

7μ., υπό δε τα άρθρα 315 επόμ. Κ.Πολ.Δ., Α.Π. 962/2007, 1336/1991). Η διόρθωση αυτή θα μπορούσε να λάβει χώραν αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήσεως, η οποία μπορούσε να υποβληθεί, σύμφωνα με το άρθρο 261 παρ. 1 Κ.Δ.Δ. (εφαρμοστέο επί διαφορών που αναφύονται κατά την εκλογική διαδικασία για την ανάδειξη των αιρετών οργάνων των ο.τ.α., κατ' άρθρο 49, παρ. 3 ν. 3852/2010) εντός πέντε ημερών από της λήξεως του χρόνου αναρτήσεως της αναιρεσιβαλλομένης και, πάντως, όχι πέραν του εξαμήνου από της διενεργείας των εκλογών (παρ. 2 και 3 άρθρου 261) και δη, ανεξαρτήτως τυχόν ασκήσεως (άλλου) ενδίκου μέσου (δηλαδή, και εκκρεμούσης αιτήσεως αναιρέσεως - πρβλ. ΣτΕ 2503/1986, Α.Π. 962/2007), η δε επ' αυτής εκδιδομένη απόφαση θα υπέκειτο στα ένδικα μέσα που προβλέπονται για τη διορθωμένη (άρθρο 111 παρ. 2 ΚΔΔ, αναλόγως εφαρμοζόμενο (βλ. ΣτΕ 895/2010)

257 Άρθρο 35 παρ. 2 του ν.4804/2021.

258 Άρθρο 36 του ν.4804/2021.

Ο υποψήφιος δήμαρχος επιλαχόντος συνδυασμού επιλέγει, με δήλωσή του προς τον πρόεδρο του αρμόδιου πρωτοδικείου, την εκλογική περιφέρεια στην οποία επιθυμεί να είναι δημοτικός σύμβουλος. Η δήλωση υποβάλλεται έως και τέσσερις (4) ημέρες μετά την αρχική ή την επαναληπτική ψηφοφορία.

δ. τους τακτικούς και αναπληρωματικούς συμβούλους των δημοτικών κοινοτήτων κάθε συνδυασμού, ανά δημοτική κοινότητα, σύμφωνα με τον αριθμό των σταυρών προτίμησης που έχουν λάβει. Σε περίπτωση ισοψηφίας διενεργείται κλήρωση.

ε. τους προέδρους των δημοτικών κοινοτήτων με πληθυσμό έως διακοσίων (200) κατοίκων, με τους αναπληρωματικούς τους, ανά δημοτική κοινότητα, κάθε συνδυασμού, σύμφωνα με τον αριθμό των σταυρών προτίμησης που έχουν λάβει. Σε περίπτωση ισοψηφίας, το αρμόδιο πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση[259].

Με βάση τα οριζόμενα στην Απόφαση αυτή διενεργούνται οι διαδικασίες που προβλέπονται στο άρθρο 40 του ν.4804/2021, αναφορικά με την αντικατάσταση και αναπλήρωση συμβούλων και προέδρων των δημοτικών κοινοτήτων.

Προς διευκόλυνσή σας παραθέτουμε ένα υπόδειγμα της εν λόγω δικαστικής απόφασης:

Πίνακας 13

Υπόδειγμα Ανακήρυξης Επιτυχόντων και επιλαχόντων Συνδυασμών, Τακτικών και Αναπληρωματικών Μελών Συμβουλίων και Προέδρων Δημοτικών Κοινοτήτων

ΑΝΑΚΗΡΥΞΗ Επιτυχόντων και επιλαχόντων Συνδυασμών, Τακτικών και Αναπληρωματικών Μελών Συμβουλίων και Προέδρων Δημοτικών Κοινοτήτων
Απόφαση
Επιτυχών Συνδυασμός
....

259 Άρθρο 30παρ. 1 του ν.4804/2021.

Λοιποί Συνδυασμοί Δημοτικού Συμβουλίου
.....
.....
Επιτυχών Συνδυασμός
Δήμαρχος
ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ... Τακτικοί Σύμβουλοι ...
....
Αναπληρωματικοί Σύμβουλοι...
...
ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ...
Τακτικοί Σύμβουλοι ...
....
Αναπληρωματικοί Σύμβουλοι...
.....
ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ...
Τακτικοί Σύμβουλοι ...
....
Αναπληρωματικοί Σύμβουλοι...
....
Συνδυασμός...
ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ... Τακτικοί Σύμβουλοι ...
....
Αναπληρωματικοί Σύμβουλοι ....
....
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ...
Συνδυασμός
Τακτικοί Σύμβουλοι ..
.....
Αναπληρωματικοί Σύμβουλοι...
...
Συνδυασμός...
Τακτικοί Σύμβουλοι...
.....
Αναπληρωματικοί Σύμβουλοι...
....
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ...
Πρόεδρος Δημοτικής Κοινότητας..
Αναπληρωματικοί Πρόεδροι Δημοτικής Κοινότητας..
.....

Ο πρόεδρος πρωτοδικών εκθέτει τις αποφάσεις στο κατάστημα του δικαστηρίου επί τρεις (3) ημέρες και αποστέλλει αντίγραφό τους στον περιφερειάρχη και στον Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης. [260]

Οι αποφάσεις επικύρωσης της εκλογής αναρτώνται αμελλητί στην ιστοσελίδα του αρμοδίου δικαστηρίου, στην ιστοσελίδα της περιφέρειας και στην ιστοσελίδα του οικείου δήμου. Αντίγραφο των αποφάσεων αποστέλλει ο αρμόδιος Γραμματέας της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης σε κάθε δήμο που ανήκει στην χωρική του αρμοδιότητα.

260 Άρθρο 36 ν.4804/2021

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' - ΕΝΣΤΑΣΕΙΣ

Τα δικονομικά θέματα που αναφέρονται στην ένσταση που ασκείται κατά του κύρους των εκλογών των αρχών της πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης ρυθμίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 72 ως 81 του ν.4804/2021, με τα οποία επήλθαν τροποποιήσεις στον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας[261]. Επισημαίνεται, ευθύς εξαρχής, ότι οι αναπτύξεις του κεφαλαίου αυτού δεν υπεισέρχονται σε ανάλυση δικονομικών θεμάτων, περί των οποίων κρίνουν κυριαρχικά τα αρμόδια δικαστήρια, παρ' αναφέρονται ακροθιγώς μόνο σε αυτά, αποσκοπώντας στη βασική ενημέρωση των ενδιαφερομένων για τα παρεχόμενα σε αυτούς από την έννομη τάξη δικαιώματα.

1. Δικαίωμα υποβολής και περιεχόμενο ένστασης - διαδικασία εκδίκασης

Δικαίωμα υποβολής ένστασης[262] έχει:

α) κάθε **εκλογέας** εγγεγραμμένος στους εκλογικούς και ειδικούς εκλογικούς καταλόγους δήμου,[263] καθώς και

---

261 Άρθρο 72 του ν.4804/2021.

262 Άρθρο 247 παρ. 1 ΚΔΔ.. Έχει προκριθεί ο όρος «ένσταση» και όχι «προσφυγή» ως καθιερωμένος ήδη στην εκλογική νομοθεσία (άρθρα 78 επ πδ 410/1995, άρθρο 38 επ πδ 30/ 1996). Επίσης, βλ. ΔΠρωτΠειρ 4515/2014, σύμφωνα με τη σκέψη 3 της οποίας «με τις ανωτέρω διατάξεις του ν. 3852/2010 θεσπίζεται ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο ελέγχου και εκδίκασης του κύρους των εκλογών, σύμφωνα με το οποίο επιτρέπεται η άσκηση μιας και μοναδικής ένστασης, η οποία στρέφεται αποκλειστικά κατά της απόφασης του πολυμελούς πρωτοδικείου, με την οποία ανακηρύσσονται οι επιτυχόντες και οι επιλαχόντες συνδυασμοί και οι υποψήφιοι κάθε συνδυασμού που εκλέγονται ως τακτικοί και αναπληρωματικοί. Με την ένσταση αυτή δύνανται να προβληθούν λόγοι αναγόμενοι είτε στην έλλειψη των νομίμων προσόντων, τη συνδρομή νόμιμων κωλυμάτων σε εκλεγέντες υποψηφίους ή σε παραβάσεις κατά τη διεξαγωγή της εκλογής ή την εξαγωγή του εκλογικού αποτελέσματος ή την ανακήρυξη των υποψήφιων συνδυασμών ή την ανακήρυξη των επιτυχόντων και επιλαχόντων συνδυασμών και των προσώπων που ανήκουν σε αυτούς, ή στην ακυρότητα ή την εσφαλμένη αρίθμηση των ψηφοδελτίων. Στο πλαίσιο αυτό και προκειμένου να μην παρατείνεται η αβεβαιότητα για το κύρος των εκλογών (βλ. σχετική αιτιολογική έκθεση) περιλαμβάνεται ρύθμιση σχετικά με την άσκηση της μοναδικής ως άνω ένστασης, η οποία, του νόμου μη διακρίνοντος ανάλογα με τους ως άνω προβαλλόμενους λόγους, καταλαμβάνει όλες τις παραπάνω περιπτώσεις ακυρότητας, εντός αποκλειστικής προθεσμίας επτά ημερών από τη λήξη του χρόνου έκθεσης της απόφασης του πολυμελούς πρωτοδικείου».

263 Βλ. ΣτΕ 819/2010, σκ. 12 κατά την οποία «ως εκλογέας που νομιμοποιείται (...) να ασκήσει ένσταση κατά του κύρους των δημοτικών και κοινοτικών εκλογών νοείται μόνον εκείνος που είναι γραμμένος

β) ο υποψήφιος κατά τις εκλογές στον οικείο δήμο, συμπεριλαμβανομένων των υποψηφίων συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων και των προέδρων των δημοτικών κοινοτήτων.

Στη δίκη που ανοίγεται με την άσκηση της ένστασης αυτής νομιμοποιούνται παθητικώς οι συνδυασμοί και τα πρόσωπα των οποίων αμφισβητείται η ανακήρυξη ή η εκλογή[264].

Επισημαίνεται ότι εκείνος ο οποίος αναδείχθηκε νικητής κατά τις δημοτικές εκλογές στερείται εννόμου συμφέροντος να ασκήσει αυτοτελώς ένσταση.[265] Περαιτέρω, όμως, ο αναδειχθείς νικητής κατά τις εκλογές, αν ασκηθεί εναντίον του ένσταση, έχει δικαίωμα άσκησης αντένστασης, με την οποία δύναται να προβάλει όχι μόνο αυτοτελείς ισχυρισμούς για το κύρος των ψηφοδελτίων,[266] αλλά και άλλους λόγους που είναι δυνατό να προβληθούν με ένσταση, όπως λόγους που αφορούν σε πλημμέλειες κατά την ανακήρυξη υποψηφίων συνδυασμών.[267]

Σημειώνεται, επίσης, ότι η ένσταση δεν στρέφεται κατά του Ελληνικού Δημοσίου, εκπροσωπούμενου από τον εποπτεύοντα τις εκλογές Υπουργό Εσωτερικών, ούτε κατά του οικείου δήμου, ο οποίος δεν νομιμοποιείται παθητικώς.[268]

Αντίθετα, η ένσταση στρέφεται **αποκλειστικά**[269]κατά της απόφασης με την οποία ανακηρύσσονται ο επιτυχών συνδυασμός και οι επιλαχόντες συνδυασμοί του δημοτικού συμβουλίου, καθώς και οι υποψήφιοι κάθε συνδυασμού,

---

στους εκλογικούς καταλόγους του οικείου δήμου ή κοινότητας, διότι μόνο υπό την προϋπόθεση αυτή μπορούν οι δημότες εκλογείς να ασκούν το εκλογικό τους δικαίωμα».

264 Άρθρο 247 παρ. 2 του ΚΔΔικ.

265 Βλ. ΣτΕ 1766, 2227/2007, πρβλ. 342/2004, 1325, 1853/2000, 4404/1995, 2297/1991.

266 ΣτΕ 1766, 2227/2007, πρβλ. 1853/2000, 2297/1991.

267 ΣτΕ 819/2010.

268 Άρθρο 75 του ν.4804/2021. Βλ. επίσης, ΣτΕ 4398/2011, 1066/2011 και 3784/2007 οι οποίες έκαναν δεκτό ότι «στις δίκες επί των διαφορών που αναφύονται κατά τη διενέργεια εκλογών προς ανάδειξη των αιρετών οργάνων των δήμων δεν νομιμοποιείται παθητικώς ο δήμος τον οποία αφορά η με την άσκηση της ένστασης αναφυείσα εκλογική διαφορά» και ΔΠρωτΚομοτ 1/2011, κατά την οποία «η ένσταση αυτή απαραδέκτως στρέφεται κατά του ΟΤΑ με την επωνυμία Δήμος Κομοτηνής, μη νομιμοποιουμένου παθητικώς (...) καθότι δεν αναφέρεται μεταξύ των παθητικώς νομιμοποιούμενων στην εκλογική δίκη».

269 Άρθρο 246 παρ. 2 ΚΔΔικ. Έχει κριθεί ότι «για το ορισμένο των λόγων της ένστασης πρέπει να εξειδικεύεται το στάδιο της εκλογικής διαδικασίας στο οποίο παρεισέφρησε το επικαλούμενο σε κάθε περίπτωση σφάλμα». Βλ. ΣτΕ 4439/2012.

συμπεριλαμβανομένων των υποψηφίων συμβούλων δημοτικής κοινότητας και των προέδρων δημοτικής κοινότητας, που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί, βάσει του πίνακα των αποτελεσμάτων, ο οποίος ενσωματώνεται σε αυτήν.[270]

Λόγοι ένστασης[271] είναι:

α. η ***έλλειψη νόμιμων προσόντων*** και ***η συνδρομή κωλυμάτων ή ασυμβιβάστων*** σε υποψηφίους που έχουν εκλεγεί ως τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη

β. οι ***παραβάσεις του νόμου*** κατά

- τη διεξαγωγή της εκλογής[272]
- την εξαγωγή του εκλογικού αποτελέσματος
- την ανακήρυξη των υποψηφίων συνδυασμών
- την ανακήρυξη του επιτυχόντος συνδυασμού ή των επιλαχόντων συνδυασμών του δημοτικού συμβουλίου, ή του συμβουλίου δημοτικής κοινότητας, ή του προέδρου της δημοτικής κοινότητας,
- η ακυρότητα ή η εσφαλμένη αρίθμηση των ψηφοδελτίων.

Σημειώνεται ότι, ψηφοδέλτιο κρίνεται άκυρο, μόνο, εφόσον εμπίπτει έστω και σε μία από τις ακόλουθες περιπτώσεις:[273]

α) δεν είναι έντυπο, έστω και μερικά, ή

---

270 Έχει κριθεί ότι η πρόβλεψη της δυνατότητας ασκήσεως ενστάσεως μόνο κατά της αποφάσεως του πολιτικού πρωτοδικείου περί ανακηρύξεως των επιτυχόντων και επιλαχόντων συνδυασμών και υποψηφίων, δεν δυσχεραίνει ουσιωδώς την άσκηση του διασφαλιζόμενου από το άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος δικαιώματος παροχής δικαστικής προστασίας ούτε αντίκειται στην κατοχυρωμένη από το άρθρο 25, παρ. 1 Συντ. αρχή της αναλογικότητας (ΣτΕ 2054/2011). Επίσης, βλ. ΔΠρωτΗρακ 49/2011 και 7/2011 και για την προσέγγιση των ζητημάτων: α) κατά ποιου στρέφεται το δικόγραφο της ένστασης και β) στοιχεία παραδεκτού της ένστασης.

271 Άρθρο 249 παρ. 1 και 2 ΚΔΔικ. Αν η ένσταση αναφέρεται σε επαναληπτική ψηφοφορία, οι προβαλλόμενοι λόγοι μπορούν να αφορούν και την αρχική ψηφοφορία, αλλά μόνο εφόσον δεν έχει ασκηθεί, ως προς αυτήν, ιδιαίτερη ένσταση.

272 Υπό τον όρο διενέργεια των δημοτικών εκλογών αποτυπώνεται μία σύνθετη διαδικασία, αποτελούμενη από στάδια ενεργειών (την πρόταση και ανακήρυξη των υποψηφίων και των συνδυασμών, τον διορισμό των εφορευτικών επιτροπών και των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής, τη διαχείριση του εκλογικού υλικού, τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας, τη διαλογή των ψηφοδελτίων, την εξαγωγή των αποτελεσμάτων). Βλ. αναλυτικά Θανάσης Γ. Ξηρός (2007): «Ζητήματα εκλογικού δικαίου», σελ. 81 (Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα- Κομοτηνή),

273 Άρθρο 23 του ν.4804/2021, βλ. και ΣτΕ 2130/2012.

β) έχει τυπωθεί σε μη λευκό χαρτί ή η εκτύπωση των εντύπων ψηφοδελτίων δεν είναι με μαύρη απόχρωση ή

γ) έχει σχήμα, διαστάσεις ή μορφή που διαφέρουν, κατά τρόπο εμφανή, από τα οριζόμενα υπ' αριθμ. 64606/ 1.8.2023 (Β' 4842 και ΑΔΑ: 6ΥΞΙ46ΜΤΛ6-ΨΦ6) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών ή

δ) έχει σημειωθεί σταυρός προτίμησης με χρώμα διαφορετικό της μαύρης ή κυανής απόχρωσης, ή

ε) έχουν σημειωθεί σε οποιαδήποτε πλευρά του λέξεις, φράσεις, υπογραμμίσεις, στίγματα ή άλλα σημεία, εφόσον κριθεί ότι τα παραπάνω αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα, που παραβιάζουν με τρόπο προφανή το απόρρητο της ψηφοφορίας, ή

στ) βρεθεί στον ίδιο φάκελο με ένα ή περισσότερα άλλα έγκυρα ή άκυρα ψηφοδέλτια, του ίδιου ή διαφορετικού συνδυασμού ή με λευκά, ή

ζ) βρεθεί σε φάκελο ο οποίος δεν έχει τη μονογραφή του αντιπροσώπου της δικαστικής αρχής ή σε φάκελο που δεν είναι σύμφωνος με το άρθρο 70 του ν. 4804/2021, ή

η) φέρει εγγραφές και διαγραφές, με την επιφύλαξη του άρθρου 74 του π.δ. 26/2012, περί εκλογής βουλευτών, σχετικά με τη χρήση λευκών ψηφοδελτίων λόγω μη επάρκειας των εντύπων.

Σημειώνεται ότι κατά την εκδίκαση των σχετικών με το κύρος των ψηφοδελτίων ενστάσεων, τα αρμόδια διοικητικά δικαστήρια κρίνουν αν, στη συγκεκριμένη περίπτωση, τα διάφορα σημεία αποτελούν ή όχι διακριτικά γνωρίσματα με βάση τα διδάγματα της λογικής και της κοινής πείρας και λαμβάνοντας υπόψη τις εκάστοτε συνθήκες υπό τις οποίες τελεί ο εκλογέας, το είδος του σημείου, τη θέση του, τον τρόπο χαράξεως και, προκειμένου για σταυρούς προτιμήσεως, το πάχος ή το χρώμα του για να συναγάγουν αν το εκάστοτε αμφισβητούμενο σημείο έχει τεθεί τυχαία ή

σκόπιμα. *Η κρίση αυτή του δικαστηρίου περί διακριτικού γνωρίσματος είναι πραγματική και δεν υπόκειται, για τον λόγο αυτό, σε αναιρετικό έλεγχο.*[274]

Επίσης, οι λόγοι της ένστασης και της αντένστασης, με τους οποίους προβάλλεται η ύπαρξη διακριτικών γνωρισμάτων που καθιστούν ορισμένα ψηφοδέλτια άκυρα, πρέπει να είναι ειδικοί και ορισμένοι, δηλαδή αφ' ενός μεν να προσδιορίζουν κατ' αριθμό και εκλογικό τμήμα τα πληττόμενα ψηφοδέλτια, αφ' ετέρου δε να περιέχουν περιγραφή του πραγματικού, ως προς το προβαλλόμενο διακριτικό γνώρισμα.[275] Από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγεται επίσης ότι τα δικαστήρια της ουσίας έχουν την εξουσία να ελέγχουν μόνο τα πληττόμενα με την ένσταση και την αντένσταση ψηφοδέλτια και αποκλειστικώς εν όψει των διακριτικών γνωρισμάτων που προβάλλονται με τους λόγους της ένστασης και της αντένστασης και στο δικόγραφο των προσθέτων λόγων.[276]

Όπως προβλέπεται στο άρθρο 259 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας αν το δικαστήριο διαπιστώσει παράβαση του νόμου ή ουσιαστικές πλημμέλειες κατά τη διεξαγωγή της εκλογής, ή κατά την εξαγωγή του εκλογικού αποτελέσματος, ή κατά την ανακήρυξη των υποψήφιων συνδυασμών, ή κατά την ανακήρυξη του επιτυχόντος συνδυασμού και των επιλαχόντων συνδυασμών και μελών του δημοτικού συμβουλίου, ή του συμβουλίου δημοτικής κοινότητας, ή του προέδρου της δημοτικής κοινότητας, ακυρώνει ή τροποποιεί, κατά περίπτωση, την προσβαλλόμενη πράξη. Στην ακύρωση της πράξης προβαίνει το δικαστήριο μόνο αν η νομική ή ουσιαστική πλημμέλεια αυτή είναι δυνατόν να ασκήσει επιρροή στο συνολικό εκλογικό αποτέλεσμα. Η ακύρωση μπορεί να αφορά ολόκληρη την εκλογή ή μόνο την

---

274 Βλ. ΑΕΔ 26/1994, ΣτΕ 295/2008, 2026/2007, 344/2004, 343/2004, 244/2004, 3183/2003, 914/2000, 4394/1995, 40/1995, 1816/1992, 2292/1991, 2294/1991, 88/1991, ΔΠρωτΠυργ 36/2011, καθώς και ΔΠρωτΚομοτ 1/2011 κατά την οποία «δεν μπορεί να θεωρηθεί, χωρίς να συντρέχει κάποιο άλλο στοιχείο, ως διακριτικό γνώρισμα που παραβιάζει το απόρρητο της ψηφοφορίας, ο σταυρός που έχει εγγραφεί κατά τρόπο κάπως ακανόνιστο ή κακότεχνο ή ασύμμετρο ή ατελή, διότι, στις περιπτώσεις αυτές, κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας, τέτοιος σχηματισμός του σταυρού προτίμησης, εφόσον ειδικώς δεν αποδεικνύεται το αντίθετο, οφείλεται στη σπουδή του εκλογέα ή την ηλικία ή την ελαττωματική όραση ή στον κακό γραφικό χαρακτήρα του ή στο γραφικό μέσο που χρησιμοποίησε ακόμη στην έλλειψη απόλυτης σταθερότητας του χεριού του, δηλαδή σε περιστατικά ξένα προς την πρόθεση του ίδιου ή τρίτου να καταστήσει φανερή είτε στον προτιμώμενο είτε σε άλλον την προέλευση της ψήφου».

275 ΣτΕ 1794-1795/2007, 914, 2291/2000, κ.ά.).

276 ΣτΕ 2377/2008, 3002, 2291, 914/2000, 810/1996.

αρχική ή μόνο την επαναληπτική εκλογή, στα εκλογικά τμήματα τα οποία αφορά το αντικείμενο της ένστασης.

Αν, ειδικότερα, το δικαστήριο, κατά την εκδίκαση της ένστασης διαπιστώσει ότι οι αναφερόμενοι στην προσβαλλόμενη πράξη δεν είχαν τα νόμιμα προσόντα ή ότι συνέτρεχε σε αυτούς νόμιμο κώλυμα για την εκλογή τους ή ασυμβίβαστο, ακυρώνει, ως προς τούτους, την προσβαλλόμενη πράξη και ορίζει, ως εκλεγόμενους, τους επόμενους κατά τη σειρά των ψήφων προτίμησης υποψηφίους. Αν διαπιστώσει ακυρότητα ή εσφαλμένη αρίθμηση των ψήφων, καθορίζει, βάσει των έγκυρων ψήφων και της ορθής αρίθμησής τους, εκείνους που εκλέγονται.

Σας γνωρίζουμε ότι νομολογιακά έχουν κριθεί τα ακόλουθα, αναφορικά με τη διαδικασία των εκλογικών ενστάσεων και τους λόγους άσκησής τους:

- Αν τα διοικητικά δικαστήρια διαπιστώσουν, κατόπιν άσκησης ένστασης, ότι στερείται των νόμιμων προσόντων ή έχει κώλυμα εκλογιμότητας εκλεγείσα υποψήφια/ εκλεχθείς υποψήφιος, ακυρώνουν την εκλογή της και ανακηρύσσουν ως εκλεγόμενο τον επόμενο κατά τη σειρά ψήφων προτίμησης υποψήφιο του ίδιου συνδυασμού. Αν για το λόγο αυτό ελαττωθεί, εκ των υστέρων, ο αριθμός των υποψήφιων και από τα δύο φύλα, δεν καθίσταται απαράδεκτη η δήλωση κατάρτισης ολόκληρου του συνδυασμού. Με την άσκηση της ένστασης κατά της πράξης ανακήρυξης των επιτυχόντων είναι δυνατή η προβολή πλημμελειών της πράξης ανακήρυξης των υποψηφίων. Η διαπίστωση όμως τυχόν κωλύματος δεν έχει ως συνέπεια την ακύρωση της όλης εκλογής.[277]
- Για να είναι βάσιμος λόγος ένστασης με τον οποίο προβάλλεται εκλογική παράβαση και ζητείται η ακύρωση της εκλογής, ο ενιστάμενος οφείλει αφενός να επικαλεσθεί και να αποδείξει τα γεγονότα που συνιστούν την εκλογική παράβαση καθεαυτή, αφετέρου να εκθέσει τους λόγους, για τους οποίους κατά την άποψή του η παράβαση αυτή είναι δυνατόν να άσκησε επιρροή στο συνολικό εκλογικό αποτέλεσμα. Εάν δε οι λόγοι αυτοί συνδέονται με πραγματικά περιστατικά, ενέργειες ή ιδιότητες προσώπων, ο ενιστάμενος

277 ΣτΕ 352/2020.

οφείλει να επικαλεσθεί και να αποδείξει τα περιστατικά, τις ενέργειες ή τις ιδιότητες αυτές.[278]

- Σύμφωνα με το άρθρο 258 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας κατά την εκδίκαση της ένστασης, το δικαστήριο μπορεί να κρίνει παρεμπιπτόντως ζητήματα που αφορούν στη νομιμότητα των προηγούμενων της προσβαλλόμενης πράξης πράξεων, καθώς και των προπαρασκευαστικών της εκλογής πράξεων (εγγραφή, μετεγγραφή ή διαγραφή εκλογέα στους, ή από τους, εκλογικούς καταλόγους, διόρθωση στοιχείων του που περιλαμβάνονται σε αυτούς κ.τ.τ.), εφόσον, σε κάθε περίπτωση, η νομιμότητα αυτή δεν έχει κριθεί με δύναμη δεδικασμένου.

  Όπως έχει νομολογιακά κριθεί το δικαστήριο, κατόπιν προβολής σχετικού λόγου, **ελέγχει παρεμπιπτόντως πράξεις μεταδημότευσης**, δυνάμει των οποίων ενεγράφησαν στους εκλογικούς καταλόγους και εψήφισαν στον συγκεκριμένο οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης εκλογείς, χωρίς να δεσμεύεται από το τεκμήριο νομιμότητας των πράξεων αυτών,[279] εφ' όσον, όπως έχει κριθεί,[280] ο ενιστάμενος αναφέρεται ονομαστικά σε μεταδημοτεύσαντες εκλογείς και προβάλλει, με σαφείς ισχυρισμούς, ότι οι πράξεις της μεταδημοτεύσεώς τους είναι νομικώς πλημμελείς, διότι ελλείπουν οι σχετικές αιτήσεις μεταδημοτεύσεως ή οι πράξεις οι οποίες, κατά τις οικείες διατάξεις, αποτελούν το νόμιμο έρεισμα της εγγραφής στο δημοτολόγιο (και, κατ' επέκταση, στον εκλογικό κατάλογο). Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 258 ΚΔΔικ. παρεμπίπτων έλεγχος της εγγραφής, μετεγγραφής ή διαγραφής εκλογέα στους ή από τους εκλογικούς καταλόγους του οικείου δήμου, χωρεί κατά των πράξεων αυτών, μόνο εάν αυτές έγιναν κατά τη σύνταξη ή αναθεώρηση των εκλογικών καταλόγων κατά τη διάρκεια του έτους, που προηγείται της ημερομηνίας διενέργειας των δημοτικών εκλογών. Επομένως, οποιεσδήποτε εγγραφές, μετεγγραφές ή διαγραφές εκλογέα στους ή από τους εκλογικούς καταλόγους του οικείου δήμου, προγενέστερες της

278 Πρβλ. ΣτΕ 3023/2003, 3614, 3657, 3658/1996.
279 ΑΕΔ 26/1994, ΣτΕ 1426/2004, 1273/1993 Ολομ.
280 ΣτΕ 2037/2007 7μ.

ανωτέρω χρονικής περιόδου, υπόκεινται στις ενστάσεις των άρθρων 17 και 18 του π.δ.26/2012.

Σημειώνεται, εντούτοις, ότι έχει παρατηρηθεί από πολλούς ΟΤΑ της χώρας, άρνηση χορήγησης στους ενδιαφερόμενους ή πρόσβασης των ενδιαφερομένων σε στοιχεία που τηρούνται σε αυτούς (όπως, π.χ. μεταδημοτεύσεις) και τα οποία είναι αναγκαία για το βάσιμο άσκησης των ανωτέρω προσφυγών. Επ' αυτών σημειώνεται ότι, η Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων κατ' επανάληψη έχει κρίνει ότι τα στοιχεία που αναφέρονται στις μεταδημοτεύσεις δεν αποτελούν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, και επομένως είναι προσβάσιμα διοικητικά έγγραφα κατά τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν.2690/1999 (Α΄45)[281] και τελούν υπό την άδεια του υπεύθυνου επεξεργασίας, σύμφωνα με το νέο Γενικό Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 «για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών».

2. Προθεσμία - αρμόδιο δικαστήριο

Η ένσταση ασκείται μέσα σε προθεσμία **επτά (7)** ημερών[282] από τη λήξη του χρόνου έκθεσης της πράξης,[283] με την οποία ανακηρύσσονται οι επιτυχόντες και οι επιλαχόντες συνδυασμοί, καθώς και οι υποψήφιοι κάθε συνδυασμού που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί. Η προθεσμία για την άσκηση της ένστασης ή η άσκησή της δεν αναστέλλει την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης.

Κατ' εξαίρεση, αν πρόκειται για έλλειψη προσόντων ή κώλυμα εκλογιμότητας που υπήρχε, στο πρόσωπο του υποψηφίου, πριν από την έναρξη της εκλογικής

281 Βλ. το υπ' αριθμ. 4661/31.7.2006 έγγραφο της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων.

282 Η προθεσμία είναι αποκλειστική, καθώς σύμφωνα με το άρθρο 248, παρ. 2 του ΚΔΔ «Η προθεσμία της παρ. 1 δεν παρεκτείνεται σε καμία περίπτωση». Βλ. αναλυτικά και ΔΠρωτΠειρ 4515/2014, σκέψη 5, διά της οποίας «Ο ισχυρισμός (...) η παρούσα ένσταση είναι απρόθεσμη, διότι εμπίπτει στη διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 248 του Κ.Δ.Δ., προβάλλεται αβάσιμα».

283 Το χρονικό αυτό διάστημα είναι τρεις (3) μέρες, σύμφωνα με το άρθρο 36, παρ. 2 του ν.4804/2021.

διαδικασίας ή ασυμβίβαστο, **η ένσταση μπορεί να ασκηθεί και μετά την πάροδο της ανωτέρω προθεσμίας.**

Καθ' ύλην αρμόδιο δικαστήριο για την εκδίκαση των διαφορών που αναφύονται κατά την εκλογική διαδικασία για την ανάδειξη των αιρετών οργάνων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης είναι, σε πρώτο και τελευταίο βαθμό, το **Τριμελές Διοικητικό Πρωτοδικείο** στην περιφέρεια του οποίου έχει την έδρα του ο οικείος δήμος.[284]

3. Αίτηση αναίρεσης

Κατά των αποφάσεων που εκδόθηκαν από τα Τριμελή Διοικητικά Πρωτοδικεία δε χωρεί έφεση, παρά μόνο αίτηση αναίρεσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας. Η αίτηση αναίρεσης κατατίθεται εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών[285] από την παρέλευση του πενθημέρου του άρθρου 260, παρ. 1 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, ενώ η απόφαση επ' αυτής εκδίδεται εντός δύο (2) μηνών, το αργότερο.[286] Όταν ασκείται αίτηση αναίρεσης δεν χορηγείται αναστολή εκτέλεσης της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης.

---

284 Άρθρο 245 ΚΔΔικ.

285 ΣτΕ 499/2021 «Η προθεσμία αυτή (των 10 ημερών) αρχίζει μετά την παρέλευση του κατ' άρθρο 260 παρ. 1 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας πενθημέρου της ανάρτησης της απόφασης του διοικητικού πρωτοδικείου έξω από την αίθουσα των συνεδριάσεών του. Η ανάρτηση αυτή επέχει θέση επίδοσης της απόφασης στους διαδίκους..... Περαιτέρω, η ως άνω προθεσμία για την άσκηση αίτησης αναίρεσης ρυθμίζεται αποκλειστικά από τη μνημονευθείσα διάταξη του άρθρου 50 παρ. 1 του ν. 3852/2010 και δεν έχουν ως προς αυτήν εφαρμογή διατάξεις περί αναστολής των προθεσμιών άσκησης των ενδίκων μέσων εντός των δικαστικών διακοπών εν γένει.... Και τούτο διότι, εφόσον ο νομοθέτης απέβλεψε με τη θέσπιση εξαιρετικά σύντομης προθεσμίας για την άσκηση της αίτησης αναίρεσης στην ταχύτερη δυνατή επίλυση, χάριν του δημοσίου συμφέροντος, των διαφορών από το κύρος των εκλογών για την ανάδειξη δημοτικών αρχών, η αναστολή της προθεσμίας αυτής λόγω διακοπών θα ήταν ασυμβίβαστη με τον ανωτέρω σκοπό...., Σύμφωνα, λοιπόν, με το άρθρο 41 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, Α΄ 114), το οποίο αφορά τον υπολογισμό των νόμιμων προθεσμιών κατά τη διαδικασία εκλογής των δημοτικών αρχών και το οποίο εφαρμόζεται συμπληρωματικά προς τις διατάξεις του ν. 3852/2010 (βλ. άρθρο 29 παρ. 1 του νόμου αυτού), οι εν λόγω προθεσμίες λήγουν μόλις παρέλθει και η τελευταία ημέρα τους, έστω και αν είναι ημέρα αργίας (ΣτΕ 14751, 456, 671/2015, πρβλ. ΣτΕ 3309-10/1995 7μ., 1867/1991).

286 Για την αίτηση αναίρεσης βλ. αναλυτικότερα το άρθρο 82 του ν.4804/2021. Ομοίως, βλ. το άρθρο 83 του ν.4804/2021 για τη ρύθμιση ζητημάτων αναφορικά με την επανάληψη της εκλογής σε περίπτωση ακύρωσής της.

Για οποιαδήποτε πληροφορία μπορείτε να απευθύνεστε στα πρόσωπα που αναγράφονται στην Εισαγωγή.

Αθήνα, 3 Αυγούστου 2023

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Θεόδωρος Λιβάνιος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ αποδοχής υποψηφιότητας Έλληνα πολίτη

Η ακρίβεια των στοιχείων που υποβάλλονται με αυτή τη δήλωση μπορεί να ελεγχθεί με βάση το αρχείο άλλων υπηρεσιών
(άρθρο 8 παρ. 4 Ν. 1599/1986)

ΠΡΟΣ[1]:	ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ							
Ο – Η Όνομα:		Επώνυμο:						
Όνομα και Επώνυμο Πατέρα:								
Όνομα και Επώνυμο Μητέρας:								
Ημερομηνία γέννησης[2]:								
Τόπος Γέννησης:								
Αριθμός Διαβατηρίου		Τηλ:						
Τόπος Κατοικίας:		Οδός:		Αριθ:		ΤΚ:		
Αρ. Τηλεομοιοτύπου (Fax):		Δ/νση Ηλεκτρ. Ταχυδρομείου (Email):						

Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις [3], που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν. 1599/1986, δηλώνω ότι:

α) δεν έχω στερηθεί το δικαίωμα του εκλέγειν
β) δεν συντρέχουν στο πρόσωπό μου τα κωλύματα εκλογιμότητας του άρθρου 10 του ν.4804/2021 και
γ) αποδέχομαι την υποψηφιότητά μου με το συνδυασμό.... στην εκλογική περιφέρεια .....ή στη δημοτική κοινότητα.....

Ημερομηνία: ... / ... /2023
Ο – Η Δηλ.

(Υπογραφή)

(1) Αναγράφεται από τον ενδιαφερόμενο πολίτη ή Αρχή ή η Υπηρεσία του δημόσιου τομέα, που απευθύνεται η αίτηση.
(2) Αναγράφεται ολογράφως.
(3) «Όποιος εν γνώσει του δηλώνει ψευδή γεγονότα ή αρνείται ή αποκρύπτει τα αληθινά με έγγραφη υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Εάν ο υπαίτιος αυτών των πράξεων σκόπευε να προσπορίσει στον εαυτόν του ή σε άλλον περιουσιακό όφελος βλάπτοντας τρίτον ή σκόπευε να βλάψει άλλον, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι 10 ετών.

2. ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ αποδοχής υποψηφιότητας πολίτη κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η ακρίβεια των στοιχείων που υποβάλλονται με αυτή τη δήλωση μπορεί να ελεγχθεί με βάση το αρχείο άλλων υπηρεσιών
(άρθρο 8 παρ. 4 Ν. 1599/1986)

ΠΡΟΣ[1]:	ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ						
Ο – Η Όνομα:		Επώνυμο:					
Όνομα και Επώνυμο Πατέρα:							
Όνομα και Επώνυμο Μητέρας:							
Ημερομηνία γέννησης[2]:							
Τόπος Γέννησης:							
Αριθμός Διαβατηρίου		Τηλ:					
Τόπος Κατοικίας:		Οδός:		Αριθ:		ΤΚ:	
Αρ. Τηλεομοιοτύπου (Fax):		Δ/νση Ηλεκτρ. Ταχυδρομείου (Email):					

Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις [3], που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν. 1599/1986, δηλώνω ότι:

α) δεν έχω στερηθεί το δικαίωμα του εκλέγειν
β) δεν συντρέχουν στο πρόσωπό μου τα κωλύματα εκλογιμότητας του άρθρου 10 του ν.4804/2021 και
γ) αποδέχομαι την υποψηφιότητά μου με το συνδυασμό.... στην εκλογική περιφέρεια .....ή στη δημοτική κοινότητα.....
δ) η ιθαγένεια είναι .....
ε) ο εκλογικός κατάλογος του δήμου.... ή της κοινότητας..... ή περιφέρειας..... ή ενορίας....., (όπου συντρέχει περίπτωση) που είμαι γραμμένος τελευταία στο κράτος μέλος καταγωγής μου είναι.....
στ) δεν έχω εκπέσει του δικαιώματος του εκλέγεσθαι στο κράτος - μέλος καταγωγής μου
ζ) δεν έχω ανάλογη ιδιότητα σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οποία επιφέρει το ασυμβίβαστο για τους Έλληνες πολίτες.
η) η ημερομηνία από την οποία είμαι υπήκοος ενός κράτους μέλους είναι.....

Ημερομηνία: ... / ... /2023
Ο – Η Δηλ.

(Υπογραφή)

(1) Αναγράφεται από τον ενδιαφερόμενο πολίτη ή Αρχή ή η Υπηρεσία του δημόσιου τομέα, που απευθύνεται η αίτηση.
(2) Αναγράφεται ολογράφως.
(3) «Όποιος εν γνώσει του δηλώνει ψευδή γεγονότα ή αρνείται ή αποκρύπτει τα αληθινά με έγγραφη υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Εάν ο υπαίτιος αυτών των πράξεων σκόπευε να προσπορίσει στον εαυτόν του ή σε άλλον περιουσιακό όφελος βλάπτοντας τρίτον ή σκόπευε να βλάψει άλλον, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι 10 ετών.

3. ΕΚΛΟΓΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1 - Κατανομή εδρών δημοτικού συμβουλίου δήμου με ενιαία εκλογική περιφέρεια και εκλογή δημοτικών αρχών σε δύο γύρους

Ο Δήμος Νέας Σμύρνης αποτελεί ενιαία εκλογική περιφέρεια και με βάση την τελευταία απογραφή έχει 72.853 μόνιμο πληθυσμό. Συνεπώς, με τις ισχύουσες διατάξεις, εκλέγει δημοτικό συμβούλιο αποτελούμενο από τριανταπέντε (35) μέλη.[287] Κατά τις αυτοδιοικητικές εκλογές της 26ης Μαΐου 2019 (α' γύρος) έλαβαν μέρος εφτά (7) συνδυασμοί. Τα αποτελέσματα των εκλογών ανά συνδυασμό, αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα:

Α' ΓΥΡΟΣ	ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ	ΨΗΦΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΑ
	Α	12146	37,01
	Β	8176	24,92
	Γ	4569	13,92
	Δ	3987	12,15
	Ε	1951	5,95
	ΣΤ	1355	4,13
	Ζ	630	1,92

Εστιάζοντας στις εφαρμοστέες διατάξεις, παρατηρούμε ότι κανένας συνδυασμός δεν συγκεντρώνει ποσοστό 43% + μια ψήφο των εγκύρων ψηφοδελτίων στο σύνολο του δήμου.

Εξάλλου, ο Ζ συνδυασμός δεν συγκεντρώνει ποσοστό τουλάχιστον του 3% των εγκύρων ψηφοδελτίων στο σύνολο του δήμου και ως εκ τούτου αποκλείεται από την κατανομή εδρών.

287 Άρθρο 3 του ν. 4804/ 2021

Ο δεύτερος γύρος, διεξήχθη την 2α Ιουνίου 2019, μεταξύ των δύο πρώτων συνδυασμών, με τα ακόλουθα αποτελέσματα:

Β' ΓΥΡΟΣ	ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΑ	ΕΔΡΕΣ
	Α	54,16	21
	Β + (Γ+Δ+Ε+ΣΤ)	45,84	14

Λαμβάνοντας υπόψη τις ισχύουσες διατάξεις, βάσει των ανωτέρω αποτελεσμάτων, στον Α επιτυχόντα συνδυασμό αναλογούν τα 3/5 του συνόλου των εδρών του δημοτικού συμβουλίου και επομένως λαμβάνει 21 έδρες, ενώ στους επιλαχόντες συνδυασμούς αναλογούν τα 2/5 και επομένως λαμβάνουν 14 έδρες.

Για την κατανομή των εδρών στους επιλαχόντες συνδυασμούς, αθροίζεται το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων της αρχικής ψηφοφορίας (α` γύρου) των συνδυασμών που δικαιούνται έδρα και διαιρείται με τον αριθμό των εδρών που απομένουν αδιάθετες και τους αντιστοιχούν, προσαυξημένο κατά μία έδρα. Το ακέραιο πηλίκο αποτελεί το εκλογικό μέτρο.

Συνεπώς:

$$\frac{8176 + 4569 + 3987 + 1951 + 1355}{14 + 1} = \frac{20038}{15} = 1335$$

Εν συνεχεία, ο αριθμός των εγκύρων ψηφοδελτίων κάθε επιλαχόντος συνδυασμού διαιρείται με το εκλογικό μέτρο και ο συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης (Α΄ κατανομή).

Αν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί που συμμετέχουν στην κατανομή με την προηγούμενη διαδικασία είναι λιγότερες από τις προς διάθεση, όσες απομένουν, κατανέμονται ανά μία (1) μεταξύ όλων των συνδυασμών που δικαιούνται έδρα, είτε έλαβαν έδρα κατά την προηγούμενη διαδικασία είτε όχι, κατά φθίνουσα σειρά ανάλογα με τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπά τους (Β΄ κατανομή).

Εφαρμόζοντας τις προαναφερόμενες διατάξεις, προκύπτει ο πίνακας που ακολουθεί:[288]

ΕΔΡΕΣ ΕΠΙΛΑΧΟΝΤΩΝ ΣΥΝΔΥΑΣΜΩΝ			Α' ΚΑΤΑΝΟΜΗ	ΥΠΟΛΟΙΠΟ	Β' ΚΑΤΑΝΟΜΗ	ΣΥΝΟΛΟ
	ΨΗΦΟΙ	ΕΚΛ.ΜΕΤΡΟ				
Β	8176	1335	6	166	0	6
Γ	4569	1335	3	564	0	3
Δ	3987	1335	2	1317	1	3
Ε	1951	1335	1	616	0	1
ΣΤ	1355	1335	1	20	0	1
	ΣΥΝΟΛΑ		13		1	14

Η τελική κατανομή εδρών είναι η ακόλουθη:

ΤΕΛΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΔΡΩΝ	ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ	ΕΔΡΕΣ
	Α	21
	Β	6
	Γ	3
	Δ	3
	Ε	1
	ΣΤ	1
	Ζ	0
	ΣΥΝΟΛΟ	35

288 Για όλα τα παραδείγματα του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ για την απόδοση του ακέραιου τμήματος μιας διαίρεσης χρησιμοποιήθηκε στο xls η συνάρτηση QUOTIENT και για το υπόλοιπο της η συνάρτηση MOD

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 2 - Κατανομή εδρών δημοτικού συμβουλίου δήμου με ενιαία εκλογική περιφέρεια και εκλογή δημοτικών αρχών από τον πρώτο γύρο

Ο Δήμος Αλίμου αποτελεί ενιαία εκλογική περιφέρεια, με βάση την τελευταία απογραφή έχει 43.174 μόνιμο πληθυσμό και με τις ισχύουσες διατάξεις εκλέγει δημοτικό συμβούλιο αποτελούμενο από είκοσι εννέα (29) μέλη.[289] Κατά τις αυτοδιοικητικές εκλογές της 26ης Μαΐου 2019 (α' γύρος) έλαβαν μέρος εφτά (7) συνδυασμοί. Τα αποτελέσματα των εκλογών ανά συνδυασμό, αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα:

Α' ΓΥΡΟΣ	ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ	ΨΗΦΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΑ
	Α	14895	68,28
	Β	2259	10,35
	Γ	1747	8,01
	Δ	987	4,52
	Ε	867	3,97
	ΣΤ	726	3,33
	Ζ	335	1,54

Εστιάζοντας στις εφαρμοστέες διατάξεις, παρατηρούμε ότι ο Α συνδυασμός συγκεντρώνει ποσοστό άνω 43% + μια ψήφο των εγκύρων ψηφοδελτίων στο σύνολο του δήμου και μάλιστα υπερβαίνει το 60%.

Εξάλλου, ο Ζ συνδυασμός δεν συγκεντρώνει ποσοστό τουλάχιστον του 3% των εγκύρων ψηφοδελτίων στο σύνολο του δήμου και ως εκ τούτου αποκλείεται από την κατανομή εδρών.

Λόγω του ότι ο επιτυχών συνδυασμός συγκέντρωσε κατά την αρχική ψηφοφορία ποσοστό άνω του 60% οι έδρες κάθε συνδυασμού κατανέμονται αναλογικά σε όλους

289 Άρθρο 3 του ν. 4804/ 2021

τους συνδυασμούς που δικαιούνται έδρα. Για την κατανομή των εδρών, το σύνολο των ψηφοδελτίων των συνδυασμών που δικαιούνται εκλογή δημοτικού συμβούλου, αθροίζεται και διαιρείται με τον αριθμό των εδρών του δημοτικού συμβουλίου προσαυξημένο κατά μία (1) έδρα. Το ακέραιο πηλίκο αποτελεί το εκλογικό μέτρο.

$$\frac{14895 + 2259 + 1747 + 987 + 867 + 726}{29 + 1} = \frac{21481}{30} = 716$$

Στη συνέχεια ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού διαιρείται με το εκλογικό μέτρο. Ο κάθε συνδυασμός λαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης αυτής (Α΄ κατανομή).

Αν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί που συμμετέχουν στην κατανομή με την προηγούμενη διαδικασία είναι λιγότερες από τις προς διάθεση, όσες απομένουν, κατανέμονται ανά μία (1) μεταξύ όλων των συνδυασμών που δικαιούνται έδρα, είτε έλαβαν έδρα κατά την προηγούμενη διαδικασία είτε όχι, κατά φθίνουσα σειρά ανάλογα με τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπά τους (Β΄ κατανομή).

Εφαρμόζοντας τις προαναφερόμενες διατάξεις, προκύπτει ο πίνακας που ακολουθεί:

ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ	ΨΗΦΟΙ	ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΜΕΤΡΟ	Α' ΚΑΤΑΝΟΜΗ	ΥΠΟΛΟΙΠΑ	Β' ΚΑΤΑΝΟΜΗ	ΣΥΝΟΛΑ
Α	14895	716	20	575	1	21
Β	2259	716	3	111	0	3
Γ	1747	716	2	315	0	2
Δ	987	716	1	271	0	1
Ε	867	716	1	151	0	1
ΣΤ	726	716	1	10	0	1
Ζ	335					
	ΣΥΝΟΛΑ		28		1	29

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 3 - Κατανομή εδρών δημοτικού συμβουλίου δήμου με περισσότερες της μιας εκλογικές περιφέρειες και εκλογή δημοτικών αρχών σε δύο γύρους

Ο Δήμος Μεγαρέων αποτελείται από δύο (2) εκλογικές περιφέρειες (Μεγαρέων και Νέας Περάμου), με βάση την τελευταία απογραφή έχει 38.033 μόνιμο πληθυσμό και με τις ισχύουσες διατάξεις εκλέγει δημοτικό συμβούλιο αποτελούμενο από είκοσι εννέα (29) μέλη.[290] Κατά τις αυτοδιοικητικές εκλογές της 26ης Μαΐου 2019 (α' γύρος) έλαβαν μέρος εφτά (7) συνδυασμοί. Τα αποτελέσματα των εκλογών ανά συνδυασμό, αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα:

Α' ΓΥΡΟΣ	ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ	ΨΗΦΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΑ
	Α	6019	33,06
	Β	3894	21,39
	Γ	3417	18,77
	Δ	3253	17,87
	Ε	825	4,53
	ΣΤ	587	3,22
	Ζ	209	1,15

Εστιάζοντας στις εφαρμοστέες διατάξεις παρατηρούμε ότι κανένας συνδυασμός δεν συγκεντρώνει ποσοστό 43% + μια ψήφο των εγκύρων ψηφοδελτίων στο σύνολο του δήμου.

Εξάλλου, ο Ζ συνδυασμός δεν συγκεντρώνει ποσοστό τουλάχιστον του 3% των εγκύρων ψηφοδελτίων στο σύνολο του δήμου και ως εκ τούτου αποκλείεται από την κατανομή εδρών.

Ο δεύτερος γύρος, διεξήχθη την 2α Ιουνίου 2019, μεταξύ των δύο πρώτων συνδυασμών, με τα ακόλουθα αποτελέσματα:

Β' ΓΥΡΟΣ	ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΑ	ΕΔΡΕΣ
	Α	58,91	17
	Β +(Γ+Δ+Ε+ΣΤ)	41,09	12

290 Άρθρο 3 του ν. 4804/ 2021

Λαμβάνοντας υπόψη τις ισχύουσες διατάξεις, βάσει των ανωτέρω αποτελεσμάτων, στον Α επιτυχόντα συνδυασμό αναλογούν τα 3/5 του συνόλου των εδρών του δημοτικού συμβουλίου και επομένως λαμβάνει 17 έδρες ενώ στους επιλαχόντες συνδυασμούς αναλογούν τα 2/5 και επομένως λαμβάνουν 12 έδρες.

Για την κατανομή των εδρών στους επιλαχόντες συνδυασμούς, αθροίζεται το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων της αρχικής ψηφοφορίας (α` γύρου) των συνδυασμών που δικαιούνται έδρα και διαιρείται με τον αριθμό των εδρών που απομένουν αδιάθετες και τους αντιστοιχούν, προσαυξημένο κατά μία έδρα. Το ακέραιο πηλίκο αποτελεί το εκλογικό μέτρο.

Συνεπώς:

$$\frac{3894 + 3417 + 3253 + 825 + 587}{12 + 1} = \frac{11976}{13} = 921$$

Εν συνεχεία, ο αριθμός των εγκύρων ψηφοδελτίων κάθε επιλαχόντος συνδυασμού διαιρείται με το εκλογικό μέτρο και ο συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης (Α΄ κατανομή).

Αν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί που συμμετέχουν στην κατανομή με την προηγούμενη διαδικασία είναι λιγότερες από τις προς διάθεση, όσες απομένουν, κατανέμονται ανά μία (1) μεταξύ όλων των συνδυασμών που δικαιούνται έδρα, είτε έλαβαν έδρα κατά την προηγούμενη διαδικασία είτε όχι, κατά φθίνουσα σειρά ανάλογα με τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπά τους (Β΄ κατανομή).

Εφαρμόζοντας τις προαναφερόμενες διατάξεις, προκύπτει ο πίνακας που ακολουθεί:

ΕΔΡΕΣ ΕΠΙΛΑΧΟΝΤΩΝ ΣΥΝΔΥΑΣΜΩΝ			Α' ΚΑΤΑΝΟΜΗ	ΥΠΟΛΟΙΠΟ	Β' ΚΑΤΑΝΟΜΗ	ΣΥΝΟΛΟ
	ΨΗΦΟΙ	ΕΚΛ. ΜΕΤΡΟ				
Β	3894	921	4	210	0	4
Γ	3417	921	3	654	1	4
Δ	3253	921	3	490	0	3
Ε	825	921	0	825	1	1
ΣΤ	587	921	0	587	0	0
	ΣΥΝΟΛΟ		10		2	12

Παρατηρούμε ότι ο ΣΤ συνδυασμός, καίτοι συγκέντρωσε ποσοστό τουλάχιστον του 3% των εγκύρων ψηφοδελτίων στο σύνολο του δήμου, δεν εκλέγει δημοτικό σύμβουλο.

Για την κατανομή των εδρών σε εκλογικές περιφέρειες, εφαρμόζεται η ακόλουθη διαδικασία:

Στον επιτυχόντα συνδυασμό κατανέμεται μία (1) έδρα σε κάθε εκλογική περιφέρεια:

Α' ΚΑΤΑΝΟΜΗ	Εκλ. Περιφ. Μεγαρέων (κατανέμονται 23 έδρες)	Εκλ. Περιφ. Νέας Περάμου (κατανέμονται 6 έδρες)	Υπόλοιπο εδρών που δικαιούται ο συνδυασμός
Α Συνδυασμός (δικαιούται 17 έδρες)	1	1	15
Β Συνδυασμός (δικαιούται 4 έδρες)	0	0	4

Γ Συνδυασμός (δικαιούται 4 έδρες)	0	0	4
Δ Συνδυασμός (δικαιούται 3 έδρες)	0	0	3
Ε Συνδυασμός (δικαιούται 1 έδρα)	0	0	1
Υπόλοιπο εδρών προς κατανομή	22	5	27

Έδρες που κατανέμονται, αφαιρούνται από τις διαθέσιμες της εκλογικής περιφέρειας.

Εν συνεχεία, ο αριθμός των εγκύρων ψηφοδελτίων, που έλαβε στον δήμο κάθε επιλαχών συνδυασμός, διαιρείται με τον αριθμό των εδρών που δικαιούται και το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης, προσαυξημένο κατά μία (1) μονάδα, αποτελεί το εκλογικό μέτρο εκάστου συνδυασμού.

Εφαρμόζοντας τη διαδικασία, προκύπτει ο ακόλουθος πίνακας:

ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΜΕΤΡΟ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΥ Β	973	+1	974
ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΜΕΤΡΟ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΥ Γ	854	+1	855
ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΜΕΤΡΟ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΥ Δ	1084	+1	1085
ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΜΕΤΡΟ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΥ Ε	825	+1	826

Ο αριθμός των εγκύρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού σε κάθε εκλογική περιφέρεια είναι ο ακόλουθος:

Αριθμός εγκύρων ανά εκλ. Περιφέρεια	Εκλ. Περιφ. Μεγαρέων (κατανέμονται 23 έδρες)	Εκλ. Περιφ. Νέας Περάμου (κατανέμονται 6 έδρες)
Β Συνδυασμός (δικαιούται 4 έδρες)	2978	916
Γ Συνδυασμός (δικαιούται 4 έδρες)	2725	692
Δ Συνδυασμός (δικαιούται 3 έδρες)	2546	707
Ε Συνδυασμός (δικαιούται 1 έδρα)	745	80

Ο αριθμός των εγκύρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού σε κάθε εκλογική περιφέρεια διαιρείται με το εκλογικό μέτρο κάθε συνδυασμού και ο συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης. Αν ο συνδυασμός εξακολουθεί να δικαιούται έδρες στο δημοτικό συμβούλιο, ο αριθμός τους συμπληρώνεται με τη διάθεση ανά μίας από κάθε εκλογική περιφέρεια, όπου διατηρεί το μεγαλύτερο, κατά φθίνουσα σειρά, αδιάθετο υπόλοιπο ψηφοδελτίων.

Εφαρμόζοντας την προαναφερόμενη διαδικασία, προκύπτει ο ακόλουθος πίνακας:

Αριθμός εδρών	Εκλ. Περιφ. Μεγαρέων (κατανέμονται 23 έδρες)	Υπόλοιπο	Εκλ. Περιφ. Νέας Περάμου (κατανέμονται 6 έδρες)	Υπόλοιπο
Β Συνδυασμός (δικαιούται 4 έδρες)	3	56	0	916
Γ Συνδυασμός (δικαιούται 4 έδρες)	3	160	0	692
Δ Συνδυασμός (δικαιούται 3 έδρες)	2	376	0	707
Ε Συνδυασμός (δικαιούται 1 έδρα)	0	745	0	80

Με βάση τον ανωτέρω πίνακα, ξεκινώντας από τον μικρότερο σε εκλογική δύναμη συνδυασμό στον δήμο, κατανέμουμε τις έδρες στις εκλογικές περιφέρειες ως ακολούθως:

Β ΚΑΤΑΝΟΜΗ (Ε συνδυασμός)	Εκλ. Περιφ. Μεγαρέων (κατανέμονται 23 έδρες)	Εκλ. Περιφ. Νέας Περάμου (κατανέμονται 6 έδρες)	Υπόλοιπο εδρών που δικαιούται ο συνδυασμός
Α Συνδυασμός (δικαιούται 17 έδρες)	1	1	15
Β Συνδυασμός (δικαιούται 4 έδρες)	0	0	4
Γ Συνδυασμός (δικαιούται 4 έδρες)	0	0	4
Δ Συνδυασμός (δικαιούται 3 έδρες)	0	0	3
Ε Συνδυασμός (δικαιούται 1 έδρα)	1	0	0
Υπόλοιπο εδρών προς κατανομή	21	5	26

Β ΚΑΤΑΝΟΜΗ (Δ συνδυασμός)	Εκλ. Περιφ. Μεγαρέων (κατανέμονται 23 έδρες)	Εκλ. Περιφ. Νέας Περάμου (κατανέμονται 6 έδρες)	Υπόλοιπο εδρών που δικαιούται ο συνδυασμός
Α Συνδυασμός (δικαιούται 17 έδρες)	1	1	15
Β Συνδυασμός (δικαιούται 4 έδρες)	0	0	4
Γ Συνδυασμός (δικαιούται 4 έδρες)	0	0	4
Δ Συνδυασμός (δικαιούται 3 έδρες)	2	1	0
Ε Συνδυασμός (δικαιούται 1 έδρα)	1	0	0
Υπόλοιπο εδρών προς κατανομή	19	4	23

Β ΚΑΤΑΝΟΜΗ (Γ συνδυασμός)	Εκλ. Περιφ. Μεγαρέων (κατανέμονται 23 έδρες)	Εκλ. Περιφ. Νέας Περάμου (κατανέμονται 6 έδρες)	Υπόλοιπο εδρών που δικαιούται ο συνδυασμός
Α Συνδυασμός (δικαιούται 17 έδρες)	1	1	15
Β Συνδυασμός (δικαιούται 4 έδρες)	0	0	4
Γ Συνδυασμός (δικαιούται 4 έδρες)	3	1	0
Δ Συνδυασμός (δικαιούται 3 έδρες)	2	1	0
Ε Συνδυασμός (δικαιούται 1 έδρα)	1	0	0
Υπόλοιπο εδρών προς κατανομή	16	3	19

Β ΚΑΤΑΝΟΜΗ (Β συνδυασμός)	Εκλ. Περιφ. Μεγαρέων (κατανέμονται 23 έδρες)	Εκλ. Περιφ. Νέας Περάμου (κατανέμονται 6 έδρες)	Υπόλοιπο εδρών που δικαιούται ο συνδυασμός
Α Συνδυασμός (δικαιούται 17 έδρες)	1	1	15
Β Συνδυασμός (δικαιούται 4 έδρες)	3	1	0
Γ Συνδυασμός (δικαιούται 4 έδρες)	3	1	0
Δ Συνδυασμός (δικαιούται 3 έδρες)	2	1	0
Ε Συνδυασμός (δικαιούται 1 έδρα)	1	0	0
Υπόλοιπο εδρών προς κατανομή	13	2	15

Έδρες που παραμένουν αδιάθετες σε κάθε εκλογική περιφέρεια μετά από την ολοκλήρωση της διαδικασίας για όλους τους επιλαχόντες συνδυασμούς καταλαμβάνονται από τον επιτυχόντα συνδυασμό:

Β ΚΑΤΑΝΟΜΗ (Α συνδυασμός)	Εκλ. Περιφ. Μεγαρέων (κατανέμονται 23 έδρες)	Εκλ. Περιφ. Νέας Περάμου (κατανέμονται 6 έδρες)	Υπόλοιπο εδρών που δικαιούται ο συνδυασμός
Α Συνδυασμός (δικαιούται 17 έδρες)	1+13	1+2	0
Β Συνδυασμός (δικαιούται 4 έδρες)	3	1	0
Γ Συνδυασμός (δικαιούται 4 έδρες)	3	1	0
Δ Συνδυασμός (δικαιούται 3 έδρες)	2	1	0

Ε Συνδυασμός (δικαιούται 1 έδρα)	1	0	0
Υπόλοιπο εδρών προς κατανομή	0	0	0

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 4 - Κατανομή εδρών δημοτικού συμβουλίου δήμου με περισσότερες της μιας εκλογικές περιφέρειες και εκλογή δημοτικών αρχών σε δύο γύρους

Ο Δήμος Γρεβενών αποτελείται από δεκατρείς (13) εκλογικές περιφέρειες, εκ των οποίων οι δώδεκα (12) είναι μονοεδρικές. Με βάση την τελευταία απογραφή έχει 21.421 μόνιμο πληθυσμό και με τις ισχύουσες διατάξεις εκλέγει δημοτικό συμβούλιο αποτελούμενο από είκοσι εννέα (29) μέλη.[291] Κατά τις αυτοδιοικητικές εκλογές της 26ης Μαΐου 2019 (α' γύρος) έλαβαν μέρος πέντε (5) συνδυασμοί. Τα αποτελέσματα των εκλογών ανά συνδυασμό, αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα:

Α ΓΥΡΟΣ	ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ	ΨΗΦΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΑ
	Α	5583	30,63
	Β	5330	29,24
	Γ	3584	19,66
	Δ	2833	15,54
	Ε	896	4,92

Εστιάζοντας στις εφαρμοστέες διατάξεις παρατηρούμε ότι κανένας συνδυασμός δεν συγκεντρώνει ποσοστό 43% + μια ψήφο των εγκύρων ψηφοδελτίων στο σύνολο του δήμου.

Ο δεύτερος γύρος, διεξήχθη την 2α Ιουνίου 2019, μεταξύ των δύο πρώτων συνδυασμών, με τα ακόλουθα αποτελέσματα:

291 Άρθρο 3 του ν. 4804/ 2021

Β ΓΥΡΟΣ	ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΑ	ΕΔΡΕΣ
	Α	55,71	17
	Β+(Γ+Δ+Ε)	44,29	12

Λαμβάνοντας υπόψη τις ισχύουσες διατάξεις, βάσει των ανωτέρω αποτελεσμάτων, στον Α επιτυχόντα συνδυασμό αναλογούν τα 3/5του συνόλου των εδρών του δημοτικού συμβουλίου και επομένως λαμβάνει 17 έδρες ενώ στους επιλαχόντες συνδυασμούς αναλογούν τα 2/5 και επομένως λαμβάνουν 12 έδρες.

Για την κατανομή των εδρών στους επιλαχόντες συνδυασμούς, αθροίζεται το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων της αρχικής ψηφοφορίας (α` γύρου) των συνδυασμών που δικαιούνται έδρα, και διαιρείται με τον αριθμό των εδρών που απομένουν αδιάθετες και τους αντιστοιχούν προσαυξημένο κατά μία έδρα. Το ακέραιο πηλίκο αποτελεί το εκλογικό μέτρο.

Συνεπώς

$$\frac{5330 + 3584 + 2833 + 896}{12 + 1} = \frac{12643}{13} = 972$$

Εν συνεχεία, ο αριθμός των εγκύρων ψηφοδελτίων κάθε επιλαχόντος συνδυασμού διαιρείται με το εκλογικό μέτρο και ο συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης (Α΄ κατανομή).

Αν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί που συμμετέχουν στην κατανομή με την προηγούμενη διαδικασία είναι λιγότερες από τις προς διάθεση, όσες απομένουν, κατανέμονται ανά μία (1) μεταξύ όλων των συνδυασμών που δικαιούνται έδρα, είτε έλαβαν έδρα κατά την προηγούμενη διαδικασία είτε όχι, κατά φθίνουσα σειρά ανάλογα με τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπά τους (Β΄ κατανομή).

Εφαρμόζοντας τις προαναφερόμενες διατάξεις, προκύπτει ο πίνακας που ακολουθεί:

ΕΔΡΕΣ ΕΠΙΛΑΧΟΝΤΩΝ ΣΥΝΔΥΑΣΜΩΝ			Α' ΚΑΤΑΤΟΜΗ	ΥΠΟΛΟΙΠΟ	Β' ΚΑΤΑΝΟΜΗ	ΣΥΝΟΛΟ
	ΨΗΦΟΙ	ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΜΕΤΡΟ				
Β	5330	972	5	470	0	5
Γ	3584	972	3	668	0	3
Δ	2833	972	2	889	1	3
Ε	896	972	0	896	1	1
	ΣΥΝΟΛΑ		10		2	12

Για την κατανομή των εδρών σε εκλογικές περιφέρειες, εφαρμόζεται η ακόλουθη διαδικασία:

Στον επιτυχόντα συνδυασμό κατανέμεται μία (1) έδρα σε κάθε εκλογική περιφέρεια:

Α' ΚΑΤΑΝΟΜΗ	Ε.Π. Γρεβενών (κατ-νται 17 έδρες)	Ε. Π. Αβδέλλας (κατ-ται 1 έδρα)	Ε. Π. Αγίου Κοσμά (κατ-ται 1 έδρα)	Ε. Π. Βενζίου (κατ-ται 1 έδρα)	Ε. Π. Γόργιανης (κατ-ται 1 έδρα)	Ε. Π. Δοτσικού (κατ-ται 1 έδρα)	Ε. Π. Ηρακλεωτών (κατ-ται 1 έδρα)	Ε. Π. Θεόδωρου Ζιάκα (κατ-ται 1 έδρα)	Ε. Π. Μεσολουρίου (κατ-ται 1 έδρα)	Ε. Π. Περιβολίου (κατ-ται 1 έδρα)	Ε. Π. Σαμαρίνας (κατ-ται 1 έδρα)	Ε. Π. Σμίξης (κατ-ται 1 έδρα)	Ε. Π. Φιλιππαίων (κατ-ται 1 έδρα)	Υπόλοιπο εδρών που δικαιούται ο συνδυασμός
Α Συνδυασμός (δικαιούται 17 έδρες)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	4
Β Συνδυασμός (δικαιούτ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5

αι 5 έδρες)														
Γ Συνδυασμός (δικαιούται 3 έδρες)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Δ Συνδυασμός (δικαιούται 3 έδρες)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Ε Συνδυασμός (δικαιούται 1 έδρα	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Υπόλοιπο εδρών προς κατανομή	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16

Έδρες που κατανέμονται, αφαιρούνται από τις διαθέσιμες της εκλογικής περιφέρειας.

Παρατηρούμε ότι στον επιτυχόντα συνδυασμό κατανεμήθηκαν δεκατρείς από τις δεκαεφτά έδρες που δικαιούται, μεταξύ των οποίων οι δώδεκα μονοεδρικές. Επιπλέον δεν έχουν μείνει αδιάθετες έδρες παρά μόνο οι δεκαέξι της εκλογικής περιφέρειας Γρεβενών. Συνεπώς παρέλκει η εφαρμογή της διαδικασίας που ακολουθήσαμε στο παράδειγμα του Δήμου Μεγαρέων, αφού όλες οι έδρες που δικαιούνται οι συνδυασμοί θα κατανεμηθούν στην ίδια εκλογική περιφέρεια:

Β' ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΝΔΥΣΑΜΟΙ Α-Ε	Ε.Π. Γρεβενών (κατ-νται 17 έδρες)	Ε. Π. Αβδέλλας (κατ-ται 1 έδρα)	Ε. Π. Αγίου Κοσμά (κατ-ται 1 έδρα)	Ε. Π. Βενζίου (κατ-ται 1 έδρα)	Ε. Π. Γόργιανης (κατ-ται 1 έδρα)	Ε. Π. Δοτσικού (κατ-ται 1 έδρα)	Ε. Π. Ηρακλεωτών (κατ-ται 1 έδρα)	Ε. Π. Θεόδωρου Ζιάκα (κατ-ται 1 έδρα)	Ε. Π. Μεσολουρίου (κατ-ται 1 έδρα)	Ε. Π. Περιβολίου (κατ-ται 1 έδρα)	Ε. Π. Σαμαρίνας (κατ-ται 1 έδρα)	Ε. Π. Σμίξης (κατ-ται 1 έδρα)	Ε. Π. Φιλιππαίων (κατ-ται 1 έδρα)	Υπόλοιπο εδρών που δικαιούται ο συνδυασμός
Α Συνδυασμός (δικαιούται 17 έδρες)	1+4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0

Β Συνδυασμός (δικαιούται 5 έδρες)	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Γ Συνδυασμός (δικαιούται 3 έδρες)	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Δ Συνδυασμός (δικαιούτ	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

αι 3 έδρες)														
Ε Συνδυασμός (δικαιούται 1 έδρα	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Υπόλοιπο εδρών προς κατανομή	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 5 - Κατανομή εδρών δημοτικού συμβουλίου δήμου με περισσότερες της μιας εκλογικές περιφέρειες και εκλογή δημοτικών αρχών σε έναν γύρο

Ο Δήμος Σουφλίου αποτελείται από τρείς (3) εκλογικές περιφέρειες (Σουφλίου, Ορφέα και Τυχερού). Με βάση την τελευταία απογραφή έχει 11.709 μόνιμο πληθυσμό και με τις ισχύουσες διατάξεις εκλέγει δημοτικό συμβούλιο αποτελούμενο από εικοσιπέντε (25) μέλη.[292] Κατά τις αυτοδιοικητικές εκλογές της 26ης Μαΐου 2019 (α' γύρος) έλαβαν μέρος τέσσερις (4) συνδυασμοί. Τα αποτελέσματα των εκλογών ανά συνδυασμό, αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα:

Α ΓΥΡΟΣ	ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ	ΨΗΦΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΑ
	Α	4539	46,39
	Β	3730	38,12
	Γ	1117	11,42
	Δ	398	4,07

Εστιάζοντας στις εφαρμοστέες διατάξεις παρατηρούμε ότι ο Α συνδυασμός συγκεντρώνει ποσοστό άνω 43% + μια ψήφο των εγκύρων ψηφοδελτίων στο σύνολο του δήμου και συνεπώς με βάση το ισχύον εκλογικό σύστημα εκλέγονται δημοτικές αρχές από τον πρώτο γύρο.

Επισημαίνεται ότι με την εφαρμογή του εκλογικού συστήματος που ίσχυε το 2019, ακολούθησε δεύτερος γύρος με αποτέλεσμα την εκλογή του Β΄ συνδυασμού.

292 Άρθρο 3 του ν. 4804/ 2021

Λαμβάνοντας υπόψη τις ισχύουσες διατάξεις, βάσει των ανωτέρω αποτελεσμάτων, στον Α επιτυχόντα συνδυασμό αναλογούν τα 3/5 του συνόλου των εδρών του δημοτικού συμβουλίου και επομένως λαμβάνει 15 έδρες, ενώ στους επιλαχόντες συνδυασμούς αναλογούν τα 2/5 και επομένως λαμβάνουν 10 έδρες.

ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΑ	ΕΔΡΕΣ
Α	46,39	15
Β+Γ+Δ	53,61	10

Για την κατανομή των εδρών στους επιλαχόντες συνδυασμούς, αθροίζεται το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων της αρχικής ψηφοφορίας (α` γύρου) των συνδυασμών που δικαιούνται έδρα, και διαιρείται με τον αριθμό των εδρών που απομένουν αδιάθετες και τους αντιστοιχούν προσαυξημένο κατά μία έδρα. Το ακέραιο πηλίκο αποτελεί το εκλογικό μέτρο.

Συνεπώς

$$\frac{3730 + 1117 + 398}{10 + 1} = \frac{5245}{11} = 476$$

Εν συνεχεία, ο αριθμός των εγκύρων ψηφοδελτίων κάθε επιλαχόντος συνδυασμού διαιρείται με το εκλογικό μέτρο και ο συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης (Α΄ κατανομή).

Αν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί που συμμετέχουν στην κατανομή με την προηγούμενη διαδικασία είναι λιγότερες από τις προς διάθεση, όσες απομένουν, κατανέμονται ανά μία (1) μεταξύ όλων των συνδυασμών που δικαιούνται έδρα, είτε έλαβαν έδρα κατά την προηγούμενη διαδικασία είτε όχι, κατά φθίνουσα σειρά ανάλογα με τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπά τους (Β΄ κατανομή).

.

Εφαρμόζοντας τις προαναφερόμενες διατάξεις, προκύπτει ο πίνακας που ακολουθεί:

ΕΔΡΕΣ ΕΠΙΛΑΧΟΝΤΩΝ ΣΥΝΔΥΑΣΜΩΝ			Α' ΚΑΤΑΝΟΜΗ	ΥΠΟΛΟΙΠΟ	Β' ΚΑΤΑΤΟΜΗ	ΣΥΝΟΛΟ
	ΨΗΦΟΙ	ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΜΕΤΡΟ				
Β	3730	476	7	398	0	7
Γ	1117	476	2	165	0	2
Δ	398	476	0	398	1	1
	ΣΥΝΟΛΑ		9		1	10

Παρατηρούμε ότι οι συνδυασμοί Β και Δ έχουν ακριβώς το ίδιο αχρησιμοποίητο υπόλοιπο, 398 ψήφους.

Σ' αυτή την περίπτωση, διενεργείται κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο.

Έστω ότι η κλήρωση απέδωσε την έδρα στον Δ συνδυασμό.

Για την κατανομή των εδρών σε εκλογικές περιφέρειες, εφαρμόζεται η ακόλουθη διαδικασία:

Στον επιτυχόντα συνδυασμό κατανέμεται μία (1) έδρα σε κάθε εκλογική περιφέρεια:

Α ΚΑΤΑΝΟΜΗ	Εκλ. Περιφ. Σουφλίου (κατανέμονται 11 έδρες)	Εκλ. Περιφ. Ορφέα (κατανέμονται 9 έδρες)	Εκλ. Περιφ. Τυχερού (κατανέμονται 5 έδρες)	Υπόλοιπο εδρών που δικαιούται ο Συνδυασμός
Α Συνδυασμός (δικαιούται 15 έδρες)	1	1	1	12
Β Συνδυασμός (δικαιούται 7 έδρες)	0	0	0	7
Γ Συνδυασμός (δικαιούται 2 έδρες)	0	0	0	2
Δ Συνδυασμός (δικαιούται 1 έδρες)	0	0	0	1
Υπόλοιπο εδρών προς κατανομή	10	8	4	22

Έδρες που κατανέμονται, αφαιρούνται από τις διαθέσιμες της εκλογικής περιφέρειας.

Εν συνεχεία, ο αριθμός των εγκύρων ψηφοδελτίων, που έλαβε στον δήμο κάθε επιλαχόν συνδυασμός, διαιρείται με τον αριθμό των εδρών που δικαιούται και το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης, προσαυξημένο κατά μία (1) μονάδα, αποτελεί το εκλογικό μέτρο κάθε συνδυασμού.

Εφαρμόζοντας τη διαδικασία, προκύπτει ο ακόλουθος πίνακας:

ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΜΕΤΡΟ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΥ Β	532	1	533
ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΜΕΤΡΟ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΥ Γ	558	1	559
ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΜΕΤΡΟ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΥ Δ	398	1	399

Ο αριθμός των εγκύρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού σε κάθε εκλογική περιφέρεια είναι ο ακόλουθος:

Αριθμός εγκύρων ανά εκλ.περιφ.	Εκλ. Περιφ. Σουφλίου (κατανέμονται 11 έδρες)	Εκλ. Περιφ. Ορφέα (κατανέμονται 9 έδρες)	Εκλ. Περιφ. Τυχερού (κατανέμονται 5 έδρες)
Β Συνδυασμός (δικαιούται 7 έδρες)	1595	1222	913

Γ Συνδυασμός (δικαιούται 2 έδρες)	158	378	581
Δ Συνδυασμός (δικαιούται 1 έδρες)	237	88	73

Ο αριθμός των εγκύρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού σε κάθε εκλογική περιφέρεια διαιρείται με το εκλογικό μέτρο και ο συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης. Αν ο συνδυασμός εξακολουθεί να δικαιούται έδρες στο δημοτικό συμβούλιο, ο αριθμός τους συμπληρώνεται με τη διάθεση ανά μίας από κάθε εκλογική περιφέρεια, όπου διατηρεί το μεγαλύτερο, κατά φθίνουσα σειρά, αδιάθετο υπόλοιπο ψηφοδελτίων.

Εφαρμόζοντας την προαναφερόμενη διαδικασία, προκύπτει ο ακόλουθος πίνακας:

Αριθμός εδρών	Εκλ. Περιφ. Σουφλίου (κατανέμονται 11 έδρες)	Υπόλοιπο	Εκλ. Περιφ. Ορφέα (κατανέμονται 9 έδρες)	Υπόλοιπο	Εκλ. Περιφ. Τυχερού (κατανέμονται 5 έδρες)	Υπόλοιπο
Β Συνδυασμός (δικαιούται 7 έδρες)	2	529	2	156	1	380
Γ Συνδυασμός (δικαιούται 2 έδρες)	0	158	0	378	1	22
Δ Συνδυασμός (δικαιούται 1 έδρες)	0	237	0	88	0	73

Με βάση τον ανωτέρω πίνακα, ξεκινώντας από τον μικρότερο σε εκλογική δύναμη συνδυασμός στον δήμο, κατανέμουμε τις έδρες στις εκλογικές περιφέρειες ως ακολούθως:

Β ΚΑΤΑΝΟΜΗ (Δ συνδυασμός)	Εκλ. Περιφ. Σουφλίου (κατανέμονται 11 έδρες)	Εκλ. Περιφ. Ορφέα (κατανέμονται 9 έδρες)	Εκλ. Περιφ. Τυχερού (κατανέμονται 5 έδρες)	Υπόλοιπο εδρών που δικαιούται ο Συνδυασμός
Α Συνδυασμός (δικαιούται 15 έδρες)	1	1	1	12
Β Συνδυασμός (δικαιούται 7 έδρες)	0	0	0	7
Γ Συνδυασμός (δικαιούται 2 έδρες)	0	0	0	2
Δ Συνδυασμός (δικαιούται 1 έδρες)	1	0	0	0
Υπόλοιπο εδρών προς κατανομή	9	8	4	21

Β ΚΑΤΑΝΟΜΗ (Γ συνδυασμός)	Εκλ. Περιφ. Σουφλίου (κατανέμονται 11 έδρες)	Εκλ. Περιφ. Ορφέα (κατανέμονται 9 έδρες)	Εκλ. Περιφ. Τυχερού (κατανέμονται 5 έδρες)	Υπόλοιπο εδρών που δικαιούται ο Συνδυασμός
Α Συνδυασμός (δικαιούται 15 έδρες)	1	1	1	12
Β Συνδυασμός (δικαιούται 7 έδρες)	0	0	0	7
Γ Συνδυασμός (δικαιούται 2 έδρες)	0	1	1	0
Δ Συνδυασμός (δικαιούται 1 έδρες)	1	0	0	0
Υπόλοιπο εδρών προς κατανομή	9	7	3	19

Β ΚΑΤΑΝΟΜΗ (Β συνδυασμός)	Εκλ. Περιφ. Σουφλίου (κατανέμονται 11 έδρες)	Εκλ. Περιφ. Ορφέα (κατανέμονται 9 έδρες)	Εκλ. Περιφ. Τυχερού (κατανέμονται 5 έδρες)	Υπόλοιπο εδρών που δικαιούται ο Συνδυασμός
Α Συνδυασμός (δικαιούται 15 έδρες)	1	1	1	12
Β Συνδυασμός (δικαιούται 7 έδρες)	2+1	2	1+1	0
Γ Συνδυασμός (δικαιούται 2 έδρες)	0	1	1	0
Δ Συνδυασμός (δικαιούται 1 έδρες)	1	0	0	0
Υπόλοιπο εδρών προς κατανομή	6	5	1	12

Έδρες που παραμένουν αδιάθετες σε κάθε εκλογική περιφέρεια μετά από την ολοκλήρωση της διαδικασίας για όλους τους επιλαχόντες συνδυασμούς καταλαμβάνονται από τον επιτυχόντα συνδυασμό:

Β ΚΑΤΑΝΟΜΗ (Α συνδυασμός)	Εκλ. Περιφ. Σουφλίου (κατανέμονται 11 έδρες)	Εκλ. Περιφ. Ορφέα (κατανέμονται 9 έδρες)	Εκλ. Περιφ. Τυχερού (κατανέμονται 5 έδρες)	Υπόλοιπο εδρών που δικαιούται ο Συνδυασμός
Α Συνδυασμός (δικαιούται 15 έδρες)	1+6	1+5	1+1	0
Β Συνδυασμός (δικαιούται 7 έδρες)	2+1	2	1+1	0
Γ Συνδυασμός (δικαιούται 2 έδρες)	0	1	1	0
Δ Συνδυασμός (δικαιούται 1 έδρες)	1	0	0	0
Υπόλοιπο εδρών προς κατανομή	0	0	0	0

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 6 –Κατανομή εδρών σε δημοτικές κοινότητες

Σε έναν δήμο στον οποίο συμμετείχαν στις εκλογές τέσσερις (4) συνδυασμοί, επιτυχών συνδυασμός δημάρχου έχει ανακηρυχθεί ο Β με ποσοστό 54% των έγκυρων ψήφων σε ολόκληρο τον δήμο. Ας υποθέσουμε ότι ο δήμος αποτελείται από μία κοινότητα με πληθυσμό μικρότερο από 200 κατοίκους, μία κοινότητα με πληθυσμό από 201 έως 2000 κατοίκους και τρεις κοινότητες με πληθυσμό μεγαλύτερο των 2000 κατοίκων

Πρώτη δημοτική κοινότητα

Στην πρώτη δημοτική κοινότητα, η οποία έχει πληθυσμό 9000 κατοίκους εκλέγεται συμβούλιο με 5 μέλη. Έστω ότι στη συγκεκριμένη κοινότητα τα έγκυρα ψηφοδέλτια είναι 5000 και ότι οι ψήφοι διαμορφώνονται ως εξής:

Συνδυασμός	Ψήφοι	ποσοστό
Α	3100	62%
Β	1100	22%
Γ	600	12%
Δ	200	4%

Ο επιτυχών συνδυασμός Β λαμβάνει τα 3/5 των εδρών, δηλ. 3 έδρες. Οι υπόλοιπες δύο έδρες θα κατανεμηθούν στους επιλαχόντες συνδυασμούς ως εξής:

Υπολογίζεται το εκλογικό μέτρο

ΕΜ= (3100+600+200)/(2+1) = 3900/3=1300.

Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού διαιρείται με το εκλογικό μέτρο και ο κάθε συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες όσες το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης. Ειδικότερα:

Ο συνδυασμός Α λαμβάνει (3100/1300)= (2,38) 2 έδρες

Ο συνδυασμός Γ λαμβάνει (600/1300) 0 έδρες

Ο συνδυασμός Δ λαμβάνει (200/1300) 0 έδρες

Επομένως, τις δύο (2) διαθέσιμες έδρες λαμβάνει ο Α΄ συνδυασμός και η κατανομή στη συγκεκριμένη κοινότητα έχει ως εξής:

Συνδυασμός	Έδρες
Α	2
Β	3
Γ	0
Δ	0

Δεύτερη δημοτική κοινότητα

Στη δεύτερη δημοτική κοινότητα η οποία έχει πληθυσμό 12.000 κατοίκους εκλέγεται συμβούλιο με 11 μέλη. Έστω ότι στη συγκεκριμένη κοινότητα τα έγκυρα ψηφοδέλτια είναι 9000 και ότι οι ψήφοι διαμορφώνονται ως εξής:

Συνδυασμός	Ψήφοι	ποσοστό
Α	2970	33%

Β	5490	61%
Γ	360	4%
Δ	180	2%

Στην περίπτωση αυτή επειδή ο επιτυχών συνδυασμός Β έλαβε στην δημοτική κοινότητα, κατά την αρχική ψηφοφορία, **ποσοστό μεγαλύτερο του 60%** (60% +1 ψήφο) **οι έδρες κατανέμονται αναλογικά**[293] **μεταξύ όλων των συνδυασμών που έχουν λάβει ποσοστό τουλάχιστον 3%,** με βάση το αποτέλεσμα στη δημοτική κοινότητα, μη κωλυομένου του επιτυχόντος συνδυασμού του δημάρχου να λάβει περισσότερες έδρες από τα 3/5. Ο συνδυασμός Δ, επομένως, δε δικαιούται έδρα και η κατανομή έχει ως εξής:

Υπολογίζεται το εκλογικό μέτρο:

ΕΜ= (2970+5490+360)/(11+1) = 8820/12=735

Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού διαιρείται με το εκλογικό μέτρο και ο κάθε συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες όσες το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης. Ειδικότερα:

Ο συνδυασμός Α λαμβάνει (2970/735)= (4,04) 4 έδρες

Ο συνδυασμός Β λαμβάνει (5490/735) = (7,46) 7 έδρες

Ο συνδυασμός Γ λαμβάνει (360/735) =(0,48) 0 έδρες

Η κατανομή εδρών στη συγκεκριμένη κοινότητα διαμορφώνεται επομένως ως εξής:

Συνδυασμός	Έδρες
Α	4
Β	7
Γ	0

293 Σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 26 του ν. 4804/2021.

Τρίτη δημοτική κοινότητα

Έστω ότι στην τρίτη δημοτική κοινότητα, η οποία έχει πληθυσμό 1800 κατοίκους και εκλέγει συμβούλιο με 3 μέλη δεν έχουν ανακηρυχθεί υποψήφιοι του επιτυχόντος συνδυασμού του δημάρχου. Τα έγκυρα ψηφοδέλτια είναι 1400 και τα αποτελέσματα διαμορφώνονται ως εξής:

Συνδυασμός	Ψήφοι	ποσοστό
Α	800	57,14%
Γ	450	32,14%
Δ	150	10,71%

Οι τρεις έδρες θα κατανεμηθούν αναλογικά μεταξύ των συνδυασμών που είχαν υποψηφίους στη συγκεκριμένη κοινότητα, ως εξής:

Υπολογίζεται το εκλογικό μέτρο.

ΕΜ=(800+450+150)/(3+1)=1400/4=350

Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού διαιρείται με το εκλογικό μέτρο και ο κάθε συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες όσες το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης. Ειδικότερα:

Ο συνδυασμός Α λαμβάνει (800/350)= (2,28) 2 έδρες

Ο συνδυασμός Γ λαμβάνει (450/350) = (1,28) = 1 έδρα

Ο συνδυασμός Δ λαμβάνει (150/350) =(0,42)=0 έδρες

Η κατανομή εδρών στη συγκεκριμένη κοινότητα διαμορφώνεται επομένως ως εξής:

Συνδυασμός	Έδρες
Α	2
Γ	1
Δ	0

Τέταρτη δημοτική κοινότητα

Έστω ότι στην τέταρτη δημοτική κοινότητα, η οποία έχει πληθυσμό 6500 κατοίκους και εκλέγει συμβούλιο με 5 μέλη δεν έχουν ανακηρυχθεί υποψήφιοι του επιτυχόντος συνδυασμού του δημάρχου. Τα έγκυρα ψηφοδέλτια είναι 5000 και τα αποτελέσματα διαμορφώνονται ως εξής:

Συνδυασμός	Ψήφοι	ποσοστό
Α	2100	42%
Γ	1500	30%
Δ	1400	28%

Οι πέντε έδρες θα κατανεμηθούν αναλογικά μεταξύ των συνδυασμών που είχαν υποψηφίους στη συγκεκριμένη κοινότητα, ως εξής:

Υπολογίζεται το εκλογικό μέτρο.

ΕΜ=(2100+1500+1400)/(5+1)=5000/6=833,33 = 833

Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού διαιρείται με το εκλογικό μέτρο και ο κάθε συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες όσες το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης. Ειδικότερα:

Ο συνδυασμός Α λαμβάνει (2100/833)= (2,52) 2 έδρες

Ο συνδυασμός Γ λαμβάνει (1500/833) = (1,80) = 1 έδρα

Ο συνδυασμός Δ λαμβάνει (1400/833) =(1,68)=1 έδρα.

Παρατηρούμε ότι έχουν διανεμηθεί οι τέσσερις από τις πέντε έδρες. Την αδιάθετη έδρα θα καταλάβει ο συνδυασμός με τα μεγαλύτερα αδιάθετα υπόλοιπα έγκυρων ψήφων[294].

Ο συνδυασμός Α έχει 2100 - (833 χ 2) = 2100 – 1666 = 434 αχρησιμοποίητα υπόλοιπα.

Ο συνδυασμός Γ έχει 1500 – (833 χ 1) = 667 αχρησιμοποίητα υπόλοιπα.

Ο συνδυασμός Δ έχει 1400 – (833 χ 1) = 567 αχρησιμοποίητα υπόλοιπα.

Επομένως την αδιάθετη έδρα θα καταλάβει ο συνδυασμός Γ και η τελική κατανομή των εδρών στην κοινότητα διαμορφώνεται ως εξής:

Συνδυασμός	Έδρες		
	Α΄ κατανομή	Β΄ κατανομή	Σύνολο
Α	2		2
Γ	1	1	2
Δ	1		1

Πέμπτη δημοτική κοινότητα

Έστω ότι στη δημοτική κοινότητα με πληθυσμό μικρότερο των 200 κατοίκων, δύο συνδυασμοί συμπεριλαμβάνουν υποψήφιους προέδρους. Ο Συνδυασμός 1 έχει δύο υποψηφίους προέδρους ενώ ο Συνδυασμός 2 έχει έναν υποψήφιο πρόεδρο. Έστω,

294 **Αχρησιμοποίητα υπόλοιπα συνδυασμού**: Σύνολο έγκυρων ψήφων συνδυασμού – (εκλογικό μέτρο x έδρες που ήδη έχει λάβει ο συνδυασμός)

επίσης, ότι οι έγκυροι ψήφοι στην κοινότητα αυτή είναι 100 και τα αποτελέσματα διαμορφώνονται ως εξής:

Συνδυασμός 1:

Υποψήφιος Α: 35 ψήφους

Υποψήφιος Β: 25 ψήφους

Σύνολο ψήφων Συνδυασμού 1 : 60 ψήφοι

Συνδυασμός 2:

(μοναδικός) Υποψήφιος : 40 ψήφοι

Σύνολο Συνδυασμού 2 : 40

Ο συνδυασμός 1 έλαβε την πλειοψηφία των έγκυρων ψήφων στην κοινότητα (60%) και ο υποψήφιος του που πήρε τους περισσότερους σταυρούς (δηλ. 35) εκλέγεται πρόεδρος.

3. Νομοθεσία

3.1. ν.4804/2021 (Α' 90) - Εκλογή Δημοτικών και Περιφερειακών Αρχών και λοιπές διατάξεις

ΜΕΡΟΣ Α`

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Σκοπός

Σκοπός του παρόντος είναι η αποτελεσματική ρύθμιση των θεμάτων που αφορούν στη διαδικασία υποβολής υποψηφιότητας, ψηφοφορίας και ανάδειξης του επιτυχόντος συνδυασμού και των επιλαχόντων συνδυασμών και των τακτικών και αναπληρωματικών αιρετών προσώπων κατά τη διεξαγωγή των εκλογών των δημοτικών και των περιφερειακών αρχών.

Άρθρο 2

Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος είναι η θέσπιση ενός πλήρους, συστηματικού και αποτελεσματικού νομικού πλαισίου για την εκλογή δημοτικών και περιφερειακών αρχών, που επιτρέπει την επιτυχή και παραγωγική διοίκηση των τοπικών υποθέσεων από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και διασφαλίζει την εκπλήρωση της

αποστολής τους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο προς όφελος των τοπικών κοινωνιών, σύμφωνα με τις επιταγές του άρθρου 102 του Συντάγματος.

ΜΕΡΟΣ Β`

ΕΚΛΟΓΗ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α`

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Άρθρο 3

Δημοτικές αρχές

1. Οι δήμοι διοικούνται από το δημοτικό συμβούλιο, την οικονομική επιτροπή, την επιτροπή ποιότητας ζωής, την εκτελεστική επιτροπή και τον δήμαρχο.

2. Το δημοτικό συμβούλιο αποτελείται από:

α) δεκατρία (13) μέλη, σε δήμους με πληθυσμό έως δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους,

β) δεκαπέντε (15) μέλη, σε δήμους με πληθυσμό από δύο χιλιάδες έναν έως πέντε χιλιάδες (2.001 - 5.000) κατοίκους,

γ) δεκαεννέα (19) μέλη, σε δήμους με πληθυσμό από πέντε χιλιάδες έναν έως δέκα χιλιάδες (5.001 - 10.000) κατοίκους,

δ) είκοσι πέντε (25) μέλη, σε δήμους με πληθυσμό από δέκα χιλιάδες έναν έως τριάντα χιλιάδες (10.001 - 30.000) κατοίκους,

ε) είκοσι εννέα (29) μέλη, σε δήμους με πληθυσμό από τριάντα χιλιάδες έναν έως πενήντα χιλιάδες (30.001 -50.000) κατοίκους,

στ) τριάντα πέντε (35) μέλη, σε δήμους με πληθυσμό από πενήντα χιλιάδες έναν έως εκατό χιλιάδες (50.001 -100.000) κατοίκους,

ζ) τριάντα εννέα (39) μέλη, σε δήμους με πληθυσμό από εκατό χιλιάδες έναν έως εκατόν πενήντα χιλιάδες (100.001 - 150.000) κατοίκους και

η) σαράντα τρία (43) μέλη, σε δήμους με πληθυσμό από εκατόν πενήντα χιλιάδες έναν (150.001) και άνω κατοίκους.

3. Εάν οι δημοτικές ενότητες δήμων με πληθυσμό από δέκα χιλιάδες έναν έως τριάντα χιλιάδες (10.001 - 30.000) κατοίκους, από τριάντα χιλιάδες έναν έως πενήντα χιλιάδες (30.001 - 50.000) κατοίκους και από πενήντα χιλιάδες έναν έως εκατόν πενήντα χιλιάδες (50.001 - 150.000) κατοίκους που έχουν συσταθεί με το άρθρο 2 του ν. 3852/2010 (Α` 87), υπερβαίνουν τις έξι (6), ο αριθμός των μελών του Δημοτικού Συμβουλίου τους είναι εκείνος που αντιστοιχεί στην επόμενη πληθυσμιακή κλίμακα.

Άρθρο 4

Αρχές δημοτικών κοινοτήτων[295]

1. Οι δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό μικρότερο ή ίσο των διακοσίων (200) κατοίκων διοικούνται από τον πρόεδρο της δημοτικής κοινότητας.

2. Οι δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό μεγαλύτερο ή ίσο των διακοσίων ενός (201) κατοίκων διοικούνται από τον πρόεδρο του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας και το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας.

3. Το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας αποτελείται από:

α) τρία (3) μέλη, σε δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό από διακόσιους έναν έως δύο χιλιάδες (201 - 2.000) κατοίκους,

β) πέντε (5) μέλη, σε δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό από δύο χιλιάδες έναν έως δέκα χιλιάδες (2.001 -10.000) κατοίκους,

295 Άρθρο 18, παρ. 1 του ν.5043/2023 (Α' 91).

γ) έντεκα (11) μέλη, σε δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό από δέκα χιλιάδες έναν έως πενήντα χιλιάδες (10.001 - 50.000) κατοίκους και

δ) δεκαπέντε (15) μέλη, σε δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό από πενήντα χιλιάδες έναν (50.001) και άνω κατοίκους.

4. Δεν εκλέγονται συμβούλια δημοτικών κοινοτήτων στους δήμους της Περιφέρειας Αττικής, με εξαίρεση τους δήμους των Περιφερειακών Ενοτήτων Νήσων, Ανατολικής και Δυτικής Αττικής και τους δήμους που συγκροτούνται από τις δημοτικές κοινότητες της παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 3852/2010 (Α` 87).

5. Στην περίπτωση μη εκλογής συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας, όπως ορίζει η παρ. 4, οι αρμοδιότητες του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας ασκούνται από την οικονομική επιτροπή του δήμου και οι αρμοδιότητες του προέδρου της δημοτικής κοινότητας από τον δήμαρχο ή τον οριζόμενο από αυτόν αντιδήμαρχο.

Άρθρο 5

Χρόνος διενέργειας εκλογών -Διάρκεια δημοτικής περιόδου

1. Οι δήμαρχοι, οι δημοτικοί σύμβουλοι, οι σύμβουλοι των δημοτικών κοινοτήτων και οι πρόεδροι των δημοτικών κοινοτήτων εκλέγονται κάθε πέντε (5) έτη με άμεση, καθολική και μυστική ψηφοφορία.

2. Η εκλογή διεξάγεται τη δεύτερη Κυριακή του μηνός Οκτωβρίου του πέμπτου έτους κάθε δημοτικής περιόδου. Αν δεν αναδειχθεί επιτυχών συνδυασμός, σύμφωνα με το άρθρο 24, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή, σύμφωνα με το άρθρο 25.

3. Αν κατά την ημέρα της διενέργειας των εκλογών των δημοτικών αρχών, σε δήμο ή σε ένα ή περισσότερα εκλογικά τμήματά του, δεν διεξαχθεί η ψηφοφορία, αυτή γίνεται την επόμενη Τετάρτη.

4. Η εγκατάσταση των αρχών γίνεται την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους από αυτό της διεξαγωγής των εκλογών και η θητεία τους λήγει την 31η Δεκεμβρίου του πέμπτου έτους.

5. Για την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, η εκλογή δημοτικών αρχών διεξάγεται την Κυριακή, 8 Οκτωβρίου 2023 και η εγκατάσταση των αρχών της παρ. 1 γίνεται την 1η Ιανουαρίου 2024.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β`

ΕΚΛΟΓΕΙΣ - ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΟΥ ΕΚΛΕΓΕΙΝ

Άρθρο 6

Δικαίωμα του εκλέγειν

1. Δικαίωμα να εκλέγουν τις αιρετές δημοτικές αρχές και τις αρχές των δημοτικών κοινοτήτων έχουν όλοι οι δημότες του δήμου.

2. Δικαίωμα να εκλέγουν τις αιρετές δημοτικές αρχές και τις αρχές των δημοτικών κοινοτήτων έχουν, επίσης, οι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους του δήμου.

3. Ως προς το όριο ηλικίας για την άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν εφαρμόζεται το άρθρο 4 του π.δ. 26/2012 (Α` 57), περί εκλογής βουλευτών.

Άρθρο 7

Άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν

1. Το δικαίωμα του εκλέγειν ασκούν μόνο όσοι είναι εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους και στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους του δήμου, σύμφωνα με τα

άρθρα 7 έως 25 του π.δ. 26/2012 (Α` 57), περί εκλογής βουλευτών. Το δικαίωμα του πρώτου εδαφίου για την εκλογή των συμβούλων των δημοτικών κοινοτήτων και των προέδρων των δημοτικών κοινοτήτων έχουν οι εκλογείς που είναι εγγεγραμμένοι στους αντίστοιχους εκλογικούς καταλόγους.

2. Η άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν είναι υποχρεωτική. Κατ` εξαίρεση η άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν δεν είναι υποχρεωτική για:

α) τους κατοίκους του εξωτερικού,

β) όσους έχουν υπερβεί το εβδομηκοστό (70ό) έτος της ηλικίας τους ή

γ) όσους βρίσκονται την ημέρα της ψηφοφορίας σε απόσταση μεγαλύτερη των διακοσίων (200) χιλιομέτρων από το εκλογικό τμήμα στο οποίο ψηφίζουν.

Άρθρο 8

Εκλογικοί κατάλογοι[296]

1. Οι εκλογικοί κατάλογοι που ισχύουν για την εκλογή βουλευτών, ισχύουν και για τις εκλογές των αιρετών δημοτικών αρχών, των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων και των προέδρων των δημοτικών κοινοτήτων.

2. Σε περίπτωση αναγνώρισης νέου δήμου, απόσπασης ενός συνοικισμού από έναν δήμο και προσάρτησής του σε άλλον δήμο ή λοιπών μεταβολών δήμων, εφαρμόζεται το άρθρο 26 του π.δ. 26/2012 (Α` 57), περί εκλογής βουλευτών.

3. Για τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ισχύουν οι ειδικοί εκλογικοί κατάλογοι του π.δ. 133/1997 (Α` 121).

4. Για την υποβολή υποψηφιότητας στις εκλογές δημοτικών αρχών μπορεί να γίνει μεταδημότευση, σύμφωνα με το άρθρο 16 του ν. 3463/2006 (Α` 114). Το δικαίωμα αυτό μπορεί να ασκηθεί από την 1η Αυγούστου του έτους διενέργειας των εκλογών μέχρι

296 Άρθρο 104 του ν.5003/2022 (Α' 230).

και την προηγούμενη ημέρα της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής της δήλωσης των συνδυασμών της παρ. 4 του άρθρου 15..

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ`

ΕΚΛΟΓΙΜΟΙ - ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΟΥ ΕΚΛΕΓΕΣΘΑΙ

Άρθρο 9

Προσόντα εκλογιμότητας

1. Δήμαρχος μπορεί να εκλεγεί:

α) δημότης που έχει το δικαίωμα του εκλέγειν και έχει συμπληρώσει το εικοστό πρώτο (21ο) έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα των εκλογών και

β) πολίτης της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχει το δικαίωμα του εκλέγειν, σύμφωνα με το άρθρο 3 του π.δ. 133/1997 (Α` 121), και έχει συμπληρώσει το εικοστό πρώτο (21ο) έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα των εκλογών.

2. Δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος δημοτικής κοινότητας ή πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας μπορεί να εκλεγεί:

α) δημότης που έχει το δικαίωμα του εκλέγειν και έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18ο) έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα των εκλογών και

β) πολίτης της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχει το δικαίωμα του εκλέγειν, σύμφωνα με το άρθρο 3 του π.δ. 133/1997, και έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18ο) έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα των εκλογών.

Άρθρο 10

Κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα[297]

1. Δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικών κοινοτήτων ή πρόεδροι δημοτικών κοινοτήτων, πολίτες οι οποίοι στερούνται του δικαιώματος του εκλέγειν.

2. Δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικών κοινοτήτων ή πρόεδροι δημοτικών κοινοτήτων:

α) Δικαστικοί λειτουργοί, αξιωματικοί των Ενόπλων Δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας, αξιωματικοί του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής, θρησκευτικοί λειτουργοί των γνωστών θρησκειών, καθώς και τα μέλη των ανεξάρτητων αρχών του άρθρου 101Α του Συντάγματος ή των αρχών που χαρακτηρίζονται με νόμο ως ανεξάρτητες ή ρυθμιστικές, αν για τα μέλη αυτά προβλέπεται από τον νόμο η πλήρης και αποκλειστική τους απασχόληση ή η αναστολή άσκησης εκ μέρους τους οποιουδήποτε άλλου δημόσιου λειτουργήματος ή καθήκοντος, αμειβόμενου ή μη, σε οποιαδήποτε θέση του δημόσιου τομέα, κατά τη διάρκεια της θητείας τους στην αρχή αυτή. Κατ` εξαίρεση, δικαστικοί λειτουργοί και αξιωματικοί των Ενόπλων Δυνάμεων, των σωμάτων ασφαλείας και του Λιμενικού Σώματος- Ελληνικής Ακτοφυλακής, εφόσον δεν υπηρέτησαν εντός των ορίων του δήμου στον οποίο επιθυμούν να θέσουν υποψηφιότητα κατά και μετά την 1η Ιανουαρίου του έτους διεξαγωγής των εκλογών των δημοτικών αρχών, μπορούν να είναι υποψήφιοι, εφόσον παραιτηθούν από τη θέση τους, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 30 του π.δ. 26/2012 (Α` 57), περί εκλογής βουλευτών, πριν από την ημερομηνία ανακήρυξης των υποψηφίων. Το ασυμβίβαστο του πρώτου εδαφίου δεν καταλαμβάνει όσους εκ του ένστολου προσωπικού των σωμάτων ασφαλείας και του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής προάγονται σε αξιωματικούς, με τη συμπλήρωση ετών πραγματικής υπηρεσίας κατά τη διάρκεια της αιρετής θητείας τους. Το κώλυμα του πρώτου εδαφίου δεν ισχύει για τους αξιωματικούς των Σωμάτων Ασφαλείας και του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής μέχρι του

297 Άρθρα 19, παρ. 1 και παρ. 1α του ν.5043/2023 (Α' 91), 58 παρ.1 του ν.5027/2023 (Α' 48) και 105 του ν.5003/2022 (Α' 230).

βαθμού του Υπαστυνόμου Α`, του Υποπυραγού και του Ανθυποπλοιάρχου, αντίστοιχα. Ειδικές διατάξεις που απαγορεύουν την υποβολή ή την αποδοχή της παραίτησης των προσώπων αυτών ή που περιορίζουν το δικαίωμά τους να παραιτηθούν ή την αρμοδιότητα της αρχής να αποδεχθεί την παραίτησή τους, εξακολουθούν να ισχύουν.

β) [Καταργείται]

γ) Ο Επόπτης Ο.Τ.Α., στους δήμους στους οποίους εκτείνεται η αρμοδιότητά του, για τέσσερα (4) έτη από τη λήξη της θητείας του με οποιονδήποτε τρόπο.

δ) [Καταργείται]

ε) Υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου του Δημοσίου, των δήμων, των περιφερειών και των νομικών προσώπων που είναι ενταγμένα στο Μητρώο Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α` 143), ως έχει, δέκα (10) μήνες πριν από τη διενέργεια των εκλογών, οι οποίοι, κατά και μετά από την 1η Ιανουαρίου του έτους διεξαγωγής των εκλογών, άσκησαν καθήκοντα προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου γενικής διεύθυνσης ή διεύθυνσης στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων εκτεινόταν η αρμοδιότητα των οργανικών τους μονάδων. Στο πεδίο εφαρμογής του πρώτου εδαφίου δεν υπάγονται οι διευθυντές σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και οι διευθυντές τμημάτων, μονάδων, κλινικών και εργαστηρίων ιατρικής υπηρεσίας του Εθνικού Συστήματος Υγείας, ενώ υπάγονται οι περιφερειακοί διευθυντές εκπαίδευσης και οι διευθυντές εκπαίδευσης, οι διευθυντές ιατροί που προΐστανται της Ιατρικής Υπηρεσίας και των Κέντρων Υγείας, καθώς και ο υπεύθυνος συντονιστής της επιστημονικής λειτουργίας Κέντρου Υγείας. Ως προς τους διευθυντές ιατρούς που προΐστανται της Ιατρικής Υπηρεσίας και των Κέντρων Υγείας, καθώς και τον υπεύθυνο συντονιστή της επιστημονικής λειτουργίας Κέντρου Υγείας, το κώλυμα του πρώτου εδαφίου εκτείνεται μόνο στον δήμο που έχει την έδρα του ο φορέας.

στ) Όποιοι συνδέονται με τον οικείο δήμο, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτός συμμετέχει, με σύμβαση ή συμβάσεις προμήθειας ή εκτέλεσης έργου ή παροχής υπηρεσιών ή παραχώρησης δικαιώματος εκμετάλλευσης

έργου ή υπηρεσίας με αντικείμενο συνολικής αξίας, μεμονωμένα κατ` είδος ή σωρευτικά, κατ` έτος άνω των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., εφόσον η σύμβαση είναι σε ισχύ κατά και μετά από την 1η Ιανουαρίου του έτους διεξαγωγής των εκλογών. Δεν αποτελεί κώλυμα ή ασυμβίβαστο η ιδιότητα του μέλους της διοίκησης ή του υπαλλήλου δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών κοινής ωφέλειας, που συνδέονται με τον οικείο δήμο, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτός συμμετέχει, με σύμβαση που είναι σχετική με το αντικείμενο της δραστηριότητάς τους. Δεν αποτελεί ασυμβίβαστο η σύναψη σύμβασης αγοράς, εκποίησης ή εκμίσθωσης δημοτικών ακινήτων, εφόσον η σχετική σύμβαση έχει συναφθεί ύστερα από πλειοδοτική δημοπρασία.

ζ) Γενικοί διευθυντές, διευθύνοντες σύμβουλοι, πρόεδροι και μέλη διοικητικών συμβουλίων, διαχειριστές, μέτοχοι και εταίροι κεφαλαιουχικών εταιρειών, που έχουν συμβληθεί με τον οικείο δήμο, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτός συμμετέχει, εφόσον το ποσοστό συμμετοχής τους στις εταιρείες υπερβαίνει το τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) του συνολικού κεφαλαίου της εταιρείας, καθώς και εταίροι προσωπικών εταιρειών και κοινοπρακτούντα πρόσωπα, που έχουν συμβληθεί με τον οικείο δήμο, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία αυτός συμμετέχει, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της περ. στ). Αν ο οικείος δήμος συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην επιχείρηση με την οποία συμβάλλεται ο ίδιος, τα νομικά του πρόσωπα ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία μετέχει, δεν υπάρχει ασυμβίβαστο για τους αιρετούς του δήμου που μετέχουν στη διοίκηση της επιχείρησης αυτής.

η) [Καταργείται].

3. Κώλυμα εκλογιμότητας συντρέχει για:

α) όσους έχουν εκπέσει από οποιοδήποτε αιρετό αξίωμα πρώτου ή δεύτερου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης ύστερα από:

αα) αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση, σύμφωνα με την περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 236 του ν. 3852/2010 (Α' 87), περί έκπτωσης εξαιτίας καταδίκης, ή

αβ) αιτιολογημένη απόφαση του Επόπτη Ο.Τ.Α. για πειθαρχικό παράπτωμα, σύμφωνα με τα άρθρα 233 και 234 του ν. 3852/2010, περί πειθαρχικής ευθύνης και πειθαρχικής διαδικασίας αντίστοιχα, ή

β) αυτούς που στερούνται των πολιτικών δικαιωμάτων τους ή στους οποίους έχει επιβληθεί αποστέρηση δημόσιας θέσης ή δημόσιου ή αυτοδιοικητικού αξιώματος με αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση,

γ) όσους έχουν παυθεί από οποιοδήποτε αιρετό αξίωμα πρώτου ή δεύτερου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης σύμφωνα με το άρθρο 237 του ν. 3852/2010.

4. α) Δεν μπορούν να είναι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικών κοινοτήτων ή πρόεδροι δημοτικών κοινοτήτων, υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου που υπηρετούν στον ίδιο δήμο και στα πάσης φύσεως νομικά πρόσωπα τα οποία έχει συστήσει ή στα οποία μετέχει ο δήμος. Το ασυμβίβαστο δεν συντρέχει, αν τα πρόσωπα του πρώτου εδαφίου αιτηθούν την απόσπασή τους σύμφωνα με την περ. β). Σε διαφορετική περίπτωση εκπίπτουν αυτοδικαίως από το αιρετό αξίωμά τους. Η αρμόδια υπηρεσία του δήμου οφείλει αμελλητί να ενημερώσει τον Επόπτη Ο.Τ.Α. για την έκδοση της σχετικής διαπιστωτικής πράξης.

β) Οι υπάλληλοι που έχουν εκλεγεί μπορούν να αποσπαστούν, σε άλλη υπηρεσία, εντός των διοικητικών ορίων του δήμου όπου εξελέγησαν και αν δεν υπάρχει, στην πλησιέστερη υπηρεσία προς τον δήμο όπου εξελέγησαν, με ισχύ της απόσπασης από την ημερομηνία εγκατάστασης και για όσο χρόνο διαρκεί η θητεία τους. Για την πραγματοποίηση της απόσπασης, υποβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο υπάλληλο αίτηση με την υπηρεσία προτίμησης, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την επικύρωση της εκλογής από το αρμόδιο δικαστήριο. Η απόσπαση είναι υποχρεωτική για τη διοίκηση, διενεργείται με απόφαση των αρμοδίων οργάνων του Υπουργείου Εσωτερικών και κατά περίπτωση αρμοδίου Υπουργού, κατά παρέκκλιση του ν. 4440/2016 (Α` 224), μη εφαρμοζομένου του άρθρου 35 του ν. 4873/2021 (Α` 248), και λήγει αυτοδίκαια με την καθ' οιονδήποτε τρόπο λήξη της θητείας τους. Η μισθοδοσία υπαλλήλων φορέων εκτός Γενικής Κυβέρνησης, κατά τη

διάρκεια της απόσπασής τους, βαρύνει τον φορέα προέλευσης. Η απόσπαση παραμένει σε ισχύ και στην περίπτωση ανάληψης αιρετού αξιώματος, για την άσκηση του οποίου ο αιρετός λαμβάνει υποχρεωτικά ειδική άδεια άνευ αποδοχών κατά τη διάρκεια της θητείας του..

5. Δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικών κοινοτήτων ή πρόεδροι δημοτικών κοινοτήτων, που αποδέχονται οποιοδήποτε από τα καθήκοντα ή τα έργα που συνιστούν ασυμβίβαστο, εκπίπτουν από το αξίωμά τους. Το αρμόδιο διοικητικό πρωτοδικείο με απόφασή του διαπιστώνει την ύπαρξη του ασυμβιβάστου και την έκπτωση από το αξίωμα, ύστερα από ένσταση που ασκείται σύμφωνα με το άρθρο 72 του παρόντος και τα άρθρα 244 έως 266 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999 Α` 97), περί των διαφορών που αναφύονται κατά την εκλογική διαδικασία στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης. Κατά της απόφασης με την οποία διαπιστώνεται το ασυμβίβαστο, χωρεί αίτηση αναίρεσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με το άρθρο 82 του παρόντος και τα άρθρα 53 έως 66 του π.δ. 18/1989 (Α` 8), περί της αίτησης αναίρεσης. Δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικών κοινοτήτων ή πρόεδροι δημοτικών κοινοτήτων, που αποκτούν δημοτικότητα σε άλλον δήμο, εκπίπτουν από το αξίωμά τους αυτοδικαίως. Για την έκπτωση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Επόπτη Ο.Τ.Α., εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τότε που έλαβε γνώση της απόκτησης νέας δημοτικότητας.

6. Τα κωλύματα των περ. α), β) και γ) της παρ. 3 ισχύουν για την επόμενη της έκπτωσης αυτοδιοικητική περίοδο και καταλαμβάνουν και τους δύο βαθμούς τοπικής αυτοδιοίκησης.

7. Υποψηφιότητα και στους δύο βαθμούς τοπικής αυτοδιοίκησης ή για περισσότερα του ενός αυτοδιοικητικά αξιώματα στον ίδιο ή σε άλλον βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης δεν επιτρέπεται. Υποψήφιος ο οποίος θέτει υποψηφιότητα κατά παράβαση του πρώτου εδαφίου δεν ανακηρύσσεται σε καμία από τις θέσεις για τις οποίες έχει θέσει υποψηφιότητα.

Αν, παρ` όλα αυτά, ανακηρυχθεί, η υποψηφιότητά του, ακυρώνεται για όλες τις θέσεις με απόφαση του αρμοδίου δικαστηρίου σύμφωνα με το άρθρο 72 του παρόντος και τα άρθρα 244 έως 266 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Κατά της

απόφασης του αρμόδιου δικαστηρίου χωρεί αίτηση αναίρεσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με το άρθρο 82 του παρόντος και τα άρθρα 53 έως 66 του π.δ. 18/1989.

8. Δεν επιτρέπεται η σύμπτωση στο ίδιο πρόσωπο της ιδιότητας αιρετού και στους δύο βαθμούς τοπικής αυτοδιοίκησης ή δύο άμεσα αιρετών αυτοδιοικητικών αξιωμάτων. Στην περίπτωση αυτή, επέρχεται αυτοδίκαιη έκπτωση και από τα δύο αξιώματα, με διαπιστωτική πράξη του οικείου Επόπτη Ο.Τ.Α.

Άρθρο 11

Ασυμβίβαστο λόγω οφειλών

1. Δεν μπορούν να είναι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι ή πρόεδροι των δημοτικών κοινοτήτων, όποιοι είναι, από οποιαδήποτε αιτία, οφειλέτες του οικείου δήμου, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κοινωφελών επιχειρήσεων και της δημοτικής επιχείρησης ύδρευσης και αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) αυτού, καθώς, επίσης, και των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου στα οποία συμμετέχει ο οικείος δήμος, εφόσον η συνολική οφειλή υπερβαίνει το ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ.

2. Αν οφειλέτης του οικείου δήμου ή των νομικών προσώπων της παρ. 1 εκλεγεί δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος ή πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας, οφείλει να εξοφλήσει ή να ρυθμίσει την οφειλή του, εφόσον αυτή υπερβαίνει το ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την ανακήρυξή του. Αν η οφειλή δεν εξοφληθεί ή δεν ρυθμιστεί εντός της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, ο δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος ή πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας εκπίπτει αυτοδικαίως από το αξίωμα. Η οικεία οικονομική υπηρεσία, κατόπιν αυτεπαγγέλτου ελέγχου όλων των ανακηρυχθέντων, οφείλει αμελλητί να ενημερώσει τον Επόπτη Ο.Τ.Α. Για την έκπτωση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Επόπτη Ο.Τ.Α., εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τότε που έλαβε γνώση της μη εξόφλησης ή μη ρύθμισης της οφειλής από την οικονομική υπηρεσία.

3. Αν δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος ή πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας καταστεί μετά από την εκλογή του οφειλέτης του οικείου δήμου ή των νομικών προσώπων της παρ. 1, οφείλει να εξοφλήσει ή να ρυθμίσει την οφειλή του εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών, αφότου η βεβαίωση της οφειλής καταστεί οριστική και λάβει γνώση αυτής ή, αν ασκηθούν ένδικα βοηθήματα, αφότου εκδοθεί τελεσίδικη δικαστική απόφαση. Αν η οφειλή δεν εξοφληθεί ή δεν ρυθμιστεί εντός της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, ο δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος ή πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας εκπίπτει αυτοδικαίως από το αξίωμα. Η οικεία οικονομική υπηρεσία οφείλει να ενημερώσει αμελλητί τον Επόπτη Ο.Τ.Α. Για την έκπτωση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Επόπτη Ο.Τ.Α., εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τότε που έλαβε γνώση της μη εξόφλησης ή μη ρύθμισης της οφειλής από την οικονομική υπηρεσία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ`

ΕΚΛΟΓΙΚΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ -ΕΔΡΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ

Άρθρο 12[298]

Εκλογικές περιφέρειες

Ως εκλογικές περιφέρειες για την ανάδειξη των δημοτικών συμβούλων ορίζονται:

α) η δημοτική ενότητα της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 3852/2010 (Α` 87) και

β) οι δημοτικές ενότητες του άρθρου 84 του παρόντος.

Άρθρο 13

298 Άρθρο 7 του ν.5046/2023 (Α' 137)

Έδρες δημοτικών συμβούλων κάθε εκλογικής περιφέρειας

1. Μέτρο για τον υπολογισμό των εδρών των δημοτικών συμβούλων κάθε εκλογικής περιφέρειας αποτελεί το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης του πληθυσμού του δήμου, δια του συνολικού αριθμού των μελών του δημοτικού συμβουλίου κάθε δήμου.

2. Από το πηλίκο της διαίρεσης του πληθυσμού της εκλογικής περιφέρειας δια του εκλογικού μέτρου προκύπτουν οι έδρες των δημοτικών της συμβούλων.

3. Οι έδρες των δημοτικών συμβούλων στο δημοτικό συμβούλιο, που παραμένουν αδιάθετες, προστίθενται ανά μία (1) στις εκλογικές περιφέρειες με τα μεγαλύτερα, κατά σειρά, υπόλοιπα εωσότου συμπληρωθεί ο αριθμός των μελών του δημοτικού συμβουλίου για κάθε εκλογική περιφέρεια, όπως ορίζεται στην παρ. 2 του άρθρου 3. Αν υπάρχουν εκλογικές περιφέρειες με ίσα υπόλοιπα, διατίθενται σε αυτές από μια (1) έδρα, η οποία αφαιρείται από κάθε εκλογική περιφέρεια του δήμου με τον μεγαλύτερο αριθμό εδρών και κατά φθίνουσα σειρά. Αν υπάρχουν εκλογικές περιφέρειες με ίδιο αριθμό εδρών, συμπεριλαμβανομένων όσων έχουν ήδη αφαιρεθεί, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο, η έδρα αφαιρείται από την εκλογική περιφέρεια με τον μικρότερο πληθυσμό. Αν προκύψει εκλογική περιφέρεια χωρίς έδρα, διατίθεται σε αυτή μία (1) έδρα, η οποία αφαιρείται από κάθε εκλογική περιφέρεια του δήμου με τον μεγαλύτερο αριθμό εδρών και κατά φθίνουσα σειρά. Σε περίπτωση εκλογικών περιφερειών με ίδιο αριθμό εδρών, συμπεριλαμβανομένων όσων έχουν ήδη αφαιρεθεί, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο, η έδρα αφαιρείται από εκείνη με τον μικρότερο πληθυσμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε`

ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ ΚΑΙ ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ -

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΛΟΓΩΝ

Άρθρο 14

Αρμόδιο δικαστήριο[299]

Αρμόδιο για τις ενέργειες που ορίζονται στα άρθρα 15 και επόμενα είναι το Πολυμελές Πρωτοδικείο στην περιφέρεια του οποίου έχει την έδρα του ο οικείος δήμος.

Άρθρο 15

Κατάρτιση συνδυασμών - Υποβολή υποψηφιοτήτων[300]

1. Η εκλογή των δημάρχων, των δημοτικών συμβούλων, των συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων και των προέδρων των δημοτικών κοινοτήτων γίνεται κατά συνδυασμούς. Υποψηφιότητες για τα αξιώματα του πρώτου εδαφίου εκτός συνδυασμών αποκλείονται. Κάθε συνδυασμός περιλαμβάνει τον υποψήφιο δήμαρχο, τους υποψήφιους δημοτικούς συμβούλους, ανά εκλογική περιφέρεια, τους υποψήφιους συμβούλους δημοτικών κοινοτήτων και τους υποψήφιους προέδρους των δημοτικών κοινοτήτων, ανά δημοτική κοινότητα και για ποσοστό εξήντα τοις εκατό (60%) τουλάχιστον των δημοτικών κοινοτήτων. Δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με το μισό της μονάδας και άνω.

2. Ο ελάχιστος αριθμός υποψηφίων που πρέπει να περιλαμβάνει ένας συνδυασμός είναι: α) Για τους υποψήφιους δημοτικούς συμβούλους, ίσος τουλάχιστον με τον αριθμό των εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας, με δυνατότητα προσαύξησης έως και εκατόν πενήντα τοις εκατό (150%). Δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με το μισό της μονάδας και άνω.

β) Για τους υποψήφιους προέδρους και συμβούλους κάθε δημοτικής κοινότητας, ίσος τουλάχιστον με τον αριθμό των εδρών κάθε δημοτικής κοινότητας, με δυνατότητα

299 Άρθρο 8 του ν.5046/2023
300 Άρθρα 106 του ν.5003/2022, 59 του ν.5027/2023 και 9 του ν.5046/2023

προσαύξησης έως και εκατόν πενήντα τοις εκατό (150%). Δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με το μισό της μονάδας και άνω.

γ) Από κάθε φύλο, ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των υποψηφίων του οικείου συνδυασμού, συμπεριλαμβανομένου του υποψηφίου δημάρχου και εξαιρουμένων των υποψηφίων προέδρων δημοτικών κοινοτήτων έως και διακοσίων (200) κατοίκων. Δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με το μισό της μονάδας και άνω.

3. Κανείς δεν επιτρέπεται να συμμετέχει σε περισσότερους συνδυασμούς ή να είναι υποψήφιος για περισσότερα του ενός (1) αξιώματα των δήμων ή των περιφερειών.

4. Η δήλωση των συνδυασμών υποβάλλεται στην ηλεκτρονική Πύλη δήλωσης υποψηφιοτήτων του άρθρου 33 του π.δ. 26/2012 (Α΄ 57), περί εκλογής βουλευτών, με αναλογική εφαρμογή των άρθρων 32 έως 34 αυτού, η οποία είναι προσβάσιμη μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr ΕΨΠ), από τους επικεφαλής των συνδυασμών υποψήφιους δημάρχους το αργότερο έως τις 23:59 την 31η Αυγούστου του έτους των εκλογών. Μέχρι τη λήξη της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, επιτρέπεται μόνο να συμπληρωθεί ο συνδυασμός έως τον επιτρεπόμενο αριθμό των υποψήφιων δημοτικών συμβούλων, συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων και προέδρων δημοτικών κοινοτήτων με υποβολή συμπληρωματικής δήλωσης του υποψήφιου δημάρχου. Μετά από τη λήξη της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου καμιά μεταβολή της δήλωσης δεν επιτρέπεται, εκτός από την αντικατάσταση προσώπων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν, σύμφωνα με το άρθρο 16.

5. Στη δήλωση καταχωρίζονται, για κάθε συνδυασμό, το όνομα και το έμβλημά του, εφόσον αυτό υπάρχει.

6. Στη δήλωση, για κάθε υποψήφιο: α) Καταχωρίζονται: αα) Το όνομα, το επώνυμο, το πατρώνυμο ή το μητρώνυμο, η ημερομηνία γέννησης, η ιδιότητα και η πλήρης διεύθυνση του προτεινόμενου ως υποψηφίου δημάρχου, δημοτικού συμβούλου, συμβούλου ή προέδρου δημοτικής κοινότητας, καθώς και ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.). αβ) Η εκλογική περιφέρεια ή η δημοτική κοινότητα στην οποία

είναι υποψήφιος. β) Επισυνάπτεται ηλεκτρονικό παράβολο, από το οποίο προκύπτει ότι ο υποψήφιος δήμαρχος, κάθε υποψήφιος δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος δημοτικής κοινότητας και πρόεδρος δημοτικής κοινότητας έχει καταθέσει υπέρ του Δημοσίου ποσό διακοσίων (200), πενήντα (50), δέκα (10) ή δέκα (10) ευρώ, αντίστοιχα. Το ηλεκτρονικό παράβολο εκδίδεται είτε ατομικά ανά υποψήφιο είτε για το σύνολο ή μέρος του συνδυασμού.

7. Κάθε υποψήφιος δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος ή πρόεδρος δημοτικής κοινότητας επικυρώνει την υποψηφιότητά του με τη διαδικασία της παρ. 5 του άρθρου 34 του π.δ. 26/2012 (Α΄ 57), περί εκλογής βουλευτών, η οποία επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης για κάθε έννομη συνέπεια, με την οποία δηλώνει ότι: α) αποδέχεται την υποψηφιότητα για το συγκεκριμένο αξίωμα και στη συγκεκριμένη εκλογική περιφέρεια ή δημοτική κοινότητα, β) δεν στερείται του δικαιώματος του εκλέγειν και γ) δεν συντρέχουν τα κωλύματα εκλογιμότητας του άρθρου 10.

Σε περίπτωση μη επικύρωσης της υποψηφιότητας, ο υποψήφιος δεν ανακηρύσσεται. Όσον αφορά στους πολίτες των λοιπών κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης κάθε υποψήφιος δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος ή πρόεδρος δημοτικής κοινότητας επικυρώνει την υποψηφιότητά του με τη διαδικασία της παρ. 5 του άρθρου 34 του π.δ. 26/2012 περί εκλογής βουλευτών, η οποία επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης και για όσα προβλέπονται στην παρ. 12 του άρθρου 3 του π.δ. 133/1997 (Α΄ 121). Η υποβολή της δήλωσης του συνδυασμού στην ηλεκτρονική Πύλη δήλωσης υποψηφιοτήτων από τον επικεφαλής του συνδυασμού υποψήφιο δήμαρχο επέχει, αναλογικά, για τον ίδιο θέση υπεύθυνης δήλωσης για όλα τα παραπάνω για κάθε έννομη συνέπεια. Κατ' εξαίρεση, αντί για την επικύρωση από τους υποψηφίους της υποψηφιότητάς τους, ο επικεφαλής του συνδυασμού μπορεί να επισυνάψει, στην ηλεκτρονική Πύλη δήλωσης υποψηφιοτήτων, υπεύθυνη δήλωση του υποψηφίου, με θεωρημένο το γνήσιο της υπογραφής από δημόσια υπηρεσία ή μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr ΕΨΠ), σχετικά με την αποδοχή της υποψηφιότητας και τη συνδρομή των προϋποθέσεων της παρούσας.

8. Στη δήλωση των συνδυασμών: α) Απαγορεύεται να ορίζεται ή να χρησιμοποιείται ως όνομα ή ως έμβλημα του συνδυασμού σύμβολο θρησκευτικής λατρείας, ή σημαία, ή άλλο παρόμοιο σύμβολο κράτους, ή σημείο ιδιαίτερης ευλάβειας, στέμμα, όνομα ή

έμβλημα πολιτικής οργάνωσης, φωτογραφία οποιουδήποτε προσώπου, έμβλημα κράτους, που ίσχυε παλαιότερα ή ισχύει ακόμη, καθώς και σύμβολα ή εμβλήματα του δικτατορικού καθεστώτος της 21ης Απριλίου 1967 ή σύμβολα ή εμβλήματα με ρατσιστικό ή ξενοφοβικό περιεχόμενο, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 927/1979 (Α΄ 139).

β) Επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί πέραν του ονόματος ή του επωνύμου του υποψηφίου και υποκοριστικό ή ψευδώνυμο, καλλιτεχνικό ή άλλο, αυτού, εφόσον με αυτό είναι ευρύτερα γνωστός. Στην περίπτωση αυτή, το υποκοριστικό ακολουθεί το όνομα ή το επώνυμο και τίθεται σε παρένθεση. Δεν επιτρέπεται να τίθεται άλλο στοιχείο πέραν του υποκοριστικού ή ψευδωνύμου, όπως κάθε είδους επαγγελματική, πολιτική ή άλλη ιδιότητα. Στην περίπτωση αυτή, η αναγραφή θεωρείται μη γενόμενη και ο υποψήφιος ανακηρύσσεται από το δικαστήριο μόνο με τα ονοματεπωνυμικά του στοιχεία. Κάθε υποψήφιος, εφόσον είναι έγγαμος ή έγγαμη ή έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, μπορεί να προσθέσει, ανεξαρτήτως σειράς, και το επώνυμο του ή της συζύγου, του συμβιούντος ή της συμβιούσης. Γυναίκες που είναι εγγεγραμμένες στην οικογενειακή τους μερίδα με το επώνυμο του συζύγου τους, μπορούν να χρησιμοποιήσουν ως πρώτο επώνυμο είτε το πατρικό, είτε του συζύγου, είτε μόνο ένα από αυτά. Αν γίνει χρήση μόνο του συζυγικού επωνύμου, αντί του πατρωνύμου τίθεται το όνομα του συζύγου, με την ένδειξη «σύζυγος» ή, συντετμημένα, «συζ.».

9. Αν υποβληθούν περισσότερες δηλώσεις συνδυασμών με το ίδιο όνομα ή έμβλημα από υποψήφιους συνδυασμούς για την ανάδειξη δημοτικών αρχών του ίδιου δήμου, δικαίωμα χρήσης έχει ο συνδυασμός που το έχει δηλώσει πρώτος.

10. Αν κατά την υποβολή της δήλωσης δεν καταχωριστούν για κάποιον υποψήφιο τα στοιχεία των υποπερ. αα) και αβ) της περ. α) της παρ. 6, ή το προβλεπόμενο στην περ. β) της παρ. 6 ηλεκτρονικό παράβολο, όταν αυτό εκδίδεται ατομικά από τον υποψήφιο, ή αν από τη διασταύρωση των στοιχείων με το Πληροφοριακό Σύστημα «Μητρώο Πολιτών» του άρθρου 115 του ν. 4483/2017 (Α΄ 107) δεν βεβαιώνεται η συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθρου 9, ο υποψήφιος δεν ανακηρύσσεται. Απλά σφάλματα στην αναγραφή των ονοματεπωνυμικών στοιχείων υποψηφίου διορθώνονται αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο, εφόσον τα ορθά στοιχεία του προκύπτουν χωρίς αμφιβολία από το «Μητρώο Πολιτών».

11. Η δήλωση του συνδυασμού είναι απαράδεκτη, αν βεβαιωθεί από το αρμόδιο δικαστήριο ότι αυτή:

α) δεν περιλαμβάνει τα στοιχεία των παρ. 1 και 4 έως 7 ή

β) δεν περιλαμβάνει έγκυρο όνομα συνδυασμού, σύμφωνα με τις παρ. 8 και 9 ή

γ) υποβάλλεται εκπρόθεσμα ή

δ) περιλαμβάνει, εξαρχής ή κατόπιν εφαρμογής του δευτέρου εδαφίου της παρ. 4, λιγότερους υποψηφίους από τα ελάχιστα όρια της παρ. 2 ή

ε) δεν περιλαμβάνει υποψηφίους δημοτικούς συμβούλους για το σύνολο των εκλογικών περιφερειών ή στ) δεν περιλαμβάνει συμβούλους δημοτικών κοινοτήτων ή υποψήφιους προέδρους των δημοτικών κοινοτήτων για ποσοστό εξήντα τοις εκατό (60%) των δημοτικών κοινοτήτων ή

ζ) δεν πληροί την ποσόστωση φύλου της περ. γ) της παρ. 2 ή

η) δεν έχει καταβληθεί το παράβολο που προβλέπεται στην περ. β) της παρ. 6.

Αν βεβαιωθεί από το αρμόδιο δικαστήριο παράβαση του πρώτου εδαφίου της περ. α) της παρ. 8 αναφορικά με το έμβλημα του συνδυασμού, ο συνδυασμός ανακηρύσσεται μόνο με το όνομά του και χωρίς έμβλημα. Η μη επικύρωση της υποψηφιότητας από τον υποψήφιο και η μη καταβολή παραβόλου ατομικά από τον υποψήφιο δεν θίγουν τη νομιμότητα του συνδυασμού, όταν συντρέχουν οι ελάχιστες προϋποθέσεις της παρ. 2.

Άρθρο 16

Αντικατάσταση υποψηφίων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν

1. Ο υποψήφιος δήμαρχος μπορεί να παραιτηθεί από την υποψηφιότητά του πριν από τις εκλογές.

Η παραίτηση υποβάλλεται με γραπτή δήλωση, η οποία επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή, ή παραδίδεται με απόδειξη στον πρόεδρο πρωτοδικών την εικοστή (20ή) ημέρα, το αργότερο, πριν από τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας.

2. Αν υποψήφιος δήμαρχος παραιτηθεί ή αποβιώσει, τη θέση του στον συνδυασμό καταλαμβάνει είτε νέος υποψήφιος, είτε ένας από τους υποψήφιους δημοτικούς συμβούλους του συνδυασμού, ύστερα από γραπτή δήλωση της πλειοψηφίας των υποψηφίων του συνδυασμού, που επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή, ή παραδίδεται με απόδειξη στον πρόεδρο πρωτοδικών, το αργότερο δέκα (10) ημέρες πριν από τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας. Στη δήλωση καταχωρίζονται τα στοιχεία που ορίζονται στην παρ. 6 του άρθρου 15 και επισυνάπτεται το παράβολο της περ. β) της παρ. 6 του ίδιου άρθρου. Το αρμόδιο δικαστήριο ανακηρύσσει τον υποψήφιο που αντικαθιστά εκείνον που παραιτήθηκε ή απεβίωσε μέχρι και την παραμονή της διενέργειας των εκλογών. Αν υποψήφιος δήμαρχος που παραιτήθηκε ή απεβίωσε, δεν αντικατασταθεί, τη θέση του καταλαμβάνει ο δημοτικός σύμβουλος του συνδυασμού που θα λάβει τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης στον δήμο.

3. Αν υποψήφιος δημοτικός σύμβουλος ή σύμβουλος δημοτικής κοινότητας ή πρόεδρος δημοτικής κοινότητας παραιτηθεί ή αποβιώσει, αυτός δεν αναπληρώνεται, εκτός αν η παραίτηση ή ο θάνατος επέλθουν πριν από τη λήξη της προθεσμίας κατάθεσης της δήλωσης του συνδυασμού, σύμφωνα με το άρθρο 15, οπότε εφαρμόζονται οι παρ. 6 και 7 του ίδιου άρθρου.

4. Θεωρείται νόμιμος ο συνδυασμός που περιέχει αριθμό υποψήφιων δημοτικών συμβούλων ή συμβούλων δημοτικής κοινότητας ή προέδρων δημοτικής κοινότητας μικρότερο από το ελάχιστο όριο της παρ. 2 του άρθρου 15, περιλαμβανομένων και των ποσοστών από κάθε φύλο, εξαιτίας παραίτησης ή θανάτου υποψηφίων που περιέχονται σε αυτόν, μετά από τη λήξη της προθεσμίας κατάθεσης της δήλωσης του συνδυασμού, σύμφωνα με το άρθρο 15.

Άρθρο 17

Ανακήρυξη και κοινοποίηση συνδυασμών

1. Τη 10η Σεπτεμβρίου του έτους των εκλογών, το αρμόδιο δικαστήριο ανακηρύσσει σε δημόσια συνεδρίαση τους συνδυασμούς που έχουν δηλωθεί νόμιμα.

2. Ο πρόεδρος πρωτοδικών κοινοποιεί αμέσως στον περιφερειάρχη τις σχετικές αποφάσεις.

3. Ο περιφερειάρχης θεωρεί και αποστέλλει αμέσως σε κάθε δήμο πίνακα των συνδυασμών και υποψηφίων που έχουν ανακηρυχθεί.

Άρθρο 18

Δικαιώματα συνδυασμών και υποψηφίων

1. Κάθε συνδυασμός έχει δικαίωμα να διορίσει έναν (1) αντιπρόσωπο και έως (2) δύο αναπληρωτές του σε κάθε εκλογικό τμήμα, με γραπτή δήλωση του υποψήφιου δημάρχου. Με την ίδια δήλωση μπορεί να ορισθεί, επιπλέον, ένας (1) γενικός αντιπρόσωπος και έως δύο (2) αναπληρωτές του για συγκεκριμένο αριθμό εκλογικών τμημάτων.

2. Κάθε συνδυασμός έχει δικαίωμα να διορίσει έναν (1) πληρεξούσιο με συμβολαιογραφική δήλωση του υποψήφιου δημάρχου. Ο πληρεξούσιος ενεργεί για λογαριασμό του συνδυασμού οτιδήποτε μπορεί να ενεργήσει ο επικεφαλής του συνδυασμού υποψήφιος δήμαρχος κατά τη διεξαγωγή των εκλογών, κατ` αναλογία του π.δ. 26/2012 (Α` 57), περί εκλογής βουλευτών, και ιδίως των άρθρων 40 και 88.

3. Αν ο επικεφαλής του συνδυασμού υποψήφιος δήμαρχος έχει παραιτηθεί ή αποβιώσει, χωρίς να έχει αντικατασταθεί, ο διορισμός των αντιπροσώπων, του γενικού αντιπροσώπου, των αναπληρωτών τους και του πληρεξουσίου γίνεται με δήλωση της πλειοψηφίας των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων του οικείου συνδυασμού, που έχουν ανακηρυχθεί.

4. Οι υποψήφιοι, οι αντιπρόσωποι, οι γενικοί αντιπρόσωποι, οι αναπληρωτές τους και οι πληρεξούσιοι των συνδυασμών έχουν δικαίωμα να είναι παρόντες και να

υποβάλουν κάθε είδους παρατηρήσεις και ενστάσεις καθ` όλη τη διάρκεια των εκλογών, εωσότου σφραγιστούν οι εκλογικοί σάκοι.

5. Δεν μπορούν να διοριστούν αντιπρόσωποι, γενικοί αντιπρόσωποι, αναπληρωτές τους ή πληρεξούσιοι συνδυασμών οι εν ενεργεία δήμαρχοι, αντιδήμαρχοι, καθώς και όποιοι δεν έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν.

Άρθρο 19

Πρόγραμμα της εκλογής

1. Ο προϊστάμενος της διεύθυνσης του δήμου που είναι αρμόδια για τη διεξαγωγή των εκλογών, εκδίδει, δημοσιεύει με τοιχοκόλληση σε όλες τις συνοικίες, σε όλα τα χωριά και τους οικισμούς του δήμου και αναρτά στην ιστοσελίδα του δήμου, τρεις (3) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ψηφοφορία, το πρόγραμμα της εκλογής, στο οποίο αναφέρονται ακριβώς η ημέρα της ψηφοφορίας, οι ώρες έναρξης και λήξης της ψηφοφορίας, ο τόπος και το κατάστημα της ψηφοφορίας, οι έδρες για τις οποίες γίνεται η εκλογή και οι συνδυασμοί μαζί με τα ονόματα των υποψηφίων που συγκροτούν κάθε συνδυασμό, όπως έχουν ανακηρυχθεί από το αρμόδιο δικαστήριο.

2. Το πρόγραμμα της πρώτης εκλογής σε νέο δήμο εκδίδεται και δημοσιεύεται σύμφωνα με την παρ. 1 από την αρμόδια υπηρεσία της οικείας περιφέρειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ`

ΨΗΦΟΔΕΛΤΙΑ - ΣΤΑΥΡΟΙ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗΣ

Άρθρο 20

Μορφή και περιεχόμενο των ψηφοδελτίων

1. Τα ψηφοδέλτια κατασκευάζονται από λευκό χαρτί.

2. Τα ψηφοδέλτια, για όλη την Επικράτεια, έχουν σχήμα ορθογώνιο.

3. Η εκτύπωση των εντύπων ψηφοδελτίων είναι με μαύρη απόχρωση.

4. Στο επάνω μέρος του ψηφοδελτίου σημειώνονται το όνομα και το έμβλημα του συνδυασμού, εφόσον αυτό υπάρχει, όπως αναγράφονται στην απόφαση ανακήρυξης.

5. Στο ψηφοδέλτιο, μετά από το όνομα και το έμβλημα του συνδυασμού, εφόσον αυτό υπάρχει, αναγράφονται, κατά σειρά, όπως αναφέρονται στην απόφαση ανακήρυξης:

α) Το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο ή το μητρώνυμο του υποψήφιου δημάρχου, σύμφωνα με την απόφαση ανακήρυξης του άρθρου 17. Δίπλα ή κάτω από τα ονοματεπωνυμικά στοιχεία του υποψήφιου δημάρχου τίθεται η ένδειξη «ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ ΔΗΜΑΡΧΟΣ», εντός ή εκτός παρένθεσης.

β) Το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο ή το μητρώνυμο των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων, σύμφωνα με την απόφαση ανακήρυξης του άρθρου 17, με αλφαβητική σειρά, ανεξαρτήτως εκλογικής περιφέρειας. Στη συνέχεια παρατίθεται, εντός παρένθεσης, η εκλογική περιφέρεια στην οποία είναι υποψήφιοι.

γ) Ο τίτλος «Υποψήφιοι Σύμβουλοι της Δημοτικής Κοινότητας», ακολουθούμενος από το όνομα της δημοτικής κοινότητας και από κάτω το επώνυμο, το όνομα και το

πατρώνυμο ή μητρώνυμο των υποψηφίων συμβούλων της δημοτικής κοινότητας του συνδυασμού, σύμφωνα με την απόφαση ανακήρυξης του άρθρου 17 ή

δ) Ο τίτλος «Υποψήφιος Πρόεδρος της Δημοτικής Κοινότητας», ακολουθούμενος από το όνομα της δημοτικής κοινότητας και στη συνέχεια το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο ή το μητρώνυμο των υποψηφίων προέδρων της δημοτικής κοινότητας του συνδυασμού, σύμφωνα με την απόφαση ανακήρυξης του άρθρου 17.

6. Σε περίπτωση επανάληψης της ψηφοφορίας, σύμφωνα με το άρθρο 25, χρησιμοποιούνται νέα ψηφοδέλτια, τα οποία περιλαμβάνουν τα στοιχεία της παρ. 4 και της περ. α) της παρ. 5.

Άρθρο 21

Εκτύπωση και διανομή των ψηφοδελτίων[301]

1. Τα ψηφοδέλτια των συνδυασμών εκτυπώνονται με μέριμνα του οικείου συνδυασμού. Οι συνδυασμοί οφείλουν να τυπώσουν τα ψηφοδέλτια και να παραδώσουν στον δήμαρχο του οικείου δήμου, με απόδειξη, ψηφοδέλτια σε αριθμό επαρκή για τις ανάγκες των εκλογικών τμημάτων του οικείου δήμου, ο οποίος δεν μπορεί να είναι μικρότερος από τον αριθμό των αντίστοιχων εκλογέων, με δυνατότητα προσαύξησης έως και είκοσι τοις εκατό (20%), δέκα (10) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ψηφοφορία. Σε περίπτωση επανάληψης της ψηφοφορίας, σύμφωνα με το άρθρο 25, τα ψηφοδέλτια παραδίδονται τέσσερις (4) ημέρες πριν από την ημέρα της ψηφοφορίας.

2. Ο δήμαρχος του οικείου δήμου οφείλει να εφοδιάσει τις εφορευτικές επιτροπές των εκλογικών τμημάτων της περιφέρειάς του με επαρκή αριθμό ψηφοδελτίων.

Άρθρο 22

301 Άρθρο 10 του ν.5046/2023

Σταυροί προτίμησης

1. Ο εκλογέας εκφράζει την προτίμηση του σε υποψήφιο συνδυασμού, σημειώνοντας στο ψηφοδέλτιο σταυρό παραπλεύρως του ονόματός του.

2. Για την εκλογή δημοτικών συμβούλων, ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ ενός (1), δύο (2) ή τριών (3) υποψηφίων. Αν ο αριθμός των μελών του δημοτικού συμβουλίου είναι μεγαλύτερος ή ίσος του είκοσι πέντε (25), ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ τεσσάρων (4) υποψηφίων κατά ανώτατο όριο.

3. Για την εκλογή συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων, ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ ενός (1) ή δύο (2) υποψηφίων.

4. Για την εκλογή προέδρου της δημοτικής κοινότητας, ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ ενός (1) υποψηφίου.

5. Ψηφοδέλτιο που φέρει περισσότερους από τους επιτρεπόμενους σταυρούς προτίμησης, είναι έγκυρο και προσμετράται υπέρ του συνδυασμού, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη κανένας σταυρός προτίμησης.

6. Ο σταυρός προτίμησης σημειώνεται με στυλογράφο μαύρης ή κυανής απόχρωσης.

7. Για τον υποψήφιο δήμαρχο δεν απαιτείται σταυρός προτίμησης. Αν σημειωθεί σταυρός προτίμησης, δεν συνεπάγεται ακυρότητα του ψηφοδελτίου.

8. Σε περίπτωση επανάληψης της ψηφοφορίας, σύμφωνα με το άρθρο 25, δεν απαιτείται σταυρός προτίμησης. Αν σημειωθεί σταυρός προτίμησης, δεν συνεπάγεται ακυρότητα του ψηφοδελτίου.

Άρθρο 23

Άκυρα ψηφοδέλτια

1. Το ψηφοδέλτιο είναι άκυρο όταν:

α) δεν είναι έντυπο, έστω και μερικά, ή

β) έχει τυπωθεί σε χαρτί ή με μελάνι που το χρώμα του διαφέρει, κατά τρόπο εμφανή, από αυτό που ορίζουν οι παρ. 1 και 3 του άρθρου 20, ή

γ) έχει σχήμα, διαστάσεις ή μορφή που διαφέρουν, κατά τρόπο εμφανή, από αυτά που ορίζουν η παρ. 2 του άρθρου 20 και η απόφαση της παρ. 3 του άρθρου 89, ή

δ) έχει σημειωθεί σταυρός προτίμησης με χρώμα διαφορετικό από αυτό που ορίζει η παρ. 6 του άρθρου 22, ή

ε) έχουν σημειωθεί σε οποιαδήποτε πλευρά του λέξεις, φράσεις, υπογραμμίσεις, στίγματα ή άλλα σημεία, εφόσον κριθεί ότι τα παραπάνω αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα, που παραβιάζουν με τρόπο προφανή το απόρρητο της ψηφοφορίας, ή

στ) βρεθεί στον ίδιο φάκελο με ένα ή περισσότερα άλλα έγκυρα ή άκυρα ψηφοδέλτια, του ίδιου ή διαφορετικού συνδυασμού ή με λευκά, ή

ζ) βρεθεί σε φάκελο ο οποίος δεν έχει τη μονογραφή του αντιπροσώπου της δικαστικής αρχής ή σε φάκελο που δεν είναι σύμφωνος με το άρθρο 70, ή

η) φέρει εγγραφές και διαγραφές, με την επιφύλαξη του άρθρου 74 του π.δ. 26/2012 (Α` 57), περί εκλογής βουλευτών, σχετικά με τη χρήση λευκών ψηφοδελτίων λόγω μη επάρκειας των εντύπων.

2. Σε περίπτωση επανάληψης της ψηφοφορίας, σύμφωνα με το άρθρο 25, δεν θεωρείται άκυρο το ψηφοδέλτιο του συνδυασμού που έχει χρησιμοποιηθεί κατά την αρχική ψηφοφορία, εφόσον ο συνδυασμός αυτός μετέχει στην επαναληπτική ψηφοφορία. Σταυροί προτίμησης που έχουν σημειωθεί δεν λαμβάνονται υπόψη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ`

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ

Άρθρο 24

Επιτυχών συνδυασμός δημάρχου και επιλαχόντες συνδυασμοί του δημοτικού συμβουλίου - Εκλογή δημάρχου

1. Στις εκλογές των δημάρχων και των δημοτικών συμβούλων, θεωρείται επιτυχών ο συνδυασμός που πλειοψήφησε με ποσοστό μεγαλύτερο του σαράντα τρία τοις εκατό (43% + 1 ψήφος) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων και επιλαχόντες συνδυασμοί του δημοτικού συμβουλίου αυτοί που έλαβαν έστω και μία (1) έδρα, σύμφωνα με το άρθρο 26.

2. Δήμαρχος εκλέγεται ο επικεφαλής του επιτυχόντος συνδυασμού.

Άρθρο 25

Επαναληπτική ψηφοφορία

1. Αν κανένας συνδυασμός δεν πληροί τις προϋποθέσεις της παρ. 1 του άρθρου 24, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή μεταξύ των υποψήφιων δημάρχων των δύο (2) συνδυασμών που έλαβαν τις περισσότερες ψήφους. Δήμαρχος εκλέγεται ο υποψήφιος δήμαρχος, επικεφαλής του συνδυασμού που συγκέντρωσε στην επαναληπτική ψηφοφορία την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων. Αν στην επαναληπτική ψηφοφορία οι δύο (2) συνδυασμοί ισοψηφήσουν, το αρμόδιο πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση για την ανάδειξη του δημάρχου.

2. Αν υπάρξει ισοψηφία μεταξύ δύο (2) ή περισσότερων συνδυασμών στην πρώτη θέση κατά την αρχική ψηφοφορία (α` γύρος), στην επαναληπτική ψηφοφορία (β` γύρος) μετέχουν οι υποψήφιοι δήμαρχοι όλων των συνδυασμών που ισοψήφησαν στην πρώτη θέση. Το πρώτο εδάφιο εφαρμόζεται και αν στην αρχική ψηφοφορία μετείχαν μόνο δύο (2) συνδυασμοί που ισοψήφησαν.

3. Αν υπάρξει ισοψηφία μεταξύ δύο (2) ή περισσότερων συνδυασμών στη δεύτερη θέση κατά την αρχική ψηφοφορία (α` γύρος), στην επαναληπτική ψηφοφορία (β` γύρος) μετέχουν ο υποψήφιος δήμαρχος του πρώτου σε αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων συνδυασμού και οι υποψήφιοι δήμαρχοι των συνδυασμών που ισοψήφησαν στη δεύτερη θέση.

4. Στις περιπτώσεις των παρ. 2 και 3, δήμαρχος εκλέγεται ο υποψήφιος δήμαρχος επικεφαλής του συνδυασμού που έλαβε στην επαναληπτική ψηφοφορία τη σχετική πλειοψηφία. Αν στην ψηφοφορία αυτή ισοψηφήσουν στην πρώτη θέση δύο (2) τουλάχιστον υποψήφιοι δήμαρχοι, το αρμόδιο πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση για την ανάδειξη του δημάρχου.

5. Επιτυχών συνδυασμός θεωρείται ο συνδυασμός του υποψηφίου δημάρχου που εκλέχθηκε σύμφωνα με τις παρ. 1 και 4 και επιλαχόντες συνδυασμοί οι λοιποί συνδυασμοί.

6. Οι τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι εκλέγονται με βάση την αρχική ψηφοφορία (α` γύρος), σύμφωνα με τους σταυρούς προτίμησης που έλαβε καθένας στην αρχική ψηφοφορία (α` γύρος).

7. Η επαναληπτική ψηφοφορία (β` γύρος) διεξάγεται στα ίδια εκλογικά τμήματα, με τις ίδιες εφορευτικές επιτροπές, τους ίδιους δικαστικούς αντιπροσώπους και τους ίδιους εφόρους αντιπροσώπων.

Άρθρο 26

Κατανομή των εδρών του δημοτικού συμβουλίου[302]

1. Αν το ποσοστό που έλαβε ο επιτυχών συνδυασμός, σύμφωνα με το άρθρο 24, είναι έως και εξήντα τοις εκατό (60%) του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων, ο επιτυχών συνδυασμός εκλέγει τα τρία πέμπτα (3/5) του συνόλου των εδρών του δημοτικού συμβουλίου. Το κλάσμα που προκύπτει στρογγυλοποιείται στην πλησιέστερη ακέραια μονάδα.

2. Αν κατά τον υπολογισμό των τριών πέμπτων (3/5) και των δύο πέμπτων (2/5) του συνόλου των εδρών προκύπτει κλάσμα μικρότερο του ημίσεος της μονάδας, δεν υπολογίζεται, ενώ αν προκύπτει κλάσμα μεγαλύτερο του ημίσεος, στρογγυλοποιείται στην επόμενη μονάδα. Με βάση το πρώτο εδάφιο, οι έδρες του δημοτικού συμβουλίου που αναλογούν στα τρία πέμπτα (3/5) και στα δύο πέμπτα (2/5) έχουν, αντίστοιχα, ως εξής:

α) στα δημοτικά συμβούλια που αποτελούνται από δεκατρία (13) μέλη, οκτώ (8) και πέντε (5) έδρες, αντίστοιχα,

β) στα δημοτικά συμβούλια που αποτελούνται από δεκαπέντε (15) μέλη, εννέα (9) και έξι (6) έδρες, αντίστοιχα,

γ) στα δημοτικά συμβούλια που αποτελούνται από δέκα εννέα (19) μέλη, έντεκα (11) και οκτώ (8) έδρες, αντίστοιχα,

δ) στα δημοτικά συμβούλια που αποτελούνται από είκοσι πέντε (25) μέλη, δεκαπέντε (15) και δέκα (10) έδρες, αντίστοιχα,

302 Άρθρο 11 του ν.5046/2023

ε) στα δημοτικά συμβούλια που αποτελούνται από είκοσι εννέα (29) μέλη, δεκαεπτά (17) και δώδεκα (12) έδρες, αντίστοιχα,

στ) στα δημοτικά συμβούλια που αποτελούνται από τριάντα πέντε (35) μέλη, είκοσι μία (21) και δεκατέσσερις (14) έδρες, αντίστοιχα,

ζ) στα δημοτικά συμβούλια που αποτελούνται από τριάντα εννέα (39) μέλη, είκοσι τρεις (23) και δεκαέξι (16) έδρες, αντίστοιχα, και

η) στα δημοτικά συμβούλια που αποτελούνται από σαράντα τρία (43) μέλη, είκοσι έξι (26) και δεκαεπτά (17) έδρες, αντίστοιχα.

3. 3. Για τον επιτυχόντα συνδυασμό της παρ. 5 του άρθρου 25 εφαρμόζονται αναλογικά οι παρ. 1 και 2 του παρόντος.

4. Ο υπολογισμός του συνολικού αριθμού εδρών κάθε επιλαχόντος συνδυασμού που δικαιούται έδρα γίνεται ως εξής:

α) Δικαίωμα εκλογής δημοτικού συμβούλου έχει συνδυασμός ο οποίος κατά την αρχική ψηφοφορία (α` γύρο) συγκέντρωσε ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των εγκύρων ψηφοδελτίων.

β) Το σύνολο των ψηφοδελτίων της αρχικής ψηφοφορίας (α` γύρου) των συνδυασμών που δικαιούνται έδρα, σύμφωνα με την περ. α), αθροίζεται και διαιρείται με τον αριθμό των εδρών που απομένουν αδιάθετες και τους αντιστοιχούν σύμφωνα με την παρ. 2 προσαυξημένο κατά μία έδρα. Το ακέραιο πηλίκο αποτελεί το εκλογικό μέτρο. Ο αριθμός των εγκύρων ψηφοδελτίων κάθε επιλαχόντος συνδυασμού διαιρείται με το εκλογικό μέτρο και ο συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης.

γ) Αν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί που συμμετέχουν στην κατανομή με την προηγούμενη διαδικασία είναι λιγότερες από τις προς διάθεση, όσες απομένουν, κατανέμονται ανά μία (1) μεταξύ όλων των συνδυασμών που δικαιούνται έδρα, είτε έλαβαν έδρα κατά το προηγούμενο εδάφιο είτε όχι, τηρουμένης της προϋπόθεσης της περ. α), κατά φθίνουσα σειρά ανάλογα με τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπά τους. Αν οι συνδυασμοί αυτοί ή μερικοί από αυτούς έχουν ίσο αριθμό αχρησιμοποίητων υπολοίπων, διεξάγεται κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο.

δ) Αν μετά την κατανομή των εδρών, με βάση τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα, παραμένουν αδιάθετες έδρες, κατανέμονται ανά μία (1) στους συνδυασμούς που δικαιούνται έδρα κατά αύξουσα σειρά, ανάλογα με τον συνολικό αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων του συνδυασμού.

ε) Αν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί με το εκλογικό μέτρο είναι περισσότερες από τις προς διάθεση έδρες, οι πλεονάζουσες έδρες αφαιρούνται, ξεκινώντας από τον συνδυασμό που έχει το μικρότερο σχετικώς υπόλοιπο εγκύρων ψηφοδελτίων.

Σε περίπτωση ίσου αριθμού έγκυρων ψηφοδελτίων δύο (2) ή περισσότερων συνδυασμών, διενεργείται μεταξύ τους κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο.

στ) Αν ουδείς από τους λοιπούς, πλέον του επιτυχόντος, συνδυασμούς που συμμετείχαν στην εκλογή υπερβαίνει το ποσοστό του τρία τοις εκατό (3%) του συνολικού αριθμού των εγκύρων ψηφοδελτίων, το σύνολο των αδιάθετων εδρών προσκυρώνεται στον επιτυχόντα συνδυασμό.

5. Αν το ποσοστό που έλαβε ο επιτυχών συνδυασμός κατά την αρχική ψηφοφορία είναι μεγαλύτερο του εξήντα τοις εκατό (60% + 1 ψήφος) του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων, οι έδρες κάθε συνδυασμού κατανέμονται αναλογικά, μη εφαρμοζομένων των παρ. 1 έως και 4. Ο υπολογισμός του συνολικού αριθμού εδρών κάθε συνδυασμού γίνεται ως εξής:

α) Δικαίωμα εκλογής δημοτικού συμβούλου έχει συνδυασμός ο οποίος κατά την αρχική ψηφοφορία συγκέντρωσε ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) τουλάχιστον του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων.

β) Το σύνολο των ψηφοδελτίων των συνδυασμών που δικαιούνται εκλογή δημοτικού συμβούλου, σύμφωνα με την περ. α), αθροίζεται και διαιρείται με τον αριθμό των εδρών του δημοτικού συμβουλίου προσαυξημένο κατά μία (1) έδρα. Το ακέραιο πηλίκο αποτελεί το εκλογικό μέτρο και κάθε συνδυασμός λαμβάνει τόσες έδρες όσες φορές περιλαμβάνεται ο αριθμός των εγκύρων ψηφοδελτίων στο εκλογικό μέτρο.

γ) Αν οι έδρες που λαμβάνουν οι συνδυασμοί που συμμετέχουν στην κατανομή, σύμφωνα με τις περ. α) και β), είναι λιγότερες από τις προς διάθεση, όσες απομένουν,

κατανέμονται, τηρουμένης της προϋπόθεσης της περ. α), ανά μία (1) μεταξύ των συνδυασμών που δικαιούνται έδρα, είτε έλαβαν έδρα, σύμφωνα με την περ. β), είτε όχι, ανάλογα με τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπά τους.

δ) Αν οι συνδυασμοί αυτοί, ή μερικοί από αυτούς, έχουν ίσο αριθμό αχρησιμοποίητων υπολοίπων, διεξάγεται κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο.

ε) Αν, μετά από την κατανομή των εδρών με βάση τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα, παραμένουν αδιάθετες έδρες, όσες απομένουν, κατανέμονται ανά μία (1) στους συνδυασμούς που δικαιούνται έδρα κατά αύξουσα σειρά ανάλογα με τον συνολικό αριθμό των εγκύρων ψηφοδελτίων που έχουν συγκεντρώσει.

στ) Αν οι έδρες που λαμβάνουν οι συνδυασμοί με βάση το εκλογικό μέτρο είναι περισσότερες από τις προς διάθεση έδρες, οι πλεονάζουσες έδρες αφαιρούνται, ξεκινώντας από τον συνδυασμό που έχει το μικρότερο σχετικώς υπόλοιπο εγκύρων ψηφοδελτίων.

ζ) Σε περίπτωση ίσου αριθμού έγκυρων ψηφοδελτίων μεταξύ δύο (2) ή και περισσότερων συνδυασμών, διενεργείται μεταξύ τους κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο.

6. Αν έχει ανακηρυχθεί ένας μόνο συνδυασμός υποψηφίων, ο δήμαρχος εκλέγεται από τον μοναδικό συνδυασμό. Οι πρώτοι κατά σειρά σε σταυρούς προτίμησης, και μέχρι να συμπληρωθεί ο αριθμός των εδρών του δημοτικού συμβουλίου, εκλέγονται τακτικοί και οι υπόλοιποι αναπληρωματικοί σύμβουλοι.

Άρθρο 27

Κατανομή των εδρών του δημοτικού συμβουλίου ανά εκλογική περιφέρεια[303]

303 Άρθρο 12 του ν.5046/2023

Οι έδρες του δημοτικού συμβουλίου σε δήμο που έχει περισσότερες από μία (1) εκλογικές περιφέρειες κατανέμονται μεταξύ του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών, με βάση το αποτέλεσμα της αρχικής ψηφοφορίας και σύμφωνα με το άρθρο 26, αν ο συνδυασμός κατά την αρχική ψηφοφορία συγκέντρωσε ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) τουλάχιστον του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων, ως εξής:

α) Στον επιτυχόντα συνδυασμό κατανέμεται μία (1) έδρα σε κάθε εκλογική περιφέρεια.

β) Ο αριθμός των εγκύρων ψηφοδελτίων, που έλαβε στον δήμο ο μικρότερος σε εκλογική δύναμη συνδυασμός που δικαιούται έδρα, διαιρείται με τον αριθμό των εδρών που δικαιούται και το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης, προσαυξημένο κατά μία (1) μονάδα, αποτελεί το εκλογικό μέτρο. Ο αριθμός των εγκύρων ψηφοδελτίων του σε κάθε εκλογική περιφέρεια διαιρείται με το εκλογικό μέτρο και ο συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης. Αν ο συνδυασμός εξακολουθεί να δικαιούται έδρες στο δημοτικό συμβούλιο, ο αριθμός τους συμπληρώνεται με τη διάθεση ανά μίας από κάθε εκλογική περιφέρεια, όπου διατηρεί το μεγαλύτερο, κατά φθίνουσα σειρά, αδιάθετο υπόλοιπο ψηφοδελτίων.

γ) Αν σε κάθε εκλογική περιφέρεια υπάρχουν τόσες διαθέσιμες έδρες όσες δικαιούται ο συνδυασμός, τις καταλαμβάνει όλες και ο αριθμός τους αφαιρείται από τις διαθέσιμες έδρες της εκλογικής περιφέρειας. Αν δεν υπάρχει επαρκής αριθμός εδρών της εκλογικής περιφέρειας, στον συνδυασμό κατακυρώνονται μόνον οι διαθέσιμες έδρες. Αν μετά από την ολοκλήρωση της διαδικασίας αυτής παραμένουν αδιάθετες για τον συνδυασμό έδρες, κατανέμονται ανά μία (1) κατά σειρά στις εκλογικές περιφέρειες, στις οποίες ο συνδυασμός διατηρεί το μεγαλύτερο, κατά φθίνουσα σειρά, αδιάθετο υπόλοιπο ψηφοδελτίων. Σε περίπτωση ίσου αριθμού αδιάθετου υπολοίπου ψηφοδελτίων σε δύο (2) εκλογικές περιφέρειες, η έδρα απονέμεται σε αυτή με τον μεγαλύτερο αριθμό μόνιμων κατοίκων.

δ) Οι έδρες που κατανέμονται, σύμφωνα με τις περ. α) και β), αφαιρούνται από τις διαθέσιμες της εκλογικής περιφέρειας.

ε) Με την ίδια διαδικασία κατανέμονται οι έδρες σε κάθε εκλογική περιφέρεια για καθέναν από τους άλλους επιλαχόντες συνδυασμούς κατά αύξουσα σειρά εκλογής.

στ) Οι έδρες που παραμένουν αδιάθετες σε κάθε εκλογική περιφέρεια μετά από την ολοκλήρωση της διαδικασίας των περ. α), β), γ), δ) και ε) και για όλους τους επιλαχόντες συνδυασμούς καταλαμβάνονται από τον επιτυχόντα συνδυασμό.

Άρθρο 28

Παραίτηση ή θάνατος υποψήφιου δημάρχου σε περίπτωση επαναληπτικής ψηφοφορίας

1. Ο υποψήφιος δήμαρχος δεν μπορεί να παραιτηθεί από την υποψηφιότητά του πριν από την επαναληπτική ψηφοφορία.

2. Πριν από την επαναληπτική ψηφοφορία, αν υποψήφιος δήμαρχος αποβιώσει, η πλειοψηφία των υποψηφίων του συνδυασμού του επιλέγει άλλον υποψήφιο δήμαρχο μεταξύ των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων. Η δήλωση της επιλογής για τον νέο υποψήφιο δήμαρχο επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή, ή παραδίδεται με απόδειξη στον πρόεδρο πρωτοδικών το αργότερο δύο (2) ημέρες πριν από την ψηφοφορία. Το αρμόδιο δικαστήριο ανακηρύσσει τον νέο υποψήφιο δήμαρχο σε δημόσια συνεδρίαση μέχρι και την παραμονή της ψηφοφορίας. Αν υποβληθεί η δήλωση του δεύτερου εδαφίου, αυτός που εκλέγεται ως υποψήφιος δήμαρχος, αφαιρείται από τη σειρά κατάταξης των υποψηφίων συμβούλων του συνδυασμού βάσει των σταυρών που έλαβαν, ενώ, αν δεν εκλεγεί δήμαρχος, θεωρείται ότι έλαβε το σύνολο των εγκύρων ψηφοδελτίων του συνδυασμού και προτάσσεται των συμβούλων της εκλογικής περιφέρειας στην οποία είναι υποψήφιος. Αν δεν υποβληθεί η δήλωση του δεύτερου εδαφίου, δεν ανακηρύσσεται κανένας υποψήφιος δήμαρχος και δήμαρχος εκλέγεται ο πρώτος σε σταυρούς προτίμησης σύμβουλος του συνδυασμού, εφόσον ο συνδυασμός του αναδειχθεί επιτυχών.

Άρθρο 29

Εκλογή συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων

1.[304] Στις δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό μεγαλύτερο ή ίσο των δύο χιλιάδων ενός (2.001) κατοίκων, ο συνδυασμός του επιτυχόντος δημάρχου λαμβάνει τα τρία πέμπτα (3/5) του συνόλου των εδρών των συμβούλων σε κάθε δημοτική κοινότητα και οι επιλαχόντες συνδυασμοί λαμβάνουν τα δύο πέμπτα (2/5). Το κλάσμα που προκύπτει, στρογγυλοποιείται στην πλησιέστερη ακέραια μονάδα. Αν κατά τον υπολογισμό των τριών πέμπτων (3/5) και των δύο πέμπτων (2/5) του συνόλου των εδρών προκύπτει κλάσμα μικρότερο του ημίσεος της μονάδας, δεν υπολογίζεται, ενώ αν προκύπτει κλάσμα μεγαλύτερο του ημίσεος, στρογγυλοποιείται στην επόμενη μονάδα. Για την κατανομή των εδρών των λοιπών συνδυασμών εφαρμόζεται η παρ. 4 του άρθρου 26 με βάση το αποτέλεσμα στη δημοτική κοινότητα.

2.[305] Με βάση την παρ. 1, οι έδρες του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας που αναλογούν στα τρία πέμπτα (3/5) και στα δύο πέμπτα (2/5) έχουν, αντίστοιχα, ως εξής:

α) [Καταργείται],

β) στα συμβούλια δημοτικών κοινοτήτων που αποτελούνται από πέντε (5) μέλη, τρεις (3) και δύο (2) έδρες, αντίστοιχα,

γ) στα συμβούλια δημοτικών κοινοτήτων που αποτελούνται από ένδεκα (11) μέλη, επτά (7) και τέσσερις (4) έδρες, αντίστοιχα, και

δ) στα συμβούλια δημοτικών κοινοτήτων που αποτελούνται από δεκαπέντε (15) μέλη, εννέα (9) και έξι (6) έδρες, αντίστοιχα.

3. Αν ο επιτυχών συνδυασμός έλαβε στη δημοτική κοινότητα κατά την αρχική ψηφοφορία ποσοστό μεγαλύτερο του εξήντα τοις εκατό (60% + 1 ψήφος) του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων, οι έδρες κατανέμονται αναλογικά, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 26, με βάση το αποτέλεσμα στη δημοτική κοινότητα.

304 Άρθρο 37 παρ.2 του ν.5043/2023 (Α' 91)
305 Άρθρο 37 παρ.2 του ν5043/2023 (Α' 91).

4. Αν σε δημοτική κοινότητα δεν έχουν ανακηρυχθεί υποψήφιοι του συνδυασμού του επιτυχόντος δημάρχου, οι έδρες του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας κατανέμονται αναλογικά μεταξύ των υπόλοιπων συνδυασμών κατ` ανάλογη εφαρμογή της παρ. 3. Αν έχει ανακηρυχθεί ένας μόνο συνδυασμός για το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας, οι σύμβουλοι της δημοτικής κοινότητας εκλέγονται από τον μοναδικό αυτόν συνδυασμό. Οι πρώτοι κατά σειρά σε σταυρούς προτίμησης, μέχρι να συμπληρωθεί ο αριθμός των εδρών του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας εκλέγονται τακτικοί σύμβουλοι και οι υπόλοιποι αναπληρωματικοί.

Άρθρο 30

Εκλογή προέδρων δημοτικών κοινοτήτων έως 300 κατοίκους και συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων από 301 έως 2.000 κατοίκους[306]

1. Στις δημοτικές κοινότητες με πληθυσμό έως και τριακόσιους (300) κατοίκους, πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας εκλέγεται ο πρώτος σε σταυρούς προτίμησης υποψήφιος του συνδυασμού που συγκέντρωσε κατά την αρχική ψηφοφορία (α` γύρος) στη δημοτική κοινότητα την απόλυτη ή σχετική πλειοψηφία του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων. Οι λοιποί υποψήφιοι του ιδίου συνδυασμού, κατά τη σειρά των σταυρών που έλαβαν, λογίζονται ως αναπληρωματικοί. Σε περίπτωση ισοψηφίας, το αρμόδιο πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση.

2. Στις εκλογές των συμβουλίων δημοτικής κοινότητας από τριακοσίους έναν (301) έως δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους, η κατανομή των εδρών γίνεται αναλογικά, μεταξύ όλων των συνδυασμών που συμμετέχουν στις εκλογές και έχουν υποψηφίους για το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας από τριακοσίους έναν (301) έως δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους, με τον ακόλουθο τρόπο:

α) Το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν στη δημοτική κοινότητα από τριακοσίους έναν (301) έως δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους όλοι μαζί οι συνδυασμοί που συμμετείχαν στις εκλογές και είχαν υποψηφίους για το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας από τριακοσίους έναν (301) έως δύο χιλιάδες (2.000), διαιρείται με τον αριθμό των εδρών του συμβουλίου δημοτικής κοινότητας από τριακοσίους έναν (301) έως δύο χιλιάδες (2.000), αυξημένο κατά μία (1) μονάδα. Το πηλίκο που προκύπτει, παραλειπομένου του κλάσματος, αποτελεί το εκλογικό μέτρο.

β) Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού διαιρείται στη συνέχεια με το εκλογικό μέτρο και κάθε συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες, όσο και το ακέραιο πηλίκο αυτής της διαίρεσης.

---

306 Άρθρα 37 παρ.3 του ν5043/2023 και 13 του ν.5046/2023

γ) Εάν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί που συμμετέχουν στην κατανομή με την προηγούμενη διαδικασία είναι λιγότερες από τις προς διάθεση έδρες, οι έδρες που απομένουν, διανέμονται ανά μία μεταξύ όλων αυτών των συνδυασμών, ανάλογα με τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα που έχουν.

δ) Αν οι συνδυασμοί αυτοί ή μερικοί από αυτούς έχουν ίσο αριθμό αχρησιμοποίητων υπολοίπων, γίνεται κλήρωση.

ε) Αν και μετά από τη διανομή των εδρών με βάση τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα παραμένουν αδιάθετες έδρες, αυτές κατανέμονται ανά μία, ανάλογα με τον συνολικό αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε κάθε συνδυασμός.

στ) Αν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί με το εκλογικό μέτρο είναι περισσότερες από τις προς διάθεση έδρες, η πλεονάζουσα έδρα αφαιρείται από τον συνδυασμό που έχει το μικρότερο σχετικώς υπόλοιπο έγκυρων ψηφοδελτίων. Σε περίπτωση ίσου αριθμού έγκυρων ψηφοδελτίων δύο (2) ή και περισσότερων συνδυασμών, ενεργείται μεταξύ αυτών κλήρωση από το αρμόδιο πρωτοδικείο.

3.Αν έχει ανακηρυχθεί ένας μόνο συνδυασμός για τον πρόεδρο δημοτικής κοινότητας έως διακόσιους (200) κατοίκους ή για το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας από διακόσιους έναν (201) έως δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους, ο πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας έως διακόσιους (200) κατοίκους και οι σύμβουλοι της δημοτικής κοινότητας από διακόσιους έναν (201) έως δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους εκλέγονται από τον μοναδικό αυτόν συνδυασμό. Οι πρώτοι κατά σειρά σε σταυρούς προτίμησης, μέχρι να συμπληρωθεί ο αριθμός των εδρών του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας από διακόσιους έναν (201) έως δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους εκλέγονται τακτικοί σύμβουλοι και οι υπόλοιποι αναπληρωματικοί.

4. Αν έχουν ανακηρυχθεί δύο (2) μόνο συνδυασμοί για το συμβούλιο δημοτικής κοινότητας από τριακοσίους έναν (301) έως δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους ή για τον πρόεδρο δημοτικής κοινότητας έως 300 κατοίκους και ισοψηφήσουν, το πρωτοδικείο ενεργεί κλήρωση για ανάδειξη του πλειοψηφούντος συνδυασμού. Στην περίπτωση αυτή, στα τριμελή συμβούλια δημοτικής κοινότητας κατανέμονται στον πλειοψηφούντα συνδυασμό δύο (2) έδρες και στον επιλαχόντα συνδυασμό μία (1)

έδρα. Την έδρα προέδρου δημοτικής κοινότητας έως τριακόσιους (300) κατοίκους λαμβάνει ο συνδυασμός που πλειοψήφησε.

5. Αν ισοψηφήσουν περισσότεροι από δύο (2) συνδυασμοί, το πρωτοδικείο ενεργεί κλήρωση. Στα τριμελή συμβούλια δημοτικής κοινότητας από τριακοσίους έναν (301) έως δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους, ο πρώτος συνδυασμός εκλέγει τον πρόεδρο και οι άλλοι δύο συνδυασμοί από έναν σύμβολο δημοτικής κοινότητας από τριακοσίους έναν (301) έως δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους. Αν ισοψηφήσουν περισσότεροι από δύο (2) συνδυασμοί για τον πρόεδρο της δημοτικής κοινότητας έως τριακόσιους (300) κατοίκους, το πρωτοδικείο ενεργεί κλήρωση για ανάδειξη του πλειοψηφούντος συνδυασμού, ο οποίος και λαμβάνει την έδρα του προέδρου της δημοτικής κοινότητας έως τριακόσιους (300) κατοίκους. Αν υποψήφιοι του ίδιου συνδυασμού ισοψηφήσουν, το πρωτοδικείο ενεργεί κλήρωση.»

Άρθρο 31

Τακτικοί και αναπληρωματικοί δημοτικοί σύμβουλοι - Ισοψηφία

1. Τακτικοί δημοτικοί σύμβουλοι εκλέγονται από τους υποψηφίους καθενός από τους συνδυασμούς που εκλέγουν δημοτικό σύμβουλο, σύμφωνα με το άρθρο 26, ανά εκλογική περιφέρεια και κατά σειρά, αυτοί που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης στο σύνολο του δήμου, εφόσον δεν έχουν παραιτηθεί ή αποβιώσει. Οι υποψήφιοι δήμαρχοι των επιλαχόντων συνδυασμών θεωρούνται πρώτοι επιτυχόντες σύμβουλοι των συνδυασμών τους σε κάθε εκλογική περιφέρεια.

2. Αν ο επιλαχών συνδυασμός καταλαμβάνει έδρες σε περισσότερες εκλογικές περιφέρειες, ο υποψήφιος δήμαρχος επιλέγει, με δήλωσή του προς τον πρόεδρο του αρμόδιου πρωτοδικείου, την εκλογική περιφέρεια στην οποία επιθυμεί να είναι δημοτικός σύμβουλος. Η δήλωση υποβάλλεται έως και τέσσερις (4) ημέρες μετά την αρχική ή την επαναληπτική ψηφοφορία. Αν δεν υποβληθεί δήλωση εντός της προθεσμίας του δεύτερου εδαφίου, ο υποψήφιος δήμαρχος λαμβάνει την έδρα της εκλογικής περιφέρειας στην οποία ο συνδυασμός έλαβε τις περισσότερες έδρες. Αν ο

συνδυασμός λάβει ίσο αριθμό εδρών σε περισσότερες περιφέρειες, λαμβάνει την έδρα της εκλογικής περιφέρειας στην οποία ο συνδυασμός έλαβε τις περισσότερες ψήφους. Αν ο συνδυασμός λάβει ίσο αριθμό ψήφων σε περισσότερες περιφέρειες, προτάσσεται η εκλογική περιφέρεια με τον μεγαλύτερο πληθυσμό.

3. Οι λοιποί υποψήφιοι του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών είναι αναπληρωματικοί των τακτικών συμβούλων της εκλογικής τους περιφέρειας με τη σειρά των σταυρών προτίμησης.

4. Αν υποψήφιοι του ίδιου συνδυασμού ισοψηφήσουν, το αρμόδιο δικαστήριο διενεργεί κλήρωση.

Άρθρο 32

Τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι δημοτικών κοινοτήτων - Ισοψηφία

1. Τακτικοί σύμβουλοι της δημοτικής κοινότητας εκλέγονται από τους υποψηφίους καθενός από τους συνδυασμούς των υποψήφιων δημάρχων, κατά σειρά, αυτοί που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης.

2. Οι λοιποί υποψήφιοι των συνδυασμών είναι αναπληρωματικοί των τακτικών συμβούλων της δημοτικής κοινότητας με τη σειρά των σταυρών προτίμησης.

3. Αν οι υποψήφιοι του ίδιου συνδυασμού ισοψηφήσουν, το αρμόδιο δικαστήριο διενεργεί κλήρωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η`

ΜΕΤΑΔΟΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Άρθρο 33

Μετάδοση των αποτελεσμάτων

1. Για τη μετάδοση στο Υπουργείο Εσωτερικών των αποτελεσμάτων της αρχικής και της επαναληπτικής ψηφοφορίας (α` και β` γύρου) των εκλογών των δημοτικών αρχών, των αποτελεσμάτων υπέρ συνδυασμών και υποψηφίων δημοτικών συμβούλων, συμβούλων δημοτικής κοινότητας ή προέδρου της δημοτικής κοινότητας, εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 94Α του π.δ. 26/2012 (Α` 57), περί εκλογής βουλευτών.

2. Κατά την καταχώρηση των δεδομένων μπορεί να πα-ρίσταται ένας (1) αντιπρόσωπος από κάθε συνδυασμό, ο οποίος δικαιούται να ζητήσει την αποστολή μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με τα αποτελέσματα που έχουν καταχωρηθεί.

Άρθρο 34

Εξαγωγή και δημοσίευση των αποτελεσμάτων

1. Οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής ως πρόεδροι των εφορευτικών επιτροπών αποστέλλουν με ασφαλή τρόπο τα εκλογικά στοιχεία στον πρόεδρο πρωτοδικών, γνωστοποιώντας το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας και στον περιφερειάρχη. Μετά από τη συγκέντρωση των στοιχείων όλων των εκλογικών τμημάτων του δήμου, ο πρόεδρος πρωτοδικών εξάγει το γενικό αποτέλεσμα, το οποίο δημοσιεύει αμέσως με τοιχοκόλληση στο κατάστημα της έδρας του δικαστηρίου και το γνωστοποιεί ομοίως στον περιφερειάρχη.

2. Η εξαγωγή του γενικού αποτελέσματος δύναται να διενεργείται με χρήση των δεδομένων που έχουν καταχωρηθεί από τους αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής στο ηλεκτρονικό σύστημα ασφαλούς μετάδοσης αποτελεσμάτων.

3. Η τοιχοκόλληση και η δημοσίευση της εξαγωγής του γενικού αποτελέσματος της παρ. 1 περιλαμβάνουν πίνακα των αποτελεσμάτων της ψηφοφορίας, ο οποίος

καταρτίζεται από το όργανο που είναι αρμόδιο για τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων της ψηφοφορίας και περιέχει:

α) τον αριθμό των εγγεγραμμένων εκλογέων,

β) τον αριθμό των ψηφισάντων,

γ) τον αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων,

δ) τον αριθμό των άκυρων ψηφοδελτίων,

ε) τον αριθμό των λευκών ψηφοδελτίων,

στ) την εκλογική δύναμη κάθε συνδυασμού, δηλαδή το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε κάθε συνδυασμός,

ζ) τον αριθμό των σταυρών προτίμησης, ανά συνδυασμό, που έλαβε κάθε υποψήφιος δημοτικός σύμβουλος,

η) τον αριθμό των σταυρών προτίμησης, ανά συνδυασμό, που έλαβε κάθε υποψήφιος σύμβουλος δημοτικής κοινότητας και

θ) τον αριθμό των σταυρών προτίμησης, ανά συνδυασμό, που έλαβε κάθε υποψήφιος πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας.

Στον πίνακα προτάσσονται οι συνδυασμοί, με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης. Κάτω από τον πίνακα συντάσσεται πράξη, στην οποία αναγράφονται ολογράφως τα στοιχεία των περ. α) έως και θ) για κάθε περίπτωση και η οποία υπογράφεται από τον πρόεδρο πρωτοδικών. Κατά την κατάρτιση του πίνακα μπορεί να παρίσταται ένας (1) αντιπρόσωπος από κάθε συνδυασμό.

Άρθρο 35

Έκθεση πρακτικών

1. Ο πρόεδρος της εφορευτικής επιτροπής ή άλλο μέλος της παραδίδει τα πρακτικά της, τα λοιπά εκλογικά έγγραφα, τα δέματα των ψηφοδελτίων ταξινομημένα κατά συνδυασμούς και με τη σειρά που είναι αριθμημένα, καθώς και τους φακέλους στον πρόεδρο πρωτοδικών.

2. Ο πρόεδρος πρωτοδικών εκθέτει τα πρακτικά της εκλογής μαζί με τον πίνακα των αποτελεσμάτων της στο κατάστημα του αρμοδίου πρωτοδικείου επί πέντε (5) ημέρες και συντάσσει για την έκθεση αυτή πρακτικό, που τοιχοκολλάται, επίσης, έξω από το δικαστικό κατάστημα.

3. Η έκθεση των πρακτικών γνωστοποιείται με ανακοίνωση, που εκδίδει ο πρόεδρος πρωτοδικών, η οποία τοιχοκολλάται στο δημοτικό κατάστημα του δήμου και στο κατάστημα του δικαστηρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ`

ΑΝΑΚΗΡΥΞΗ ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΛΑΧΟΝΤΩΝ ΣΥΝΔΥΑΣΜΩΝ -ΟΡΚΩΜΟΣΙΑ - ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΗ - ΔΙΑΛΥΣΗ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ

Άρθρο 36

Επικύρωση της εκλογής[307]

1. Το αρμόδιο πολυμελές πρωτοδικείο μετά από την πάροδο των πέντε (5) ημερών της παρ. 2 του άρθρου 35 ανακηρύσσει τον επιτυχόντα και τους επιλαχόντες

307 Άρθρα 14 και 22 του ν.5046/2023.

συνδυασμούς του δημοτικού συμβουλίου, τον δήμαρχο, τους τακτικούς και αναπληρωματικούς δημοτικούς συμβούλους κάθε συνδυασμού ανά εκλογική περιφέρεια, τους τακτικούς και αναπληρωματικούς συμβούλους ή τους προέδρους των δημοτικών κοινοτήτων κάθε συνδυασμού.

2. Ο πρόεδρος πρωτοδικών εκθέτει τις αποφάσεις στο κατάστημα του δικαστηρίου επί τρεις (3) ημέρες και αποστέλλει αντίγραφό τους στον περιφερειάρχη και στον Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Οι αποφάσεις επικύρωσης της εκλογής αναρτώνται αμελλητί στην ιστοσελίδα του αρμοδίου δικαστηρίου, στην ιστοσελίδα της περιφέρειας και στην ιστοσελίδα του οικείου δήμου. Αντίγραφο των αποφάσεων αποστέλλει ο αρμόδιος Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης σε κάθε δήμο που ανήκει στη χωρική αρμοδιότητα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Άρθρο 37

Ορκωμοσία αιρετών[308]

1. Μετά από την ανακήρυξη του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών, ο δήμαρχος, οι δημοτικοί σύμβουλοι, οι σύμβουλοι δημοτικής κοινότητας και οι πρόεδροι των δημοτικών κοινοτήτων, πριν από την ημέρα εγκατάστασης και ανάληψης των καθηκόντων τους, δίνουν τον ακόλουθο όρκο, που τελείται παρουσία νόμιμου θρησκευτικού λειτουργού, ο οποίος είναι εγγεγραμμένος στο Μητρώο του άρθρου 14 του ν. 4301/2014 (Α` 223): «Ορκίζομαι να είμαι πιστός στην πατρίδα, να υπακούω στο Σύνταγμα και στους νόμους και να εκπληρώνω τίμια και ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου». Ο όρκος των αλλοδαπών πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει ως εξής: «Ορκίζομαι να είμαι πιστός στην Ελλάδα, να υπακούω στο Σύνταγμα και στους νόμους και να εκπληρώνω τίμια και ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου». Όποιος δεν επιθυμεί να δώσει όρκο, παρέχει, αντί όρκου, την ακόλουθη διαβεβαίωση: «Δηλώνω, επικαλούμενος την τιμή και τη συνείδησή μου, ότι θα είμαι πιστός στην

308 Άρθρο 22 του ν.5046/2023.

Ελλάδα, θα υπακούω στο Σύνταγμα και τους νόμους και ότι θα εκπληρώνω τίμια και ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου.».

2. Εάν δεν τηρηθεί ένας από τους τύπους της παρ. 1, θεωρείται ότι ο δήμαρχος, ο δημοτικός σύμβουλος, ο σύμβουλος δημοτικής κοινότητας ή ο πρόεδρος δημοτικής κοινότητας δεν έχει ορκιστεί.

3. Η ορκωμοσία γίνεται στο κατάστημα του δήμου, ή σε άλλο δημόσιο κτίριο, ή σε κατάλληλο δημόσιο χώρο εντός των διοικητικών ορίων του δήμου, σε δημόσια συνεδρίαση, της οποίας ο ακριβής χρόνος (ημερομηνία και ώρα) ορίζεται από τον νεοεκλεγέντα δήμαρχο. Η ημερομηνία της ορκωμοσίας ορίζεται το νωρίτερο είκοσι (20) ημέρες πριν από την ανάληψη των καθηκόντων και έως την παραμονή της ημέρας εγκατάστασης και ανάληψης των καθηκόντων των νέων δημοτικών αρχών. Αν η ορκωμοσία εκλεγέντος δημοτικού συμβούλου, συμβούλου ή προέδρου δημοτικής κοινότητας δεν πραγματοποιηθεί την ημερομηνία του δευτέρου εδαφίου για λόγους αντικειμενικής αδυναμίας, ο νεοεκλεγείς δήμαρχος καλεί τον επιτυχόντα δημοτικό σύμβουλο, σύμβουλο, ή πρόεδρο δημοτικής κοινότητας προς ορκωμοσία εντός πέντε (5) ημερών αφότου του γνωστοποιήθηκε η άρση των λόγων.

4. Για την ορκωμοσία συντάσσεται πρακτικό, το οποίο υπογράφεται από τον δήμαρχο, τους δημοτικούς συμβούλους, τους συμβούλους δημοτικής κοινότητας και τους προέδρους των δημοτικών κοινοτήτων που ορκίστηκαν. Το πρακτικό αυτό συντάσσεται σε δύο (2) αντίτυπα, από τα οποία το ένα παραμένει στον δήμο και το άλλο αποστέλλεται στον Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

5. Ο δήμαρχος, οι δημοτικοί σύμβουλοι, οι σύμβουλοι δημοτικής κοινότητας και οι πρόεδροι των δημοτικών κοινοτήτων αναλαμβάνουν τα καθήκοντά τους από την ημέρα της εγκατάστασης.

6. Αν γίνει δεκτή η ένσταση που ασκήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 72 του παρόντος και τα άρθρα 244 έως 266 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α` 97), περί των διαφορών που αναφύονται κατά την εκλογική διαδικασία στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και ακυρωθεί από το αρμόδιο δικαστήριο η απόφαση επικύρωσης της εκλογής του άρθρου 36, η διαδικασία των παρ. 1 έως 5

επαναλαμβάνεται με πρωτοβουλία του δημάρχου που εκλέγεται με βάση τη δικαστική απόφαση.

Άρθρο 38

Αποποίηση της εκλογής[309]

1. Αιρετός, ο οποίος δεν αποποιείται την εκλογή του είκοσι (20) τουλάχιστον ημέρες πριν από την έναρξη της δημοτικής περιόδου, με γραπτή δήλωσή του προς τον Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, θεωρείται ότι την έχει αποδεχθεί.

2. Αιρετός, ο οποίος δεν αποποιείται την εκλογή του πλην όμως δεν δίδει τον όρκο ή τη ρητή διαβεβαίωση του άρθρου 37, εντός της προθεσμίας της παρ. 1, εκπίπτει αυτοδικαίως. Για την έκπτωση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη από τον Επόπτη Ο.Τ.Α. εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τότε που αυτός έλαβε γνώση όσων αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο.

309 Άρθρο 22 του ν.5046/2023.

Άρθρο 39

Παραίτηση αιρετών[310]

1. Η παραίτηση του δημάρχου υποβάλλεται εγγράφως στον Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης και καθίσταται αυτοδικαίως οριστική την επομένη της κατάθεσης της δήλωσης στο πρωτόκολλο του Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

2. Η παραίτηση των δημοτικών συμβούλων, των συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων και των προέδρων των δημοτικών κοινοτήτων υποβάλλεται εγγράφως στον οικείο δήμαρχο και καθίσταται αυτοδικαίως οριστική την επομένη της κατάθεσης της δήλωσης στο πρωτόκολλο του οικείου δημάρχου.

3. Σε κάθε άλλη περίπτωση, η παραίτηση των αιρετών των δήμων από τις θέσεις που κατέχουν εκ της ιδιότητάς τους υποβάλλεται γραπτώς στα όργανα τα οποία τους εξέλεξαν ή τους διόρισαν και καθίσταται αυτοδικαίως οριστική την επομένη της κατάθεσης της δήλωσης στο πρωτόκολλο της οικείας υπηρεσίας.

4. Η εκλογή ή ο ορισμός αντικαταστατών, αυτών που παραιτήθηκαν, γίνεται για το υπόλοιπο χρονικό διάστημα της περιόδου κατά την οποία αυτοί ασκούσαν καθήκοντα.

5. Ειδικές διατάξεις που ρυθμίζουν διαφορετικά τον τρόπο υποβολής ή αποδοχής παραίτησης, καθώς και αντικατάστασης αυτών που παραιτήθηκαν εξακολουθούν να ισχύουν.

Άρθρο 40

310 Άρθρο 22 του ν.5046/2023.

Αντικατάσταση και αναπλήρωση συμβούλων και προέδρων των δημοτικών κοινοτήτων

1. Τις έδρες των δημοτικών συμβούλων και των συμβούλων των δημοτικών κοινοτήτων που για οποιονδήποτε λόγο μένουν κενές καταλαμβάνουν οι αναπληρωματικοί σύμβουλοι του ίδιου συνδυασμού της ίδιας εκλογικής περιφέρειας ή, αντίστοιχα, της ίδιας δημοτικής κοινότητας.

2. Την έδρα του προέδρου της δημοτικής κοινότητας, που για οποιονδήποτε λόγο μένει κενή, καταλαμβάνει ο επόμενος, κατά σειρά των σταυρών που έλαβε στη δημοτική κοινότητα, υποψήφιος πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας του ιδίου συνδυασμού.

3. Ο δήμαρχος καλεί αμέσως αυτούς που καταλαμβάνουν τις κενωθείσες έδρες, σύμφωνα με τις παρ. 1 ή 2, με τη σειρά της εκλογής τους, και αυτοί οφείλουν να παρουσιαστούν για ορκωμοσία εντός προθεσμίας πέντε (5) ημερών αφότου τους επιδόθηκε η πρόσκληση. Η ορκωμοσία γίνεται ενώπιον του δημάρχου, σύμφωνα με το άρθρο 37, το οποίο εφαρμόζεται αναλόγως. Αν αυτοί που κλήθηκαν, δεν εμφανισθούν εντός της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, αποβάλλουν αυτοδικαίως την ιδιότητα του αναπληρωματικού.

4. Αν εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών δημοτικών συμβούλων του συνδυασμού σε μια εκλογική περιφέρεια, καλούνται να καταλάβουν τις θέσεις που έμειναν κενές για οποιονδήποτε λόγο αναπληρωματικοί δημοτικοί σύμβουλοι του ίδιου συνδυασμού, ανά ένας και κατά σειρά, ξεκινώντας από την εκλογική περιφέρεια με τον μεγαλύτερο πληθυσμό.

Αν δεν υπάρχουν, καλούνται αναπληρωματικοί σύμβουλοι, ανά ένας και κατά σειρά εκλογής, από τους λοιπούς συνδυασμούς, συμπεριλαμβανομένου και του επιτυχόντος συνδυασμού, της ίδιας εκλογικής περιφέρειας, με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης και με τη σειρά που έχουν ανακηρυχθεί. Αν και πάλι δεν υπάρχουν, καλούνται αναπληρωματικοί σύμβουλοι, ανά ένας και σύμφωνα με τη σειρά εκλογής

τους, από άλλη εκλογική περιφέρεια, ξεκινώντας από αυτή με τον μεγαλύτερο πληθυσμό, από υπόλοιπους συνδυασμούς, συμπεριλαμβανομένου και του επιτυχόντος συνδυασμού, με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης και με τη σειρά που έχουν ανακηρυχθεί.

5. Αν εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών συμβούλων των δημοτικών κοινοτήτων του συνδυασμού στην ίδια δημοτική κοινότητα, καλούνται, αντίστοιχα, να καταλάβουν τις έδρες που έμειναν κενές, για οποιονδήποτε λόγο, αναπληρωματικοί σύμβουλοι των δημοτικών κοινοτήτων, ανά ένας, από άλλους συνδυασμούς, συμπεριλαμβανομένου του επιτυχόντος συνδυασμού, με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης στη δημοτική κοινότητα και με τη σειρά που έχουν ανακηρυχθεί στην ίδια δημοτική κοινότητα. Αν και πάλι υπάρχουν κενές έδρες για οποιονδήποτε λόγο στο συμβούλιο δημοτικής κοινότητας, το δημοτικό συμβούλιο, με απόφασή του, ορίζει δημοτικό σύμβουλο ή σύμβουλο άλλης δημοτικής κοινότητας ως σύμβουλο της δημοτικής κοινότητας μέχρι τη λήξη της δημοτικής περιόδου, κατά παρέκκλιση των παρ. 7 και 8 του άρθρου 10.

6. Αν εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών προέδρων των δημοτικών κοινοτήτων, το δημοτικό συμβούλιο ορίζει δημοτικό σύμβουλο, ο οποίος εκτελεί χρέη προέδρου της δημοτικής κοινότητας μέχρι τη λήξη της δημοτικής περιόδου, κατά παρέκκλιση των παρ. 7 και 8 του άρθρου 10. Το πρώτο εδάφιο εφαρμόζεται και αν σε μία δημοτική κοινότητα δεν έχει ανακηρυχθεί από το αρμόδιο δικαστήριο υποψήφιος πρόεδρος δημοτικής κοινότητας.

7. Αν δημοτικοί σύμβουλοι ή σύμβουλοι δημοτικών κοινοτήτων τεθούν σε αργία και ο αριθμός των δημοτικών συμβούλων ή συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων είναι μικρότερος από αυτόν που απαιτείται για την επίτευξη απαρτίας, ο δήμαρχος καλεί αναπληρωματικούς δημοτικούς συμβούλους της ίδιας εκλογικής περιφέρειας ή συμβούλους της ίδιας δημοτικής κοινότητας από τον συνδυασμό στον οποίο ανήκουν αυτοί που έχουν τεθεί σε αργία με τη σειρά της εκλογής τους και για τον μέχρι τη λήξη της αργίας χρόνο. Αν πρόεδροι των δημοτικών κοινοτήτων τεθούν σε αργία, ο δήμαρχος καλεί τους αναπληρωματικούς τους για τον μέχρι τη λήξη της αργίας χρόνο. Αν για οποιονδήποτε λόγο αυτοί που κλήθηκαν, σύμφωνα με το πρώτο και το

δεύτερο εδάφιο, αρνηθούν ή δεν αποδεχτούν την άσκηση των καθηκόντων, εφαρμόζονται αναλόγως οι παρ. 4 έως 6 για όσο διάστημα διαρκεί η αργία.

8. Αν μείνουν κενές έδρες δημοτικών συμβούλων και δεν υπάρχουν αναπληρωματικοί κανενός συνδυασμού, ο περιφερειάρχης προκηρύσσει, σε δύο (2) μήνες το αργότερο από την ημερομηνία κατά την οποία οι έδρες κατέστησαν κενές, την εκλογή τόσων συμβούλων και ισάριθμων αναπληρωματικών όσες είναι οι κενές έδρες.

9. Στην αναπληρωματική εκλογή της παρ. 8 εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 15. Η υποβολή των υποψηφιοτήτων στην αναπληρωματική εκλογή γίνεται είκοσι (20) ημέρες πριν από την ημερομηνία των εκλογών. Οι κενές θέσεις κατανέμονται ανάμεσα στους συνδυασμούς ανάλογα με την εκλογική δύναμη καθενός από αυτούς, κατ` εφαρμογή του άρθρου 26.

10. Αναπληρωματική εκλογή της παρ. 8 διενεργείται στο τελευταίο έτος της δημοτικής περιόδου, μόνον αν οι σύμβουλοι που έχουν απομείνει δεν αρκούν για την επίτευξη απαρτίας.

11. Τα δημοτικά συμβούλια, η οικονομική επιτροπή, η επιτροπή ποιότητας ζωής και τα συμβούλια δημοτικών κοινοτήτων λειτουργούν νόμιμα και με ελλιπή σύνθεση, η οποία δεν μπορεί να περιλαμβάνει μέλη λιγότερα από όσα απαιτείται για να έχουν απαρτία, αν δημοτικοί σύμβουλοι ή σύμβουλοι δημοτικής κοινότητας αποποιηθούν την εκλογή τους, παραιτηθούν, αποβιώσουν, εκ- πέσουν, ή τεθούν σε αργία, ή αν οι έδρες μείνουν κενές για οποιονδήποτε άλλο λόγο και μέχρι οι κενές έδρες να συμπληρωθούν, κατά περίπτωση, με αναπλήρωση ή με εκλογές, ή με τη λήξη του χρόνου της αργίας.

12. Για τη λήψη αποφάσεων των δημοτικών συμβουλίων, της οικονομικής επιτροπής, της επιτροπής ποιότητας ζωής και των συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων, η απαρτία και οι απαραίτητες πλειοψηφίες υπολογίζονται με βάση τον αριθμό των δημοτικών συμβούλων και συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων, αντίστοιχα, που έχουν ορκισθεί και εγκατασταθεί, σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 37 ή με βάση τον αριθμό των μελών που αντιστοιχούν στις επιτροπές.

13. Όταν το δημοτικό συμβούλιο ή το συμβούλιο δημοτικής κοινότητας δεν μπορεί να λειτουργήσει νόμιμα, επειδή υπάρχει έλλειψη δημοτικών συμβούλων ή συμβούλων δημοτικής κοινότητας, αντίστοιχα, αναστέλλονται κάθε είδους προθεσμίες των οποίων η τήρηση εξαρτάται από απόφαση του συμβουλίου, μέχρι να καταστεί δυνατή η νόμιμη λειτουργία του.

Άρθρο 41

Εκλογή εξαιτίας διάλυσης συμβουλίων[311]

1. Αν ένα δημοτικό συμβούλιο διαλυθεί σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 237 του ν. 3852/2010 (Α` 87), ο περιφερειάρχης προκηρύσσει εκλογές, έναν (1) μήνα το αργότερο από τη διάλυση για το υπόλοιπο της θητείας. Κατά την εκλογή αυτή εκλέγονται και αναπληρωματικοί.

2. Η διάλυση δημοτικού συμβουλίου σύμφωνα με την παρ. 1 επιφέρει διάλυση και των οικείων συμβουλίων δημοτικής κοινότητας, καθώς και παύση των προέδρων των συμβουλίων των οικείων δημοτικών κοινοτήτων. Όταν προκηρυχθεί η εκλογή νέου δημοτικού συμβουλίου, κατά την εκλογή αυτή εκλέγονται και τα μέλη των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων και οι πρόεδροι των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων.

3. Ο Γραμματέας της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης αναθέτει στον αρχαιότερο δημόσιο υπάλληλο πανεπιστημιακής εκπαίδευσης με βαθμό Α` τα καθήκοντα του δημάρχου που σχετίζονται με τη διεκπεραίωση των επειγουσών υπηρεσιακών υποθέσεων, καθώς και την ευθύνη της διενέργειας των εκλογών.

4. Αν διαλυθεί συμβούλιο δημοτικής κοινότητας, με απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου ορίζεται τριμελής επιτροπή δημοτικών συμβούλων, η οποία ασκεί τις αρμοδιότητες του συμβουλίου δημοτικής κοινότητας. Στην τριμελή επιτροπή ορίζεται

311 Άρθρο 22 του ν.5046/2023.

ένα (1) μέλος από τους επιλαχόντες συνδυασμούς και, αν αυτό δεν συμβεί, ορίζονται και τα τρία (3) μέλη από τον επιτυχόντα συνδυασμό.

ΜΕΡΟΣ Δ`

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Άρθρο 70

Εκλογικοί φάκελοι - Λευκά ψηφοδέλτια - Κάλπες ψηφοφορίας

1. Οι φάκελοι στους οποίους εσωκλείονται τα ψηφοδέλτια κατασκευάζονται για όλη την Επικράτεια με φροντίδα του Υπουργείου Εσωτερικών από χαρτί αδιαφανές και έχουν στην εμπρός πλευρά έντυπο γνώρισμα.

2. Το Υπουργείο Εσωτερικών φροντίζει να αποστέλλεται, εγκαίρως, στους περιφερειάρχες επαρκής αριθμός φακέλων. Οι περιφερειάρχες φροντίζουν να διαβιβάζονται, εγκαίρως, οι φάκελοι αυτοί στις δημοτικές αρχές, οι οποίες εφοδιάζουν τις εφορευτικές επιτροπές κάθε εκλογικού τμήματος της χωρικής αρμοδιότητάς τους.

3. Αν δεν υπάρχουν τέτοιοι φάκελοι, η εφορευτική επιτροπή πιστοποιεί την έλλειψη και προμηθεύεται από τον δήμο άλλους ομοιόμορφους φακέλους.

4. Εκτός από το έντυπο γνώρισμα, τίποτε άλλο δεν αναγράφεται πάνω στον φάκελο. Αν σημειωθούν πάνω στον φάκελο στίγματα, σημεία ή λέξεις, μπορούν να θεωρηθούν διακριτικά γνωρίσματα που παραβιάζουν με τρόπο προφανή το απόρρητο της ψηφοφορίας.

5. Τα λευκά ψηφοδέλτια κατασκευάζονται για όλη την Επικράτεια με φροντίδα του Υπουργείου Εσωτερικών από λευκό χαρτί. Το Υπουργείο Εσωτερικών φροντίζει να αποστέλλεται, εγκαίρως, στους περιφερειάρχες επαρκής αριθμός λευκών ψηφοδελτίων. Οι περιφερειάρχες φροντίζουν να διαβιβάζονται, εγκαίρως, τα

ψηφοδέλτια αυτά στις δημοτικές αρχές, που εφοδιάζουν τις εφορευτικές επιτροπές κάθε εκλογικού τμήματος της χωρικής αρμοδιότητάς τους.

6. Τα λευκά ψηφοδέλτια δεν λαμβάνονται υπόψη στον αριθμό των εγκύρων ψηφοδελτίων για την εφαρμογή του παρόντος νόμου.

7. Κατά την ψηφοφορία χρησιμοποιούνται ιδιαίτερες κάλπες που φέρουν κατάλληλο διακριτικό γνώρισμα.

Άρθρο 71

Εφαρμογή της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών

1. Για την άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 106 του π.δ. 26/2012 (Α` 57), περί εκλογής βουλευτών.

2. Το π.δ. 26/2012 περί εκλογής βουλευτών εφαρμόζεται αναλόγως και κατά τη διενέργεια των δημοτικών και περιφερειακών εκλογών, για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται ειδικά σε διατάξεις του παρόντος.

3. Οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής και οι έφοροι αυτών ψηφίζουν στις εκλογές των δημοτικών αρχών, μόνο αν είναι εγγεγραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο του οικείου δήμου, όπου ασκούν τα καθήκοντά τους αυτά.

4. Οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής και οι έφοροι αυτών ψηφίζουν στις εκλογές των περιφερειακών αρχών, μόνο αν είναι εγγεγραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο δήμου της οικείας περιφέρειας, όπου ασκούν τα καθήκοντά τους αυτά. Αν δεν είναι εγγεγραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο του δήμου που ανήκει το εκλογικό τμήμα στο οποίο ασκούν τα καθήκοντά τους και είναι εγγεγραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο άλλου δήμου της οικείας περιφέρειας, υπογράφουν υπεύθυνη δήλωση στην οποία αναφέρεται ο δήμος στους εκλογικούς καταλόγους του οποίου είναι εγγεγραμμένοι και ψηφίζουν.

5. Στις προθεσμίες που ορίζονται κατά τη διαδικασία εκλογής των δημοτικών και περιφερειακών αρχών δεν υπολογίζεται η ημέρα της ψηφοφορίας.

6. Η προθεσμία λήγει μόλις παρέλθει και η τελευταία ημέρα της, έστω και αν είναι ημέρα αργίας.

ΜΕΡΟΣ Ε`

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ -ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΩΔΙΚΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ- ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΕΚΛΟΓΗΣ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΚΥΡΩΣΗΣ

Άρθρο 72

Εκλογικές διαφορές

Οι διαφορές που αναφύονται κατά την εκλογική διαδικασία για την ανάδειξη δημοτικών και περιφερειακών αρχών εκδικάζονται, σύμφωνα με τα άρθρα 244 έως 266 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α` 97).

Άρθρο 73

Αρμόδιο δικαστήριο -

Τροποποίηση του άρθρου 245 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας

Στο άρθρο 245 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α` 97), περί του αρμοδίου δικαστηρίου για την εκδίκαση των διαφορών που αναφύονται κατά την εκλογική διαδικασία για την ανάδειξη των αιρετών οργάνων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, προστίθεται τίτλος, αντικαθίσταται η παρ. 1 και το άρθρο 245 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 245

Αρμόδιο δικαστήριο

1. Καθ` ύλην αρμόδιο δικαστήριο για την εκδίκαση των διαφορών που αναφύονται κατά την εκλογική διαδικασία για την ανάδειξη των αιρετών οργάνων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης είναι, σε πρώτο και τελευταίο βαθμό, εάν, μεν, πρόκειται για οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού, το τριμελές πρωτοδικείο, εάν, δε, πρόκειται για οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης δεύτερου βαθμού το εφετείο.

2. Κατά τόπο αρμόδιο δικαστήριο είναι εκείνο στην περιφέρεια του οποίου έχει την έδρα του ο οικείος οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης.».

Άρθρο 74

Ένσταση - Προσβαλλόμενη πράξη -Τροποποίηση του άρθρου 246 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας

Το άρθρο 246 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α` 97), περί των πράξεων που προσβάλλονται με ένσταση κατά την εκδίκαση των διαφορών που αναφύονται κατά την εκλογική διαδικασία για την ανάδειξη των αιρετών οργάνων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, τροποποιείται ο τίτλος, αντικαθίσταται η παρ. 2 και το άρθρο 246 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 246

Ένσταση - Προσβαλλόμενη πράξη

1. Για την σε πρώτο και σε τελευταίο βαθμό επίλυση των διαφορών του άρθρου 244 ασκείται ένσταση.

2. Για τις εκλογές των δημοτικών αρχών, η ένσταση στρέφεται κατά της απόφασης με την οποία ανακηρύσσονται ο επιτυχών συνδυασμός και οι επιλαχόντες συνδυασμοί του δημοτικού συμβουλίου, καθώς και οι υποψήφιοι κάθε συνδυασμού,

συμπεριλαμβανομένων των υποψηφίων συμβούλων δημοτικής κοινότητας και των προέδρων δημοτικής κοινότητας, που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί, βάσει του πίνακα των αποτελεσμάτων, ο οποίος ενσωματώνεται σε αυτήν. Για τις εκλογές των περιφερειακών αρχών, η ένσταση στρέφεται κατά της απόφασης με την οποία ανακηρύσσονται ο επιτυχών συνδυασμός και οι επιλαχόντες συνδυασμοί του περιφερειακού συμβουλίου, καθώς και οι υποψήφιοι κάθε συνδυασμού που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί, βάσει του πίνακα των αποτελεσμάτων ο οποίος ενσωματώνεται σε αυτήν.».

Άρθρο 75

Ενεργητική και παθητική νομιμοποίηση για την άσκηση της ένστασης -Τροποποίηση του άρθρου 247 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας

Στο άρθρο 247 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α` 97), περί της ενεργητικής και παθητικής νομιμοποίησης κατά την εκδίκαση των διαφορών που αναφύονται κατά την εκλογική διαδικασία για την ανάδειξη των αιρετών οργάνων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, αντικαθίσταται η παρ. 1, προστίθεται παρ. 2 και το άρθρο 247 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 247

Ενεργητική και παθητική νομιμοποίηση

1. Ένσταση μπορεί να ασκήσει:

α) κάθε εκλογέας εγγεγραμμένος στους εκλογικούς καταλόγους του οικείου δήμου για τις εκλογές των δημοτικών αρχών και της οικείας περιφέρειας για τις εκλογές των περιφερειακών αρχών, αντίστοιχα και

β) όποιος υπήρξε υποψήφιος κατά τις εκλογές στον οικείο δήμο, συμπεριλαμβανομένων των υποψηφίων συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων και των προέδρων των δημοτικών κοινοτήτων, καθώς και όποιος υπήρξε υποψήφιος κατά τις εκλογές στην οικεία περιφέρεια, αντίστοιχα.

2. Στη δίκη που ανοίγεται με την άσκηση της ένστασης αυτής νομιμοποιούνται παθητικώς οι συνδυασμοί και τα πρόσωπα των οποίων αμφισβητείται η ανακήρυξη ή η εκλογή. Δεν νομιμοποιείται παθητικώς ο δήμος ή η περιφέρεια, αντίστοιχα, ούτε το Δημόσιο.».

Άρθρο 76

Προθεσμία για την άσκηση της ένστασης -Τροποποίηση του άρθρου 248 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας

Στο άρθρο 248 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α` 97), περί της προθεσμίας για την άσκηση της ένστασης, οι παρ. 1, 2 και 4 αντικαθίστανται, η παρ. 3 καταργείται και το άρθρο 248 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 248

Προθεσμία

1. Η ένσταση ασκείται μέσα σε προθεσμία επτά (7) ημερών από τη λήξη του χρόνου έκθεσης της πράξης με την οποία ανακηρύσσονται οι επιτυχόντες και οι επιλαχόντες συνδυασμοί, καθώς και οι υποψήφιοι κάθε συνδυασμού που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί.

2. Η προθεσμία της παρ. 1 δεν παρεκτείνεται σε καμία περίπτωση.

3. [Καταργείται]

4. Κατ` εξαίρεση, αν πρόκειται για έλλειψη προσόντων ή κώλυμα εκλογιμότητας που υπήρχε, στο πρόσωπο του υποψηφίου, πριν από την έναρξη της εκλογικής διαδικασίας ή ασυμβίβαστο, η ένσταση μπορεί να ασκηθεί και μετά την πάροδο της προθεσμίας της παρ. 1.».

Άρθρο 77

Λόγοι - Τροποποίηση του άρθρου 249 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας

Η παρ. 1 του άρθρου 249 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α` 97), περί των λόγων ένστασης, αντικαθίσταται και το άρθρο 249 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 249

Λόγοι

1. Λόγους ένστασης μπορούν να θεμελιώσουν στις εκλογές των δημοτικών και των περιφερειακών αρχών, αντίστοιχα:

α) η έλλειψη νόμιμων προσόντων ή η συνδρομή κωλυμάτων ή ασυμβιβάστων σε υποψηφίους που έχουν εκλεγεί ως τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη,

β) η παράβαση του νόμου κατά τη διεξαγωγή της εκλογής, ή κατά την εξαγωγή του εκλογικού αποτελέσματος, ή κατά την ανακήρυξη των υποψήφιων συνδυασμών, ή κατά την ανακήρυξη του επιτυχόντος συνδυασμού και των επιλαχόντων συνδυασμών του δημοτικού συμβουλίου, ή του συμβουλίου δημοτικής κοινότητας, ή του προέδρου της δημοτικής κοινότητας, ή του περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα,

γ) η ακυρότητα ή η εσφαλμένη αρίθμηση των ψηφοδελτίων.

2. Αν η ένσταση αναφέρεται σε επαναληπτική ψηφοφορία, οι προβαλλόμενοι λόγοι μπορούν να αφορούν και την αρχική ψηφοφορία, αλλά μόνο εφόσον δεν έχει ασκηθεί, ως προς αυτήν, ιδιαίτερη ένσταση.».

Άρθρο 78

Άσκηση της ένστασης -Τροποποίηση του άρθρου 250 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας

Η παρ. 1 του άρθρου 250 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α` 97), περί της άσκησης της ένστασης, αντικαθίσταται και το άρθρο 250 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 250

Άσκηση

1. Η ένσταση ασκείται με δικόγραφο, το οποίο κατατίθεται, μαζί με τρία (3) αντίγραφα, στο δικαστήριο που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη.

2. Η προθεσμία για την άσκηση της ένστασης ή η άσκησή της δεν αναστέλλει την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης.».

Άρθρο 79

Διαβίβαση της ένστασης -Τροποποίηση του άρθρου 252 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας

Το άρθρο 252 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α` 97), περί της διαβίβασης της ένστασης, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 252

Διαβίβαση

Το δικαστήριο που μνημονεύεται στην παρ. 1 του άρθρου 250 μετά την πάροδό της, κατά το άρθρο 248 προθεσμίας για την άσκηση των ενστάσεων, υποχρεούται, χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, να διαβιβάζει τις ενστάσεις, χωριστά για κάθε οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης, μαζί με όλα τα σχετικά έγγραφα και λοιπά στοιχεία, στο αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο. Τα σχετικά έγγραφα και λοιπά στοιχεία του πρώτου εδαφίου εξαιρούνται από την κατά την παρ. 8 του άρθρου 126 υποχρέωση υποβολής στο δικαστήριο με ηλεκτρονικά μέσα.».

Άρθρο 80

Παρεμπίπτων έλεγχος -Τροποποίηση του άρθρου 258 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας

Το άρθρο 258 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α` 97) περί του παρεμπίπτοντος ελέγχου, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 258

Παρεμπίπτων έλεγχος

Κατά την εκδίκαση της ένστασης, το δικαστήριο μπορεί να κρίνει παρεμπιπτόντως ζητήματα που αφορούν τη νομιμότητα των προηγούμενων της προσβαλλόμενης πράξης πράξεων, καθώς και των προπαρασκευαστικών της εκλογής πράξεων (εγγραφή, μετεγγραφή ή διαγραφή εκλογέα στους, ή από τους, εκλογικούς καταλόγους, διόρθωση στοιχείων του που περιλαμβάνονται σε αυτούς κ.τ.τ.), εφόσον, σε κάθε περίπτωση, η νομιμότητα αυτή δεν έχει κριθεί με δύναμη δεδικασμένου. Ο κατά το πρώτο εδάφιο παρεμπίπτων έλεγχος της εγγραφής, μετεγγραφής ή διαγραφής εκλογέα στους ή από τους εκλογικούς καταλόγους του οικείου δήμου χωρεί κατά των πράξεων αυτών μόνον αν αυτές έγιναν κατά τη σύνταξη ή αναθεώρηση των εκλογικών καταλόγων κατά τη διάρκεια του έτους που προηγείται της ημερομηνίας διενέργειας των δημοτικών και των περιφερειακών εκλογών.».

Άρθρο 81

Εξουσία του δικαστηρίου - Απόφαση -Τροποποίηση του άρθρου 259 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας

Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 και οι παρ. 2 και 4 του άρθρου 259 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α` 97), περί της εξουσίας του δικαστηρίου και έκδοσης της απόφασης, αντικαθίστανται και το άρθρο 259 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 259

Εξουσία του δικαστηρίου - Απόφαση

1. Αν το δικαστήριο διαπιστώσει παράβαση του νόμου ή ουσιαστικές πλημμέλειες κατά τη διεξαγωγή της εκλογής, ή κατά την εξαγωγή του εκλογικού αποτελέσματος, ή κατά την ανακήρυξη των υποψήφιων συνδυασμών, ή κατά την ανακήρυξη του επιτυχόντος συνδυασμού και των επιλαχόντων συνδυασμών και μελών του δημοτικού συμβουλίου, ή του συμβουλίου δημοτικής κοινότητας, ή του προέδρου της δημοτικής κοινότητας, ή των μελών του περιφερειακού συμβουλίου, αντίστοιχα, ακυρώνει ή τροποποιεί, κατά περίπτωση, την προσβαλλόμενη πράξη. Στην ακύρωση της πράξης προβαίνει το δικαστήριο μόνο αν η νομική ή ουσιαστική πλημμέλεια αυτή είναι δυνατόν να ασκήσει επιρροή στο συνολικό εκλογικό αποτέλεσμα. Η ακύρωση μπορεί να αφορά ολόκληρη την εκλογή ή μόνο την αρχική ή μόνο την επαναληπτική εκλογή, στα εκλογικά τμήματα τα οποία αφορά το αντικείμενο της ένστασης.

2. Αν, ειδικότερα, το δικαστήριο, κατά την εκδίκαση της ένστασης διαπιστώσει ότι οι αναφερόμενοι στην προσβαλλόμενη πράξη δεν είχαν τα νόμιμα προσόντα ή ότι συνέτρεχε σε αυτούς νόμιμο κώλυμα για την εκλογή τους ή ασυμβίβαστο, ακυρώνει, ως προς τούτους, την προσβαλλόμενη πράξη και ορίζει, ως εκλεγόμενους, τους επόμενους κατά τη σειρά των ψήφων προτίμησης υποψηφίους. Αν διαπιστώσει ακυρότητα ή εσφαλμένη αρίθμηση των ψήφων, καθορίζει, βάσει των έγκυρων ψήφων και της ορθής αρίθμησής τους, εκείνους που εκλέγονται.

3. Μετά την έκδοση όλων των οριστικών αποφάσεων που αφορούν τον κάθε οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης και εν όψει του εκλογικού αποτελέσματος του συγκεκριμένου οργανισμού, όπως διαμορφώνεται με τις αποφάσεις αυτές, το δικαστήριο ανακηρύσσει τον επιτυχόντα και τους επιλαχόντες συνδυασμούς, καθώς και τους υποψηφίους που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί, σύμφωνα με τους σταυρούς προτίμησης.

4. Στην περίπτωση της παρ. 4 του άρθρου 248, αν κριθεί βάσιμη η ένσταση, το δικαστήριο διαπιστώνει την έλλειψη προσόντων ή το κώλυμα εκλογιμότητας ή το ασυμβίβαστο στο συγκεκριμένο πρόσωπο, το οποίο και εκπίπτει αυτοδικαίως από το σχετικό αξίωμα.

5. Οι οριστικές αποφάσεις του δικαστηρίου πρέπει να δημοσιεύονται το αργότερο μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την τελευταία συζήτηση.

6. Οι οριστικές αποφάσεις, με τις οποίες γίνεται ολικώς ή μερικώς δεκτή η ένσταση, ισχύουν έναντι όλων.».

Άρθρο 82

Αίτηση αναίρεσης

1. Κατά των αποφάσεων που εκδόθηκαν από τα τριμελή διοικητικά πρωτοδικεία ή τα διοικητικά εφετεία σύμφωνα με τα άρθρα 244 έως 261 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α` 97), περί των διαφορών που αναφύονται κατά την εκλογική διαδικασία στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, χωρεί αίτηση αναιρέσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας σύμφωνα με τα άρθρα 53 έως 66 του π.δ. 18/1989 (Α` 8) περί της αίτησης αναίρεσης εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την παρέλευση του πενθημέρου που ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 260 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

2. Όταν ασκείται αίτηση αναίρεσης δεν χορηγείται αναστολή εκτέλεσης της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης.

3. Η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας εκδίδεται εντός δύο (2) το αργότερο μηνών από την περιέλευση της αίτησης αναιρέσεως σε αυτό.

4. Αν η τελεσίδικη απόφαση, βάσει της οποίας μεταβλήθηκε με οποιονδήποτε τρόπο η αρχική εγκατάσταση των δημοτικών και περιφερειακών αρχών, αναιρεθεί και κριθεί κατ` ουσίαν η διαφορά από το αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο, όσοι ανακηρύσσονται ως επιτυχόντες μετά από την απόφαση θεωρούνται ότι εγκαταστάθηκαν

αναδρομικά, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 5 για τις εκλογές των δημοτικών αρχών και στο άρθρο 43 για τις εκλογές των περιφερειακών αρχών. Η αναδρομική αυτή εγκατάσταση δεν θίγει το κύρος των πράξεων που εκδόθηκαν ή δημοσιεύθηκαν από τις αρχές των οποίων η εκλογή ακυρώθηκε από το αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο.

Άρθρο 83

Επανάληψη της εκλογής σε περίπτωση ακύρωσης

1. Αν ακυρωθεί η εκλογή για παράβαση νόμου ή για οποιαδήποτε πλημμέλεια, επαναλαμβάνεται η ψηφοφορία μεταξύ των ίδιων υποψηφίων που είχαν ανακηρυχθεί νόμιμα. Στην περίπτωση αυτή, έφορος των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής είναι ο πρόεδρος του οικείου πρωτοδικείου της έδρας του δήμου ή της περιφέρειας, αντίστοιχα. Αυτός διορίζει σε κάθε εκλογικό τμήμα της περιφέρειας του πρωτοδικείου τον αντιπρόσωπο της δικαστικής αρχής δέκα (10) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ψηφοφορία. Το άρθρο 68 του π.δ. 26/2012 (Α` 57), περί εκλογής βουλευτών, εφαρμόζεται αναλόγως. Αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής διορίζονται εκείνοι που υπηρετούν στην περιφέρεια του οικείου πρωτοδικείου, κατά προτεραιότητα δε εκείνοι που αναφέρονται στην παρ. 10 του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012. Αν τα πρόσωπα αυτά δεν επαρκούν, ο έφορος διορίζει αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής και πρόσωπα εκτός της περιφέρειας του οικείου πρωτοδικείου. Για τη διενέργεια των διορισμών, ο έφορος μπορεί να ζητήσει από την Εισαγγελία του Αρείου Πάγου να του διαβιβάσει, από τα συγκεντρωθέντα για την ακυρωθείσα εκλογή στοιχεία που προβλέπονται στις περ. β` έως στ` της παρ. 6 του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012, όσα κρίνει ο ίδιος αναγκαία. Μπορεί, επίσης, να ζητήσει να του αποσταλούν από τις αρχές που αναφέρονται στις ανωτέρω περιπτώσεις επικαιροποιημένα τα σχετικά στοιχεία. Σε κάθε περίπτωση, τα στοιχεία αποστέλλονται σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, κατάλληλη για ηλεκτρονική επεξεργασία, εντός δέκα (10) ημερών από τη λήψη του αιτήματος.

2. Ο δήμαρχος εκδίδει αμελλητί πρόγραμμα, με το οποίο καλεί τους δημότες εκλογείς για την επανάληψη της εκλογής για τον υπολειπόμενο χρόνο της δημοτικής ή περιφερειακής περιόδου, αντίστοιχα. Το πρόγραμμα δημοσιεύεται με τοιχοκόλληση δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημέρα που έχει οριστεί για την ψηφοφορία και αναρτάται στην ιστοσελίδα του δήμου ή της περιφέρειας, αντίστοιχα.

ΜΕΡΟΣ ΣΤ`

ΤΕΛΙΚΕΣ, ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α`

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 84

Δημοτικές ενότητες

Οι δήμοι του άρθρου 1 του ν. 3852/2010 (Α` 87) στους οποίους δεν έχει επέλθει καμία μεταβολή αποτελούνται από μια δημοτική ενότητα που φέρει το όνομα του δήμου.

Άρθρο 85

Μετονομασία κοινοτήτων σε δημοτικές κοινότητες - Τροποποίηση των παρ. 2, 3 και 4 του άρθρου 2 του ν. 3852/2010

Οι παρ. 2, 3 και 4 του άρθρου 2 του ν. 3852/2010 (Α` 87), περί της συγκρότησης των δήμων, τροποποιούνται με τη μετονομασία των κοινοτήτων σε δημοτικές κοινότητες και το άρθρο 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 2

Συγκρότηση δήμων

1. Η εδαφική περιφέρεια του κάθε δήμου που συνιστάται με τον παρόντα νόμο αποτελείται από τις εδαφικές περιφέρειες των συνενούμενων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.). Οι εδαφικές αυτές περιφέρειες αποτελούν τις δημοτικές ενότητες του νέου δήμου και φέρουν το όνομα του δήμου ή της κοινότητας.

2. Τα τοπικά διαμερίσματα που ορίζονται στο άρθρο 2 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3463/2006 (Α` 114), μετονομάζονται σε δημοτικές κοινότητες, ανεξαρτήτως του πληθυσμού τους. Δημοτικές κοινότητες αποτελούν και οι δήμοι ή οι κοινότητες που καταργήθηκαν ύστερα από εθελούσια συνένωση, σύμφωνα με το άρθρο 4 του π.δ. 410/1995 (Α` 231), περί ένωσης δήμων και κοινοτήτων, ή συνενώνονται με τον παρόντα νόμο και δεν αποτελούνται από τοπικά διαμερίσματα.

3. Επίσης, συγκροτούν δημοτική κοινότητα πρώην κοινότητες ή τοπικά διαμερίσματα που εκτείνονται σε όλη την περιφέρεια του νησιού και δεν αποτελούν δήμο, σύμφωνα με το άρθρο 1.

4. Τα δημοτικά διαμερίσματα στα οποία διαιρούνται οι οικισμοί - έδρες δήμων με πληθυσμό άνω των εκατό χιλιάδων (100.000) κατοίκων μετονομάζονται σε δημοτικές κοινότητες.».

Άρθρο 86

Επικαιροποίηση ορολογίας

1. Όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρονται οι έννοιες «κοινότητες» και «κοινότητα» κατά το άρθρο 2 του ν. 3852/2010 (Α` 87), περί της συγκρότησης των δήμων, όπως τροποποιείται με το άρθρο 85 του παρόντος νοούνται πλέον «δημοτικές κοινότητες» και «δημοτική κοινότητα», αντίστοιχα.

2. Όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρονται οι όροι «εκπρόσωπος τοπικής κοινότητας» και «πρόεδρος κοινότητας» νοείται ο «πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας» και όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρεται ο όρος «συμβούλιο κοινότητας» νοείται το «συμβούλιο δημοτικής κοινότητας».

Άρθρο 87

Πληθυσμός οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης

1. Με απόφαση του Προέδρου της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) κυρώνονται και δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως τα αποτελέσματα της πρόσφατης απογραφής αναφορικά με τον μόνιμο πληθυσμό για τις δημοτικές κοινότητες της παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 3852/2010 (Α` 87), περί της συγκρότησης των δήμων. Με την ίδια απόφαση κατανέμεται αναλόγως στις δημοτικές κοινότητες της παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 3852/2010 πληθυσμός που περιλαμβάνεται στην απόφαση του πρώτου εδαφίου, ο οποίος δεν είναι δυνατόν να κατανεμηθεί στις δημοτικές κοινότητες, λόγω ελλιπών στοιχείων τόπου εγκατάστασης.

2. Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού της Χώρας περιλαμβάνονται σε απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών στην οποία αναγράφονται

ο συνολικός πληθυσμός κάθε οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού και, αναλυτικά, ο πληθυσμός των δημοτικών κοινοτήτων και των περιφερειακών ενοτήτων.

3. Όπου γίνεται αναφορά στον όρο «πληθυσμός», συμπεριλαμβανομένων των κανονιστικών πράξεων που εκδίδονται κατ` εξουσιοδότηση του παρόντος, νοείται ο μόνιμος πληθυσμός, όπως εμφανίζεται στους επίσημους πίνακες των αποτελεσμάτων της τελευταίας απογραφής πληθυσμού, που έχουν κυρωθεί και δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Τα αποτελέσματα της απογραφής πληθυσμού, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, κατά τη διάρκεια της δημοτικής και περιφερειακής περιόδου, επέρχονται από την έναρξη της αμέσως επόμενης δημοτικής και περιφερειακής περιόδου.

Άρθρο 88

Επαγγελματική δραστηριότητα του περιφερειάρχη - Προσθήκη άρθρου 159Α στον ν. 3852/2010 Στον ν. 3852/2010 (Α` 87) προστίθεται άρθρο 159Α ως εξής:

«Άρθρο 159Α

Επαγγελματική δραστηριότητα του περιφερειάρχη

1. Κατά τη διάρκεια της θητείας του περιφερειάρχη, αναστέλλεται η άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητάς του.

2. Ο χρόνος αναστολής άσκησης της επαγγελματικής δραστηριότητας θεωρείται πραγματικός χρόνος για τα ασφαλιστικά δικαιώματα. Κατά τη διάρκεια της αναστολής, το σύνολο των εισφορών στον οικείο ασφαλιστικό φορέα καταβάλλεται από την περιφέρεια και βαρύνει τον προϋπολογισμό αυτής. Με την απόφαση της παρ. 9 του άρθρου 182 καθορίζεται η διαδικασία καταβολής των εισφορών.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β`

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 89

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών αναπροσαρμόζονται τα ποσά του πρώτου εδαφίου της περ. β) της παρ. 6 του άρθρου 15 και της περ. β) της παρ. 6 του άρθρου 52.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών ορίζονται οι έδρες των δημοτικών συμβούλων κάθε εκλογικής περιφέρειας με βάση τον πληθυσμό και σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 13. Με όμοια απόφαση ορίζονται οι έδρες των περιφερειακών συμβούλων κάθε εκλογικής περιφέρειας με βάση τον πληθυσμό της και σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 51.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών ορίζονται οι διαστάσεις των ψηφοδελτίων και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη μορφή και το περιεχόμενο των ψηφοδελτίων, σύμφωνα με τα άρθρα 20 και 54. Με όμοια απόφαση καθορίζονται οι διαστάσεις των λευκών ψηφοδελτίων για τις εκλογές των δημοτικών και των περιφερειακών αρχών, σύμφωνα με το άρθρο 70.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζονται οι διαστάσεις των εκλογικών φακέλων, το έντυπο γνώρισμά τους και η απόχρωσή τους για τις εκλογές των δημοτικών και των περιφερειακών αρχών, σύμφωνα με το άρθρο 70.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζονται το διακριτικό γνώρισμα, το μέγεθος, το σχήμα και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τις κάλπες που θα χρησιμοποιηθούν για τις εκλογές των δημοτικών και των περιφερειακών αρχών, καθώς, επίσης, και κάθε άλλο ζήτημα για τη διενέργεια των εκλογών των δημοτικών και περιφερειακών αρχών.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης ρυθμίζεται κάθε αναγκαίο τεχνικό και κάθε άλλο απαραίτητο ζήτημα σχετικά με τη λειτουργία της ηλεκτρονικής Πύλης δήλωσης υποψηφιοτήτων του άρθρου 33 του π.δ. 26/2012 (Α` 27) της παρ. 4 των άρθρων 15 και 52, την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, την πρόσβαση των υποψηφίων και την υποβολή των δηλώσεων υποψηφιοτήτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ`

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 90[312]

Μεταβατικές διατάξεις

1. Το άρθρο 55 του ν. 3852/2010 (Α` 87), περί αντικατάστασης και αναπλήρωσης μελών δημοτικών συμβουλίων και συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων, καθώς και προέδρων δημοτικών κοινοτήτων, εξακολουθεί να ισχύει έως την 31η.12.2023.

2. Αν στις εκλογές της 26ης Μαΐου 2019 δεν ανακηρύχθηκαν, για οποιονδήποτε λόγο, συνδυασμοί υποψηφίων συμβούλων δημοτικών κοινοτήτων, με πληθυσμό μεγαλύτερο ή ίσο των τριακοσίων ενός (301) κατοίκων, ή πρόεδροι δημοτικών κοινοτήτων, με πληθυσμό μικρότερο ή ίσο των τριακοσίων (300) κατοίκων, και δεν έχουν προκηρυχθεί από τον οικείο περιφερειάρχη νέες εκλογές, σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 11 του ν. 4674/2020 (Α` 53), έως την έναρξη ισχύος του παρόντος, ή αν κενώθησαν έδρες συμβούλων δημοτικής κοινότητας ή προέδρου δημοτικής κοινότητας με πληθυσμό μικρότερο ή ίσο των τριακοσίων (300) κατοίκων και δεν είναι δυνατή η αναπλήρωση λόγω έλλειψης υποψηφίων ή αναπληρωματικών και δεν έχουν προκηρυχθεί από τον οικείο περιφερειάρχη νέες εκλογές, σύμφωνα με το άρθρο 55 του ν. 3852/2010, έως την έναρξη ισχύος του παρόντος, εφαρμόζεται το άρθρο 40 του παρόντος και ιδίως, οι παρ. 5 και 6 αυτού, αντίστοιχα.

3. Το άρθρο 157 του ν. 3852/2010, περί αντικατάστασης και αναπλήρωσης μελών περιφερειακών συμβουλίων, εξακολουθεί να ισχύει έως την 31η.12.2023.

---

312 Άρθρα 61 του ν.4873/2021 (Α' 248), 121 παρ.1και 2 του ν.5003/2022 (Α' 230) και 19, παρ. 5 και 4 του ν.5043/2023 (Α' 91).

4. Όπου στα άρθρα του παρόντος αναφέρεται ο Επόπτης Ο.Τ.Α., μέχρι την έναρξη λειτουργίας των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας Ο.Τ.Α. του άρθρου 215 του ν. 3852/2010, νοείται ο συντονιστής της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης.

5. Κατά τη δημοτική και περιφερειακή περίοδο από 1η Σεπτεμβρίου 2019 έως και 31η Δεκεμβρίου 2023 ισχύουν τα κωλύματα και ασυμβίβαστα των άρθρων 14, 15, 117 και 118 του ν. 3852/2010.

6. Η θητεία των δημοτικών και περιφερειακών αρχών, που προέκυψαν από τις εκλογές της 26ης Μαΐου και 2ας Ιουνίου 2019, λήγει την 31η Δεκεμβρίου 2023, λογιζόμενη πλήρης για όλες τις συνέπειες.

7. Η εκλογή προεδρείου του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου και των επιτροπών της τρέχουσας αυτοδιοικητικής περιόδου 2019-2023 για τη δεύτερη θητεία λαμβάνει χώρα την Κυριακή 9 Ιανουαρίου 2022, κατ` εφαρμογή των άρθρων 64 και 165 του ν. 3852/2010, αντίστοιχα.

8. Η θητεία των προεδρείων των δημοτικών και περιφερειακών συμβουλίων, καθώς και των επιτροπών, που εξελέγησαν την 1η ή 8η Σεπτεμβρίου 2019, λήγει την 8η Ιανουαρίου 2022.»

9. α) [Καταργείται].

β) Ειδικά για τις εκλογές των δημοτικών αρχών της παρ. 5 του άρθρου 5, το κώλυμα που προβλέπεται στην περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 10 για τα μέλη των ανεξάρτητων αρχών του άρθρου 101Α του Συντάγματος ή των αρχών που χαρακτηρίζονται με νόμο ως ανεξάρτητες ή ρυθμιστικές, αν για τα μέλη αυτά προβλέπεται από τον νόμο η πλήρης και αποκλειστική τους απασχόληση ή η αναστολή άσκησης εκ μέρους τους οποιουδήποτε άλλου δημόσιου λειτουργήματος ή καθήκοντος, αμειβόμενου ή μη, σε οποιαδήποτε θέση του δημόσιου τομέα, κατά τη διάρκεια της θητείας τους στην αρχή αυτή παύει να υπάρχει, αν τα πρόσωπα παραιτηθούν από τη θέση τους, το αργότερο την 31η Μαΐου 2023.

γ) [Καταργείται].

δ) Ειδικά για τις εκλογές των δημοτικών αρχών της παρ. 5 του άρθρου 5, το κώλυμα της περ. ε) της παρ. 2 του άρθρου 10, ειδικά ως προς τους υπαλλήλους των δήμων

και των νομικών προσώπων αυτών που είναι ενταγμένα στο Μητρώο φορέων Γενικής Κυβέρνησης, παύει να υπάρχει, αν τα πρόσωπα στα οποία συντρέχει το κώλυμα παραιτηθούν από τη θέση τους, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 30 του π.δ. 26/2012, το αργότερο την 31η Μαΐου 2023. Το ίδιο ισχύει και ως προς τους περιφερειακούς διευθυντές εκπαίδευσης, διευθυντές εκπαίδευσης, τους διευθυντές ιατρούς που προΐστανται της Ιατρικής Υπηρεσίας και των Κέντρων Υγείας, καθώς και τους υπεύθυνους συντονιστές επιστημονικής λειτουργίας Κέντρων Υγείας.

10. α) [Καταργείται].

β) Ειδικά για τις εκλογές των περιφερειακών αρχών της παρ. 6 του άρθρου 43, το κώλυμα που προβλέπεται στην περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 48 για τα μέλη των ανεξάρτητων αρχών του άρθρου 101Α του Συντάγματος ή των αρχών που χαρακτηρίζονται με νόμο ως ανεξάρτητες ή ρυθμιστικές, αν για τα μέλη αυτά προβλέπεται από τον νόμο η πλήρης και αποκλειστική τους απασχόληση ή η αναστολή άσκησης εκ μέρους τους οποιουδήποτε άλλου δημόσιου λειτουργήματος ή καθήκοντος, αμειβόμενου ή μη, σε οποιαδήποτε θέση του δημόσιου τομέα, κατά τη διάρκεια της θητείας τους στην αρχή αυτή παύει να υπάρχει, αν τα πρόσωπα παραιτηθούν από τη θέση τους, το αργότερο την 31η Μαΐου 2023.

γ) [Καταργείται].

δ) Ειδικά για τις εκλογές των περιφερειακών αρχών της παρ. 6 του άρθρου 43, το κώλυμα που προβλέπεται στην περ. ε) της παρ. 2 του άρθρου 48, ειδικά ως προς τους υπαλλήλους των δήμων, των περιφερειών και των νομικών προσώπων αυτών που είναι ενταγμένα στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, παύει να υπάρχει, αν τα πρόσωπα στα οποία συντρέχει το κώλυμα παραιτηθούν από τη θέση τους, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 30 του π.δ. 26/2012, το αργότερο την 31η Μαΐου 2023. Το ίδιο ισχύει και ως προς τους περιφερειακούς διευθυντές εκπαίδευσης, διευθυντές εκπαίδευσης, τους διευθυντές ιατρούς που προΐστανται της Ιατρικής Υπηρεσίας και των Κέντρων Υγείας, καθώς και τους υπεύθυνους συντονιστές επιστημονικής λειτουργίας Κέντρων Υγείας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ`

ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 91

Καταργούμενες διατάξεις

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 90, από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται τα άρθρα 7 έως και 15, 17, 18, 18Α, 18Β, 18Γ, 20 έως 35, 37, 37Α, 38, 40, 42 έως και 57, 113, 114, 116 έως και 120, 122 έως και 142 και 144 έως και 158 του ν. 3852/2010 (Α` 87), περί των εκλογών των δημοτικών και περιφερειακών αρχών, καθώς και τα άρθρα 19 έως και 74 του ν. 3463/2006 (Α` 114), περί των εκλογών των δημοτικών αρχών.

2. Με την επιφύλαξη του άρθρου 90, από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται τα άρθρα 5 έως και 14, 16 έως και 31, 33 έως και 35, 37, 39 έως και 46, 48 έως και 51, 53 έως και 60, 62 έως και 67 του ν. 4555/2018 (Α` 133) περί εκλογών δημοτικών και περιφερειακών αρχών.

3. Όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται παραπομπή ή αναφορά στις καταργούμενες διατάξεις των παρ. 1 και 2, νοούνται οι διατάξεις του παρόντος που ρυθμίζουν τα συναφή ζητήματα.

4. Η παρ. 3 του άρθρου 248 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α` 97) καταργείται.

5. Καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη αντίθετη προς τις ρυθμίσεις του παρόντος.

ΜΕΡΟΣ Η`

ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 118

Έναρξη ισχύος

1. Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.

2. Τα άρθρα 3, 4, 5, 10 και 11 εφαρμόζονται και ισχύουν για τις εκλογές για την ανάδειξη των δημοτικών αρχών της παρ. 5 του άρθρου 5 και εφεξής.

3. Τα άρθρα 42, 43, 48 και 49 εφαρμόζονται και ισχύουν για τις εκλογές για την ανάδειξη των περιφερειακών αρχών της παρ. 6 του άρθρου 43 και εφεξής.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 4 Ιουνίου 2021

Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ο Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΙΚΡΑΜΜΕΝΟΣ

Οι Υπουργοί

Οικονομικών Προστασίας του Πολίτη

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

Αναπληρωτής Υπουργός
Ανάπτυξης και Επενδύσεων

ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

Αναπληρωτής
Υπουργός Υγείας

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ

Παιδείας και Θρησκευμάτων

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΝΤΟΖΑΜΑΝΗΣ

Εξωτερικών

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ

Υφυπουργός
Πολιτισμού και Αθλητισμού

ΝΙΚΟΛΑΟΣ - ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ

Αναπληρωτής
Υπουργός Εσωτερικών

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ

Αγροτικής Ανάπτυξης
και Τροφίμων

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΕΤΣΑΣ

Υφυπουργός
στον Πρωθυπουργό

ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΙΒΑΝΟΣ

Αναπληρωτής

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ

Υφυπουργός

Υπουργός Οικονομικών

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ

Προστασίας του Πολίτη

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΧΑΡΔΑΛΙΑΣ

Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Περιβάλλοντος και Ενέργειας

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ

Δικαιοσύνης

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ

Υποδομών και Μεταφορών

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

Τουρισμού

ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΘΕΟΧΑΡΗΣ

Ανάπτυξης και Επενδύσεων

ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Εθνικής Άμυνας

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Υγείας

Πολιτισμού και Αθλητισμού

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ

Εσωτερικών Επικρατείας

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ

Ναυτιλίας

και Νησιωτικής Πολιτικής

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΛΑΚΙΩΤΑΚΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 4 Ιουνίου 2021

Ο επί της Δικαιοσύνης Υπουργός

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ

3.2. π.δ. 133/97 (Α' 12): Άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν και εκλέγεσθαι κατά τις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές από πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που κατοικούν στην Ελλάδα και δεν είναι έλληνες πολίτες, σε συμμόρφωση προς την 94/80/ΕΚ. Οδηγία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (L 368 της 31.12.1994 σελ. 38)

Άρθρο 1

Σκοπός του παρόντος προεδρικού διατάγματος είναι η προσαρμογή της ελληνικής Εκλογικής Νομοθεσίας προς την 94/80/ΕΚ Οδηγία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (L 368 της 31-12-94 σελ. 38) για την άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν και εκλέγεσθαι κατά τις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές από τους πολίτες της Ένωσης που κατοικούν σε κράτος μέλος του οποίου δεν είναι υπήκοοι.

Άρθρο 2

Ορισμός Εννοιών

Κατά τις διατάξεις του παρόντος προεδρικού διατάγματος νοούνται ως:

α. «κύριος οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης», οι δήμοι και οι κοινότητες του ελληνικού Κράτους.

β. «δημοτικές και κοινοτικές εκλογές», οι εκλογές με καθολική, μυστική και άμεση ψηφοφορία για την ανάδειξη των δημοτικών και κοινοτικών αρχών.

γ. «κράτος μέλος κατοικίας», το κράτος μέλος στο οποίο κατοικεί ο πολίτης της Ένωσης χωρίς να έχει την ιθαγένειά του.

δ. «κράτος μέλος καταγωγής», το κράτος μέλος του οποίου ο πολίτης της Ένωσης είναι υπήκοος.

ε. «εκλογέας», για την εφαρμογή του παρόντος είναι κάθε πολίτης της Ένωσης που χωρίς να έχει την ελληνική ιθαγένεια κατοικεί εντός της ελληνικής Επικράτειας και έχει το δικαίωμα του εκλέγειν στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές στην Ελλάδα σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος προεδρικού διατάγματος.

στ. «εκλόγιμος», για την εφαρμογή του παρόντος είναι κάθε πολίτης της Ένωσης που χωρίς να έχει την ελληνική ιθαγένεια είναι εκλόγιμος για τις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές στην Ελλάδα, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος προεδρικού διατάγματος.

ζ. «εκλογικός κατάλογος», ο επίσημος κατάλογος όλων των εκλογέων που έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν σε ορισμένο δήμο ή κοινότητα ή ενορία όπου συντρέχει περίπτωση, ο οποίος καταρτίζεται και ενημερώνεται από τις αρμόδιες υπηρεσίες σύμφωνα με τα οριζόμενα από τη νομοθεσία για την εκλογή βουλευτών.

η. «ημέρα αναφοράς», η ημέρα ή οι ημέρες κατά τις οποίες οι πολίτες της Ένωσης υποχρεούνται να πληρούν, σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία, για την εκλογή των δημοτικών και κοινοτικών αρχών, τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν ή του εκλέγεσθαι.

θ. «υπεύθυνη δήλωση», η πράξη που προέρχεται από τον ενδιαφερόμενο και το ακριβές περιεχόμενο της οποίας συνεπάγεται κυρώσεις, σύμφωνα με τον ισχύοντα νόμο.

Άρθρο 3.

Δικαίωμα εκλέγειν και εκλέγεσθαι πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Προϋποθέσεις

1. «Οι εκλογείς», μπορούν να ασκούν στην Ελλάδα το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι κατά τις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές, σύμφωνα με όσα ισχύουν για τους έλληνες πολίτες και με την επιφύλαξη των οριζομένων στα επόμενα άρθρα.

2. Οι εκλογείς μπορούν να ασκούν το δικαίωμα του εκλέγειν τόσο στην Ελλάδα όσο και στο κράτος – μέλος καταγωγής τους.[313]

4. Οι εκλογείς πρέπει:

α) Να είναι εγγεγραμμένοι σε εκλογικό κατάλογο δήμου ή κοινότητας του ελληνικού κράτους και να είναι εφοδιασμένοι με εκλογικό βιβλιάριο. Η εγγραφή στους εκλογικούς καταλόγους ενεργείται όπως ορίζεται κάθε φορά στη νομοθεσία για την εκλογή βουλευτών[314]

313 Αντικατάσταση της παρ. με την παρ. 1 του άρθρου Μόνου του π.δ.320/ 1999 (Α' 305)

314 Αντικατάσταση της παρ. με την παρ. 3 του άρθρου Μόνου του π.δ.320/ 1999

β. Να έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν και να μην έχουν στερηθεί από αυτό σύμφωνα με τα άρθρα 4 και 5 της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών (Π.Δ. 92/94) και σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους καταγωγής τους.

5. «Οι εκλογείς», που επιθυμούν να ασκήσουν το δικαίωμα του εκλέγειν στην Ελλάδα, οφείλουν να υποβάλουν αίτηση με τα απαραίτητα δικαιολογητικά κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 10 και 11 της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών (Π.Δ. 92/94) προκειμένου να εγγραφούν σε εκλογικό κατάλογο δήμου ή κοινότητας της ελληνικής επικράτειας.

Οι εκλογείς αυτοί δεν υποβάλλουν το πιστοποιητικό του εδαφίου α' της παρ. 1 του άρθρου 10 του ανωτέρω προεδρικού διατάγματος.

6. «Ο εκλογέας», πρέπει επίσης.

β. Να δηλώσει στη σχετική αίτηση εγγραφής στους εκλογικούς καταλόγους ότι δεν έχει κηρυχθεί έκπτωτος του δικαιώματος του εκλέγειν[315]

γ. Κατά την υποβολή των δικαιολογητικών για την εγγραφή του στους εκλογικούς καταλόγους δήμου ή κοινότητας του ελληνικού κράτους να προσκομίσει ισχύον αποδεικτικό ταυτότητας (αστυνομική ταυτότητα ή διαβατήριο).

7. Κάθε «εκλογέας» διαγράφεται με αίτησή του από τους οικείους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους.

Επίσης διαγράφεται εφόσον εκλείψουν οι απαιτούμενες προϋποθέσεις για την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος, κατά τα οριζόμενα για τους Έλληνες εκλογείς ή τους εκλογείς του κράτους - μέλους καταγωγής του. Η διαγραφή ενεργείται κατά τη διαδικασία που ορίζεται από τις διατάξεις της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών.

9. Για τους «εκλογείς» συντάσσονται ειδικοί εκλογικοί κατάλογοι κατά δήμο, κοινότητα και ενορία, στους οποίους αναγράφονται για κάθε εκλογέα : το επώνυμο, το κύριο όνομα, το όνομα του πατέρα, το όνομα της μητέρας, το όνομα του συζύγου και το γένος αν πρόκειται για έγγαμη γυναίκα που φέρει το επώνυμο του συζύγου, η ακριβής ημερομηνία γέννησης (ημέρα, μήνα, έτος) και εφόσον δεν υπάρχει, η 1η Ιανουαρίου του έτους γέννησης (ενδεικτικά), το επάγγελμα, η δ/νση κατοικίας στην Ελλάδα (δήμος ή κοινότητα ή συνοικισμός, οδός και αριθμός), καθώς και το κράτος -

315 Αντικατάσταση της περ. με την παρ. 1 του άρθρου Μόνου του π.δ.130/2002 (Α' 107)

μέλος καταγωγής του. Ο νομός ή αντίστοιχο διοικητικό διαμέρισμα, ο δήμος ή η κοινότητα και η ενορία, όπου συντρέχει περίπτωση, στον εκλογικό κατάλογο των οποίων είναι γραμμένος, τελευταία, στο κράτος - μέλος καταγωγής.

(Σημείωση : Με την παρ. 45 του άρθρου 5 του ν.2623/98, Α' 139 ορίζεται ότι: «Οι διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου τέταρτου του ν.2196/94 (Α' 41) εφαρμόζονται αναλόγως και στην περίπτωση της παρ. 9 του άρθρου 3 του π.δ.133/97»).

10. Οι πολίτες των λοιπών κρατών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που κατοικούν στην ελληνική επικράτεια, μπορούν να ασκήσουν το δικαίωμα του εκλέγεσθαι, σύμφωνα με όσα ορίζονται για τους Έλληνες πολίτες από το Σύνταγμα και τη νομοθεσία για την εκλογή των δημοτικών και κοινοτικών αρχών, με την επιφύλαξη των οριζομένων στην επόμενη παράγραφο.
Οι πολίτες του προηγούμενου εδαφίου, οι οποίοι βάσει αποφάσεως δικαστηρίου έχουν εκπέσει του δικαιώματος του εκλέγεσθαι σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους – μέλους καταγωγής τους, αποκλείονται του δικαιώματος αυτού κατά τις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές στην Ελλάδα.[316]

11. Οι «εκλογείς» δεν μπορούν να εκλεγούν στο αξίωμα του Δημάρχου, του Αντιδημάρχου, «του Προέδρου, του Αντιπροέδρου και του Γραμματέα του Δημοτικού Συμβουλίου»,[317] του Προέδρου και Αντιπροέδρου της Δημαρχιακής Επιτροπής, του Προέδρου και του Αντιπροέδρου της Κοινότητας.
Επίσης δεν μπορούν αν εκλεγούν στο αξίωμα του Προέδρου και του Αντιπροέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και μέλους της Εκτελεστικής Επιτροπής των νομικών προσώπων, περιλαμβανομένων και των Συμβουλίων περιοχής, συνδέσμων και ιδρυμάτων των δήμων και κοινοτήτων.

316 Αντικατάσταση της παρ. 8 του άρθρου Μόνου του πδ 320/1999
317 Αντικατάσταση των λέξεων που είναι σε εισαγωγικά με το άρθρο Μόνου του πδ 164/1997 (Α' 145)

12. Κατά την κατάθεση της δήλωσης υποψηφιότητας κάθε «εκλόγιμος» οφείλει να υποβάλει, πέρα από τα οριζόμενα από την κείμενη νομοθεσία και τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

α. Υπεύθυνη δήλωση με την οποία δηλώνεται: (1) Η ιθαγένεια και η διεύθυνση κατοικίας του στην ελληνική επικράτεια. (2) Ο εκλογικός κατάλογος του δήμου ή της κοινότητας ή περιφέρειας ή ενορίας, όπου συντρέχει περίπτωση, στον οποίο είναι γραμμένος τελευταία στο κράτος μέλος καταγωγής του. (3) Ότι στο κράτος - μέλος καταγωγής του δεν εξέπεσε του δικαιώματος του εκλέγεσθαι. (4) Ότι δεν είναι υποψήφιος για τις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές στην Ελλάδα σε άλλο δήμο ή κοινότητα, ούτε σε άλλο συνδυασμό του ίδιου δήμου ή της ίδιας κοινότητας[318] (5) Ότι δεν έχει ανάλογη ιδιότητα σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οποία επιφέρει το ασυμβίβαστο για τους Έλληνες πολίτες. (6) Η ημερομηνία από την οποία είναι υπήκοος ενός κράτους μέλους.

β. Σε περίπτωση αμφιβολιών περί την υπεύθυνη δήλωση της περίπτωσης α (3) της παρούσης παραγράφου (ο "εκλόγιμος" οφείλει να υποβάλει) βεβαίωση των αρμόδιων διοικητικών αρχών του κράτους καταγωγής του ότι δεν έχει εκπέσει του δικαιώματος του εκλέγεσθαι στο κράτος αυτό ή ότι η έκπτωση από το δικαίωμα αυτό δεν είναι γνωστή στις αρχές αυτές. Εάν δεν έχει προσκομισθεί η βεβαίωση, η υποψηφιότητα, κηρύσσεται απαράδεκτη.

γ. Φωτοαντίγραφο ισχύοντος αποδεικτικού ταυτότητας (αστυνομικής ταυτότητας ή διαβατηρίου) επικυρωμένο από δημόσια, Νομαρχιακή, Δημοτική ή Κοινοτική αρχή.

Άρθρο 4
Ψηφοφορία - Εξουσιοδότηση

1. «Οι εκλογείς» ψηφίζουν μαζί με τους λοιπούς εκλογείς στα εκλογικά τμήματα που ορίζει ο Νομάρχης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 48 της εκλογικής νομοθεσίας (Π.Δ. 92/94).

318 Η περ. (4) αντικαταστάθηκε με την παρ. 9 του άρθρου Μόνου του πδ 320/1999

2. Σε κανένα δεν μπορεί να επιτρέψει η εφορευτική επιτροπή να ψηφίσει εάν δεν προσκομίσει το εκλογικό του βιβλιάριο και έγκυρο αποδεικτικό ταυτότητας (αστυνομική ταυτότητα, διαβατήριο κλπ.).

3. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, μπορεί να καθορίζεται κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του κεφαλαίου αυτού.

4. Για όποιο θέμα δεν προβλέπεται ειδική ρύθμιση στα προηγούμενα άρθρα του κεφαλαίου αυτού, εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των π.δ/των 92/94 και 410/95 όπως κάθε φορά ισχύουν.

5. Το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης είναι αρμόδιο για την ανταλλαγή των αναγκαίων πληροφοριών με τα λοιπά κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Διατάγματος.

6. Η Ελλάδα γνωστοποιεί στην Επιτροπή κάθε περίπτωση στην οποία επέρχεται θεσμική μεταβολή των βαθμών της τοπικής αυτοδιοίκησης ή μεταβολή της ονομασίας τους άλλη εκτός από αυτή που αναφέρεται στο παράρτημα της Οδηγίας.

Άρθρο 5
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης αναθέτουμε την δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.